1882 TIZENHATODIK ÉVFOLYAM. 180. SZÁM. BUDAPEST, VASÁRNAP, JULIUS 2.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre .. 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr.
Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a pósta-szerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczar.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Stern Moritz, I. Wollzeile Nr. 22.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict.
Agence Havas (place de la Bourse).

Az adókezelés.

Hat esztendő óta áll fenn egy nagy szerves törvény a közadók kezeléséről s hat esztendei kisérlet bizonyára elegendő valamely törvény czélszerüségéről vagy czélszerütlenségéről meggyőződni és pedig nem az elméletnek érvei, hanem a gyakorlatnak adatai alapján.

Alig van organikus törvény, melynek minden irányban való czélszerüségéről előzetesen biztos meggyőződést szerezhetnénk. De viszont alig van organikus törvény, a mely, habár a világ legjobb törvénye is, a helytelen kezelés által roszszá ne válnék s viszont a mely minden eredeti rosszasága daczára is bölcs és jóakaratu alkalmazás által türhetővé, sőt jóvá is ne tétetnék. Angliának sok törvénye van, a mely a tudomány mai állása s a társadalom igényeinek mai elmélete szerint igen rosznak, sőt valóságos képtelenségnek látszik, de a mely az okos alkalmazás és a becsületes kezelés mellett mégis türhető, mégis fennáll, sőt jótékonyan hat. S viszont nekünk van egy csomó törvényünk, a mely elméletileg semmivel sem rosszabb, mint Franczia- vagy Németországnak hasonló tárgyu törvénye, de a mely a mi kormányzatunk és a mi közigazgatásunk kezében mégis csapássá, zaklatássá, átokká válik a mi társadalmunkra nézve.

Minden nagyobb intézményhez, hogy az teljesen jótékony hatásu legyen, három előfeltétel szükséges. Az egyik az azt megteremtő törvényhozási mű okossága. A másik a kormányzatnak és közigazgatásnak ügyes és alkalmas volta, s általában a kezelés és alkalmazás czélszerüsége. A harmadik előfeltétel pedig az, hogy a társadalom az uj intézmény s annak működése iránt előzékenységet, jóakaratot tanusitson.

Ez utóbbi föltétel is igen fontos. Annyira fontos, hogy nélküle az előbbi két föltétel kifogástalan megléte is igen gyakran hiában való. A társadalom előzékenységét s jóakaratát pedig csak ugy lehet, de ugy aztán igazán meg lehet az uj intézmény iránt szerezni, ha ez a nép érzületével nem ellenkezik s egyéb intézményeivel összhangzásban van.

Annyi bizonyos, hogy a közadók kezeléséről szóló 1876-diki törvény hat évi életben és működésben léte alatt a magyar társadalom tetszését meg nem nyerte. Nem volt ez a törvény jó szerencsében. Sem eredeti alkata, sem kezelésének módja nem volt arra alkalmas, hogy ezt népünk a belreformok mezején szerencsés alkotásnak tekinthette volna.

Régóta mondjuk és sokszor mondtuk mi ezt már. De a kormány és pártja és sajtója süket fülekkel hallgatta szavainkat, sőt igen gyakran konokul tagadta észrevételeink alaposságát. Konokul s mint a következés megmutatta, roszhiszemüleg.

Előttünk fekszik az állandó pénzügyi bizottságnak azon jelentése, melyet a közadók kezeléséről szóló törvényjavaslat tárgyában épen csak négy nap előtt küldtek szét a képviselőknek. A pénzügyi bizottság tagjai már csak rendületlen hivei a Tisza-kabinetnek négy képviselő kivételével. Sokan a tagok közül befolytak az 1876-iki törvény alkotásába is s annak hibáit, mint esetlen apa borzas kölykének fogyatkozásait, mindenképen simitották, szépitették, eltagadták. S vajjon mit mondanak most s mit mond maga a kormány is e törvényről?

A pénzügyi bizottság legujabb jelentésében szóról-szóra ezek állanak: «Sok és gyakran méltó panasza van a közönségnek az adókezelés körül. — Sem a gyakorlat, sem az adófelügyelői intézmény nem volt elegendő arra, hogy adókezelésünket rendbe hozza, vagyis hogy megakadályozza a kivetés terén a helytelen eljárást; — a nyilvántartásban a zavart; — és a végrehajtásban a zaklatást, sőt néhol magát a visszaélést sem.»

Ime mit vall be a pénzügyi bizottság a Tisza-kabinet hat évi adókezeléséről. Helytelen kivetést, zavaros nyilvántartást, zaklató végrehajtást s gyakori visszaéléseket. És a kabinetnek és a pártjának mégis volt lelke hat éven át ily törvénynyel, ily kormányzattal, ily közigazgatással sanyargatni a nemzetet!

Hogy miért volt ily átkozottul rosz a közadók kezelése: ennek is megkisérti okait földeriteni a pénzügyi bizottság.

Azt mondja, az adóügy olykor olyan közegekre van bizva, melyek kellő szellemi erővel és biztositékokkal nem birnak; továbbá az állami és önkormányzati közegek hatásköre pontosan nincs megszabva, tehát vagy önkényt vagy mulasztást követnek el s végre a kezelő és végrehajtó közegeknek sem egymás közti viszonya, sem a közönség iránti felelőssége részint nincs pontosan megállapitva, részint egyáltalán nincs érvényesitve.

Ez mind igaz. De hát ezt nem tudta eddig a kormány és pártja? Tudnia kellett, ha máshonnan nem, onnan is, hogy az ellenzék e hiányokat, hibákat és visszaéléseket négy év óta állandóan panaszolta. Minő lélekkel gyötörte e kormány mégis hat éven át a népet?

Ismételjük: mind igaz az, a mi a pénzügyi bizottság jelentésében fel van hozva. De annál még több igazság is van e kérdésben.

Például az is igazság, hogy a nép állandóan hadi lábon áll az adókezeléssel szemben. Törekszik neki ártani, előle kitérni, alóla kibúni, a hol s a mikor és a mennyiben lehet. Harczol az adókezelés ellen azért, mert az adókezelés még jobban harczol ő ellene. S az adókezelés hatalmas, hatalmaskodó és kegyetlen. A hivatalos lap árverési hirdetései s egész vidékek száz meg ezer elpusztult kisbirtokosa hirdeti Magyarországon az adókezelés hatalmát és kegyetlenségét.

De van még egy nagy igazság, melyről a pénzügyi bizottság nem akar megemlékezni. Ez az adótehernek elviselhetlenül sulyos volta.

Alig van igazságtalanabb adónem a világ összes művelt államaiban, mint az angol egyenes földadó. De bármily igazságtalan: oly csekély ez, hogy ennek igazságtalanságát az angol nép észre sem veszi, tehát könnyen türi.

Nálunk az adók oly magasak, hogy azok még akkor is türhetetlenek volnának, ha kezelésük a legtökéletesebb volna, ha az adóközegek mind magas szellemi miveltséggel s mind tiszta kézzel birnának is, ha felelősségük mind fölfelé, mind lefelé, mind oldalra kellőképen volna is szabályozva s ha a hatóságok gépezete oly tökéletesen járna s hangoznék is össze, mint jó gőzgép kerekei.

De hát mindez nem ekként van. A Tisza-kabinetnek sikerült fölmutatni egy mivelt államot, melyben irtóztatók az adók, irtóztató azok kezelése s ennek daczára irtóztató a társadalomnak nyugodtsága.

Budapest, jul. 1.

Minisztertanács volt ma délután, mely kizárólag folyó ügyekkel foglalkozott. Ezután pár heti szünet lesz s azután az állami költségvetés fog tárgyalás alá vétetni.

—

Bécsből irják, hogy a hadügyminiszter a legutóbbi rendkivüli delegaczionalis ülésszak alatt megszavazott 21.7 millió paczifikaczionális hitellel nemcsak október honapig fedezi a kiadásokat, hanem az esetre, ha az okkupált tartományokban ujabb bonyodalmak elő nem fordulnak, a folyó év többi hónapjaiban sem fog ujabb követeléssel a delegácziók elé lépni. Junius 1-től kezdve tudvalevőleg feloszlatták a törzskarok egy részét, s a magasabb tábori pótlékokat beszüntették. Az utóbbi időben halálozás, vagy megbetegülés következtében a megszálló hadseregnél támadt hiányokat már nem pótolták. Julius hó folyamában megkezdődnek a redukcziók, melyek által a boszniai és herczegovinai csapatállományt lassankint leszállitják.

—

Szögyényi-Marich László külügyi osztályfőnök, átvette már osztálya vezetését. Mivel az október havára Budapestre egybehivandó delegáczió-ülésszak a nélkül is szükségessé fogja tenni, hogy Szögyényi Budapesten tartózkodjék, az osztályfőnök csak a delegáczió ülésszaka után fog családjával Bécsbe átköltözni.

—

Vonatkozással a *közoktatásügyi miniszternek Szeged városához a harmadik egyetem ügyében* intézett s a lapok által emlitett leiratára, illetékes helyről vett értesülés alapján a Bud. Corr. következőket jelentheti: A vallás- és közoktatásügyi miniszter a harmadik egyetem felállitása és elhelyezése ügyében mindenek előtt *Pozsony* sz. kir. várost látogatta meg még 1880-ban, szakértők kiséretében s ottani tapasztalatairól annak idejében jelentést tett ő felségének is. Később a harmadik egyetemnek *Szegeden*, majd később *Kassán* felállitására irányult mozgalom indulván meg, a miniszter ugyanazon szakértők kiséretében 1881-ben Szegedet, legközelebbről pedig Kassát látogatta meg. Mind a három helyen megtekintették a felajánlott vagy szóba jöhető helyiségeket, átvették az illető városok emlékiratait stb. A miniszternek szándéka lévén a harmadik egyetem ügyében az ősz folytán ő felségéhez s az egybegyülendő országgyüléshez kimeritő jelentést tenni, *nemcsak Szeged városát hivta föl* a szükséges adatok fölterjesztésére, hanem *hasonló* fölterjesztést vár *Kassáról* is s azok alapján teendi meg emlitett jelentését.

Még mindig Egyiptom!

Még mindig Egyiptom foglalkoztatja az európai diplomacziát. A belpolitikai ügyek Európaszerte elhallgattak egyidőre, a nemzetek egymásközti surlódásai megszüntek, a közfigyelem kizárólag a Nilus partja felé tekint. A nagy közönség figyelve lesi a történendőket s az egész egyiptomi bonyodalom nem hogy kimeritené a köztürelmet, nem hogy unalmassá kezdene válni a hosszadalmasság által, melybe elhuzódik, hanem ellenkezőleg napról-napra uj szituácziók merülnek fel, s ujabb érdekességet kölcsönöznek az ügynek. Maga a diplomaczia pedig követi a nagy közönséget, ő is nagy érdekeltséggel, még nagyobb tehetetlenséggel nézi az ügyek fejlődését, s alkalmasint ép oly kevéssé tudja, hogy mindez hová fog vezetni, mint a legkevésbé érdekelt távoli szemlélő.

A legkülönbözőbb hirek egymásután merülnek fel, s a világ legkülönbözőbb vidékein keltezve nyugtalanitják vagy megnyugtatják a kedélyeket. Ugyanakkor, midőn Konstantinápolyból csupa békés hir érkezik, Londonból háborus készülődések zaját halljuk, s mialatt Kairóban szerte hirdetik, hogy a béke végleg helyreállott, Párisból már a felől érkezik tudósitás, hogy Francziaország is megnyeretett a fegyveres intervenczió ideájának. Az egész ellenmondásos hirhalmaz azonban mégis bizonyit egyet. Nyilvánvalóvá teszi tudniillik azt, hogy elhatározó lépés e dologban a hatalmak részéről maig sem történt, hanem függőben, alakulóban van minden. Anglia époly kevéssé tudta magát elhatározni a fegyveres intervenczióra, hogy követelésének érvényt szerezzen, mint a mily kevés kedvet mutatott Törökország és Egyiptom kormánya engedni ezen követelésnek.

A konferenczia tárgyalásai pedig azalatt szép csöndesen tovább folynak. Holnap tartják az ötödik ülést a hatalmak megbizottai. A Corti palota Therapiában, hol a tanácskozások folynak, hiven megőrzi a titkot, mely falai között végbe megy. A közönség közé nagyon kevés szivárog ki az ott tárgyaltakból. S ez a körülmény magában véve is bizonyit legalább annyit, hogy csöndesen megy ott végbe minden. Heves ülések után, a hol nagy nemzeti érdekek kontroverziái döntik el az ügyet, s magoknak a szenvedélyeknek is kijut a magok szerepe, a diplomaták sem szokták megőrzeni a titoktartás fogadalmát. Az egyetlen hivatalos nyilatkozat, melyet Olaszország külügyminisztere a kamarákban tegnap tett, csak annyit mond, hogy a hatalmak megegyeztek abban, miszerint egy hatalom se interveniálhasson egyedül, a többiek beleegyezése nélkül, kiveve a *force majeure* eseteit.

Ezekkel a force majeure eseteivel persze nagyon sok van kimondva, ha ugy tetszik magyarázni: minden. Anglia például minden áron interveniálni akar. Százféleképp kimagyarázhatja, hogy force majeure esete állott be. Hiszen alattvalói közül már is ezrek menekültek el Egyiptomból. Még többen vannak, a kik személyi és vagyoni biztosságukban érzik magukat megtámadtatva. Anglia minden perczben ugy léphet fel, mint a ki saját alattvalóinak biztossága érdekében interveniál. Söt akár ugy is feltüntetheti a helyzetet, mintha ő lenne a megtámadott fél. S akkor a force majeure esete beállott, s Anglia csapatai partra szállhatnak Egyiptomban, a nélkül, hogy ezen szerződés alapján csak beleszólásuk is lenne ebbe a többi hatalmaknak.

Hogy tényleg mit fog Anglia kezdeni, azt még mindig nehéz lenne megmondani. A legtöbb jel arra mutat, hogy komolyan készül a háborura. Hirek érkeznek, hogy egyes hadcsapatokhoz parancsot intézett az angol kormány azon utasitással, miszerint külföldre való utazáshoz készen legyenek. Magán gőzösöket is fogadott volna fel a katonai parancsnokság csapatszállitásokra. Egyes hadi kikötőkben erősen dolgoznak. A mellett diplomacziai uton ujra fel lett szólitva Francziaország az együttes intervenczióra. Sőt egyes jól értesült körök tudni akarják, hogy Freycinet politikájában e tekintetben nagy változás állott be a legközelebbi napok alatt. Hajlandónak mutatkozott ezen terv iránt, a melyről előbb hallani sem akart, s a melynek támogatása miatt oly igen elitélte a közvélemény Gambettát.

Hogy Angliának elég oka van — eddigi politikájából kifolyólag — az intervenczióra: az bizonyos. Békés uton sem az egyiptomi nemzeti pártot meg nem fogja törni, sem Arabi pasát helyéből ki nem mozditandja. Pedig ez utóbbi képezte volna politikája érvényesülésében az első lépést. Most már a konferenczia sem segit e tekintetben. A szultán bevégzett ténynyel állott a konferenczia elé. A Medsidje-rend nagy csillagával ruházta fel Arabit, s hadügyminiszterré tette az uj kormány alakitásánál. Németország és Ausztria-Magyarország pedig jóakaratulag támogatták hadügyérségét. A konferenczia most már nem fog ez ellen határozni, s ha határozna is, nem lenne foganatja. Arabi csak fegyveres erőszakkal mozditható el helyéből. S ugy látszik, Anglia el van szánva felhasználni ezt a fegyveres erőszakot, nem annyira azért, hogy érdekeit óvja meg, mert hisz azok nincsenek veszélyeztetve, hanem inkább azért, hogy boszut álljon a megaláztatásért, melyet diplomacziája szenvedett.

VIDÉK.

* **Mosonmegye törvényhatósági bizottsága** f. évi junius hó 26-án tartotta meg Miske báró főispán elnöklete alatt rendes közgyülését. Az ezen közgyülésen — melyen a bizottsági tagok nem igen nagy számban jelentek meg — tárgyalt ügyek közül emlitést érdemelnek a következők: A belügyminiszter egy megyei állatorvosi állomás rendszeresitését engedélyezvén, ezen állomásra pályázat hirdettetett, — s a választás a legközelebbi rendes közgyülésre tüzetett ki. A megyei átiratok közül *Szatmár* megyének az orosz zsidók bevándorlása ellen intézett felirata pártolásra felhivó levele egyszerüen tudomásul vétetett, szintugy Szabolcs megye átirata a felsőház reformja tárgyában. Ellenben Gömör megye felirata a honvédek behivása körül ujabban gyakorlatba vett sérelmes eljárási módozat megváltoztatása tárgyában pártoltatni határoztatott. A törvényhatósági bizottság tagjai számának 12-vel való emelése a megye népessége növekedésének indokából elvileg elfogadtatott.

KÜLFÖLD.

Julius 1.

Álmos lassusággal haladnak ugy a konferenczia tárgyalásai, mint a hatalmak és a porta közt folyo huzakodások a konferencziában való részvételre nézve. S e mellett az egyiptomi kérdés csaknem mindennap uj képet ölt. Egyszer az a szinezete van a dolognak, mintha a hatalmak minden áron azt akarnák, hogy a porta fegyveresen avatkozzék be, másszor meg ugy tünik föl a helyzet, mintha a hatalmak semmi szin alatt sem akarnák megengedni ezt a beavatkozást, mert a szultántól, ki *Arabi* pasát kitüntette, semmi jót sem várnak; egyszer a legjobb viszony látszik uralkodni a porta és a keleti hatalmak közt a nyugati hatalmakkal szemben, s másnap már arról van szó, hogy Törökország teljesen el van szigetelve.

A változatossági hajlam ilynemü tüneményének tudjuk be azt a legujabb hirt is, mely szerint a

---

Guiteauról.

Washingtonból sürgönyzik, hogy Guiteaut, Garfield gyilkosát tegnap pénteken délben kivégezték. Épen holnap julius 2-ikán lesz egy esztendeje, hogy az amerikai Egyesült-Államok fejét Guiteau golyója földre teritette. Julius másodikán történt, a Baltimore Potomaci vasut washingtoni pályafőjének egyik termében, hogy egy gyöngéd testalkatu, mintegy 30 éves férfi rálőtt az Egyesült-Államok elnökére Garfieldre, ki épen Long-Branchba készült utazni nejéhez. A gyilkos első lövése Garfield jobb karját sebesitette meg, a másik lövés golyója a hátgerinczoszlop jobboldalán a bordák közé furódott s a máj jobb szárnyáig hatolt.

A köztársaság szabad földjén a választott államfő ellen elkövetett gyilkos merénylet hire igazán villámsebességgel terjedt szét az uj és az ó-világban mély megdöbbenést keltve mindenütt. A merénylőt nyomban a helyszinén elfogták. Neve Guiteau Károly Gyula, kanadai születésü, franczia származásu szülék gyermeke. Tudjuk, hogy a merényletnek Garfield élete hosszas szenvedés után szeptember 20-ikán áldozatul esett. Novemberben megkezdődött a washingtoni esküdtszék előtt a hosszadalmas lefolyásu bünpör s a Guiteau tragődia utolsó felvonása a szomoru hirnevü hős kivégzésével tegnap ért véget.

Mi birta Guiteaut a merényletre? E kérdés a merénylet perczétől kezdve élénken foglalkoztatta a közvéleményt s e kérdés részben még most sincs megoldva. Hogy Guiteaunak társai nincsenek, hogy a merénylet nem összeesküvés következménye, az mindjárt kezdetben kiviláglott, noha Guiteau szerette volna máskép feltüntetni a dolgot. Elfogatván, Shermann tábornokhoz levelet irt, melyben következőleg szólt: «Én a börtönbe megyek, kérlek rendeld csapataidat fegyverbe és szálld meg a börtönt.» A nála talált levelek egyike igy hangzott: «Az elnök tragikus halála szomoru szükség volt, a köztársasági pártot ez fogja egyesiteni s a köztársaságot menteni. Az élet üres álom s az mindegy, akárhová jut az ember. Az emberi életnek nagyon csekély becse van. A háboruban a derék fiuk ezrei hullottak el, a nélkül, hogy könyet ejtettek volna. Én feltételezem, hogy az elnök jó keresztény volt s hogy az égben boldogabb lesz, mint itt. Garfield asszonynak, e jó léleknek férjétől való ilyen elválása nem lesz fájdalmasabb, mint ha az elnök természetes halállal mult volna ki, hiszen ugyis minden perczben meghalhatott volna. Én nem táplálok személyes gyülölséget az elnök ellen, halála politikai szükség volt. Én ügyvéd, theologus, politikus, s a stalwartok stalwartja (Coukling párthivei nevezték magukat igy) vagyok. Az elnökválasztási mozgalomban én Granttal tartottam.»

Kihallgatásakor több izben azzal indokolta az elnök «elmozditását» (a gyilkolás helyett mindig e kifejezést használta,) hogy először a politikai helyzet követelménye volt az, másodszor, hogy az állam jólléte iránt való tekintetből cselekedett, s harmadszor, hogy isten sugallatára követte el a merényletet.

Hogy a merénylet jelentékeny részben a magán bosszu müve volt, az meglehetősen kiviláglott. Kiderült Guiteauról, hogy hivatalhajhász volt, hogy Garfieldet mindúntalan ostromolta. Legutóbb a marseilli konzulsági állásért folyamodott. A marseilli konzulságnál már régebben volt alkalmazva, de különös exaltált magaviselete miatt elbocsátották. Garfield elvetette e folyamodványát és ezt mondták a bosszura inditó oknak.

De nem volt-e Guiteau őrült? Felmerült e kérdés mindjárt a merényletet követő napokban, felmerült a tárgyalás folyamában többszörösen, védője is ezzel akarta őt megmenteni a haláltól. Atyjának egy 1873-ban irt levelében e szavakat találták ő róla: «Én minden őrültségre s gazságra képesnek tartom őt!» A merénylet elkövetése után pedig az atya teljesen őrültnek s beszámithatlan állapotban levőnek nyilatkoztatta ki szerencsétlen fiát. Annak, ki alaposan akarna itélni Guiteau felől, beható figyelemmel kellett volna kisérni a tárgyalás minden mozzanatát. Mindaz, mi Guiteau személyiségéről, nyilatkozatairól, magatartásáról a tárgyaláson jelen nem lehetett közönség közé töredékesen, rokon vagy ellenszenv által elferditett alakban kiszivárgott, legkevésbé sem volt alkalmas arra, hogy Guiteau iránt rokonszenvet kelthessen, de arra sem volt elegendő, hogy az ember abból elfogulatlan, igazságos itéletet alkothasson magának. Ugy látszik, az az általános nézet befolyásolta az egész tárgyalást, birákat s esküdteket, hogy Garfield gyilkosának mindenesetre meg kell halnia, ugyhogy teljesen háttérbe szorult a büntett beszámithatóságának kérdése.

Hogy Guiteau erkölcsileg beszámithatlan állapotban követte el a merényletet, azt a nézetet nemcsak a medikojurisz prudencziának több legkiválóbb szakértője vallja, hanem több amerikai hires kriminálista is, igy például a korábbi államügyész Mac Veagh, ki Andrew Johnson hütlenségi pörébenvédő volt, továbbá a korábbi államtitkár: William Maxwell Evarts.

Amerikai lapok gyakran hasonlitották össze Guiteau tettét az első elnök gyilkosának John Wilkes Boothnak tettével, ki 1865-ik év márczius 14-ének estéjén Washingtonban a Ford-féle szinház páholyában Lincoln Ábrahám ellen követett el orgyilkos merényletet. Booth egy felségáruló kliknek volt felbérelt eszköze, gondosan előkészitett, titkos terv szerint cselekedett. Ez összeesküvésnek vészthozó aknái nemcsak a nemzet választottja, az állam feje, s ennek tanácsosai ellen irányultak, hanem az egész állam ellen. Booth zsoldosa volt amaz összeesküvőknek, kik pestis betegek megfertőzött ruháinak becsempészése által Észak-Amerika nagyvárosaiba akarták bevinni a pusztitó ragályt. Booth hátamegett hatalmas politikai párt állt, mely kész volt tárt karokkal fogadni a véres munkáját végzett gyilkost. Meneküléséhez minden a leggondosabban el volt készitve s a mint eldördült a halálos lövés, a gyilkos a páholy párkányzatáról a szinpadra ugrott s onnan kiáltá a közönség felé Virginia jelszavát: «Sic semper tyrannis», zsebében ott csengtek a vérdij aranyai, a szinpad hátsó bejáratánál ott várta a felnyergelt ló, melyen menekülnie kellett volna. Paine, Atzerod, Surrat, kik Lincoln meggyilkolásában való részességükért a bitófán multak ki, büntársai voltak Boothnak s mint ez fizetett közegei a felforgató pártnak. Az összeesküvésnek, e karakteresztikus jellegei közül Guiteau tette egyikkel sem birt. Ez egy megzavarodott elméjü fanatikusnak cselekedete volt, ki szörnyü tettének sem következményeivel, sem annak jutalmával vagy büntetésével sem a meneküléssel mit sem törődött. Hogy azonban a seb, melyet lövése Garfield elnöknek okozott, nem volt feltétlenül halálos, azt a legkiválóbb orvossebészi tekintélyek leplezetlenül kinyilatkoztatták; a pör iratai közt ott vannak tekintélyes sebészek nyilatkozatai, melyek szerint a gyógyitás helytelen vezetése volt a halál okozója.

A new-yorki «Sun» egy levelezője, Gibson, ki a törvényszéki tárgyaláson kezdettől végig jelen volt, egy európai barátjához intézett levelében következőleg nyilatkozott: Azt kérdi ön, hogy Guiteau valóban őrült-e? Igazán zavarban vagyok, nem tudom, mit feleljek. A mint dr. Spitzka, a német orvos s elmebetegségi ügyekben kiváló szakértő előadta véleményét, teljesen meg voltam arról győződve, hogy Guiteau oly bolond, mint a Bedlam bármely lakója. A mint később egy másik szakértőnek dr. Fordyce Barkernek véleményét hallottam, akár megesküdtem volna arra, hogy Guiteau egészségesebb elméjü, mint akármelyikünk. Most, midőn magam előtt látom ülni Guiteau-t nyugtalan, téveteg tekintetével, a mint hallom visszariasztó hangját, most jobban meg vagyok győződve, mint valaha, hogy Guiteau nem az akasztófára, hanem az őrültek házába való. De félek, hogy az az esküdtszék, melyet hónapok óta magam előtt látok, 10,000 szakértő véleménye által sem fogja magát makacs meggyőződésétől eltántorittatni hagyni. Tekintetökben látom az akasztófát, ne értsen félre, nem azt akarom mondani, hogy akasztófára való ábrázolatjuk van, de oly esküdtszék ez, melyről itt azt szokás mondani: «a hangingjury».

A tapasztalt hirlapirónak e nézetében osztoztak s osztoznak sokan s ez magyarárazata ama számos, őszintén rokonszenves nyilatkozatoknak is, melyekben az elnökgyilkos Guiteau oly jobb körök részéről is részesült, melyekhez nem volt szerencséje. — Az Egyesült-Államok nemzetét ért végtelen fájdalom keserü érzetébe a szegény bünös iránt való részvét is vegyült. Azok, kiktől tette után oltalmat várt, magára hagyták őt; egyedül állt szemben vádlóival, szemben egy egész nemzettel s kétségbeesetten küzdött életeért. S minő élet volt az, melynek folytatásáért küzdött! Nyájasságot s szeretetet nem ismerő, a mindennapi kenyérért, valami exisztencziáért ütött-kopott eszközökkel küzdő élet volt ez, telve a csalódásnak éhezés közt lefolyt éjjeleivel s nappalaival. Szégyenlett szegénységgel s nem restelett koldulással telt élet volt ez, mely a létért való utólsó rettenetes küzdelemmel végződött. Már ifju korában öröklött családi őrültség folytán atyja tanácsára az «Oneida Community» tagja lőn s ennek kificzamodott észjárásu elveit szivta magába. Valamennyi rokonaitól elidegenitve, oly nőt birva házastársul, ki még nálánál is exczentrikusabb volt, kezdte meg mint vándorló predikátor ez elvek terjesztését. Ugynök, vándor könyvárus, ügyvéd, végre politikus lett. Theologiai beszédeiből s irataiból őrültség világlik ki. Azt hitte magáról, hogy második Lutherként a reformáczió egy uj korszakát állapithatja meg, fensőbb lények által sugalmazottnak tartotta magát, szent ügy vértanujául tekinté magát. Évekig tartó hittani dogmatizálás által tulfeszitett agyvelővel, megbomlott észjárással lépett az 1880-ki elnökválasztási mozgalmak alkalmával a politikai küzdőtérre. A republikánus párt győzelme után a győztes párt kiváló bajnokának tekinté magát s ezért a megválasztott elnöktől jutalmat igényelt. Beszámithatlanságának bizonyitéka az is, hogy a párisi konzulátusra pályázott, egy oly állásra, melyre a legkiválóbb amerikai politikusok törekszenek, mely után jobban ohajtoznak, mint másodrangu követségi állomások után, s melyet Grant a maga idejében mint kiváló kitüntetést barátjának s életrajzirójának: Badeau tábornoknak adott. A Guiteau merényletének legközvetlenebb inditó oka nem lehetett hivatal után való esengésének visszautasitása, mert e visszautasitás még aprilis hóban történt, mig a végzetes lövés csak julius 2-ikán dördült el. Inkább lehettek hatással Guiteaura a merényletet megelőző politikai események. Tudvalevőleg Grant, Arthur és Conkling, kik Garfield győzelmének leghatalmasabb tényezői voltak, az Egyesült-Államok parlamentjében saját választottjuk ellen keltek fel, meghiusitották terveit, akadályokat tornyositottak utjába. A republikánus pártnak nagy és hatalmas része saját elnökét pár héttel beiktatása után desavouálta, bonyodalmakat bonyodalmakra halmozott s a párt soraiban nagy szakadást idézett elő, melyből a «stalwart»-ok és a «halfbreed»-ek harcza keletkezett. E látványnak épebb elmét is meg kellett volna döbbenteni, hát hogyne a Guiteauét? Hisz a parlament szenvedélyes tanácskozásai közben ily kifakadások is voltak hallhatók, hogy: «az elszakadt republikánusok szökevényeknek tekintendők, s mint ilyenek, megérdemlenék a főbelövést.» Conkling pedig egy alkalommal Garfielddel való összekoczczanása alkalmával igy szólt a szenatushoz: «Én csak öngyilkosság vagy emberölés közt választhatok.» Ugyanazoknak elkeseredett tirádai kik az elnököt pár hó előtt az egekig emelték, alkalmasak voltak arra, hogy a szegény zugpolitikusnak megbomlott agyában oly pokoli tervet érleltessenek meg, melynek sikerétől az állam nyugalmának helyreállitását, maga számára pedig egy népboldogitó dicsőségét várhatta. Káprázatában hiába iparkodott a közvetitő szerepét játszani, hiába tolakodott be hatalmasokhoz audiencziákra, hasztalan iparkodott közöttük hallhatóvá tenni gyenge hangját, mindenütt elutasitották s végre az a gondolat «flectere si nequeo superos, Acheronta movebo» a julius másodiki véres tetthez vezette őt.

Ugyanazok a férfiak azonban, kik az ő büne által kormányra jutottak, a bitóra vitték őt, oda kellett őt vinniök, nehogy a gyilkosság értelmi szerzőiül tekintessenek. A Garfield halála után elnökké lett Arthur alelnöknek, Grantnak és Conklingnak el kellett követniök minden lehetőt, hogy a julius 2-diki büntény nem egy őrült cselekedeteként, hanem mint előre megfontolt gyilkosság tünjék fel. Hogy a gyülölséget magukról elháritsák, azon kellett igyekezniök, hogy a gyilkosság ne tünjék fel oly szinben, mint az elnök ellen elkövetett politikai baltettek következménye, hanem mint egy elutasitott hivatalvadász bosszujának müve. S az a nagy befolyás, melyet ők a különben igen középszerü tehetségü vádlók hátai mögül gyakoroltak, Scoville kitünő védelme daczára is, a bitóra vitte Guiteaut.

—

franczia kabinet elhatározásaiban negyvennyolcz óra óta jelentékeny *fordulat* állott be. A keleti hatalmaknak Arabi pasa iránt való magatartásával s ez utóbbinak tulhatalmas állásával szemben ugyanis *Freycinet* állitólag egy *egyesség elfogadására* határozta el magát, mely szerint Arabi pasa meghagyatnék mostani állásában. A Tevfik és Arabi közti kibékülés nem nyujt kezességet a maga tartós volta iránt s igy választani kell a kettő közt. Freycynet nem fogja Tevfik pasát fenntartani, ha bukófélben lesz, s Tissot állitólag azt az utasitást kapta, hogy a «fait accompli»-t, ha erre kerül a sor, egyszerüen fogadja el. Arabi tehát meg fog maradni, még ha megmaradása Tevfik bukására vezetne is. Ha a katonai beavatkozás nem lesz elkerülhető, a franczia kormány a török beavatkozás fölött előnyt fog adni a franczia-angol beavatkozásnak s bele fog egyezni abba is, hogy ehhez harmadik hatalomnak Olaszország csatlakozzék.

A mi *Olaszországot* illeti, erre nézve legilletékesebb az, a mit tegnap *Mancini* a külügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor Caracciolo és Pantaleoni kérdéseire válaszolva mondott. Kijelenté először is, hogy a *konferenczia* működése felől nem nyilatkozhatik, csak annyit mondhat, hogy az önzetlenségi jegyzőkönyv egyértelmüleg aláiratott és hogy Corti inditványára *valamennyi hatalom az elszigetelt hadiakcziót kizártnak* tekinti, kivéve a force majeur szembeszökő esetét: az európai nemzetiségüek védelmére. Mindkét határozattól *a legjobbat* várja. Olaszország az európai szerződések megtartását óhajtja és azt, hogy komoly biztositékok szereztessenek az iránt, miszerint Egyiptomban a békés helyzet az európaiaknak a belső igazgatásban való minden részvétele nélkül jövendőben helyreállittassék. Mancini azt hiszi, hogy Pantaleoni, ha a miniszternek a képviselőházban tartott beszédét felolvasta volna, nem tarthatná őt egy egyiptomi nemzeti mozgalom iránt ellenséges érzülettel viseltetőnek. De Törökországot *meg kell akadályozni abban, hogy Egyiptomot más török tartományok álláspontjára szoritsa* és a keresztülvitt reformokat megsemmisitse. Szintugy meg kell akadályozni bármely hatalomnak katonai foglalását, intervenczióját vagy kizárólagos felülkerekedését.

Mancini Caraccioloval szemben az igen kényes *csatornakérdés* időszerütlen fejtegetését ellenzi és csupán azt jelenti ki, hogy ha Anglia kereskedelmi szempontokból a szabad csatornahajózás politikája által érdekelve van, ugy ez valamennyi többi nemzetnek is közös érdeke, különösen pedig Olaszországé, mely földrajzi tekintetben az európai kereskedelemnek természetes utja és közvetitője kelet felé. Ha továbbá Anglia idegenkedése a csatorna semlegesitése iránt onnan magyarázható, hogy valamely bekövetkezhető esemény alkalmával ezen az uton akar Indiába csapatokat szállitani, ugy ezen kérdést nem szabad a szabad csatornahajózással összetéveszteni. Anglia érdekei Egyiptomban a hatalmakkal szemben Európa együttes garancziája által nem csorbittatnának, hanem erősbittetnének. A miniszter azzal a biztositással fejezi be szavait, hogy Olaszország ezen konferenczián ugy, mint minden más alkalommal, nem önző számitások, hanem általános európai érdekek által vezérelteti magát, és hogy semmiféle igéretek nem birhatják arra, hogy ama missziójáról, hogy gyakorlati értelemben a rend és a béke eleme legyen, lemondjon. Olaszország tekintélye és érdekei legjobban az által óvatnak meg, hogy az *európai koncerttől el nem válik*. Ez a politika, mely czéljaiban loyális és nemes, az egyedüli, Olaszországhoz méltó politika. (Élénk helyeslés.)

Alexandriából ezalatt érdekelt részről azt jelentik, hogy ott teljes anarchia uralkodik, s mig *Dervis* pasa proklamácziója egyrészről fölhivja a lakosságot, hogy a kedivének engedelmeskedjék s az európaiakkal békében éljen, másrészt a nyugtalanság egyre tart, melyet a katonai párt pöffeszkedése csak növel. *Arabi* pasa hir szerint végre elhatározta magát arra, hogy Konstantinápolyba megy és felhivást akar intézni a hadsereghez, melyben kijelenti, hogy azért megy oda, hogy a kapott kitüntetést megköszönje a szultánnak.

A hadsereg ujjászervezése.

A közös hadügyminiszter kidolgozta már a hadsereg ujjászervezésére vonatkozó javaslatát s be is mutatta a miniszterek tegnapi tanácskozása alkalmával. E javaslat szerint a monarchia egész területét, Tirol, Dalmáczia és az okkupált tartományok kivételével, tizenöt territoriális hadtesti kerületre osztják, s e kerületek mindegyike bizonyos számu hadkiegészitő kerületre szakad. A gyalogezredek számát, mely eddig nyolczvanra rugott, 102-re emelik föl, valamint a nyolczvan hadkiegészitő kerületet is megszaporitják huszonkettővel. Minthogy az ujra alakitandó ezredek mindegyike négy zászlóaljból fog állani, a zászlóaljak összes száma 408 lesz, a mi 8 gyalogsági zászlóaljjal való gyarapitást jelent. Ez a szaporitás ugy történik, hogy 8 vadászzászlóaljat gyalogzászlóaljjá alakitanak. Másrészről azonban 22 uj ezredtörzset és ezred-zenekart kell rendszeresiteni, melyeknek költségét részben a 80 tartalékezrednek feloszlatása által fedeznék. Mostanában a sorezredek minden százada, a tisztekkel és altisztekkel együtt, 95 embert számlál béke idején, köztük 70 közlegényt, mig a tartalékezredek századai 74 emberből (50 közlegényből) állanak. Az uj organizáczió szerint mind a négy zászlóalj századai egyenlő állománynyal birnának a normalis viszonyok között, vagyis a tisztekkel és altisztekkel együtt 350 embert, köztük 250 közlegényt számlálnának. Minden sor-gyalogezred három zászlóalja saját hadkiegészitő kerületében tartózkodnék, mig egy százada — mely nem épen csak a negyedik lehet — mint mozgózászlóalj Boszniában, Herczegovinában, Dalmácziában vagy nagyobb városokban és erődökben nyer alkalmazást. De azért a három zászlóaljból álló ezredek is használhatók külső szolgálatra s különösen a bécsi, budapesti, prágai és lembergi helyőrségek fognak ily ezredekből alakittatni, s a bosniai és herczegovinai megszálló hadsereg több mozgó zászlóaljból s azonfelül három-három zászlóaljból képzett ezredből fog állani, melyek Szerajevóban, Mosztárban és a Lim területén fognak elhelyeztetni. Mielőtt a mozgó zászlóalj elhagyná a hadkiegészitő kerületet, az illető ezred többi, otthon maradó három zászlóaljának békeállományából a szükséghez képest ugynevezett redukált háborus állományra (századonkint 150 emberre) vagy teljes háborus állományra (századonkint 200 emberre) fog emeltetni. Egyébiránt az ellenkező eset is beállhat, jelesül, hogy egy ezredből három zászlóalj vonul ki, s ekkor a hadkiegészitő kerületben maradó negyedik zászlóalj létszámából nagyobb állományt nyernek. Ennek a rendszernek bizonyos rugékonysága van s lehetővé teszi, hogy a zászlóaljak létszámát a tartalékosok behivása nélkül szaporitsák. Hogy a megoszlott zászlóaljak mozgósitása által a hadkiegészitő kerületben maradó zászlóaljaknál támadt hiányok pótolhatók legyenek, azt ajánlja a közös hadügyi miniszterium, hogy béke idején a póttartalék is bevonassék a tényleges szolgálatba. E végből a póttartalék, mely évenkint mindkét államfélre nézve 9547 emberből, tehát három évenkint 28,641 emberből áll, a tizenöt territoriális hadtesti kerület mindegyikében teljesen bevonatnék a szolgálatba, ha az illető kerületben egy vagy több zászlóalj mozgósittatnék. A haderő állandó részének territoriális szervezése által első sorban a helyőrség állandósitása és a csapatszállitások költségeinek redukcziója volna elérhető. Azonkivül Magyarország megfelelő részt kapna a műszaki csapatokból, vagy is a jövőben Magyarországon állomásoznának az innen sorozott műszaki ezredek zászlóaljai. A közös kormány ezzel akarná viszonozni, Magyarországnak a reformhoz való hozzájárulását.

A póttartalék bevonása az 1868-diki véderőtörvény ujabb módositását igényelné.

A hadügyminiszter tervezetének sorsa nem annyira a delegáczióktól függ, melyek csak a költségekkel foglalkoznak, mint inkább a két államfél parlamentjeitől.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük m. hó végével lejárt, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak

Lapunk előfizetési ára:

egy hóra	1 frt 80 kr.	három hóra	5 frt
két hóra	3 frt 60 kr.	hat hóra	10 frt

Lapunk mindennap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán s olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekesznek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadó-hivatalába (himző-utcza 1. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés" kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

— julius 1.

Lapunk mellékletének tartalma: Irodalom. — Tanügy. — Mezőgazdasági közlemények. — Tárczák: A társaskocsi titka. — Báthory Zsófia.

— ***Személyi hirek.*** *A király* tegnap meglátogatta II. Ferencz volt nápolyi királyt, de az épen kikocsizott a városba és nem volt otthon található. —*Szalama* pasa fiával együtt Alexandriából és Fernan bej Konstantinápolyból Bécsbe érkeztek. — *Mirza Ibrahim* perzsa miniszter Bécsből Budapestre utazott. — *Haynald Lajos* kalocsai bibornokérsek, a zombori róm. kath. leányiskola javára 50.000 frtot adományozott. A vallás- és közoktatási miniszter köszönetét nyilvánitotta a bibornokérseknek a bőkezü adományért. — *Dr. Rózsay*, fővárosi orvos és királyi egészségügyi tanácsos Keszthelyről, hol a fürdőidényt szándékozik tölteni, néhány napra átment kanizsai rokonainak látogatására s egyuttal meglátogatta a helybeli kórházakat, az állami fegyházat, az iskolákat. — *Tisza* miniszterelnök, ki ma érkezett vissza a fővárosba, hosszabb időre ismét Gesztre utazik; azonban még két-három napot fog a fővárosban tölteni, mely idő alatt több fontos tanácskozásokban fog részt venni. Geszten e hó 20-dikáig marad, s visszaérkezte után augusztus végéig itt marad, a mikor is — a mint eddig tervben van — három heti üdülésre, mint rendesen, Ostendébe fog utazni. — *Prónay József* b. a belügyminiszterium államtitkára julius 2-án kezdi meg négyheti szabadságidejét, melyet borsodmegyei birtokán, Borsod-Ivánkán fog tölteni. — Gr. *Szapáry* Gyula pénzügyminiszter ma Taskonyba utazott el egész juliusban távol lesz a fővárostól, de tárczája ügyeit jószágán is tovább fogja vezetni.— *Csiky* Gergely, ki tavasz óta visegrádi villájában időz, egyszerre két szinművön dolgozik; egyik a nemzeti, másik a népszinház számára készül. — *Ardényi* Dezsőt, a «Pozsonyvidéki Lapok» volt szerkesztőjét, csallóközi barátai arany- és ezüstből készült diszes tintatartóval és tollal lepték meg. — *Viktória* angol királynő trónraléptének 44-ik évfordulóját junius 28-dikán Windsorban, Londonban harangozással, taraczkdurrogással és a házak fellobogózásával ünnepelték meg.

— *Ő felsége*, mint Ischlből e hó 1-éről távirják, ma reggel három órakor érkezett oda b. Mondel főhadsegéd és két szárnysegéd kiséretében. A perronon a gmundeni kerületi kapitány, a polgármester és Ischl községi képviselete várta a királyt. *A királyné* hét órakor érkezett meg. Négy perczczel előbb ő felsége Mária Valeria főherczegnővel várta a királynét. Megérkezés és szivélyes üdvözlés után a királyi család az udvari villába hajtatott. Itt megemlitjük a trónörökösről, hogy e hó 1-én ő és neje: Stefánia főherczegnő visszatértek Reichstadtba.

— *József főherczeg.* Maros-Vásárhelyről távirják e hó 1-jéről: József főherczeg adlatusa, Gráf lovassági tábornok és főudvarmestere Nyáry báró tábornok, továbbá Mangesius tábornok kiséretében déli 12 órakor megérkezett, Béldi főispán, Kovács polgármester és Lázár főkapitány a város részéről, a honvédség részéről pedig Pacor tábornok, Janky alezredes és Malhe százados fogadták. Ő fensége a feldiszitett «Transylvania» szállodába hajtatott.

— **A honvédelmi miniszteriumi palotára** vonatkozólag egy kőnyomatu lap után röviden közöltük, hogy azon repedések mutatkoztak. Erre vonatkozólag leghitelesbb forrásból értesülünk, hogy a palota a legszilárdabb épületek közé tartozik az országban és még csak szó sem lehet, hogy azon akármi kis repedés mutatkozhatnék. Meglehet, némely helyiségben a *padlásszoba-repedések* javitása szolgált a téves hir alapjául, mit készséggel helyreigazitunk.

— **Az irók és művészek kirándulása** élénk érdeklődés tárgyát képezi mindenütt. Temesvártt *Róth* Nándor, városi főügyész, a legbuzgóbb és leglelkesebb fiatal férfiak egyike állott az ügy élére s oly fogadtatást tervez, mely méltó legyen Temesvárhoz. Temesvártt érdekes hangverseny lesz, melyben Siposs Antal ismert zongoraművészünk, Róth Nándor városi főügyész, ki maga is jeles zongorajátszó, továbbá Makovics Mariska, Siposs Antal tanitványa és Pauli Rikhárd fognak fellépni. A programm még nem kész, de a mint tervezve van, mindenütt élvezetesnek igérkezik. — *Ujvidékről* távirják lapunknak, hogy az irók és művészek társaságának ott is szép fogadtatást akarnak rendezni. Hadzsics Antal, a szerb Maticza irodalmi társulat titkárának elnöklete alatt három tagu bizottság alakult, mely a rendezést vezetni fogja. — **Mohácsról** távirják e hó 1-éről lapunknak: A mohácsi kaszinó választmánya ma tartott ülésében örömmel vette tudomásul, hogy az irók és művészek társasága al-dunai kirándulása közben Mohácson megállapodik. Fogadtatása igen szivélyes lesz és annak méltó előkészitése czéljából a bizottsággá alakult választmány rögtön meginditotta a mozgalmat. — **Kecskemétről** a következőket távirják: Az irók és művészek társasága al-dunai kirándulásából visszatérőleg Kecskemét város meglátogatását is felvette programmjába s erről a város polgármesterét átiratilag értesitette. Ennek folytán Lestár Péter polgármester elnöklete alatt a fogadtatást rendező bizottság már tényleg meg is alakult és az előmunkálatokat megkezdette. A bizottság ma délelőtti ülésében a kör Kecskeméten tartózkodása alkalmára egyelőre a következő programmot állapitotta meg: 1. Ünnepélyes fogadtatás a pályaudvarnál. 2. Villásreggeli a városi mükertben. 3. Kocsikon körut a városban, a város megtekintésére. 4. A kirándulást rendező bizottság előleges megajánlása folytán matinée a szinházban, a rendezendő Katona-ünnepély költségeinek fedezésére. 5. Diszlakoma a kaszinó nagytermében, esetleg táncz. 6. Ünnepélyes kivonulás a pályaudvarhoz. — A rendező-bizottság mindent el fog követni, hogy a fogadtatás szivélyességben és vendégszeretet dolgában méltó legyen ugy Kecskemét városához, mint vendégeihez.

— **Ováczió.** Kalocsáról irják lapunknak junius hó 30-áról: A kalocsai önkénytes tüzoltó-egylet alakulásának 10-ik évfordulója alkalmával az alakulási nap emlékére, junius 29-én este a városi közönség roppant nagy tömege kiséretében fáklyásmenettel tisztelgett főparancsnokánál Simig Rezsőnél. Az érdemes férfi tiz év óta lankadatlan buzgalommal s önfeláldozó kitartással vezeti az egyletet, melynek a tüzvésztől gyakran sujtott város polgárai nagy hálával tartoznak.

— ***A fürdőkről.*** A nyár szeszélyes, majd esik, majd keservesen süt, majd fagyaszt. Pár nap előtt még Tátra-Füreden meleg felöltőben jártak a vendégek, ma már leolvad vállukról a nyári kabát. Csak egy-egy zivatar után hül meg pár órára a levegő. Tátra-Füreden eddig 200 vendég fordult meg. Uj-Tátrafüreden eddig 437 vendég, *Koritnyiczán* több mint 200, Pöstyénben több 900-nál, Balaton-Füred még nem oly népes, mint más években ilyenkor szokott lenni, a Margitszigeten minden szóba el van foglalva és pedig igen sok a vidéki.

— **Uszó üteg.** Az ágyuöntés mestere, Krupp, ugy látszik, ellátta már öntött aczélágyuival az európai és nem egy ázsiai hatalom hadseregét, tehát valami uj dolgon törte fejét és rájött, hogy a partok s folyótorkolatok megvédésére uszó üteget kellene feltalálni. Sikerült is. Az uszó üteg kerek vagy sokszögletü alapon áll, mely légszekrények segélyével birja el sulyos terhét. Oldalán több horgonya és ellensulyozója van. Közepén egy nagyobb méretü, szélein több kisebb méretü ágyu található Krupp-féle Pivotlafettába helyezve.

— **Miletics Szvetozár** ujabban ismét átvette a «Zasztava» szerkesztését és a «szerb néphez» intézett felhivásában anyagi és szellemi támogatást kér vállalata számára, melyre most annálinkább szorul, miután lapjától a többi szerb és horvát lapokkal egyetemben Bosznia és Herczegovina egész területére a postai szállitás megvonatott.

— **Két fölfedezett város.** Schliemann, mint a «Stambul» jelenti, két német épitész segélyével Hissarlik mellett, Kis-Ázsiában ujabb ásatásokat kezdett. Százötven napszámos van folyvást elfoglalva. Az ásatások helyén két leégett város nyomaira akadtak; azt hiszik Hissarlik az egyik leégett városnak magasabban fekvő része volt. Az ásatásokat augusztusig fogják végezni.

— **A bátorság jutalma.** Svarzenberg Adolf darányi (Somogy-megye) vasutállomási vendéglős lakásába mult év november havába rablók törtek be és nagy mennyiségü tárgyat elloptak. Másnap a rablókat *Tokay* József foglár káplár, *Schranz* József s *Gezét* József foglárok üldözőbe vették s Babocsán csakhamar utol is érték. A tettesek puskatüzzel fogadták őket, de a foglárok nem hátráltak meg, hanem viszonozták a tüzelést s kifejlődött harczban a tetteseket agyonlőtték. A belügyminiszter a bátor foglároknak, kik életük koczkáztatásával keritették kézre — habár halva — a tetteseket, 100 frt jutalmat utalványozott ki. — *Biga* Simon a 70. sz. báró Filippovics nevét viselő tartalékezred közvitéze mult hó 22-én Ujvidéken Palancsarin Juliannát a Duna hullámaiból saját élete veszélyeztetésével mentette ki s ezért az ezüst érdemkereszttel tüntették ki. Minthogy a katonai illetékszabályzat szerint részére 25 frtnyi jutalomdij jár, a tartalékezred parancsnoksága az ujvidéki városi tanácsnál kérelmezte ezen 25 frtnyi életmentési dijnak a kiutalványozását.

— ***Az ottenheimi tragédiához.*** Coudenhove Ferencz gróf, a néhány héttel ezelőtt oly szomoru hirre jutott Coudenhove Henrik gróf édesatyja, körlevelet intézett az osztrák mágnás családok tagjaihoz s tőle telhetőleg védelmezi kiskoru fiát, kit oly sulyos váddal illet a közvélemény. Az öreg gróf nem a nyilvánosságnak szánta e levelet s hogy mégis közrejutott, azt valamelyik jó barátja indiskrécziójának róhatja fel. Ha számitott volna rá, hogy levelét közönséges polgári halandó is elolvassa, bizonynyal tartózkodott volna azoktól a könnyedén papirra vetett nyilatkozatoktól, melyek csak arra alkalmasak, hogy még inkább elforditsák tőle a közvéleményt, mely amugy is őt okolja Dalmont Mária haláláért. Mindenik sora a büszke arisztokratára vall, kit teljesen hidegen hagyott az a szörnyü tragédia, mely általános részvétet keltett az áldozatok emléke iránt. Ő közönséges traviatának tartja azt a boldogtalan teremtést, ki végrendeletével annyira meginditotta mindnyájunk szivét. Nem hiszi el, hogy igazán, önzetlenül szerette azt az ifjut, ki utóbb gyermekének atyjává lett. Azzal gyanusitja, hogy aljas érdekek tüzelték fel szenvedélyét s hogy nem az ő fia, nem Coudenhove Henrik gróf volt az első, kit az a lány szerelemmel áltatott. Merész állitás s egyuttal kiméletlen is. De leginkább sérthet minden nemesebb érzésü embert az öreg grófnak az a nyilatkozata, hogy Dalmont Mária egyszerü kalandornő volt, ki arra számitott, hogy Henrik gróf majdan nagy vagyon urává lesz s őt nejéül vagy kedveséül fogadja. «Mikor látta — ugymond a gróf — hogy számitása nem sikerült, ugy tett, mint előtte annyi szerencsétlen számitó, elhatározta, hogy életét veszi». Levelének egy más helyén azt irjá Coudenhove Ferencz, hogy fia nem igérhetett semmit Dalmont Máriának, mert nem rendelkezhetett vagyonával s mig önkénytesi éve le nem járt, mindössze százhusz forintot kapott havonkint. De az öngyilkos leány nem is volt rászorulva Henrik gróf pénzére, mert semmiben sem szükölködött. Az öreg gróf nem tagadja, hogy ő maga küldte el fiát csehországi birtokára, hogy ne találkozhassék Florenczből visszatért kedvesével. Azt is elismeri, hogy Henrik gróf kérvekérte őt, engedjen át a kis gyermek részére anyai örökségéből 25,000 forintot. Persze, hogy ő megtagadta e kérelmet, mert sokalta az egy évre eső 1200 frtot. Coudenhove gróf különben önmaga czáfolja meg azt az állitását, hogy Dalmont Mária Henrik gróf vagyonára áhitozott, a mennyiben megvallja, hogy a mikor ő négyezer frtnyi utiköltséggel kinálta meg, büszkén utasitá vissza ajánlatát. — Annyi bizonyos, hogy Coudenhove Ferencz gróf méltán neheztelhet arra a «barátjára,» ki levelét nyilvánosságra juttatá.

— **Földrengés.** A «Szloboda» czimü horvát lap jelentése szerint Susakon, Fiume mellett, junius 26. és 27-ike közti éjjel 11 óra 10 perczkor földrengést éreztek. A rengés kelettől nyugat felé vonuló irányban volt s végül hatalmasan erős lökéssel végződött.

— **A czimbalom Londonban.** Londonból irják, hogy ott most három czigány zenekar működik. A Bunkóék jó dolgáról megemlékeztünk lapunkban; ezenkivül ott van még Berkes és a kaposvári zenekar. Mindeniknek jól foly a dolga. A banda tagjai ritkán jutnak annyi pénzhez, mint Anglia fővárosában, habár aligha költenek is valahol annyit, mint épen Londonban. Mellékkeresetül jó üzletet csinálnak a czimbalmosok, kiket leginkább kedvelnek. A hegedüt, ugy bőgőt, klárinétot, brácsát ismerték az angolok már azelőtt is, hanem a czimbalom ujság előttük, olyan ujság, melyet megszerettek. Ha a banda valahol muzsikál, rögtön a czimbalmot nézi a közönség, azt a pattogó szerszámot, melylyel ugy kiütik azokat a szép nótákat, melyek a szivet rezgésbe hozzák. A gyönyörködés annyira terjed, hogy a czimbalmosokat majd ide, majd oda hivják és jobb keletjök van mint a zongoramestereknek. Annyi háznál czimbalmoznak már Londonban, hogy a többi hangszerek mesterei már féltékenyek kezdenek lenni e czimbalom-invázió ellen.

— **Hindu főnök Londonban.** Londonból irják: Érdekes és rendkivüli jelenségül tünt fel az angol alsóház egyik ülésén egy idegen. Wak-bun-a Keenek hivják az idegent és senki más, mint a muncey hindu törzs másodfőnöke. Az idegenek galleriáján jelent meg és csudálkozott ugy, mint talán soha életében, mikor a sok látcső feléje fordult. Törzse hadi és vadász öltözékét viselte: sastollal köritett föveget, tunikát, vadállatbőrből készült sarut s bokáján állatkarmokat s patákat, övébe tőr volt szurva. Tartományait óhajtja rendezni s ennek a megbeszélése végett a gyarmatügyi miniszterium vezetőjével volt értekezése. A londoni nép viseletétől s egyátalán a Londonban látható különböző fajta viseletöktől annyira különbözik a hatalmas hindu ruházata, hogy nem csoda, hogy bámulója elég akad. Kocsiba nem akar ülni, mert — mint mondja — a kocsi fogság, ő pedig a fogságot rövid időre sem türheti.

— **A jutalomkönyvek eltiltása az iskolákban.** A vizsgák alkalmával az iskolákban az első rendü tanulók közt tudvalevőleg jutalomkönyveket szoktak kiosztani. Miután e czélra külön alap nem létezik, az iskolaszéki tagok az ily könyveket a saját költségükön szokták beszerezni és a miért ez, különösen a több osztályu iskolákban nagy költséggel jár, csak mérsékelt számu könyvek osztatnak ki, a minek az a kellemetlen következménye van, hogy számos különben jó tanuló, nem részesülhet e kitüntetésben, a mi az illető szülők haragját és sok esetben bosszantó zaklatását vonja maga után. E kellemetlen állapotot egyszer és mindenkorra beszüntetendő a Józsefvárosi iskolaszék elhatározta, hogy a fővárosi tanácsot megkeresi az iránt, miszerint a jutalomkönyvek kiosztását az iskolákban tiltsa be és helyettük dicsérő okmányokat osztasson szét, amennyiben azok beszerzése kevesebb költséggel járván, nagyobb számban oszthatók szét.

— **Czigány rablóbanda.** Felső-Szolcsva községet a napokban egy 36 személyből álló czigánykaraván szállotta meg, felütve szellős sátrait a faluvégi vályogvető telepen, házról házra kinálta serpenyőit, üstfoltozási, teknő eszkábelási, kártyavetési és kuruzsolási művészetét. Kóborlásaik közben megtudták egy napon, hogy Csóra ottani lakos házában a gyermekágyban fekvő háziasszony egyedül van odahaza. Nosza egyik javas czigány asszony bement hozzá s szép szóval több értékes tárgyat akart tőle kicsalni, de miután ez nem sikerült, az asszonyt az ágyban lefogta s azalatt társai a szobából 20 frt készpénzt, és mintegy 100 frt ára ruhanemüt összepakoltak és azzal odább állottak. A nemsokára hazatért férj, látva a szobában a nagy rendetlenséget, felesége ágyához sietett, hol ezt eszméletlen állapotban találta. Midőn a nő magához tért, elbeszélte az esetet férjének, ki azonnal jelentést tett a hatóságnál. A kiküldött csendőrök a nem messze levő bucsesi hegység alatt utólérték őket és az egész bandát elfogták. Az emlitetteken kivül még számos más lopott tárgyat is találtak nálok s ezekkel, valamint 4 kocsijukkal és 8 lovukkal együtt bekisérték az alsó-járai járásbirósághoz.

— **Agyonlőtték katonai czéllövés alkalmával.** A csállai erdőben levő katonai lövöldében a mult hónapban tartott katonai czéllövészet alkalmával — mint Aradról a «Hircsarnok»-nak irják — a lőtér folytatásában levő kincstári irtásföldön egy ott dolgozó paraszt leányt egy irányt tévesztett golyó oly szerencsétlenül találta, hogy azonnal halva rogyott össze. A megye alispánja ez eset folytán a czéllövészetet a nevezett helyen betiltotta és az előfordulható hasonló veszélyek meggátlása végett egy szakbizottságot hivott össze, a melyben többek közt az aradi vár parancsnoksága s a lippai kincstári főerdőhivatal is képviselve lesznek. E bizottság e hó 4-én a nevezett lövöldében helyszini szemlét fog tartani.

— **Merénylet a Gothard-vasut ellen.** Pár nappal ezelőtt a Gothard-vasut ellen bűnös merényletet kisérlettek meg. A sinekre akadályokat helyeztek, hogy a vasutnak kisiklását okozzák. Ezzel egyidejüleg egy giornikói raktárból nagyobb mennyiségü dynamitot loptak, s attól tartanak, hogy e robbanó anyagot valamely vasuti hid vagy alagutnak felrobbantására fogják forditani. Ez okból a tesseni kanton helytartósága elrendelte, hogy éjjel-nappal szigoruan felügyeljenek a vonalra. Valószinü, hogy a bűnös merényletet valamely kihágás miatt elbocsátott munkások szándékoznak elkövetni.

— **Holttestcsonkitás.** *Kozma* Antal csik-szent-tamási lakos a mult év április havában elhalálozván, a községi közös temetőben eltemették. Folyó év május havában a siron dulás nyomai látszottak, minek folytán a holttestet felásták és borzadva látták, hogy annak mindakét keze csuklóban le van vágva és nincs a koporsóban. A csikszeredai törvényszék az elővizsgálat megejtése után, az ismeretlen tettesek nyomozását elrendelte.

— **A „Bolond Istók"** előfizetési felhivása az uj negyedre megjelent. Az élénken szerkesztett élczlap, melyet eddig is sokan kedveltek, az uj negyedre is mulattatni igéri a magyar közönséget. Itt-ott éles, csipős, de élczes is; szerkesztője *Bartók* Lajos, ki egyik legkiválóbb, legeredetibb költőnk, mint szatirikus sem áll utolsó helyen. A közönségre, melyet sok felől szomoritnak, ráfér hetenkint egyszer egy kis derü, s ha igaz az, hogy száz doktornál többet ér egy jóizü kaczagás (a mi ellen a doktorok meglehet, tiltakoznak), akkor kurának is beválik minden jó élczlap. Negyedévi előfizetési ára nem több mint 2 frt.

— **Rövid hirek.** ***Pozsonyból*** irják, hogy Hencz Vincze, eberhardi tanitó lakását junius 25—26-iki éjjel közt feltörték s mindenét kirabolták. — ***A jeruzsálemi patriarcha***, Jerrotheus, sétalovaglás közben lováról leesett és sulyos sérüléseket szenvedett. — ***Helle*** Lajost, kit hamis följelentés és rosszul vezetett vizsgálat következtében tiszti őrnagyi rangjától megfosztottak és krzeviczei postamesteri állásában is megingattak, a király őrnagyi rangjába visszahelyezte. — ***Bresztováczon*** szerdán ujra óriás vihar volt, a villám le is csapott és két embert sulyosan megsebesitett, egyet agyonütött.

= **Jeunesse d'orée.** Egy sereg mulatozó korába lépő fiatal ember lovagias tetteket szomjuzva, egy idő óta az ez idei nyári tánczmulatságokon üzi rosz játékát. E fiatal emberek — tisztességes polgári családok gyermekei — mint a «M. Hiradó» irja, betolakodnak a különben mindenki által hozzáférhető tánczmulatságokba, hol a jeunesse d'orée allure-jeivel lépnek fel s kihivók a nők és férfiakkal szemben. Ilyenkor aztán egy ideig egész kedélyesen folyik az ütlegelés, ezt követi a kihivás, a vége pedig rendszerint a távozás rendőri fedezet alatt. Néhány nap előtt a Császárfürdőben történt ilynemü botrány, s épen azok az urfiak, a kiket elütlegeltek, inscenálták a «Budapesti czitera-egylet» által a Klemens-féle kerti helyiségeiben rendezett tánczmulatságon magukviselete által hasonló botrányt. Az ép jelenvolt *Bäumler* rendőrbiztos kénytelen volt, hogy a botránynak véget vessen, a házban elhelyezett rendőrséget mozgósitani. A rendőrök láttára a fiatalok számtalan kihivás hátrahagyásával vad futásban hagyták el a küzdtért.

= **Sikkasztó távirőhivatalnok.** A zürichi rendőrségtől a főkapitánysághoz érkezett körözés szerint Leeman Rudolf oerlikani távirőhivatalnok 4000 frank hivatalos pénz elsikkasztása után megszökött.

= **A koborló kuldusok ellen.** Egy izben emlitve volt már, hogy az utczasarkokon álló és kóborló koldusok mesterségének megszüntetése iránt erélyes intézkedéseket fognak életbe léptetni. Ezek az intézkedések már legközelebb életbe fognak lépni, a mennyiben ugy az egyenruhás rendőrök, mint a polgári biztosok utasittatni fognak az ily koldusoknak szemmel tartására. Különösen a polgári biztosok lesznek hivatva e tolakodók mesterségének elejét venni, mert azok, az egyenruhás rendőröket már messziről felismerik és könnyen kitérnek elölük, mig a polgári ruhába öltözött biztosokat oly könnyen nem ismerhetik fel.

= **A kit 20 év után köröznek.** *Kristofek* Anna 20 évvel ezelőtt Geiersbergből mint illetőségi helyéről eltávozott s magával vitte Vincze nevü pozsonyi születésü fiát is. Most a király oldala melletti miniszterium hollétőket akarja tudni s a belügyminiszterium utján felhivta a főkapitányságot, hogy az illeteket körözze.

= **A Dunába akart ugrani.** *Oberhofer* Gyula sütősegéd az éjjel jó darabig sétált a Dunaparton fel és alá s gyanus magaviseletével magára vonta *Cabdebó* György pénzügyőr figyelmét. Egyszerre az illető megállott, levette a kabátját és be akart ugrani a Dunába, midőn a pénzügyőr hátulról megfogta, tette kivitelében megakadályozta és átadta a közelálló rendőrnek. Az öngyilkosságot kisérlő a rendőrség előtt nyomorát vallotta tette indokául, a mennyiben sem lakása, sem pénze nincsen és munkát nem tud kapni. Letartóztatták.

= **Gázrobbanás.** A kőbányai Windisch-féle kávéházban a tulajdonos nemrég gázvilágitást rendezett be. Egy külön mellékhelyiségből, hol a kazán volt elhelyezve, egy főcső vezette a gázt a kávéházi helyiségekbe. Utóbbi időben ez, a lámpák szaporitásával, nem volt képes azokat a kellő égési anyaggal ellátni s e végből egy másik vezető csövet akartak a kazánra alkalmazni. Midőn a cső már be volt illesztve, a csapot megnyitották, egyik munkás égő lámpával oly közel állott annak nyilásához, hogy a kitóduló gáz nagy robbanással meggyuladt és a messze kicsapó láng pár percz alatt a butorokat kezdte nyaldosni. Szerencsére a munkát vezető gépész nem vesztette el lélekjelenlétét, vizes ruhát csavarva kezére, a csapot bezárta s igy nagyobb bajnak elejét vette. A tüz hire azonban oly hamar szétterjedt, hogy egy házban lakó mészáros már fejét vesztve kiköltözködni kezdett.

= **Megszökött rabok.** *Koczorek* Fábián hlukai születésü 47 éves földmives, lopással vádolt vizsgálati fogoly, a fogházból megszökött. — *Láng* János adonyi születésü 23 éves vizsgálati fogoly az adonyi szolgabirói börtönből megszökött. — *Kock* József, halált okozó sulyos testi sértés bünttettével vádolt egyén, ki mult hóban a börtönből már egy izben megszökött, de elfogatván, ismét fogságba került, onnét másodizben is megszökött. — *Petöcz* Vincze, alias: *Hupka* Mihály püspöki születésü több rendbeli lopás miatt letartóztatott fegyencz, a pozsonyi kir. törvényszék fogházából megszökött. — *Szlama* Ferencz chotevári (Csehország) szül. 28 éves lakatos legény és *Wittgruber* János szt.-györgyi illetőségü 36 éves csavargó, kik 4 évi fegyházra voltak itélve, m. hó 17-én délutáni 5 órakor a pozsonyi fogházból az egyik földszintes ablak vasrostélyának kifeszitése után megszöktek. A szökevényeket országszerte körözik.

= **Elfogott szökevény rab.** *Brunczky*, alias: *Gronski* János lopás vétsége miatt hat havi fogházra itélt abauj-szántói napszámos, ki mult hó elején az abauj-szántói kir. járásbirósági fogházból megszökött, a napokban ismét kézre került.

Waschauerről.

Balogh Katalin gyilkosát, Waschauer Ferdinándot, mint lapunk tegnapi számában jeleztük, a brünni tébolydába szállitották. Waschauerről most bécsi lapokban a következőket olvassuk: Tudvalevő, hogy a törvényszéki orvosok Waschauer Ferdinánd állapotának megfigyelésénél azt a különös tünetet észlelték, hogy a fiatal ember kétségkivül elmebeteg, de egyuttal azt is észlelték, hogy állapotát nem tudva, szinleli az őrültséget, hogy tehát noha őrült, az őrültség komédiáját játsza. A «Wiener Medicinische Wochenschrift» e fontos esetről a czikkek egész sorozatát hozza; a legutóbbi szám birálat alá veszi Waschauer magatartását és vallomását. Az analizis, melyben a birálat kiméletlenül megtámadja a vétkest, rendkivül érdekes; a törvényszéki orvosok a szakvélemény egy korábbi részében oda nyilatkoztak, hogy Waschauer rosz elmekórtant olvasott, vagy pedig jól megirt könyvet rosszul értett meg.

Minden elmegyógyitó orvos arra a szomoru meggyőződésre jutott, hogy egy öngyilkossági mániában szenvedő beteget nem lehet tökéletesen oltalmazni attól, hogy szándékát végrehajtsa. Az elmebeteg furfangosan és következetes csellel igyekszik megtalálni azt az eszközt, melylyel tervét keresztülviheti. De miképen nyilatkozott ez az öngyilkossági mánia? Waschauer saját vallomásai szerint 1878. évi márcz. 21-től kezdve ismételten előkészületeket tett arra nézve, hogy öngyilkossági tervét végrehajtsa, azonban mindannyiszor abban hagyta szándékának kivitelét. Habár odahaza mérgeket készitett elő, mindazáltal nem állitható, hogy valamely öngyilkossági kisérletet követett volna el.

Az orvosok tehát arra a meggyőződésre jutottak, hogy Waschauernél nincs meg az öngyilkossági mánia; sőt ebből és Waschauer betegségének más jeleiből kitünik az, hogy az efféle betegség tipusaira előkészitette magát, s e tipus keretébe magyarázólag beleszoritja a többékevésbé zavaros frázisait. A szakvélemény fejtegeti azután azokat az adatokat, melyek elme-állapotának megitélésénél fontosaknak jelentkeznek. Waschauernek szökéséről adott leirása valószinüleg nem felel meg a valóságnak. Az, hogy kéksavat és cziankálit szerzett be, valóban. Szökését csak nyugtalanságából és a teljes függetlenség után való vágyából lehet megmagyarázni. Április 1-én ujból megszökött; Svájczba akart menni, hogy ott kereskedő legyen. Hogy e tervében mennyi volt az öntudat, azt legjobban mutatja az, hogy következő más napon Bécsben volt és ott tekintet nélkül pénzügyi állapotára, ugy költekezett, mint a leggazdagabb kéjutazó. Este találkozott Baloghgal. Hogy e találkozás tényleg megtörtént, kitünik a Steiner-pörben kihallgatott tanuk vallomásaiból és Waschauernek a Balogh szobájáról adott leirásából. Hogy Waschauernek elmeállapota Balogh Katalinnal való együttléte alkalmával milyen volt, az határozottan nem állapitható meg; csak annyit lehet konstatálni, hogy pathologikus elmezavart nem bizonyithattak be. Sőt a pontosság, melylyel a kávés üveg alakját és rajzát leirta, arra enged következtetni, hogy feltogási képessége legkevésbé sem volt megzavarva. Az azonban, hogy Waschauer nem képes visszaemlékezni arra, hogy a Balogh Katalin ládája hol állt, és hogy a tiz forintot hová tette, e két körülmény nem olyan, hogy ezekből elmezavarra kellene következtetni. Waschauernek magatartása nem lehetett feltünő; midőn reggel Balogh Kati Spannbergnének azt mondta: «Erővel azt akarja a kamasz, hogy kávét készitsek neki», akkor bizonyára Waschauer netáni feltünő magaviseletéről is megemlékezett volna. Waschauer azt mondja, hogy ki akarta magát végezni. Az erre vonatkozó indokolást föltétlenül abszurdnak lehet mondani. Már az a mondása, hogy elővigyázatból a kéksavat tartalmazó üvegre körültekerte zsebkendőjét, valótlannak tünik föl, mert a nagy csomag igen kényelmetlen lehetett az egész utazás alatt nadrágzsebében. Azt a terhelő körülményt is fel kell emlitenünk, hogy Waschauer azt állitja, hogy a 70 grammnyi kéksavnak harmadrészét, tehát 20—25 grammot a kávéba öntött. Már most föltéve, hogy Balogh 1 perczre eltávozott, hogy a czukrot hozza, 2 perczig olvadni engedte, a kéksavból okvetlenül gőzöknek kellett fejlődniök. A kéksav oly könnyen terjedő anyag, hogy egy pár csepp elégséges arra, hogy egy nagyobb téren belül intenziv szagot terjeszszen. A Waschauer által használt mennyiség elégséges lett volna arra, hogy mindkettőjöket elkábitsa. Azt sem lehet föltenni, hogy Balogh Kati ily körülmények közt megitta volna a kávét, mely különben is forró volt. Épenséggel lehetetlennek látszik, hogy Waschauer, ki ugyanabban a légkörben tartózkodott, oly csodálatos erőt fejthetett ki Balogh Kati megfojtásában, mint a milyenre a bonczolási jegyzőkönyvből következtetni lehet.

Dr. Markbreiter rendőri orvos, ki április 3-án d. u. 1—2 óra között megtartotta a halottszemlét, tanuvallomásában kijelentette, hogy sem a szobában, sem pedig a csészékben semmiféle szagot nem vett észre.

Ugyanigy vallottak a többi tanuk. Mindezek után Waschauernek ez irányban tett vallomásait tekintetbe venni nem lehet. Midőn Waschauernek ezt megmondták, Freseniusból kezdett idézni, a ki szerint a kéksav 4 nap lefolyta után oly változásokon megy keresztül, hogy nyomára sem lehet akadni; tehát azt sem lehet bebizonyitani, hogy az ő vallomása valótlan, jóllehet — mint mondja — ez inyére lenne a szakértőknek. Arra az ellenvetésre, hogy Balogh Kati első bonczolása alkalmával, mely a legszigorubb követelményeknek is megfelelt, ily megmérgezést nem konstatáltak, — természetesen nem felelt semmit.

Ha tehát Balogh Katalin halála nem ugy következett be, mint a hogy azt Waschauer elbeszéli, még sem lehet állitani azt, hogy a gyilkosság előre tervezve volt; a tényálladéknál fogva azért nem, mert véletlenül találkozott Balogh Katalinnal. Tekintettel az időre, melyet Balogh Katalinnál töltött, nem lehet egész határozottsággal föltenni azt, hogy a gyilkosság tervének megállapitása után az éj egy részét átdorbézolta, másik részét pedig nyugodt alvással töltötte el. Az előzményekből szükségképen arra a következtetésre kell jutni, hogy Waschauer a gyilkosságot valószinüleg igen közel fekvő önző okból,

de mindenesetre erős kkal és pedig megfojtás utján követte el. És épen ebben rejlik Waschauer elmebeli állapotának csodálatos rendetlensége. Ezután utazott Waschauer Linzbe, onnét Salzburgba, s ismét vissza Linzbe.

Ha Waschauer azt mondja, hogy ez ut közben, s később sem érezte magát bizonytalanságban, ezt határozottan kétségbe lehet vonni; ellenben a mikor azt mondja, hogy «ha őszintének kell lennem, be kell ismernem azt, hogy akkor sem szüleimre, sem Baloghra nem gondoltam,» ezt el kell neki hinni, legalább magatartásának vizsgálata közben nem lehetett rajta észlelni a kedély izgatottságának bármi csekély jelét, sőt inkább a kedélynek feltünő eltompulását és nagymérvü czinizmust lehetett rajta észrevenni. Eddig terjed az emlitett szaklap közleménye. A szakértői vélemény befejezését a következő szám hozza.

*

Bécs, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata) Szerdán éjjel az északi vasut személyvonatával érkezett egy csapat elmebeteg Brünnbe. E szerencsétlenek közt volt Waschauer Ferdinánd is. Minthogy előbb azt hitték, hogy atyjának közbenjárása folytán valamelyik magán intézetben helyezik el, az országos tébolydába való szállitása meglepte az intézet igazgatóságát. Waschauer igen jól néz ki. Jól megtermett, erős, csinos fiatal ember, nyilt tekintettel, ajkait finom szőke bajusz árnyékolja. Teljes tudatában van sajátszerü helyzetének, tudja, hogy tébolydában van s ezt jobbnak találja, mint a bécsi megfigyelő szobát. A tegnapi nap folyamában a tébolyda első orvosának elbeszélte egész élettörténetét, és szenvedéseit diák korától kezdve addig, mig a hadseregbe lépett, és azután a bécsi katasztrófáig. Elbeszélte továbbá, hogy utólagosan tett érettségi vizsgálatot, és szenvedélye miatt, a melyet nem tud magának megmagyarázni, elvesztette az egyéves önkéntességhez való jogát. Dr. Scharf igazgatónak szintén tegnap mutatta be magát, s engedélyt kért ettől arra, hogy bizonyos munkálatokat végezzen: «jól fog esni, ha munkaerejét felhasználják valamire, mondá — mert nem szeret tétlenül élni, s minden irányban felajánlja szolgálatát.» Mindazáltal egyelőre nem fogják Waschauert semmiféle munkára alkalmazni addig a mig állapotát behatóan meg nem vizsgálják. A tébolyda épületéről és annak fekvéséről kedvezően nyilatkozott. Tegnap a délelőtt nagy részét sétálással töltötte el, s jóval később tért vissza a közös osztályba, mint a többi beteg, a hol azután szüleinek leveleket irt. Waschauer legjobb benyomást gyakorolta az intézet nevelőire okos, behizelgő beszédmodora és tisztes magaviselete által egyaránt. — Némileg piperkőczként van öltözve, azonban viseletével csakhamar eloszlatja az első kellemetlen benyomást. — Olvasmányt eddig nem kért, de czigaretta-dohányt hozatott magának, mert nagyon szeret dohányozni. Szivarozva, füstfelhőbe boritva magát csöndes álmélkodás közben ül el — mozdulatlanul, csak olykor-olykor vonul el ajkai körül fájdalmas rángatódzás. Mire gondolhat ő ilyenkor? Dr. Scharf igazgató véleménye a beteg állapota felől az, hogy Waschauer ifjuságától fogva hiányos szervezettel bir, s ennek következményei a szerencsétlen szenvedélyek.

SZINHÁZ, MŰVESZET.

— **A népszinházban** holnap, vasárnap, Makróczy János népszinműve, a *Becsület szegénye* kerül szinre, *Pálmai* Ilkával, ki ezuttal lép föl szabadsága előtt utólszor. Hétfőn és kedden a *Pálinka* kerül szinre, s e két előadásban bucsuzik el a vendégszereplő *Halmi* a népszinháztól. Szerdán az *Üdvöske* operette kerül szinre, *Komáromi* Mariskával a czimszerepben, ki e szerepet most játsza először s egyuttal utólszor lép föl szabadsága előtt. Csütörtökön a Sztrogoff előkészületei miatt nem lesz előadás. Pénteken és szombaton s a következő héten *Sztrogoff* Mihályt adják elő *Niss Aenea*, a hires *Mouche d'or* közreműködésével.

— **A fővárosi szinkörben** holnap (vasárnap) a «Piros bugyelláris»t adják a következő szereposztással: Biró *Morvai*, Zsófi *Erdélyi* Marietta, Csillag *Bogyó*, Peták *Andorfi*, Hájas *Kendy*, Menczi *Gaal* Hermin, Pennás *Veress*, Kósza *Csige*. — Hétfőn *Szigligeti* Edének a «Nőuralom» czimü 100 arany pályadijat nyert 3 felvonásos eredeti vigjátékát adják. A főbb szerepek *Temesváry*, *Temesváryné*, *Morvai*, *Gaal* Hermin, Cs. *Szabó* Ilka, *Latabárné* kezeiben vannak. Kedden «Bokkácsesó» operettet ismétlik Erdélyi Mariettával és a kis *Prielle* Korneliával Fiametta szerepében. Szerdán két uj eredeti vigjáték: «Poste restante» és «Végrehajtó» megy s ezel együtt «Galathea» 1 felvonásos operette, a czimszerepben Erdélyi Mariettával. Csütörtökön *Csikváry* Jákó ezredes népszinművének «Az apja unokájá»nak a eredeti lesz, melyre már nagy részét a jegyeknek elkapkodták.

— **Sztrogoff Mihályból** szorgosan folynak a próbák a népszinházban. Legközelebb már Miss *Aenea*, a *Mouche d'or* is részt vesz bennük, ki a napokban érkezett Budapestre. Miss *Aenea*, a londoni *Gaiety* és a párisi *Chatelet* szinháznak hires tagja a mult évben bécsi vendégszereplése alkalmával olyan nagy feltünést keltett repülő tánczával, hogy attól fogva számos utánzója akadt s több helyen merültek föl ugynevezett «mouche d'or»-ok, a nélkül hogy egyik is csak közel járt volna az igazi *Mouche d'orhoz*. A népszinház igazgatójának már akkor, mikor Miss *Aenea* Bécsben szerepelt, volt vele szerződése, de Miss Aeneának hirtelen haza kellett utaznia s csak most válthatta be az akkori kötést.

SPORT.

— **A szabadkai tornaegylet** elhatározta, hogy az egylet alapszabályszerü czéljai elérése végett julius 30-án Palicson (gyógyfürdő és vasuti állomás Szabadka mellett) egy országos athletikai és tornaversenyt fog rendezni. A verseny tizenegy viadalból fog állani 50 dijjal, melyek között több igen érdekes tiszteletdij lesz. És pedig I. Bajnoki táv-verseny. Indulás Palicsról, jelentkezés Szabadkán, érkezés Palicson. Táv. 15 km. Idő julius 30-án reggel 6—8-ig. Zárt verseny. Tiszteletdij arany serleg. II. Bajnoki távuszás. Indulás reggel 9 órakor, érkezés déli 1 órán belül. Táv.: 5 km. Handicapolás nincs. Zárt verseny. Legalább kettő versenyezhet. Első dij. Egyleti ezüst érem, bajnok-jelöltség, tiszteletdij ezüst serleg. III. Akadály uszás. Indulás d. u. 3 órakor. Táv. ½ km. 3 gáttal, a gátak a viz felszinén uszó fenyő oszlopok, a melyek alatt az uszóknak keresztül kell uszniok vagy pedig a felett által vetniök magokat. Első dij: Egyleti ezüst érem. IV. Birkózás. Első dij: Egyleti arany érem, tiszteletdij 5 arany elismerő oklevél. A birkózás franczia rendszer szerint lesz. V. Bajnoki kardvivás. Vetélykedik legalább három pár. A küzdelem egész testre megy. I. Egyleti ezüst érem, bajnokjelöltséggel. Tiszteletdij hölgyek dija, elismerő okirat. VI. Sulydobás. Suly 17½ klg. Minden vetélykedő a próbadobás után 3 dobást tesz, mely között a legmesszebbre dobó a győztes. I. Egyleti ezüst érem, elismerő okirat. VII. Ökölvivás. Legalább 3 pár vetélykedik. A küzdelem egyes párok között 3 percig tart, egy perczyi szünettel. Elsőnek: Egyleti ezüst érem, elismerő okirat, tisztelet dij ezüst serleg. VIII. Torna versenyek: Nyujtó, korlát-ugrás. Nyilt verseny, versenyezhet minden tornász, ki jelenleg valamely magyar torna-egyletnek tagja. 1. Borostyán koszoru. IX. Növendékek (futó) versenye. 18 éven alul, minden egyleti növendék versenyezhet. Zárt verseny. Táv. 220 mtr. 1. Babér koszoru, tisztelet dij ezüst érem. X. Bajnoki akadályverseny. Táv. 1000 mtr. 7 gáttal. Zárt verseny. Elsőnek: Egyleti ezüst érem bajnoki jelöltséggel, tisztelet dij egyl. serleg. XI. Műgyakorlatok. A vendég tornászok közreműködésével. Tetszés szerinti darabok adatnak elő és dijaztatnak, ha a tökély fokát közelitik meg. XII. Vigasz verseny. Táv.: 250 mtr. Versenyezhet minden sportmann, ki a viadal napján első dijat nem nyert. Tisztelet dijat a tagok adják. Az egylet felkéri a társegyletet, hogy tekintetbe véve, hogy a fentebb körvonalozott versenyen minden magyar műkedvelő (amateur) tornász az egylet tagjaival teljesen egyenjogu s hogy a versenybiróságok két egyleti és két vidéki tagból fognak összealakittatni, az egyleti titkárságot mielőbb értesitsék, vajjon hány egyleti tag fog a versenyekben előreláthatólag részt venni s az egyleti tagok közül a versenybirói szerepet kik vállalják el.

— **A magyar athletikai klub** igazgatóválasztmánya mult hó 30-án tartott ülésében a bajnoki versenyuszás napját augusztus hó 6-ra tüzte ki. A propozicziók legközelebb fognak közzététetni.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A főváros zárszámadásai** a tanács jelentésével együtt az 1872. évi XXXVI. t. cz. rendelkezéséhez képest közszemlére tétettek ki a régi városháza elnöki irodájában, junius 27-től számitott 15 napra. E napok alatt d. e. 9 órától 12-ig az adózók megtekinthetik a zárszámadásokat, de észrevételeket irásban csak julius 7-ig adhatnak be reá a tanácsnál. Ezen zárszámadások megvizsgálását a törvényhatóság julius 12-én tartandó közgyülése teljesitendi.

— **A városligeti rondeaun** elhelyezendő szökőkut 2600 frttal előirányzott kőfaragó munkái és 4700 frttal előirányzott kőmives munkái iránt az árlejtés a fővárosnál julius 10-én d. e. 10 órakor lesz a II-dik ügyosztályban.

— **Veszedelmes irkák.** Egyik budai iskolaszék azon inditványt adta be a tanácsnál, hogy az u. n. «magyar költő irkák» kis gyermekek kezébe valók nem lévén, iskolai használatból eltiltassanak. A nevezett irkák hátán ugyanis remekirókból (Arany, Tompa, Petőfi stb.) vannak közölve versek, pl. a Talpra magyar, Megy a juhász, Télen, nyáron puszta az én lakásom, a melyek többjében szerelmes dolgok vannak.

— **A főváros által hirdetett tanári és tanitói** pályázatokra a következő számban érkeztek folyamodványok: a reáliskolai állomásokra 16, a polgári iskolaiakra 135, elemi iskolai igazgatói állomásokra 30, elemi férfi tanitói állomásokra 90, nőtanitói állomásokra 169, összesen 440.

— **A fővárosi szinházak** tüzbiztonságára vonatkozó javaslat, melyre vonatkozólag a fővárosi tanács előterjesztése szintén beadatott, közelebbről megállapittatik. A vidéki szinházak tüzbiztonságára vonatkozó javaslat tervezetének alapvonalai szintén össze vannak állitva s a munkálat valószinüleg még a nyár folytán teljes szerkezetet nyer.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Magyarország legrégibb egylete** a Mária Terézia korában alakult, 120 év óta fennálló «Hajósok betegsegélyző és temetkezési egylete», legutóbb *Thomo* Ferencz elnöklete alatt megtartott ülésén elhatározta, hogy a tagok szaporitása czéljából junius hó 25-től szeptember hó 25-ig oly 40 éven aluli egyéneket, kik az egyletbe lépni óhajtanak, a beiratási dij elengedése mellett vesz fel *Hoffmann* Károly Lipót-utcza 6. sz. alatti irodájában. A humánus egylet beteg tagjait hetenkint 3 frtnyi segélyben részesiti és elhalálozás esetén az illető tag egyenes örökösei 100 frtot kapnak, mely összeg azonban a tagok szaporodásával emeltetni fog.

— **A magyarországi központi Fröbel-nőegylet** elnöksége és választmánya tudatja, hogy a családok és községek, kik kisdedeiknek nevelése czéljából ügyes s szakképzett gyermekkertésznőket akarnak, forduljanak naponkint 3—4 óra között Rosenzweig-Saphir Sarolta urhölgyhöz a magyarországi központi Fröbel-nőegylet tanügyi bizottságnak elnökéhez (Budapest, nagykorona-utcza 15.)

— **A budapesti borbély- és fodrászsegédek** önsegélyző és temetkezési egylete julius 3-án este 9 órakor az egyleti helyiségben (Kropper János vendéglője, bodzafa- és népszinház-utcza sarkán) rendkivüli közgyülést tart következő napirenddel: Elnökválasztás. Pénztári jelentés. Inditványok és interpellácziók.

— **A budapesti tanitótestület** központi választmánya folyó év julihs hó 3-án d. u. 5 órakor a IX. kerület nyulutczai iskolában ülést tart, melyre a testület tisztviselőit és választmányi tagjait meghivja az elnökség.

— **Az óbudai Cselka betegsegélyző és temetkezési egylet** m. hó 25-én rendkivüli közgyülést tartván, az az örvendetes körülmény hozatott elé, hogy az egylet immár 218 taggal és 2118 frt 4 krnyi pénzkészlettel bir. Határoztatott az egyleti zászlót gyüjtés utján állitani elő és a temetkezési segélypénzt 40 frtról 50 frtra felemelni. Az egylet alakitója és elnöke, Simay István, ismét egyhangulag választatott meg, néki eddigi fáradozásaiért köszönet szavaztatott.

— **A budapesti önkéntes tüzoltó egylet** julius -án d. u. 4 órakor a VII. ker. Rottenbiller utczában a városligeti lóvasut mellett fekvő gyakorlótéren a Hohl-féle szab. tüzoltó anyaggal nyilvános próbatételt tart.

— **A «vakok orsz. önképző és segélyegylete»** e hó 3-án d. u. 4 órakor kezdi meg a naponkint tartandó képző fefolvasásokat a vakok intézete kis termében a nevezett egylet rendes tagjai részére.

— **Az országos középiskolai tanáregyesületnek** Budapesten julius 11. és 12-én tartandó közgyülésének programmja: *Julius 10-én* este 9 órakor ismerkedő est a redoute egyik első emeleti termében. *Julius 11-én* reggel 8-kor választmányi ülés a felsőbb leányiskolában. (József-tér 10. sz.) 9½ órakor a közgyülés megnyitása ugyanott a következő programmal: 1) elnöki megnyitó; 2) titkári jelentés; 3) pénztárnoki jelentés; 4) könyvtárnoki jelentés; 5) bizottságok kiküldése a pénztár, irattár és könyvtár megvizsgálására; 6) Dr. Alexander Bernát előadása: «A középiskolai tanügy fejlődése a külföldön»; 7) Névy László előadása: «A fegyelem a középiskolában.» D. u. 3-kor szakosztályi ülések. Az első szakosztályban. a) Szerencse Menyhért előadása: «A klasszika-filologia tanitása a gimn. felső osztályaiban»; b) Boga Imre: «A filozofia tanitása a középiskolákban»; c) Gerevics Emil: «A felsőbb leányiskolákról.» A második szakosztályban: Terner Adolf előadása: «A térképrajzoltatás módjáról.» *Julius 12-én* d. e. 8-kor választmányi ülés a felsőbb leányiskolában. 9½-kor a közgyülés folytatása ugyanott. 1) Bizottsági jelentések; 2) választás: 3) Dengi János: «Az ambiczió nevelése»; 4) Dr. Szamosi János: «A vidék és a főváros»; 5) inditványok tárgyalása. (Minden inditvány legkésőbb julius 11-én reggeli 8 óráig az elnöknél vagy a titkárnál benyujtandó); 6) a választás eredményének kihirdetése. D. u. 2 órakor közebéd.

— **A budapesti kereskedelmi akadémia** tegnap egy eredményekben gazdag iskolai évet zárt be. Az igazgatóság által ép most kiadott terjedelmes és részletes értesitőből érdekesnek tartjuk kivonni a következő adatokat: Az intézetbe be volt irva 427 tanuló, kik nyolcz osztályba voltak beosztva. E tanulók az ország minden vidékéből származnak. Közülök közel 15% tandijmentesen vagy féldij fizetése mellett nyert oktatást 19 rendes és 4 segédtanár vezetése alatt. A két párhuzamos felső osztály növendékei közül a kiküldött miniszteri biztosok előtt 65 tanuló tett általában igen szép eredménynyel érettségi zárvizsgálatot. A kik e vizsgálatot sikerrel állották ki, igen kevés kivétellel már is el vannak helyezve nagyobb fővárosi bankoknál, kereskedő czégeknél, gyáraknál stb. Az akadémia kebléban a «Pesti polgári kereskedelmi testület» által fentartott vasárnapi iskolába 502 tanoncz és segéd volt beirva. A felső osztályok növendékei junius hó 29-én tettek a fenntartó testület küldöttei jelentétében vizsgálatot, melynek befejeztével a vasárnapi iskolai bizottság elnöke *Kerstinger* István, szép buzditó beszédet intézett a felszabaduló ifjakhoz. Érdekesnek tartjuk még megjegyezni, hogy az intézet iskolai takarékpénztárában 283 tanuló nem kevesebb, mint 2416 frt 30 krt takaritott meg. Az intézmény behozatala óta megtakarilott összeg tesz 13,577 frt 20 krt.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A felsőbb biróságok ügyforgalma az 1882. év I-ső felében** (január 1-étől junius 30-ig), összehasonlitva az 1881-ik év hasonló felével: A magyar kir. *kuriához* érkezett 1882-ben: polgári ügydarab 5115, 1881-ben 6424, apadás 1309; büntető ügydarab 1882-ben 8494, 1881-ben 5252, szaporodás 3242; váltó- és kereskedelmi ügydarab 1882-ben 544, 1881-ben 635, apadás 91; urbéri ügydarab 1882-ben 128, 1881-ben 170, apadás 42; összesen érkezett 1882-ben 14281, 1881-ben 12481, szaporodás 1800. — A magy. kir. *itélő* táblához érkezett: polgári ügydarab 1882-ben 33808, 1881-ben 29292, szaporodás 4516: büntető ügydarab 1882-ben 33414, 1871-ben 27557, szaporodás 5757; váltó-kereskedelmi ügyekben 1882-ben 3373, 1881-ben 2872, szaporodás 501; urbéri ügydarab 1882-ben 319, 1882-ben 334, apadás 15. Összesen érkezett 1882-ben 70,914, 1881-ben 60,055, szaporodás 10.859.

— **Megszüntetett sajtóper.** *Somoskeőy* Géza a «Politisches Volksblatt» ellen egy *Reiner* Jakab által irt tárczaczikk miatt sajtópert inditott. Reiner a vizsgálat befejezése után meghalt, mire Somoskeőy a fokozatos felelősség elvére támaszkodva, *Spitz* Ignácz szerkesztő ellen adta be a panaszát. A budapesti sajtóbiróság ez ügyben tegnap a további eljárást beszüntette, minthogy panaszos vádlevelét a törvényszabta időben nem adta be.

MULATSÁGOK.

— **A nagy-abonyi vegyes-ipar-társulat** junius 29-én az ipariskola javára Neppel Ferencz erdejében tánczmulatságot tartott, melyben — daczára a küszöbön álló aratásnak és az ezzel együtt járó szükebb anyagi viszonyoknak — igen szép közönség vett részt. Valóban öröm volt látni, mily kedvvel s kitartással járta a fiatalság a szép magyar tánczot. A bevétel 88 frt 60 kr., a kiadás pedig 38 frt 60 kr. volt, s igy a tiszta jövedelem 50 frtot tesz.

— **Jótékonyczélu néptünnep** lesz e hó 2-án a rákospalotai erdőben. Kezdete d. u. 4 órakor. A rendező bizottság számos tagból áll. Elnök: Goll János, alelnök: Névy László.

— **A „kedélyesség"** társaskörnek mai esti mulatsága, melyet hangverseny előzött meg, várakozáson felül sikerült. A hangversenyben közreműködtek *Csatai* (Korizmich) Zsófi és *Réti* Laura, a népszinház tagjai, a kik énekökkel frenetikus tapsvihart idéztek elő. Szépen és jó kedvvel énekeltek, megérdemelték a tüntető tetszésnyilatkozatokat. *Képesi* Irma zongorajátékával ragadta el a hallgatóságot. *Bene* Gyula prológot tartott, *Wasztel* Károly citerázott, Héberling Dénes hegedült és Telbisz Károly zongorán kisérte az énekrészeket. Mindannyian jeleskedtek. Féltizenkettőkor a zenekar csárdást huzott, mire megeredt a táncz s eltartott reggelig. Az első négyest 60 pár tánczolta. A mulatságon jelen voltak: Haas Viktorné, Wittek Józsefné, Neuhofer Ferenczné, Szczepkovszky Teofilné, Wimmer Károlyné, Herold Ferenczné, Kendelényi Vilma, Keményfiné, Romeiser Gyuláné, továbbá: Korizmich nővérek, Réti Fanella, Angyal Emilia, Simon Emilia, Kovács Etelka, Zierhut nővérek, Fekete Paula, Heinzmann Mariska, Röhringer Riza és Irma, Anders Mariska, Janny nővérek, Német Antónia, Rehák Irma, Zemelka Fanny, Zsigmond k. a., Denefle Hermin és Málika, Pécs Berta és Ida, Sántha nővérek, Bergmann Mariska, Vandrák Irma, Dibisevszky Emma, Képesi kisasszonyok, Zettner Irma, Pavlicsek Anna stb. A rendezőséget az ügyes rendezésért annyival nagyobb elismerés illeti, mert a műsor (meg volt ugyan nyomtatva fölöslegből németül is), egészen magyar, a mulatság pedig minden részében magyaros volt.

HÁZASSÁGOK.

— **Dr. Schneider** Károly fiatal ügyvéd Kuláról (Bácsmegye), ma jegyezte el özv. Vargha Jánosné asszony bájos leányát, Vargha *Etelka* kisasszonyt.

— **Rybár** István tanár ma tartotta esküvőjét **Bauer** Marietta kisasszonynyal. A két tanitónőképző intézet igazgatónői: Zirzen Janka és Dusóczky Károlyné, továbbá Békey tanfelügyelő s még többen a tanitói körökből voltak jelen.

GYÁSZROVAT.

Dr. Kakujay Gyula, a «Pesti Hirlap» belső dolgozótársa, elhunyt 35 éves korában. Képzett, tevékeny hirlapiró volt. Egy ideig Párisban tartózkodott és több lapnak levelezett, majd hazajött és az «Ellenőr»-nek, később a «Középpárt»-nak volt dolgozó társa, ez utóbbinak egy ideig szerkesztője is. A régi kis birtokosok hitelintézeténél titkári minőségben működött és utóbb a Rautmann-féle «Magyar Lexikon»-t is szerkesztette. Hosszabb, sorvasztó betegség okozta halálát. A «Pesti Hirlap» szerkesztősége gyászjelentést adott ki derék munkatársa elhunyta alkalmából. A temetés e hó 3-ikán d. u. 3 órakor lesz a szerecsen-utcza I. sz. a. lakásról.

Lázár Dénes, Csikmegye főispánja, mint e hó 1-éről lapunknak távirják, elhunyt. Tiszteletben álló, művelt ember volt. Régebbi időben a megyében szolgált, majd ismét a magányba visszavonulva élt, mig a királyi akarat a főispáni székbe meg nem hivta. Mikó Mihály utóda volt, higgadtságával megnyerte a megyebeliek jóakaratát. Halála általános részvétet kelt.

Vész János Armin földi maradványait ma délutan 4½ órakor szentelték be rom. kath. szertartás szerint nagyszámu közönség részvétele mellett. Ott voltak: *Pauler* Tivadar igazságügyminiszter, *Tóth* Lőrincz és *Blaskovich* kuriai birók, *Sztoczek* József műegyetemi rektor, *Nendtwich* Károly nyug. műegyetemi tanár, a műegyetem összes tanári kara s számos tisztelője, barátja. A gyászszertartás végeztével a koporsót a koszorukkal elhalmozott gyászkocsira helyezték s megindult a menet a sirkertbe. Koszorut helyeztek a ravatalra a rokonság tagjain kivül: a műegyetemi tanári kar, a műegyetemi ifjuság, a «Tisza» biztositó társaság és az elhunyt több barátja.

Özv. Simay Gergelyné, született Urbán Regina asszony, meghalt 56 éves korában Szász-Régenben. Derék, jó nő volt, kinek halálát sokan fájlalják. Gyermekei gondos anyjukat vesztették benne.

A hivatalos lap jul. 1-i számából.

Királyi elismerés. Ő felsége megengedte, hogy Jankovich Miklós királyi tanácsosnak és a szegedi kir. biztosi tanács tagjának, ezen működése alóli felmentése alkalmából, ezen állásában szerzett kiváló érdemeiért, elismerése nyilvánittassék.

Uj czimer adományzás. Ő felsége megengedte, hogy Dobos Miklós 34. gyalogezredbeli százados, Dobos Kálmán 36. honvédzászlóaljbeli főhadnagy, Dobos Imre dadai szolgabiró és Dobos János ramócsaházi földbirtokos és utódaik, valamint Dobos István domoszlói plébános, a «marczinfalvai» előnevet, és az eddigi czimer helyett a tervezetben bemutatott uj czimert használhassák.

Czimadományozás. Ő felsége hackbeili lovag dr. Heinczmann Ágoston nyugállományibeli honvéd-ezredorvosnak, a czimzetes törzsorvosi jelleget dijmentesen adományozta.

Kinevezések. Ő felsége kinevezte: biróvá a pozsonyi törvényszékhez: Zsabokrszky Ferencz bazini járásbirósági albirót: továbbá járásbirákká: a pápai járásbirósághoz: Mikovényi Ödön ottani albirót, és a zombori járásbirósághoz: Koczkár Zsigmond ottani albirót; végre albirákká: a pozsonyi járásbirósághoz, Eremit Rezső ottani törvényszéki jegyzőt, a zolyomi járásbirósághoz: Raksányi Gyula beszterczebányai törvényszéki jegyzőt, a budapesti VI—VII. kerületi járásbirósághoz: Wattay Dezső budapesti törvényszéki jegyzőt, a kapuvári járásbirósághoz: Jancsik Viktor soproni törvényszéki jegyzőt, a hajduszoboszlói járásbirósághoz: Lengyel Imre budapesti törvényszéki aljegyzőt, és a dicsőszentmártoni járásbirósághoz: Végh Albert gyulafehérvári járásbirósági aljegyzőt. Böckh János fögeologot, a földtani intézet igazgatójává, gróf Sztáray István dijtalan segédfogalmazót, a fiumei tengerészeti hatósághoz tiszteletbeli miniszteri fogalmazóvá, a belügyministeriumhoz Barabás Sándor és Bernáth Imre dijtalan segédfogalmazókat, valamint Stern Arthur fogalmazó-gyakornokot tiszteletbeli miniszteri fogalmazókká nevezte ki. A cs. és kir. közös külügyminiszter gr. Starzénski Leonhard cs. és kir. keleti akadémiai végzett növendéket konzuli növendékké nevezte ki. A közmunka- és közlekedésügyi miniszter Uj György és Máté Károly okleveles mérnököket kir. segédmérnökökké, Heller Samu kir. mérnökgyakornokot, Bitai János, Póczy Mihály és Perkits Dusán végzett műegyetemi hallgatókat pedig ideiglenes minőségü kir. segédmérnökökké, végül Spitzer Ignácz, Kis (Klein) Jakab és Weinstein Ignácz végzett műegyetemi hallgatókat és Adler Adolf szigorló mérnököt ösztöndijas mérnökgyakornokokká, Domahidy Gyula kataszteri mérnököt, a megyei kir. államépitészeti hivatalok létszámába kir. segédmérnökké; az igazságügyminiszter Hoffmann Ferencz nyiregyházi kir. járásbirósági dijnokot a kisvárdai kir. járásbirósághoz irnokká nevezte ki, Tabacariu György marosvásárhelyi kir. itélőtáblai irnokot a marosvásárhelyi kir. jbirósághoz, Angyalosi Ferencz szatmárnémeti kir. jbirósági végrehajtót pedig a mátészalkai kir. járásbirósághoz helyezte át. Ő felsége Bossányi Antal szakolczai kir. járásbirósági albirónak, saját kérelmére a nyitrai kir. járásbirósághoz leendő áthelyezését megengedte.

A hadsereg köréből. Ő felsége orlaburgi báró Dahlen Hermann táborszernagy és szerajevói parancsnokló tábornoknak s a bosznia és herczegovinai orsz. kormány főnökének, valamint báró Jovanovics István altábornagy dalmácziai helytartó és zárai hadparancsnoknak, — a felkelés leküzdésére nehéz viszonyok közt kiváló tapintattal tett intézkedéseik, nemkülönben a felkelők kibékitése körül szerzett kitünő érdemeikért, a Lipót-rend nagykeresztjét a hadi ékitménynyel dijmentesen adományozta; bayersheimi lovag Schwitzer Lajos vezérkari ezredesnek s a szerajevói főhadparancsnokság vezérkari főnökének, ezen alkalmazásában s kiváltképen a felkelés leküzdésére czélbavett rendszabályok foganatositása körül kifejtett kitünő szolgálataiért, a 2. oszt. vaskorona-rendet a hadi ékitménynyel dijmentesen, végül gróf Falkenhayn Gyula cs. kir. földmivelésügyi miniszter és szolgálaton kivül századosnak, az 1. oszt. vaskorona-rendet a 3. oszt. hadi ékitményével dijmentesen adományozta.

Uj titkos tanácsos. Ő felsége Szabó Miklósnak, a budapesti kir. itélőtábla elnökének, a belső titkos tanácsosi méltóságot dijmentesen adományozta.

Alapszabály-megerősités. A Nagy-Szombatban alakult gazdasági egyesület alapszabályai, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által megerősittettek, a gömör-kishontmegyei jegyzői egylet alapszabályát, a fehértemplomi «Magyar Társaság» alapszabályai, a belügyminiszterium által, bemutatási záradékkal elláttattak.

Névváltoztatás. Spannroff Béla budapesti illetőségü budapesti lakos «Feszelyi»-re, dr. Pollák kaposvári lakos és Aladár fia «Polányi»-ra, Friedländer Jakab kolozsvári lakos «Tolnai»-ra, Dleszk József érsekujvári lakos és Jenő kiskoru fia «Barsi»-ra, Weisz Sámuel komáromi lakos «Fehérvári»-ra, özv. Pollák Salamonné szegedi lakos és Sámuel nevü kiskoru fia «Pártos»-ra, Tódor (előbb Fleischner) Illés nagymihályi illetőségü ugyanottani lakor Dezső és Jakab fiai «Fodor»-ra, Gregorovics Gyula szolyvai lakos «Gerőfi»-re, Hochstaetter Ferencz kaposvári lakos, valamint Örzsike, Ilona és Lajos gyermekei «Bakonyi»-ra, Henekann Adolf győr-szentmártoni lakos «Berényi»-re, Kohn Mór budapesti lakos «Komjáti»-ra, Szklenár János, Lajos ratkó bistrói lakos saját, valamint János, Sándor, Erzsébet, Mária, Géza, Rudolf és Aranka, Ilona kiskoru gyermekei «Szerényi»-re, Kohn Mór ungvári lakos «Korányi»-ra, Weisz János Jakab keczerpekléni illetőségü budapesti lakos, valamint Gyula, Olga és Róbert gyermekei «Vécsei»-re, Kránf Adolf lovasberényi illetőségü budapesti lakos «Kertész»-re, Kreuzberger Gyula szegedi lakos és Béla fia «Kereszthegyi»-re, Wifling Sándor kishegyesi lakos és József, Lajos és Gyula gyermekei «Völgyi»-re, Lichtemahl Áron kunfélegyházi lakos «Szigeti»-re, Goldschmidt Vilmos kaposvári lakos «Ötvös»-re változtatták nevöket belügyminiszteri engedélylyel.

Dumas Sándor a köztársaságról.

Páris, jun. 29.

Naquet képviselő czikket irt nemrég a «Voltaire»-nek, s arra biztatta benne Dumas Sándort, hogy álljon ő is a köztársaság hivei közé. «Lássa — mondá többi között a czikk — a házasság felbonthatóságát, melynek érdekében ön oly régóta harczol, egyetlen kormány alatt sem lehetett keresztülvinni, de a köztársaság legközelebb ujra beiktatja a polgári törvénykönyvbe.» Dumas Sándor hosszabb nyilt levélben felelt ma a képviselő felszólitására. Mindenekelőtt bizonytalannak mondja, hogy a házasság felbonthatóságába a szenatus is beleegyezik; de e nélkül sem szünhetnek meg aggodalmai, melyeket a republikánus államforma iránt táplál.

«Ha bizonyos lehetnék benne — ugymond a hirneves iró — hogy a különös kormányformához való hozzájárulásom által minden mostani és jövendőbeli zavarnak véget vethetek, akkor talán rászánnám magamat erre a Curtius-ugrásra; csakhogy én ép ellenkezőleg azt hiszem, hogy nekem nem hajtana hasznot, másoknak meg igen veszedelmes bonyodalmat okozna. A pillanat, őszintén megvallom, rosszul van megválasztva arra, hogy tőlem hitvallást kérjenek. Nem egy óriás tehetségü és kifogástalan multu iró neheztel rám azért, mert nem átaltam egykor megirni és kinyomatni, hogy azok az emberek, kik Párist lángba boritották, a tuszokat leméSzárolták, utálatos, undok canaille-ek valának. Ma is ez a véleményem, csakhogy a mint látja, nem merem már kinyomatni. De hát folyvást nagyobbodik azok száma, kik az ellenkező nézetet vallják; szemtelenebbek s ezért erősebbek is, mert jól tudják, hogy országunkban a szemtelenség a neki engedelmeskedő bárgyuak és gyávák nagy száma miatt, egyike a főbb erőknek. Ha tehát nyiltan kijelentem, hogy *nem vagyok köztársasági*, s ha azok az emberek, mint több oldalról jövendőlgetik, kevés idő mulva kormányra jutnak, engem nyilván a falhoz szoritanak, nevezetesen a rue Hara falához, pedig én — miért tagadnám — más módon szeretnék megválni e világtól; általában hajlandó volnék a hirtelen halálra, föltéve, hogy váratlanul következnék be. Ha bizonyosan tudnám, hogy ezek az urak csak husz esztendő multán kerülnek kormányra, a mikor én számitásom szerint csöndes halott és eltemetett leszek, akkor talán kimondanám ellenük oly sok ember bátorságával, kik XV. Lajos szellemében ismételik: «Utánam a világ vége.» De sem ön sem más nem kezeskedhetik ezért a határidőért s a jó politika azt tanácsolja nekem, hogy még semmit sem mondjak. Ha megérem a fordulatot és bátorságomat sülyedni érzem, még mindig meg marad az az eszközöm, hogy a hatalom birtokosának megható, sima és titkos levelet irjak. Ha teszem Rochefort Henrik ur lesz, alkalmasint vissza emlékezik majd arra, hogy ő abban az időben, melyben nem volt egyebe, csak elcze, szintén szindarabokat irt, s ha még azután sem bocsát engem szabadon, hogy magát ne kompromittálja, titkon szökni enged, ha mindjárt pénzébe kerülne is. A régi barátságot sohasem felejtheti el az ember.

Egy császár bizalmas leveleiből.

II.

II. József császár a német birodalomnak császára volt ugyan már 23 éves korában. A fogalmak, melyek ez álláshoz kötvék, könnyen megzavarhattak még egy oly tiszta főt is, mint az övé s könnyen megveszteg ethették itélőtehetségét, hogy magyar királyi minőségére bizonyos lenézéssel, kicsinyléssel tekintsen. A német császár mellett a magyar király nagyon alsó rangunak tünt föl még az ő szemében is. E felfogás egy korlátoltabb elméjü fejedelemnél is hiba lett volna; mennyivel inkább annál, ki széles látkör mellett annyi nagy kérdésben birt tiszta belátással s kiről elismerték kortársai is, hogy megelőzte korát. Élet- és jellemrajzi irói, a kik kimeritő tanulmányokat irtak róla, ezt nem is bocsátják meg neki. Caraccioli pl. midőn elősorolja végzetes tévedéseit, a legelsők között emliti föl, hogy *„Magyarországban nem ismerte föl monarchiája fő- és vezérállamát"* s a német alkotmányt és nyelvet büntetlenül vélte rá szabhatni.

Nem ismerte föl Magyarországban monarchiája fő- és vezérállamát. Sőt még annyi fontosságot sem tulajdonitott neki, mint a családjából került más uralkodók, a kik pedig a história szerint nem voltak lángeszek. Nem csak hogy méltányolni nem birta, nem csak hogy elfogult volt irányában, de határozott ellenszenvvel viseltetett ellene. Magán leveleiben igen sok helyet találunk olyat, a hol leplezetlenül kijelenti ez ellenszenvét s világosan elárulja, Magyarországot mennyire nem szereti.

Második nővéréhez, Mária Krisztina főherczegnőhöz, a szász-teschení herczeg nejéhez 1781. január havában irott levelében, melyben tudtára adja, hogy férjét az akkor osztrák Németalföld helytartójává nevezte ki, a következő rész fordul elő:

«A Sambre mellékén Marimont s Brüsszel gyönyörü vidékei kellemesebb látványt fognak nyujtani önnek, mint Pannonia, az a föld, melyben egykor hunok és avarok laktak s mely daczára a kormány minden fáradozásainak, még most is annyi nyomát mutatja a barbárok itt tartózkodásának.»

Magyarországra és annak kormányzati számos kérdéseire vonatkozó nézeteit legvilágosabban mutatják gróf Pálffy kanczellárhoz intézett bizalmas levelei.

E levelek egyike 1786. julius havában kelt, s igy szól:

«Kanczellár ur! Hogy egy alkalmas megyei alkotmányt megalkothassunk s azt, hogy abban a közügyek miként kezeltessenek, — mindenekelőtt szükséges tisztába jönnünk azzal a kérdéssel, hogy mi is hát tulajdonképen a vármegye, s mik az annak élére állitott alispán kötelességei? Ezt a (helytartó)-tanács és a (m. k. udvari) kanczellária, nekem ugy látszik, nem egész pártatlanul nézik s fonákul látják.

«A vármegye egy kis része a királyságnak. Kicsinek nevezem, nem azért, mintha jelentéktelen volna, hanem azért, mert a királyság mintegy 43 ily részre van fölosztva. Ez a rész tehát egyes egyedül az egésztől nyerheti irányát. Szörnyalkotmány lenne az olyan, — s valóban ilyennek is sikerült magát kitüntetnie mind ez ideig, — ha mind eme részecskéket külön provincziáknak akarnók tekinteni s ha az általános törvényhozástól és az alkotmánytól kiadott parancsok fölött, melyek eme részecskékkel, vagyis vármegyékkel közöltetnek, ezektől még véleményezést, megfontolást, reprezentácziókkat, protestácziókat és végrehajtásuk körül félretételeket akarnánk türni s azt megengednők, holott az ő osztályrészük csupán az engedelmesség és végrehajtás.

«E visszaélés fönmaradásának két oka volt: egy az, hogy a megyék kezdettől fogva, belső és külső háboruk folytán egészen a véletlenségek behatása által kerekittettek egészekké, s a nélkül, hogy tudnók: miért? e véletlen alakulás megtartására látszottak önök az alkotmány jóságát alapitani; más az, hogy magok a királyok is e sokféle osztás s ama befolyás által, melyet különböző eszközökkel az ugynevezett aulikusok utján e megyék érzelmeire és elhatározásaira privatim szerezhettek, vagy pillanatnyi előnyöket, vagy egyes engedményeket, vagy az országgyüléseken előterjesztéseik számára több szavazatot akartak biztositani; vagy végre, mert a király e sok részre tagolás és a véleményeknek ebből folyó megoszlásában biztosságának fentartását, hatalmának gyarapitását és jövedelmének szaporitását remélhette.

«Mindenki s különösen a kanczellária beláthatja és én be is bizonyitom, hogy ezek a nyomorult eszközök nem az én eszközeim s hogy nekem lelki erőmön kivül más biztosságra szükségem nincs s a közjó az egyetlen czél, mely felé tántorithatatlanul törekszem. — József.»

Ugyancsak 1786-ból julius haváról van keltezve a következő, ugyancsak Pálffy kanczellárhoz intézett levele:

«Az igazságszolgáltatás lényege ugy a magánjogi, mint a büntető ügyekben véleményem szerint legfőkép az első folyamodásu biróságok jó betöltésétől függ, melyek a tényálladékot fölveszik s melyek egyedül hivatvák azt tiszta világosságba helyezni, mert igaz a régi mondás: »quod si dederis mihi factum, dabo tibi legem.» A szeptemvirális és a királyi tábláknál történt intézkedés eléggé gondoskodik a pörös fél érdekéről az appellatóriumban és revizóriumban; s a szeptemvirális tábla az egész igazságügyi adminisztráczió fölött is igen jól vezetheti a főfelügyeletet.

«Tehát csak az első instancziáról lehet szó. A pörlekedők kényelme egyfelől, jogbiztosságuk másfelől oly különböző rendszabályokat látszanak követelni, melyek csaknem összeütköznek. Amaz első tekintet minden vármegyében, minden királyi városban egy-egy első biróságot tesz kivánatossá; de a jogbiztosság egy képzett biróságot követel, kiválasztott, ügyes és elegendő számu tanácsosokkal, minő pl. a most reformált öt kerületi tábla. Helye ennélfogva csak oly javaslatnak lehet, mely vagy minden megyében s minden szabad királyi városban egy ily állandó biróságot, judicium continuum, állapit meg, mely biróság minden valóságos pört és bünügyet, akár nagy, akár csekély fontosságu, felvesz és eldönt, s melytől az appellata a királyi táblához kerül; vagy pedig, mely a megyéknél és városok tanácsainál ugy a polgári mint bünügyekre fennálló minden biróságot egészen eltörül s a helyett ugyanannyi formális kerületi táblát állit fel, a hány királyi biztos van, — tehát öttel többet, mint a mennyi már fönnáll, — melyek előtt minden pör és bünügy első folyamodásban összegyüjtetnék, tárgyaltatnék és biróilag eldöntetnék. E kerületi táblák mindegyikének aztán mindenesetre két tanácsra kellene oszlani.

«Melyik a két törvénykezési mód közül az előnyösebb, s hogy, ha a megyei és városi biróságok tartatnának meg, ezek miként töltetnének meg elegendő számu alkalmas egyénekkel, de megbirhatatlan költség nélkül, s a most fönnálló öt kerületi tábla miként lenne egészen eltörlendő, erről elvárom a bővebb kidolgozást és költségvetést.

«Megjegyzendő azonban, hogy a megyei tisztviselőknek, a kik ép ugy, mint a királyi biztosok egyedül közigazgatási és kamarális ügyekben alkalmaztatnak, az igazságszolgáltatáshoz semmi közük ne legyen, kivéve egyesegyedül a kegyelmezés jogát, mely a királyi biztosnak, mint a király kiküldöttjének, megadatik. Azt sem szabad figyelmen kivül hagyni, hogy urbéri panaszok és a jobbágyok elnyomásának ügyei, bármi természetüek is, soha biróság elé ne vonassanak, hanem azokat a politikai hatóságok magok vizsgálják meg és döntsék el.

«E nézeteimet közölje a kanczellária a (helytartó) konziliummal és a tiz királybiztossal, hogy azokról, a mennyiben a politikai és kamarális igazgatást is érintik, véleményes jelentést adjanak, mire nézve a munka könnyebbé tétele kedveért ide csatolom a német tartományok kerületi hivatalainál fönnálló szolgálati utasitást. — József.»

Ugy látszik, 1786-ik év julius havában kiválóan Magyarország által volt igénybe véve a császár figyelme, mert az általunk használt gyüjtemény a császárnak a magyar kanczellárhoz intézett még más négy levelét tartalmazza, melyek mind a mondott hónapban keltek.

Az első ezek között a megyei alispán és a királybiztos közti viszonyt tárgyazza. «A tiz királyi biztos, ugymond e levél, olyan férfiakból állittatott föl általam, kik érzelmeimet és elveimet ismerik s kiknek föladata azokat értelmezni, terjeszteni és követni. Czéljuk közvetitő közeg gyanánt szolgálni a helytart[illegible] tanács és a megyék között min[illegible] ideig, mi[illegible] előitéletek jobban elos[illegible] felőli megg[illegible] dés általános elterjedést nyer, a tanács kevesebb mechanikai irkafirkával lesz elhalmozva s a közigazgatás minden ága, a politikai, kamerális, kontribuczionális és kommercziális szabatosabb és egyszerübb összefüggésbe jön egymással. Akkor ez az állás nélkülözhetővé is lesz; de ez csak a jövő nemzedéknél remélhető.

A levél többi része a királybiztos, a megye és az alispán jogkörének részletezése, mely, valamint még a két másik levélnél a közigazgatás reformjának aktuálissá váltával igen érdekes történeti adalékul szolgálhat. Most végül csak még egy rövid levelét kivánjuk bemutatni a császárnak, szintén a magyar kanczellárhoz:

«A nemesség vagy egy nemzet előjogai és szabadságai — irja a császár — a világ valamennyi országaiban és respublikáiban nem abban állanak, hogy a közterhekhez semmivel se járuljanak; sőt inkább Angliában például és Hollandiában megterheltetésük még nagyobb mint akárhol másutt; — de állanak egyes egyedül abban, hogy az állam és a közügy által szükségelt terhekkel ők magok terhelik meg magokat, s a közterhek emelése és szaporitása az ő beleegyezésükkel történik. A személyek szabadsága jól megkülönböztetendő a birtokok szabadságától, mely utóbbiakon a tulajdonosnál nem a nemes ember, hanem csak a földmives, a kapás vagy marhatenyésztő, a városban pedig pusztán a polgár és fogyasztó, az országos és más utakon és átkelőkön az utas és az átkelő jön figyelembe, — mely viszonyaiban a nemes ember, birtokai után, a rendszert hasznossá egyedül tehető szabad verseny érdekében minden más polgárral és honlakossal egyenlőnek tekintendő.»

II. József kora, ismételjük, a legtanulságosabb korszak a magyar politikusra. Alig van kérdés, melynek megvilágitására e korszak ne szolgáltatna anyagot s föl ne tüntetné gondolkozását felőle annak a császárnak, kiben két ellentétes véglet, a makacsság és határozatlanság oly nagy mértékben egye[illegible] hogy sorsa már lélektani okokból sem lehetett [illegible] mint a mi valóban volt.

ber. Kimondjam nyiltan? Én mindig szerettem ezt a Mefisztót, ki alapjában igen jó fiu, nem tekintve, hogy az utolsó időben kissé elbizott, a mi engem részben megnyugtat. A kövérség filozófiára hajt és kegyességre. Rochefort ur engem most nyakra-főre szidalmaz; de én nem haragszom ezért reá. Ő csak egy tisztán ösztönszerü politikának egyik szomoru következését érezi, s talán a legkeményebb büntetés azokra nézve, kik ilyennek hódolnak, hogy el vannak itélve oly emberek ócsárlására, kiket tisztelnek, nehogy elveszitsék tekintélyüket olyan emberek előtt, kiket megvetnek. Ez az esete Rochefort urnak, ki senkit sem gyülöl, kivéve mindig azt, a ki épen uralkodik.»

Dumas ezután hosszabb és igen szellemes párhuzamot von az «egyetlennek» és «összeségnek» uralma között, mely nem az utóbbinak előnyére üt ki. Igy végzi levelét: «Végre is lehet a kormány akármilyen, csak nagy, becsült, egységes, nyugalmas és igazságos Francziaországot teremtsen nekünk. Ha megadhatja ezt a köztársaság, akkor vele tartok én is s megigérhetem mindama becsületes emberek megtérését a kik eddigelé még nem hivei a respublikának.»

A lembergi felségárulási perhez.

Lemberg, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Pobiedeneszczavet* nagyon elkeseritette a lembergi felségárulási pör, s hogy boszut álljon a vádlottakért, azt ajánlotta a czárnak, hogy üldöztesse Podoliában a görög egyesülteket. *Sándor* czár visszautasitotta ezt az ajánlatot, mert átlátja, hogy a mostani viszonyok között nem volna tanácsos ingerelni a népet. — A panszláv lapok szenvedélyes hangon irnak Ausztriáról a felségárulási pör miatt.

—

Orosz lapok a lembergi pörről.

A „*Golosz*“ lembergi levelezője sajnálkozik azon, hogy a magyar szélsőbali lapok «keresztes hadjáratot» intéztek a magyar miniszterelnök ellen a miatt, hogy enyhén bánt el a «magyarországi orosz agitáczióval.» Sajnálandónak tartja ezt azért, mert a «Golosz» soha sem pendült egyhuron a szlávofilokkal és pártatlan levén, őszintén bevallaná, hogy oly hatalmas-e Oroszországban a pánszláv-párt, mint a minőnek azt a magyarok hiszik. Elismeri ugyan, hogy egyes utazók igyekeznek kompromittálni Oroszországot, de ezek jobban tennék, ha otthon a saját házuk előtt sepernének. Mindebből azonban még nem következik az, hogy az oroszok egyéb mással nem is foglalkoznak, mint a Habsburg birodalom megdöntésével. Sértőnek tartja a vádiratot az orosz társadalomra azért, mert az magasabban áll a müvelődés fokán, hogy sem egy «szlávofil» vagy «pánszláv» névvel jelölt töredék hóbortjaira hallgasson. Igy állván a dolog — folytatja a lap — nagyon nevetségesnek tartjuk a magyar chauvinisták azon propagandáját, a melyet Tisza ellen folytatnak azért, mintha enyhén bánnék a magyarországi oroszokkal.

A «*Ruszj*» (24. sz.) tizenkét hasábos vézérczikkben igyekszik bebizonyitani, hogy Oroszország mindig mily jó szomszédja volt Ausztriának. Soha föl nem használta az orosz kormány vagy társadalom amaz előnyöket, a melyeket a szomszédság nyujt, soha senki nem agitált ellene, sőt a gyanu árnyékát is kerülték. Mert hiszen csak nem nevezhető agitácziónak az, hogy ha olykor-olykor valamely omlófélben levő orthodox templom kis segitséget kap, vagy hogy ha a tudósok és társulatok az ugynevezett szlávisztika terén viszonyban állanak egymással. De Oroszországnak soha nem is jutott az eszébe, hogy a szomszéd állam politikai bonyodalmait a maga javára kizsákmányolja, pedig 1849-ben megfordult az orosz sereg Galicziában is és Magyarországon is. Oroszország eddig föltétlenül becsületesen viselte magát Ausztria-Magyarország iránt; Galiczia rutén lakossága szolgáltatja számára a legjobb katonákat; talán ezért bánnak emberteleneb bül is vele, mint másokkal... Dobrzánszkynak bünül rótták fel, hogy orosz érdemjeleket nyert, a miért szolgálatokat tett az Ausztriát 1849-iki megmentő orosz seregnek. Hiszen az osztrák császár és Kálnoky gróf is, sőt tán Andrássy is viselnek orosz rendjeleket! Továbbá, hogy Hrabár Olga gyermekei Oroszországban nevettetnek, de hisz elég orosz van a bécsi egyetemen is, sőt tán a Therezianumban is, és ezért nálunk senki sem veszi rosz neven.

Ugy látszik, hogy az alkotmány csak arra való, hogy emlékezetébe hozza Oroszországnak, hogy él Galicziában három millió orosz, hogy őket égbekiáltó módon sanyargatják, kinozzák, pedig ők csontunkból való csontot és vérünkből való vért képeznek.

A szintén ma érkezett *Novoja Vremjá*-nak czikkét már ismertette egy pétervári táviratunk.

A tisza-eszlári esethez.

Nyiregyháza, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Dr. *Heumann* eddigi védő ügyvédnek lemondását *Bary* vizsgálóbiró végzésileg elfogadta s tudomásul vette, azon kérelmét illető javaslatát azonban, hogy vádlottak részére *Eötvös*, *Horánszky* és *Funták* alkalmaztassanak védőkül s hogy e tárgyban a vádlottak értesittessenek, elutasitotta és ekként most a vádlottak minden védelem és képviselet nélkül vannak. Az ide való rabbi is tett e tárgyban a birósághoz előterjesztést azon az alapon, hogy első izben ő a biróság által szólittatott fel védő kijelölésére, s hogy első izben dr. *Heumann* ügyvédet is ő ajánlotta, kit akkor a biróság el is fogadott, azonban a vizsgálóbiró a rabbi kérelmét is elutasitotta. A letartóztatott egyének nejei tegnap a városba jöttek s az itteni közjegyzőnél hiteles alakban meghatalmazást állitottak ki a fent nevezett fővárosi előkelő ügyvédek részére, itt azonban sokan kérdésesnek tartják, hogy az ő meghatalmazásuk sikeres legyen. Birói körökben az a nézet, hogy a vádlottak nejeinek se engedik meg a képviselet kérdésében a vádlottakkal való értekezést. (E kérdésben tudósitónkat bővebb értesülésre kértük, mert alig tarthatjuk hihetőnek, hogy a nyiregyházi törvényszék a képviselet tárgyában nehézséget okozzon, a melyre a törvényben nincs rendelkezés, a gyakorlatban pedig aligha fordult elő példa eddigelé. *Szerk.*

Nyiregyháza, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A tutajosok kihallgatását ma befejezik. Ha ujabb nyomozás nem válik szükségessé, augusztus közepén a végtárgyalás meg lesz tartható.

Nyiregyháza, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az *eszlári* nép nem ismeri az Eszter nótát s igy tehát annak szerzője sem lehet. A ...ulat nem izgatott, inkább nyomott és csendes.

*

...k egy barátja sürgönyzi ma nekünk Nyiregyházá... ...ogy az ottani zsidóság körében rendkivül nagy ...otránkozást keltett a «*Szabolcsmegyei Közlöny*» tegnapi számának a zsidók ellen izgató czikke. A főispán ugyanis a lap szerkesztőjét magához kéretve, figyelmeztette őt, hogy antisemita irányban ne izgasson. A főispáni figyelmeztetésre a lap legujabb száma még lázitóbb czikkel felel.

*

Szatmári tudósitónk irja: Sürgönyömet még következő sorokkal egészitem ki: A különféle helyeken felaggatott plakátok mind egy kéziratot mutattak s igy felehető, hogy az illető rendzavarónak társai nem voltak. Városunkban ez esetet kivéve, semmiféle zsidóellenes mozgalom vagy tény nem fordult elő s a vallási türelmetlenségnek nyomát sem találjuk; ugy, hogy e héten egy gazdag zsidó vállalkozó — Spiegel Adolf — ellen elkövetet merénylet (az illetőre utczai nyiló ablakán keresztül lőttek szobájába) csak magánboszura vezettetik vissza.

TÁVIRATOK.

Guiteau kivégzése.

Washington, jul. 1. Guiteau, Garfield elnök gyilkosa, *tegnap délben végeztetett ki*. A gyilkos tüstént kimult.

Washington, jun. 30. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Ma délután félegykor ment végbe Guiteaunak, James Garfield gyilkosának kivégzése. Guiteau az utolsó pillanatig nyugodtan, bátran viselte magát. Déli 12 órakor még jól evett s aztán az utolsó utra készült. Kevéssel félegy előtt kivezették czellájából, hogy a bitófa alá vigyék. Odaérve hangosan, pathetikusan olvasott fel egy önmaga által készitett *végimát*. Ez imájában *Arthur* elnököt *gyávának* s hálátlan embernek mondá. Aztán *több saját szerzeményü verset énekelt el*. Az ének végeztével *maga adta a jelt a pallos lebocsátására*. Pár percz mulva az elnökgyilkos nem volt többé életben.

Washington, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata.) *Guiteau*, az elnökgyilkos tegnap végre mégis hóhér keze által végezte életét. A bitófa a fogház udvarán, közel az elitélt czellájához volt felállitva. Részletes adatok még nem tudhatók. Elitélése előtt hire járt, hogy Guiteau a néphez nagy beszédet fog tartani. Különben a kivégzés előtt pár nappal még mit sem változott viselete, csak épen hogy kevesebbet beszélt és sokkal izgatottabb volt, mint azelőtt. Junius 29-én az elitélt fivérének, John Guiteaunak értekezlete volt Arthur elnökkel, kinek több iratot nyujtott át, bizonyitva testvére tébolyát. Az elnök nem nyujthatott reményt a megkegyelmezésre.

Washington, jul. 1. (Az «Extrablatt» jelentése.) Guiteau hulláját felbonczolták. Az orvosi vizsgálat konstatálta, hogy agya teljesen rendes képződésü volt.

—

Az egyiptomi ügy.

Bécs, jul. 1. A «Pol. Corr.» bizonyosnak mondja, hogy az összes hatalmak egyetértenek abban, miként szükség esetén egyedül a török csapatokat bizzák meg az akczióval Egyiptomban. Angolország is beleegyezését adta e javaslathoz. Sajnos volna, ha téves hirek arra birnák a portát, hogy a jóindulatu oldalról legjobb szándékkal adott azon tanácsot, hogy a konferencziában résztvegyen, visszautasitsa.

LONDON, jul. 1. **A Reuter ügynökség jelentése: Előkészületek tétettek, hogy szükség esetén 10,000 ember, kiknek egy harmada angol és két harmada indiai katonából fog állani, indulhasson Egyiptomba.**

London, jul. 1. Az «Orion», «Don» és «Des» angol hadihajók ma a Középtenperbe vitorláztak.

London, jul. 1. A Rehter-ügynökség jelentése Kairóból: Mivel az angol hajóraj tegnap hadgyakorlatot tartott, mely alkalommal a kisebb hadihajók a kikötőn kivül foglaltak állást, Arabi pasa panaszkodott Dervis pasa előtt és utalt arra a körülményre, hogy a szultán parancsára be kellett szüntetni az erődök felépitését; azt inditványozza tehát, hogy az egyiptomi ellentengernagy menjen az angol admirál hajóra és kérjen felvilágositást a hajók által eszközölt mozdulatokról. — Valamennyi minisztert ma estére ide várják. — Blum pasa tegnap este ide érkezett.

Páris, jul. 1. Azt a hirt, hogy a kormány az Egyiptomban esetleg eszközlendő intervenczióra tiz millióra rugó hitelt fog kérni a kamarától, formálisan megczáfolják. — Konstantinápolyból érkezett hirek következtetni engedik, hogy *ha a török kormány vonakodnék Egyiptomban interveniálni, a konferenczia Francziaországot, Angolországot és Olaszországot fogja felhivni a közbelépésre.* Azt hiszik, hogy Görögországot is, miután számos görög gyarmat létezik Egyiptomban, felhivják, hogy vegyen részt a megszállásban.

Páris, jul. 1. A «Temps»-nak azt távirják Alexandriából, hogy Arabi pasa, megdöbbenve az európaiak és törökök tömeges kivándorlásán, a menekülők vagyonának elkobzását inditványozta volna.

Konstantinápoly, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr: *Corti* gróf a konferenczia nevében felkérte a portát, hogy hatna közre a rend helyreállitására Egyiptomban; utóbbi azonban szilárdul ragaszkodik amaz elhatározáshoz, hogy mindaddig, mig az idegen hajóhadak vissza nem vonulnak, nem küld csapatokat Egyiptomba. *A szultán habozik az egyiptomi nemzeti párt és Európa között. Muzurus* pasától jelentések érkeztek arról, hogy Anglia készülődik; állitólag 30,000 embert készül Indiából Egyiptomba bocsátani az esetre, ha felhatalmazzák, hogy Egyiptomban interveniáljon. A szultán, hogy az angol közbelépésnek elejét vegye, végre talán mégis rá fogja magát szánni, hogy török csapatokat küldjön a rend helyreállitására s jelenleg alkudozások folynak ez iránt a szultán és az egyiptomi nemzeti párt között.

Konstantinápoly, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata.) Lord Dufferin inditványára *Corti* gróf egy tervezeten dolgozik, mely a státus quo megtartásán alapszik s mely Egyiptom jövendőbeli politikai alakulására vonatkozólag fog határozatokat tartalmazni. Csak a nemzetgyülés atributumait fogják ujból meghatározni. — A franczia kormány Ring báró tanácsára az ellenőrzésre vonatkozó határozatoknak olyképen való módositását javasolja, hogy az kevésbbé legyen alkalmatlan Egyiptomra nézve; egyidejüleg — mint mondják — a nemzetiségi párt engedményt tenne. A konferenczia e munkálatai teljesen függetlenek ma...nak minden ...dszabálytól, melyet a hatal... ...z egyiptomi ... fent...tására alkalmaznának.

Az utóbbi czélra mindkét nyugoti hatalomnak megbizást adnának az esetre, ha a szultán továbbra is vonakodnék a konferencziában való részvételtől. Németország mindenképen rábirni igyekszik a szultánt arra, hogy megváltoztassa eddigi álláspontját, hogy ezáltal megkönnyittessék a hatalmak feladata. Azonban a Yildiz-kioszkban még mindig tartózkodó állást foglalnak el, habár néhány miniszter a konferencziában való részvétel mellett emel szót. Francziaország hajlandó arra, hogy *bukni engedje Tevfiket*, ha a szultán *elfogadja utódul Halim pasát*. Arabi pasának kitüntetése *rosz benyomást gyakorolt a konferencziára*. Angolország előrekésziti a *szueczi csatorna megszállását*. Syriából az arabok közt kitört mozgalomról tesznek jelentést. A főkormányzó összehivta a seikeket, hogy tőlük a szultán iránt való hüség és engedelmesség igéretét kinyerje. *A seikek vonakodnak ilyféle igéreteket tenni.*

Bécs, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata.) Diplomácziai körökből jelentik: Az a hir, hogy a porta a konferencziával szemben való állását megváltoztatta, a mennyiben azzal «érintkezésbe» lép, még eddig nem nyert megerősitést. Ez érintkezés alatt azonban nyilván csak olyan viszonyokat kell érteni, mint a minők pl. a török kormány és a tanácskozó nagykövetek között folyt tárgyalásokban voltak. Egyébiránt csakhamar el kell dőlni annak, hogy az emlitett jelentésből mennyi a való és különösen döntőnek látszik erre az elhatározásra az a pillanat, melyben a beavatkozás kérdése napirendre kerül. Hogyha a porta e fontos kérdést illetőleg elutasitó magatartását az európai areopággal szemben fel nem adja, akkor továbbra is ellentétben fog velők állani. De ugy látszik, hogy a punctum saliens abban a momentumban rejlik: vajjon a közbelépés Arabi pasa ellen irányul-e vagy sem, a mire nézve a hatalmak véleményei megoszlanak. Az első esetben teljesen kizártnak tekintik annak lehetőségét, hogy a porta részt vegyen a konferencziában. Egy tisztán, török, török-angol, török-nyugati, nyugati, olasz-görög intervencziónak most felmerülő terveit elég megemliteni, a nélkül, hogy velök egyelőre komolyaban kellene foglalkozni.

London, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata.) Egy török és arab nyelven szerkesztett kiáltvány, melyet *Alexandriában* terjesztenek, arra szólitja fel a népet, hogy kezdje meg ujra foglalkozását. Ujabb zavargások veszélye nem fenyeget. *Arabi* pasa értésére adta a kairói uhlemáknak, hogy az esetre, ha háboru lesz, annak költségeit a mecsetek jövedelmeiből fogják fedezni. *Bombayban* előkészületeket tesznek arra, *hogy 12,000 angol katonát öszponsitsenak*, a kik Egyiptomba való szolgálatra vannak rendelve.

Galacz, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata.) A szulinai kikötő-kapitányt, ki pár nappal előbb beérkezett «Cockatrice» nevü angol hadihajót átkutatta, Angolország panaszára tisztéről letették.

London, jul. 1. A woolwichi arzenál tegnap parancsot kapott, hogy 24 óra alatt 30 nagyobb és 42 kisebb ágyuból álló tökéletes ostromtelepet állitson össze és azt készen tartsa.

London, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitósának távirata.) A woolwich-i fegyvergyár és raktárba parancs érkezett, hogy *hatvan ostrom-ágyu 24 óra alatt szereltessék fel.*

Berlin, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Diplomácziai körökben elterjedt hirek szerint a *porta* Németország előterjesztései folytán *hajlandó a konferencziával szemben engedékenyebb álláspontot elfoglalni*; másrészt arról biztositanak, hogy a *konferenczia alkalmasint eredménytelen véget* fog érni; esetleg alkudozásokat fognak folytatni kabinetről-kabinetre az egyiptomi ügyet illetőleg.

—

Bécs, jul. 1. A Polit. Corr. jelentése: A 71. gyalogezred osztályai junius 26-án *Bjelina* környékén egy fegyveres csapattal *harczot vivtak* és 66 lovat zsákmányul ejtettek.

Szerajevo, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Mult hó 26-án a sorozást rendben végezték *Zupanjában*. Összesen 4 önkénytesen jelentkezőt, 3 a sorrendről lemondót és 15-öt a sorrendben soroztak be. — *Derventben* az első korosztály besorozása mult hó 28-án, a második korosztályé 29-én példás rendben s az összes hadkötelesek megjelenése mellett vitetett keresztül. Mindkét korosztályból 53-at soroztak be. — *Szebraniczában* mult hó 30-án 23 embert soroztak be. A sorozás programmszerüen folyt le.

Prága, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az osztrák közoktatásügy miniszterium a német-egyetem tanári karának fellebbezését, hogy *Gindely* tanár hagyassék meg a német egyetemen, nem vette tekintetbe, utalva az egyetemekről szóló törvényekre.

Prága, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata.) A Tagblatt szerint az *antisemita reformegyesületben* villongások törtek ki. Schönerer, Fürnkranz, Löblich és Pattay ki készülnek lépni, hogy uj egyesületet alkossanak, mely az antisemitizmus mellett a német nemzeti politikát is kultiválná, mig Holubek, Zerboni, Buschenhagen, kizárólag a zsidókérdéssel akarnak foglalkozni.

Grácz, jul. 1. A tartománygyülés viharos tetszésnyilvánitások közt egyhangulag elfogadta Neupauer azon inditványát, hogy Stiriának a Habsburg dynasztia tartományaihoz való 600 eves kapcsolását 1883. jun. 1-én megfelelően megünnepeljék és jótékony alapitványok által dicsőitsék.

Lemberg, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A «Dziennik Polszki» elmondja ama viszálynak történetét, mely *Potocki* gróf helytartó és *Szembratovicz* ruthén metropolita közt támadt. A helytartó kijelentette *Taaffe* gróf előtt, hogy a metropolita müködése veszedelmes az államra, s kérte mielőbb való letételét. Különösen kiemelte azt, hogy a metropolita látszólag a kormány intenczióit követi, de alattomban a metropolita konzisztóriummal együtt elősegiti a Róma ellen irányuló agitácziót s nem akarja visszavonni azt a körlevelét, melyet a Vazil-rend reformjáról szóló pápai bulla ellen kibocsátott. *Taaffe* gróf megfogadta a helytartó tanácsát, *Vanutelli* nunczius kijelentette, hogy előbb a pápa küldöttének kell megvizsgálnia az ügyet. Ezzel a misszióval *Malezynszki* albán püspököt bizták meg, ki legközelebb Lembergbe érkezik. A helytartó *Stupniczki* przemysli püspök ellen is panaszt tett, kinek nevében pásztorlevelet intéztek a przemysli papsághoz, melyben a gácsországi ruthének elnyomásáról és Róma latinositó törekvéséről volt szó.

Belgrád, jul. 1. A skupstina tegnap éjjeli ülésében köztetszéssel elfogadta a törvényjavaslatokat a kereseti illetékről és 6 millió dinárra rugó agrárius kölcsönről, mely utóbbi az uj terület részekben lakó török földbirtokosok kárpótlására fog forditatni.

Belgrád, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata.) «Pol. Corr.» A skupstinának legközelebb, valószinüleg már holnap előterjesztendő költségvetése 33 millió 775,000 dinár bevételt és 33.758,000 dinár kiadást tüntet fel. Az egyes tételek: államadósságok törlesztése 7.4 millió dinár, hadügyminiszterium 8.9 millió dinár, belügyminiszterium 4.8 millió dinár, vallás- és közoktatásügyi miniszterium 2.6 millió dinár, közlekedésügyi miniszterium 2.5 millió dinár, igazságügyminiszterium 1.8 millió dinár, pénzügyminiszterium 1.2 millió dinár és külügyminiszterium 668,000 dinár.

Belgrád, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata.) A skupstina tegnapi ülésében elfogadta a szerb rendekre vonatkozó törvényjavaslatot. E szerint lesz egy kir. fehérsasrend, a takovarend és a szent Száva-rend. A költségvetés felett való szavazás után néhány nap mulva feloszlatják a skupstinát.

Gastein, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Vilmos* német császár ez idén is julius 20-dika körül érkezik ide. Fogadására nagyban készülnek.

Berlin, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *A kivándorlási ügyet* illetőleg a birodalmi kormány intézkedéseket készit elő, melyek a kivándorlási vállalkozókra és ügynökökre vonatkoznak; az még kétséges, valjon a kormány a kivándorlók oltalmáról is fog-e gondoskodni. Hir szerint a kormány még az ősz folyamában törvényjavaslatot fog a birodalmi gyülés elé terjeszteni a lipcsei birodalmi törvényszéki épület felállitása tárgyában.

Bukarest, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Ruszcsukban mitsem tudnak *Sándor* fejedelem megérkezéséről. — A román hadügyminiszter két tábornokból, egy ezredesből és egy alezredesből álló bizottságot küldött ki, hogy Románia stratégiai pontjait megállapitsa.

Páris, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata.) A *Grévy* elnöklete alatt tartott nagy *haditanácskozásban* részt vettek: *Billot* hadügyminiszter, *Chanzy*, *Carterel*, *Frecourt*, *Gresley*, *Borel*, *Galliffet*, *Canrobert* és Vilenot tbnokok, a tüzér-bizottság és a vár-bizottság elnökei, az intendatura meg a müszaki és tengerészeti csapatok főnökei stb. Miután uj fegyverek használatát, a vártüzérség organizácziójának megváltoztatását, a dobok ismételt behozatalát, s egy folyvást hadi lábon álló expediczionális hadtest alakitását elhatározták, fontos határozatokat hoztak a honvédelem dolgában. A tanácskozásnak ide vágó eredményét titokban tartják; némelyek mégis azt hiresztelik, hogy csak általános természetü kérdések kerültek vitatkozás alá, s az *egyiptomi üggyel* és az *angol készülődésekkel* egyáltalában nem foglalkoztak. Egy magas állásu katona ugy nyilatkozott, hogy épenséggel *nincs ok az aggodalomra*.

Pétervár, jun. 27. (Az «Egyetértés» távirata.) A határig postán. A «Presse» jelentése. Az állitólag a czár parancsára *felakasztott harmincz testőrkatonára* vonatkozó történetből az igazság következő: Husz csendőr és egy vártüzérzászlóalj nyolcz legénye nagyobb összeg által meghagyta magát vesztegettetni arra, hogy a várban elzárt forradalmárokkal levelezést közvetitsenek; a katonák egynémelyikét az a gyanu terheli, hogy egyenes összeköttetésben állanak a forradalmárokkal. Mult szombaton mindezeket a katonákat, valamint a parancsnokló törzstisztet és egy felsőbbrangu tisztet haditörvényszék elé állitották. A katonatiszteket hanyag felügyelet miatt rangjoktól megfosztották s az archangeli vártüzér zászlóaljhoz helyezték át őket; a katonákat pedig büntetésből helyőrségre küldötték, néhánynak kivételével, a kik a legközelebbi nihilista pörben valószinüleg szintén a vádlottak padjára kerülnek.

Lemberg, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata.) Azt a tervezetet, melyet *Albiedynszki* gróf kongreszszusi Lengyelország önkormányzatára vonatkozólag előterjesztett, végkép elvetették. *Tolsztoj* gróf kinevezése óta általában lengyel-ellenes hangulat mutatkozik az orosz udvari körökben. — *Szkobelev* tábornok a bialysztoki hadgyakorlatokra utazott. — *Ignatiev* gróf a moszkvai kiállitás megtekintése után Spaaba megy.

Pétervár, jul. 1. A Novoszti arról értesit, hogy az orosz hadsereg békeállománya, a tábori tartalék és pótgyalogság részére megállapitott uj állomány óta 65,343 fővel csökkent.

Varsó, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Tolstoj* gróf elhatározta, hogy *a varsói egyetemen végkép beszünteti a lengyel nyelvből és irodalomból való előadásokat.*

London, jul. 1. Az alsóháznak tegnap délután megnyitott ülése szakadatlanul ma délelőtt 10 óráig tartott. **A speaker Parnellt és más 15 irországi képviselőt**, obstrukczió miatt **eltávolittatta a teremből.**

London, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A «Daily News»-nak Simlá-ból azt táviratozzák, hogy tiszti szolgálatra tömeges jelentkezés történt.

Konstantinápoly, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata.) «Pol. Corr.» Diplomacziai körökben az a hir kering, hogy a szultán Ferencz József császár-királynak a *nisami-imtiar* rendet, ugyanazt a rendet fogja küldeni, melyet röviddel ezelőtt Vilmos császárnak adományozott.

KÖZGAZDASÁG.

Kis-Körös, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *A budapest-zimonyi vasut* fülöpszállási állomásán ma vonult be az első mozdony. A mérnöki kar és a vállalat ünnepélyes fogadtatásban részesült. Nagy a lelkesültség.

—

Bécs, jul. 1. *Bécs város községi kölcsön* sorsjegyeinek huzása: Sorszám 228 szám 50 nyer **200.000** frtot, sorszám 1298 szám 99 nyer **50,000** frtot, sorszám 2853 szám 13 nyer **10,000** frtot. További sorszámok: 282, 438, 718, 1461, 2191, 2404, 2412, 2847, 2973.

Bécs, julius 1. (Az «Egyetértés» távirata.) *A déli vasut Hopfen* báró elnöklete mellett ma rendkivüli közgyülést tartott, melynek napirendje állt. 1) Uj szárnyvonalak engedélyezésének kérvénye; 2. A meghalt *Burg* báró helyére uj választmányi tag választása. Egyik részvényes ajánlatára az ajánlat indokolásának felolvasása elhagyatott és az igazgatóság által tett ajánlatok egyhangulag elfogadtattak. Ennek folytán az igazgatóság felhatalmaztatik a Liezing-Kaltenleitgeben, Mödling-Brühl közti vonatrészeken kivül engedélyezést kérni a Spielfeld-Murek-Radkersburg közti részre is. Az engedélyezés feltételei a jelentés szerint azonosak lesznek az osztrák kormány által a többi helyi vasutakra előirt feltételekkel. E befektetések költségei a készletben levő pénzekből vehetők, ugy hogy különös pénzügyi müveletre szükség sem lesz. Igazgatósági tagnak egyhangulag *Ceschia Santa Croce* választatott meg.

Lemberg, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata.) *Drohebicz* mellett fekvő *Truskavicz* fürdőben földszurok ujabb rétegére jutottak. A furás alkalmával már hat méter mélységben rábukkantak a szurokrétegre és a hivatalos jelentés szerint egy hete óta körülbelül 50 mázsát hoztak felszinre.

Páris, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A «Nouvelle Union» közhirré teszi üzletének megnyitását és megbizatását a magyar északkeleti vasut és a trifaili bányatársaság részvény-szelvényeinek beváltására.

—

Németország gazdasági viszonyairól.

— Az «Egyetértés» saját levelezőjétől. —

Berlin, junius 28.

A fényes állás mellett, melyet Bismarck herczeg uralma Németországnak a külföldön biztositott, fölöslegesnek látszik Németország belállapotaival behatóbban foglalkozni. És mégis, a figyelmes szemlélőre nézve Németország belpolitikai és közgazdasági állapotáról tett tapasztalatok felette sajátságosak s tanulságosak. Külföldön megközelitőleg sem képzelhetik el, hogy Németország belviszonyai mily gyenge alappal birnak, hogy épen Bismarck rendszere az, melyet az oly lassu és sajnos ráklépései miatt felelősségre kell vonni; és ez tiz év óta igy van. Németországban rosszabbak az állapotok, mintsem az ember a külföld előtt való tekintélye mellett hinné. A rosz állapotok legnagyobb része a rosszul rejtegetett abszolut irányu kormányelveknek tudatik be, melyek az egész porosz államigazgatást uralják.

Bismarck egy alkalommal kijelentette, hogy ő a belpolitika iránt nem viseltetik valami különös érdekkel. Hogy belpolitikája nem sokat ér, a felett az utókor felvilágosodottabb emberei közt aligha lesz nézetkülömbség. Ha arra utalunk, hogy Bismarck herczeg a sajtó üldözése vagy elnyomása nélkül nem uralkodhatik, vagy uralkodni nem akar, ha fontolóra veszszük azt, hogy még a rendőri gyámság és ellenőrizet által oly annyira megszoritott egyleti- és gyülekezési jog nem elégséges neki arra, hogy a nyilvános életnek elsatnyulását végkép előidézze, ha szemügyre veszszük végre azt, hogy belső népboldogitásának elkerülhetetlen eszközei gyanánt oda állitja az erőszakos kivételes törvényhozást, egybekötve a részleges ostromállapottal: akkor gondolkodó embereknek a kanczellár gyenge és elfogult belpolitikájának eléggé döntő bizonyitékát adtuk. Hogy a Bismarck-féle belpolitika fentartásához az általa nagyra nevelt korrupczió menynyire szükséges, azt legjobban ama szivósság bizonyitja, melylyel a lefoglalt hannoveri korona-javadalmakból folyó roppant nagy jövedelmek mire forditásáról a beszámolást megtagadják. Az ezen alapon eredő több milliót tevő bevételeket minden ellenőrizet és beszámolás nélkül többnyire ujságok alapitására vagy megvesztegetésére forditják. A lapoknak feladata: Bismarck politikáját minden irányban védelmezni. Tudvalevő, hogy a nagy államférfi meg van győződve arról, hogy politikájának nem akad elég önkénytes követője. Ezért maga kezeli az alapot, hogy megvásárolhassa követőit és védőit.

Németország politikai viszonyainál a legrosszabb az, hogy Bismarck herczeg akarata és szeszélye szerint történik minden. Emberi szempontból tekintve, csak tisztelhetjük az öreg császárnak első tanácsadójához való bámulatos ragaszkodását Bismark herczeghez, ki ura részére megnyerni segitette a császári koronát. Politikai szempontból tekintve, e ragaszkodás aggasztó gyengeségnek vehető, és a közügyek kárára válik. Bismarck maga körül csak föltétlenül engedelmeskedő egyéneket szeret. Maga mellett nem tür meg valami jelentőséggel biró önálló erőt. A bánásmódot, melyben munkatársait részesiti, szépnek legkevésbé sem mondják. Bismarck tetőtől talpig despota. Ép azért a liberalismus gyülöletes előtte, mert az föltételezi és megköveteli az egymás mellé rendeltséget. Es ezt nem szereti a vas-kanczellár, aki vagy maga akar végezni mindent, vagy csakis saját eszerájása után kivánja keresztülvive látni. Ezért visel több tisztséget, s felelőségét azért szereti annyira hangsulyozni. Nem hiszszük, hogy valaha ember oly teljhatalommal birt volna, mint ő. Ugy látszik, mintha Bismarck a hatalmat a hatalom kedveért szeretné. Államférfiui pályáján az önálló és tekintélyes munkatársakat sohsem szerette, s ha volt többizben ilyen munkatársa, csakhamar megkeseritette neki a vele való együttmüködést.

Biszmark eddig keresztülvitte mindazt, a mit akart. Utóbbi években egyre hangoztatja a közgazdasági és kereskedelmi érdekek óvását. Még elleneseinek is nyiltan szemrehányásokat tett, hogy őt azzal vádolták, hogy kereskedelem-politikai terveinek önhasznu alapjuk volna; azt állitja, hogy a használatára utalt javadalmakból eredő jövedelmek csekély volta következtében ellenségévé lett az előbbi szabadkereskedelem-politikának. Az őt illető szemrehányás nem is oly sulyos. Bismarck gazdasági és kereskedelmi politikájának az a sajátsága, hogy a saját előnye kedvéért más érdekek megszoritására és kárositására erőszakos eszközökkel tör. Nézete szerint valamennyi bajon csak erőszakos eszközök és a kormányzó államférfiak hathatós közremüködése által lehet segitni. Védvámok, államvasutak, kényszerbiztositások, dohányegyedáruság, mind az államhatalom öregbitését czélozzák.

Az államhatalomnak és különösen Bismarck herczegnek Németországban való elnyomó tulsulya és tekintélye példátlan a maga nemében. A nagyszerü külső sikerek dicsőségéhez a roppant nagy franczia hadikárpótlást is hozzá kell számitanunk, hogy megmérhessük az összehasonlithatlan kedvező eshetőségeket, melyek alatt Bismarck herczeg kormánya 1871. óta müködhetett. Merészen állithatjuk, hogy azóta minden Bismarck akarata szerint történt.

Bismarck herczeg kormányzatának a közgazdasági téren elért sikerei a nagy államférfiu tevékenységének valódi szegénységi bizonyitványt állitanak ki. Nincs ország ezen a világon, mely közgazdasági téren az utolsó évtizedben Németországnál kedvezőtlenebb eredményeket mutathatna fel. A közjólét sehol sem nyomatott el anynyira a tulajdon értékének alábbszállása, fizetésképtelenségek, a kis és nagy üzletkörök csüggetegsége és demoralizácziója következtében, mint Németországban. Németországon kivül nincs ország, mely népe lehangoltságának annyi megczáfolhatlan bizonyságot volna képes felmutatni, mint ez. Hiszen a folyton növekedő kivándorlás legjobban tanuskodik a nép körében mindig jobban terjedő ama nézet mellett, hogy a jelen viszonyoktól a gazdas. viszonyok javulását remélni nem lehet s hogy a haza elhagyásával jobb, emberhez méltóbb élethez van reményük, mint a milyenben ott részesülnek. Meg vagyunk győződve arról, hogy a kormány a legjobb akarattól vezéreltetve volt. A gazdasági politikának fölötte rosz eredményei csak azt bizonyitják, hogy a nép jóllétét nem lehet öregbiteni ott, a hol a kormány ereje és teljhatalma, valamint a mindent szabályozó és rendező törvényalkotás mellett az egyes ember törekvése okvetlenül megbénul.

A közjóllétre nézve legkártékonyabbak ama kisérletek voltak, melyekkel a pénzforgalom megszoritásával az ügyletek szolidaritását és az üzleti operácziók biztonságán javitani kivántak. Az 1875-ben alkotott német birodalmi bank törvénye véget vetett a Németországban azelőtt divó bankszabadságnak és a bankjegyek kiadását illető törvény ellenző szellemben van szerkesztve. Németországban a pénzforgalom e törvény következtében ⅓-ával csökkent. 1873-ban a bankjegyforgalom körülbelül 1350 millió márkára rugott, 1875-től kezdve 8—900 millióra apadt. Hogy az üzleti tevékenység és erő ezáltal mennyire lankadt, hogy a közjóllétnek ez mily mérvben ártott, ez oly kérdés, mely mindenki előtt világosan áll. Bismarck kormánya sem tagadja, hogy Németország gazdasági viszonyai legkevésbbé sem kielégitők. A kormány közege folytonosan az áldások egész halmazára utal, melyet a kormány a népnek nyujtani kiván.

Ehhez azonban szükséges, hogy a kormány még bővebb anyagi forrásokat nyerjen, és hogy az egyéni szabadságnak még nagyobb mérvben való megszoritására is felhatalmaztassék. Ha a kormány majd mindent szabályozott és védelme alá helyezett, akkor és csak is akkor tünnek el a szocziális bajok és veszedelmek.

Sajnos, hogy csak csekély számban vannak azok a férfiak, kik eme gyanus és veszélyes állam-szocziálizmus ellen nyiltan fel lépnek Németországban. Az ugynevezett liberális ellenzék a legkülönbözőbb határozott czéluk öntudatával nem biró elemekből alakult. A liberális pártok vezéreinek közgazdasági nézeteivel nagyobbrészt még nincsenek tisztában. Ezenfelül a liberális pártok vezérei magukévá tették Bismarck herczeg autokratikus hajlamait és szokásait. A liberálisok táborában többé nem föczél az, hogy friss, jóravaló tehetségeket neveljenek föl, melyek szabadelvü eszméket terjeszteni képesek legyenek, hanem czéljuk az, hogy a nép képviselőségében mennél több szavazattal birjanak, továbbá olyan egyéneket is, kik a vezér szavának föltétlenül engedelmeskednek és akarata szerint szavaznak.

Németország jelenleg sulyos és aggasztó átmeneti időszakban van; az abszolutisztikus kormányrendszerről, — mely oly édeskeveset tartalmaz a mult századbeli nemes felvilágosodásból — áttér a modern liberális állapotokra, az egyesek önigazgatására és önelhatározására, oly állapotokra, melyek mindeddig egyedül voltak képesek a népek jóllétét és szabadságát állandóan biztositani.

—

Az osztrák államvasut-társulat igazgatósága által az osztrák kormánynyal való tárgyalás czéljából kiküldött bizottság — a mint Bécsből értesülünk — az osztrák kereskedelmi miniszter meghivását várja, mely előreláthatólag néhány nap alatt meg is fog történni. Vajjon azonban, ha néhány formális értekezlet meg is fog tartatni, ezek után az érdemleges tárgyalások is azonnal kezdetüket veendik-e, még nagyon kérdéses, mivel az osztrák államvasut-társulat igazgatóságának elnöke, br. *Wodianer* Mór, ma este kéthavi tartózkodásra Karlsbadba s Gasteinba megy, másrészt pedig br. *Pino* kereskedelmi miniszter, valamint az e tárgyalásokkal megbizott *Wittek* miniszteri tanácsos legközelebb szintén hosszabb szabadságra szándékoznak menni. Eszerint e tárgyalások alkalmasint *csak szeptemberben* fognak befejeztetni.

A párisi piaczról.

Az «Egyetértés» saját levelezőjétől.

Páris, junius 28.

Magától értetődik, hogy levelezésemben, melynek czélja az, hogy a t. olvasókat piaczunk mindenkori helyzetéről értesitsem, politikát nem üzhetek. Legalább a politikai nézetek, melyeket én fejtegetek, nem mindig az én nézeteim, mivel én főkép arra törekszem, hogy önöket csak a tőzsdén uralkodó iránynyal ismertessem meg. A tőzsdének jobban tetszenék, ha a politikai ügyekkel törődnie egyáltalában nem kellene; s akarata ellen foglalkozik azokkal és jól tudom, hogy a lefolyt hónapban szerette volna olvasni az Egyiptomban székelő európai pénzügyi igazgatóságnak a bevételekről szóló jelentéseit, mintsem a középtengerben állomásozó hadihajók létszámáról vagy a politikai ügynökségeknek a meggyilkoltakról, megsebesültekről kiadott jelentéseit. Szükség törvényt bont; a tőzsde e szükségnek hódol s ennélfogva én is kénytelen vagyok ama tényezőről szólni, mely a politikai ügyeknek a piaczra való hatása által létre jön. Ezt egyszer s mindenkorra megjegyezvén, áttérek a tényekre.

Londonban hétfőn, e hó 26-án volt a legnagyobb baisse; a likvidáczió megkezdődött s vele együtt az önkénytes vagy kényszeritett eladások; több nagyobb bajra vártak. Egyszerre csak a «Times» második kiadásában a következő sürgönyt olvassuk: «Arabi azt a nyilatkozatot tette, hogy arra az esetre, ha a szultán ellene fel találna lépni, rögtön közzétenné a közte s a szultán között 1881. szeptember hava óta történt levelezést, mely bebizonyitaná, hogy ő mindeddig csak a szultán parancsa szerint járt el.» Közvetlenül e hirre a tőzsdén nagy baisse állott be. Ugyan miért hanyatlik minden papir? kérdik a modern minotaurust nem ösmerő halandók. A felelet igen egyszerü, a tőzsde igy vélekedett: «Arabi és a szultán között kitört viszály egyértelmü Arabi elszigetelésével és a portának a többi Európával való egyetértésével; Arabi megfékezése s a status quo ante Arabi helyreállitása már csak néhány nap kérdése lehet.» Nem az a kérdés, vajjon helyesen kombinált-e a tőzsde ez alkalommal; nem is az, hogy józanul jár-e el mindig; a tőzsdének saját nézetei, saját eszméi vannak, s arra nézve, hogy cselfogásait meg lehessen érteni, okvetlenül szükséges, hogy fogékonysággal birjon e sajátságos nézetek és eszmék iránt is. A tőzsde eme tulajdonságainak felismerése következtében történt, hogy hétfőn csak két ház jelentette be fizetésképtelenségét; egy harmadik ház alkudozásokba bocsátkozott hitelezőivel és elmaradt a tőzsdétől; eddig azonban több ily eset nem fordult elő.

Piaczunkon, daczára annak, hogy a hivatalos likvidáczió csak 30-án, a téritmények megfizetésével kezdődik, mégis már három nap óta részint önkénytes, részint kissé erőszakolt likvidácziók nagyobb számmal fordultak elő; a differencziák milliókra mennek, de csakis roppant gazdag embereket érintenek. Hogy ha valami kellemetlen esemény nem történik, ugy a likvidáczió némely házra nézve drága, de a legnagyobb részre nézve türhető lesz. Londonban a legjobb hitellel biró kereskedők nem találtak reportot 5—5½%-on alul. Ez tekintettel a pénz bőségére igen sok, de azért még mindig oly kamatláb, mely megengedi, hogy számos tétel julius hó végére reportirozzanak.

A mai nap rosszul végződött: a láz, melyben a kedive szenved, a rosz kávéra enged emlékeztetni, melytől a Kelet annyi fejedelme, bej-je és pasája meghalt. És aggodalommal kérdezzük, vajjon Angolország mit tesz hajóival és csapatjaival, melyeket oly nagy fitogtatással szerel föl.

Az egyiptomi államadósság különféle nemeinek kötvényei nem az egyedüliek, a melyeket a tényleges egyiptomi krizis érint, és a melyeknek árfolyamait a baisse nyomja. Több nagyobb párisi intézetnek egyiptomi érdekei jelentékenyek, és ezeket igen megcsorbitva látják. Első sorban ki kell emelnem a Crédit Foncier egyptien-t, melynek alapitásában a következő intézetek vettek részt: «Comptoir d'Escompte de Paris», a «Banque de Paris et des Pays-Bas», a «Société Générale» és a «Banque d'Escompte.» A kibocsátandó 60,000 kötvényre május hó végeig csak 20,000-et irtak alá; hány hónap telhetik még el, mig a többit is eladják? A «Banque Franco-Egyptienne»-nek és a «Crédit Lyonnais»-nek ezenfelül fióktelepeik is vannak (a «Crédit Lyonnais»-nek három: Alexandriában, Kairóban és Port-Szaidban), melyek ez év végén nyereség helyett csak veszteséget mutathatnak fel. Végre, s ez a leginkább figyelemre méltó ügy, mily eszközöket ragadnak meg, hogy a Szuez-csatornát ugy a jelenre mint a jövőre nézve az egyiptomiak vandalizmusa ellen megoltalmazzák. Angolország feleletével nem fog késni, mert habár a szuezi csatorna franczia alkotás és franczia mü, az mégis elvitázhatatlan, hogy kizárólag angol hajózási utat képez.

ÜZLETI HETI SZEMLE.

julius 1.

Gabonaüzlet. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A lefolyt hét időjárási viszonyai felette kedvezők voltak. Szép meleg, verőfényes napjaink voltak, melyek a gabonamagvak megérését nagyon elősegitették és az ország több részében a rozs és árpa aratása már tényleg meg is kezdődött. A hét vége felé jótékony meleg helyi esők estek, melyek a kapásnövényekre nagyon jó hatással voltak és ha előreláthatólag káros elemi csapások nem keletkeznek, fényes termésre van kilátásunk.

A *gabonaüzlet* a lefolyt héten tekintettel a kitünő aratási kilátásokra, melyek sürgős kinálatot eredményeztek, nagyon lanyha és gyengült irányban folyt le és majd az összes gabonanemekben szerény forgalom mellett jelentékeny árveszteségekkel folyt le.

Buza ugyan csak mérsékelten, még pedig mintegy 5500 tonna hozatott fel, de a malmok szükségletét tekintve ez is sok. A kinálat sohasem volt igen nagy, de folyton nagyon sürgős. Malmok a gazdag termésre való kilátás következtében tartózkodók voltak és jelentékeny árengedményeket követeltek és még akkor is, midőn tulajdonosok megadták a követelt árengedményeket, csak a legsürgősebb szükségletet fedezték és igy a kinálat mindig tulnyomó volt a kereslettel szemben. A forgalom ennek következtében vontatott volt, az irány nagyon lanyha és állandóan gyengülő. Az árak a hét végeig naponkint csökkentek és mintegy 60.000 métermázsányi heti forgalom mellett finom és középminőségü 70—75 krral, alárendelt fajok 1 frttal gyengültek métermázsánkint. A hét zártával az esős időjárás következtében némileg barátságosabb irány mutatkozott, a nélkül, hogy az árak változtak volna, de ha ismét száraz időjárás következik, további áresésekre lehet számitani.

Rozs szintén lanyha irányt követett. A felhozatal gyenge volt, másrészt kereslet is hiányzott, minek következtében nem fejlődhetett ki jelentékenyebb forgalom. A heti forgalom alig 3000 mmázsára szoritkozott, mi közben az árak mintegy 30—40 krral gyengültek métermázsánkint és jegyez végül 7.25—7.75 frtot készpénzen métermázsánkint és minőség szerint. — *Uj rozs* állomásokon későbbi szállitásra kináltatik, a nélkül, hogy eddig egyelőre vevők találkoznának, mert ezek az árakat még mindig magasaknak tartják. Helyben szállitva néhány ezer métermázsa szokványminőségü magyar rozs szeptember—októberre 7.60 frttól lefelé 7.30 frtig köttetett, és zárul 7.25—7.30 frton.

Tengeri szintén nagyon lanyha irányt követett; a felhozatal ugyan csak gyenge volt, de fogyasztóink, kik még egy időre el vannak látva, az általános lanyhaság következtében nagyon tartózkodók voltak és jelentékeny árengedményeket követeltek, mit tulajdonosok meg is adtak, mindazonáltal a forgalom nem nyerhetett nagyobb terjedelmet és az árak mintegy 5000 métermázsányi heti forgalom mellett 40—45 krral gyengültek métermázsánkint és zárul 7.45—7.50 frton készpénzen métermázsánkint.

Árpa szintén lanyha irányt követett. A felhozatal ugy mint a kereslet egyaránt gyenge volt és vontatott üzletmenet mellett a heti forgalom néhány ezer mm.-ra szoritkozott, mi közben az árak lassankint 25—30 krral gyengültek métermázsánkint és jegyez végül takarmányárpa 7—7.30 frtot, malátaárpa 7.50—7.75 frtot készpénzen métermázsánkint és minőség szerint.

Zab szintén gyengén hozatott fel, a kereslet a fogyasztás részére tartósan jó, minek következtében ebben az irány folyton meglehetősen barátságos maradt, az árak azonban még sem tarthatták magukat és mintegy 3000 métermázsányi hetiforgalom mellett valamivel gyengébben zárulnak, mint a mult héten, még pedig kereskedelmi áru 7.50—7.85 frton, elsőrendü áru 8.25 frtig készpénzen métermázsánkint és minőség szerint.

Repcze is némileg gyengébb irányt követett. Uj káposztarepczéből tiszavidéki vasuti állomásoktól számitva ide 13·75 frtjával, bánsági repczéből dunai és bánsági állomásokat véve a számitás alapjának, 13 frtjával köttetett néhány ezer métermázsa.

Határidőüzlet a lefolyt héten meglehetősen élénk forgalmat tüntet fel és a pompás időjárás következtében majd az összes gabonanemek jelentékeny veszteségeket tüntetnek fel.

Szokványbuza őszre lanyhán 10·74 frton nyilt meg, gyengült 10·14 frtig, javult végül ismét 10·25 frtra és zárul csendesen 10·25—10·27 frton. *Szokványbuza 1883. tavaszra* lanyhán 11·05 frton indult, állandóan gyengült 10·50 frtig és zárul csendesen 10·52—10·57 frton. Heti forgalom mindkét buzahatáridőben mintegy 200,000 mm.

Bánsági tengeri junius—juliusra és julius—augusztusra egyenlő áron lanyhán 7.75 frton nyiltak meg és lassankint gyengültek 7.45 frtig és zárulnak csendesen 7.45—7.50 frton. *Bánsági uj tengeri 1883. május—juniusra* lanyhán 6.55 frton indult, gyengült lassankint 6.20 frtig és zárul csendesen 6.20—6.25 frton. Hetiforgalom az összes tengeri határidőkben mintegy 75.000 mm.

Szokványzab őszre 6.55 frtról lanyha irány mellett lassankint 6.25 frtig gyengült és zárul lanyhán 6.25—6.27 frton; tavaszra e héten nyilt meg az üzlet 7.75 frton, emelkedett 7.77 frtig, gyengült azután lassankint 7.50 frtig és zárul lanyhán 7.40—7.45 frton.

Káposztarepcze csendes irányt követett és augusztus—szeptemberre néhány ezer mm. 13⅝ frttól 13⅞ frtig köttetett és zárul szilárdan 13⅞—14 frton.

Lisztüzlet. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Mult hét kezdetén a buzapiaczon jelentékeny árcsökkenés állt be először, mely mozgalom a kedvező időjárás befolyása alatt egész héten át tartott s ezzel, mint látszik, a várva várt fordulat, melytől a lisztüzletnek az aratás után leendő felvirágzását várhatjuk, vette kezdetét. A lisztben való forgalomra a fenti árcsökkenés annyiban hatott, hogy habár a malmok tekintettel a szük készletre egyelőre névlegesen nem változtatták áraikat, az árleengedésre való hajlam egyszerre általánossá lőn, s mint hirlik, kéz alatt egyes fajták meglehetősen a napi árjegyzéken alul adattak el; nincs kétség azonban, hogy az árak tényleg és árjegyzésileg alább fognak szállittatni, feltéve, hogy a buzaárnak csökkenése tartósnak bizonyul. Maga a forgalom e héten nem volt valami élénk; ugy a vevők, mint a malmok részéről tartózkodást tapasztaltunk, mely hihetőleg csak az aratás után fog véget érni. A hét végén beállt eső általános aggodalomra adott okot. Ez esőzés épenséggel nem jött jókor s ha még tovább tart, igen alkalmas arra, hogy a hanyatló félben levő árirányzatot ismét megszilárditsa. Korpa iránt az érdeklődés tartósan élénk volt s az utolsó heti árjegyzés mellett ugy a finom, valamint az öregszemü fajtában jókora kötések történtek.

Átlag következő árak jegyeztettek a hét végén:

sz.	0	1	2	3	4	5	6
frt	22.20	21.40	20.70	20.40	20.—	19.50	18.30
sz.	7	8	8½	8¾	9	F	G
frt	17.40	16.50	14.50	12.20	10.40	5.30	4.50

100 kilo után, összsuly tiszta suly gyanánt.

Gabonaforgalom a lefolyt héten.

Junius 25-től julius 1-ig	Cs. kir. szab. állam-vaspályával	Magyar kir. állam-vaspályával	Cs. kir. szab. gőzhajózási társulat	Cs. kir. szab. déli vaspályával
	Budapestre **érkezett** kilogrammokban			
Buza	1319800	174200	1798	140000
Rozs	29800	185600	—	—
Árpa	—	162700	129	100000
Zab	16400	24800	128	—
Tengeri	80600	—	22921	—
Repcze	71300	—	1250	—
Különfélék	1200	—	345	3944000
Liszt	1119000	15200	—	—
	Budapestről **elszállittatott** kilogr.-ban			
Buza	—	40900	5267	—
Rozs	—	—	—	—
Árpa	—	—	—	4000
Zab	29500	1500	—	7000
Tengeri	10000	—	1410	19000
Repcze	10000	—	—	—
Különfélék	92100	—	130	790000
Liszt	198580	31500	—	1530000

Budapesten **keresztülvitetett** kilogrammokban:

Buza	5471,	Rozs	—,	Árpa	72,	Zab	13444,
Tengeri	7545,	Repcze	—,	Különf.	—,	Liszt	—.

Hüvelyes vetemények. Az elmult hét kevés anyagot nyujt a hüvelyes veteményekről való tudósitásra, csak néhány czikk után tudakozódtak kissé, de az előző héthez képest gyengébben.

Bab eléggé keresett volt, 1881. évi nagyszemü 9—9.25 frton kelt, dunai áru 8.50—8.75 frton; 1880. évi 8—8.25 frton, silányabb 7.25—7.50 frton, tarka 8—8.25 frt.

Lencse csekély kelendőség mellett 14—16 frt.

Borsó üzlettelen, 9—12 frt, hámozott 16 frt.

Köles mintegy 4000 mm. kelt el, elsőrendü oláhországi áru 6.50—6.60 kr, magyar 6—6.10 kr, takarmányáru 5—5½ frt.

Köleskása, a kereslet még mindig élénk, ára 11—11½ frt.

Lenmag változatlan, 13¼—13½ frt, kevés szállitmány érkezik.

Muharmag kevés kelt el 12½—13 frton.

Kendermag keresett, csekély készlet mellett az árak szilárdak 12½—13 frt.

Bükköny elsőrendü áru 7 frt, csekélyebb minőségü 6 frt.

Mák csekély forgalmu, kék áru 40—42 frt, szürke 34—35 frt.

Köménymag figyelemre sem méltatva 25 frt.

Termények. (Az «Egyetértés» tudósitása.) *Szilva.* Az üzletet leginkább nyugodt hangulat jellemezte, jelentéktelen forgalom mellett szerb készáru minőség szerint 24.10—25 frton kináltatott. Határidőáruból hanyatló árak mellett körülbelül 3000 métermázsa kelt el, nagyobbrészt födözési czélokra és pedig: boszniai zsákáru 76.78 frttól 25.46 frtig, szerb 26.13—24.53 frtig, mind október—novemberi szállitásra.

Szilvaiz. Készáru-üzlet a lefolyt héten is lanyha volt; tótországit 17.50—18 frtra tartottak. Szeptember-októberi szállitásra néhány tétel tótországi 19.50 frtjával köttetett.

Méz forgalom nélkül.

Viasz, rozsnyói jegyez vállozatlanul 121—122 frt.

Disznózsir. A szalonna magas ára miatt kevesebb zsirt készitettek, miért is a hentesek a rövid időre szóló eladások körül tartózkodók voltak. Városi készáruért a hét elején 73.50 frtot fizettek, hordóstul, később már csak 71.50—72 frtjával fizették. Hordó nélkül csak kevés kelt el 71.50—72 frtjával.

Szalonna. Állandóan élénk kereslet mellett fehér asztali szalonnát készárut 74—74.50 frtjával fizettek; augusztus—szeptemberi szállitásra 72—72.50 frtjával; magyar paraszt szalonna 76 forintjával fizettetett.

Szesz. Ezen czikkben az üzlet folytonosan lanyha s az árak: nyers szesz nagyban 31—31¼ frt, fogyasztásra 31½—31¾ frt.

Gyapju. (Goldmann és Engel czég jelentése az «Egyetértés» részére.) A lefolyt vásár e héten a gyapjuüzletben meglehetős élénk forgalom uralkodott, a mennyiben körülbelül 10000 bécsi mázsa adatott el, és pedig nagyobbrészt külföldi számlára. Belföldi gyárosok és kereskedők egészen a hét végeig csekély vételkedvet tanusitottak, s csak nehezen határozták el arra magukat, hogy ugyanazokat az árakat fizessék, mint a külföldiek. A főüzlet nagy gyapjuczégeink némi előzékenysége folytán hibátlan kártolt gyapjuban fejlődött teljesen változatlan árakkal. Katonai posztóhoz néhány nagyobb vétel kétnyiratu és bácsi egynyiratu vásároltatott mult évi árakon. Középszerü egynyiratuból és hegyi fehér kétnyiratuból Németország és Jägerndorf vettek nagy mennyiséget. A bieliczi és brünni gyárak gyárilag mosott gyapjura reflektáltak. A gyapjuüzlet iránya változatlanul kedvező, annál is inkább, mivel ma még néhány nagyobb vevő jelentkezett. Az árak következőképen alakultak: uradalmi kártolt gyapju 90—100 frt; középszerü kártolt gyapju 80—90 frt; középszerü posztógyapju 95—110 frt; középszerü egynyiratu 88—95 frt; hibátlan bácsi egynyiratu 70—74 frt; silányabb bácsi egynyiratu 64—68 frt: silány zsiros gyapju 56—60 frt; elsőrendü hegyi kétnyiratu 88—92 frt; fehér hegyi kétnyiratu 73—82 frt; tiszai kétnyiratu 68—72 frt. Árak 56 kilogrammonkint veendők.

Bőr. (Strasser és Schönfeld czég jelentése az «Egyetértés» részére.) A lefolyt u. n. váczi termény-vásár az abba helyezett reménységnek nem felelt meg, és habár az ide hozott áru legnagyobb része elkelt, árak meg nem elégedtek. *Eladatott: Juhbőrökből:* 5500 db szerbiai régi áru 150—153 frtért száza, 20,000 db németfajtaju döglött juhoktól 40—45 frtért 56 kilója (lábak nélkül), 4500 db ugyane fajtáju első vágásu 1 frt 80—2 frtért párja, 25000 db nyirott csupasz (u. n. Blösse 35—60 frtért. *Báránybőrökből:* 15,000 db német fajtáju 65—85 frtért, 9000 db nehéz stogos áru 92—95 frtért, 5000 db könnyü 70—73 frtért, 15.000 db erdélyországi 83—87 frtért, 12,000 db bánsági 86—89 frtért, ugyanolyan 5000 db nehéz 105—115 frtért, 5000 db erdélyországi fekete 145—175 forintért, 3500 darab fekete bánsági 135—145 frtért száza 2% levonással. — *Gidóbőrökből:* 70,000 drb erdélyországi nehéz áru 132—142 frtért, 12,000 db ugyanoyan könnyü 96 frtért, 16,000 drb bánsági nehéz áru 148—153 frt száza 2% levonással. — *Kecskebőrökből:* 3000 db erdélyországi 120 frtért métermázsája.

Norinbergi, díszmü, rövid és kézmü-áruk. (Leipniker Manó és Gyula czég jelentése az «Egyetértés» részére.) Mig az áruforgalom a lefolyt hó első felében jelentéktelen volt, a hó második felében élénkebb üzlet nyilvánult, ugy hogy az eredmény e különben csendes üzleti időszakhoz képest, nagyon kielégitőnek mondható, a készpénzbeli, ugy a hitelre való eladásban; csak a fizetés maradt igen gyéres és minden intézkedés daczára, semminemü eredmény nem volt elérhető; e kedvezőtlen fizetési körülmény megneheziti a forgalmat s csak a kilátásban levő előnyös aratás nyujt reményt a jobbulásra. Stearin gyertyában a felemélt ár daczára, élénk üzletmenet mutatkozott és későbbi szállitásra nagyobb mennyiség adatott el. Szappanban pedig az eladás folyton jelentékeny maradt, mig parafingyertya ismét megszilárdult és áremelés a legközelebbi időben várható. Jobb kelet volt fehérnemüben, nyakkendő, csipke és harisnyában, továbbá karton, kartonkendő és vásznakban, gépczérna, kötőpamut és divatgombokban.

Gyarmatáruk. *(Hubenay József jelentése.)* Egy német közmondás szerint a napok követik egymást, de nem hasonlitanak egymáshoz. A gyarmatáru-üzlet jelenlegi helyzetére nézve a közmondást ugy lehetne módositani, hogy a hetek követik egymást, de a forgalmat illetőleg hasonlók. Ezzel megmondottuk, hogy a gyarmatáru-üzletben nem fordult elő nevezetesebb mozzanat, nincs változás és még mindig a pangás jellemzi a helyzetet.

A kávéforgalmat illetőleg kereskedők és fogyasztók között már rég lappang egy nagy panasz, mely azonban nálunk még nem nyert kellő kifejezést. E panasz irányul azon kávéküldemények iránt, melyek külföldről 5 kilós csomagokban érkeznek hazánkba. A kereskedők panasza a legjogosultabb, mert ezek a külföldi szállitmányok csökkentik a belföldi forgalmat, mert a belföldi verseny majdnem tehetetlen, ha tekintetbe vesszük, hogy a fogyasztási adó mily nehézségeket okoz és másrészről még azt is, hogy a postán küldött kávé után a fogyasztási adó nem térittetik vissza. A közönség panasza is jogosult, de ennek önmaga oka, mert nem akar okulni a tapasztalatokon. A külföldről rendelt kávék többnyire a legrosszabb minőségüek és a kuriozitás kedveért megemlitjük, hogy gyakran megesik, miszerint a helybeli kereskedő vevője iránti tekintetből ennek külföldről rendelt selejtes kávéját kénytelen kicserélni jobb minőségüvel. E viszás helyzetnek főleg a kormány oka, mely a kereskedelmi szerződéseknél csak az elméleti elveket érvényesiti és a gyakorlati tapasztalatokat figyelmen kivül hagyja. Oka azonban a könnyen hivő közönség is, mely még mindig nem akarja belátni, hogy a mi olcsó, az drága, és csalatkozni fog szüntelen, mig nem fordul *ismert* szolid czégekhez, mert bármint vélekedjünk is, a kereskedő azért az, hogy eladott árujából hasznot élvezzen és minden vételnél nem az ár, hanem az jön tektntetben, megfelel-e az áru a fizetett árnak.

A czukor-iparra vonatkozólag fontos körülményről értesithetjük az olvasót. A surányi czukorgyár, bár csak rövid idő előtt ment át uj kezekbe, az *osztrák czukorgyárosok* körében élénk mozgalmat idézett elő. Ugy látszik nem kicsinylik az uj társulat versenyét, mert — mint értesülünk — jövő évre szóló kötéseknél *egy-két forinttal olcsóbb ajánlatokat tesznek.* Nézetünk szerint a küzdelem erős leend, de ez csak addig tarthat, mig az osztrák gyárak meg nem győződnek, hogy a surányi gyár szilárd kezekben van.

Az egyes czikkekről ma a következőket jelenthetjük:

Czukor. A nyersczukorpiaczon a hangulat állandóan csendes és ha itt-ott mutatkozik is némi lendület, ezt — ismerve a viszonyokat — nem szabad tulbecsülni, mert több mint valószinü, hogy csak egyes üzércsoportok rövid életü müvelete. Prágában például egyszerre szilárdabb irányzatot öltött az üzlet és ezt azzal indokolták, hogy Hollandiából érkeztek kedvezőbb tudósitások; ha ismét Hollandiában kutatjuk a fordulat okát, ott azt nyerjük felvilágositásul, hogy azért szilárdabb az irányzat, mert Prágában javult a helyzet. Az összefüggés világos, és nem is kell sokáig bölcselkednünk, hogy rájöjjünk, miszerint a *két* piaczon *egy* érdekcsoport keze volt működésben. A való különben az, hogy legalább e héten még a lanyhaság jellemezte az üzletet és az nagyon kevés befolyással birhat, hogy őszi határidőkre előfordultak egyes kötések valamivel szilárdabb árakon.

A finomitott czukor helyzete most oly stádiumban van, mely magán viseli a bizonytalanság jellegét. A forgalom korlátolt, mert a csekély szükséglet folytán a kereslet gyenge. Az emlitett bizalmatlanság a termelők és fogyasztók eltérő felfogásából származik. A fogyasztók ugyanis bizva a kitünő répatermésben azon meggyőződést táplálják, hogy az áraknak még lejebb kell szállniok és igy a megrendeléseket visszatartják. A termelők ellenben támaszkodva a különben is már elég alacsony árakra, továbbá azon körülményre, hogy a készletek nagyon megapadtak és végre tekintve, hogy a nyersczukor ára nem szállott le ugyanazon arányban, mint a finomitotté, — azt remenylik, hogy nagyobb kereslet esetén az árak emelkedni fognak. Bár el kell ösmerni a termelők e véleményének alaposságát, a tények eddig a fogyasztók felfogásának adnak igazat, mert, mint egy előttünk fekvő londoni tudósitás jelenti, ott a mult héten igen gyenge volt a kereslet, de élénkké vált már e hét első felében és pedig annak folytán, hogy a finomitók a vevőknek engedményenyeket tettek. Különben őszintén kell kivánnunk, hogy a nézetek mielőbb tisztuljanak, mert ezáltal az üzlet élénk lendületet nyerhet. Addig is közöljük az e héten jegyezhető árakat: Finomitott czukor 48½=49 frtig, melis 46½—47½ frtig. A jövő évadra is előfordult néhány kötés, de lényegesen leszállitott árakon és pedig köttetett finomitott czukor 45½—45 frton.

Kávé. Az üzlet csendes és uj lendület addig nem is várható, mig a braziliai és ceyloni aratásról nem érkeznek megbizható jelentések. Az árak után itélve Braziliának csakugyan jó termése leend, ellenben hiányt fog feltüntetni a ceyloni. A termésre vonatkozó kombinácziók mellett az időközönkint megtartatni szokott kávé — árleljtések szokták befolyásolni az üzletet. Ez árlejtések egyik legfontosabbja a hollandi és a legutóbbi hollandi aukczió sem téveszette el hatását, bár a jelenlegi körülmények közt a befolyás csak erkölcsi lehetett. Az árlejtés lefolyása kedvező volt és más körülmények közt az ilyen eredmény okvetlenül az árak emelkedését juttatta volna érvényre; ma azonban, midőn a szükséglet és ennek folytán a kereslet oly elenyészőleg csekély, a hollandi kedvező árlejtés csakis az árak megszilárditásához járulhatott hozzá.

Ezuttal még csak egy belföldi kalamitásról akarunk szólani. Egy idő óta ugyanis a nálunk forgalomban lévő kávé-fajok legtöbbje iránt általános a panasz, hogy legalább is élvezhetetlenek. A panasz jogosult és a kalamitás a magasabb vám behozatala óta datálódik. A fogyasztó közönség egyáltalán nem tud és nem akar megbarátkozni a magas vámmal és csakis a régi árakat hajlandó fizetni. Azelőtt a fogyasztó 1.80—1.90 frtjával jó minőségü kávét kaphatot, de hogyan ma, midőn magának a kereskedőnek 2.30—2.40-be jön. Elmondottuk pedig ezt azért, hogy alkalmunk legyen a kormányt ismételve figyelmeztetni, miszerint a kávé fogyasztási adója még most sincs megszüntetve.

Füszerek. Egyes czikkek kivételével általánosságban az irányzat még mindig elég szilárdnak mondható. Bors szilárd, de a forgalom csendesült, tartós jó keresletnek örvend fehér bors, mely valamivel emelkedett is, ugyszintén drágább szegfüszeg is. Fahéj és gyömbér változatlanok maradtak.

Petroleum. Amerika valóságos petroleum-lázban van és még jó idő fog eltelni, mig ismét normális állapotba jut. A lázas állapotot azon általunk is megbeszélt uj petroleum-forrás okozta és a mi azt illeti, örvendünk, hogy feltevésünk és értesüléseinkben nem csalatkoztunk. Közöltük azon nagy valószinüséget, hogy az uj petroleumforrás kiaknázása később nem fogja az első napokban elért mennyiségeket eredményezni. Ma már pozitivebb tudósitást közölhetünk. Amerikából ugyanis azt jelentik, hogy ama hires forrás, mely az első napokban 1100 barrelt nyujtott, junius közepén már csak 400 és ma valószinüleg még kevesebbet.

Nálunk az üzlet csendes ugyan, de az amerikai szélhámos tudósitások nem találnak hálás talajra. — A beavatlan előtt mindenesetre meglepő lehet, hogy Amerikában még tart a baisse, mikor ott első sorban győződhettek meg, hogy egy vagy két uj forrás furása még nem képezhet alapot intenzivebb baissere. Felvilágositásul közölhetjük, hogy az amerikai baisse-áramlat jelenleg egy sajátságos és egészen uj manőverre vezethető vissza. Van ugyanis a new-yorki petroleum-piaczon egy konzorczium, mely állandóan kontremineál. Ennek a konzorcziumnak tudomására jutott, hogy egy hausse-csoport körülbelül 15 millió barrel nyers-petroleumot vásárolt, és vásárolta azon remenyben, hogy a *termelésnek legközelebb csökkennie kell* és ennek folytán *az árak emelkedni fognak.* A kontremine erős ugyan, de a hausse-csoport szolid és biztos alapon szokott operálni; a tények fogják majd igazolni. Ime ez a rejtély megfejtése és a közönség belátására bizzuk, melyik csoporthoz kiván operáczióiban csatlakozni.

A mi petroleumárainkat illeti, azokban nem konstatálhatunk változást.

Sertésvásári jelentés. Budapest-Kőbánya. (Az I-ső magyar sertéshizlaló s előlegezési részvénytársaság jelentése.) A zsir arának emelkedése s e mellett a nagy marhaállomány daczára mutatkozó hiány vágásra alkalmas árukban, élénkebbé tették az üzletet és mivel a kereslet nagyobb volt, mint a kinálat, a lefolyt hétről áremelkedést jelezhetünk. *Heti átlagárak:* Magyar szetirozott áru 240—280 kgr, sulyban 56½—58 kr, 180—220 kgr. sulyban 57—57½ kr. 300 kgm felüli öreg 55—56 kr. Vidéki sertés 55—56½ kr. Átvitelben: szerbiai 54—58 kr, tüskés 51—53 kr, kilogr.-kint tiszta sulyban. *Takarmányárak.* Tengeri 7 frt 70—80 kr, árpa 7 frt 80 kr. *Helybeli marhaállomány:* junius hó 23-án maradt 95,464 drb. *Felhajtatott:* az alvidékről hizott 1865 drb, hizlalni való 247 drb, Szerbiából 1708 drb, Romániából 357 drb. A magyar államvasuton át hizott 2328 drb, hizlalni való 198 drb. A budai vámon át 78 drb. Összesen 101,737 db. *Elhajtatott:* a felvidékre 565 db, Bécsbe 2779 db, Csehországba 546 db, Bodenbachon át 1173. Budapesti fogyasztás 2273 db, kültelki fogyasztás 100 darab, a magyar államvasuton át 233 darab, marad állományban 94,068 darab. A részvényszállásokban van 10,152 db. — *Az egészségügyi és átviteli szállásokban* maradt jun. 23-án 8080 db, felhajtatott szerbiai 1708 db, romániai 357 db, összesen 10,145 db, elhajtatott 2355 db, marad állományban 7790 db, és pedig 4680 drb szerbiai s 3510 romániai. Az egészségügyi szemlénél január hó 1-ső óta a fogyasztástól elvonatott s technikai czélokra forditattott 1290 drb.

Bécsi vásár, jun. 27-én felhajtatott 3574 drb sertés, melyek között 1455 drb orosz-lengyelhoni volt. Külföldi alacsonyabb jegyzések folytán az árak ½ frttal estek. Nehéz 51—52 frt. középnehézségü 48—50 frt, orosz-lengyelhoni és süldő 38—48 frt 100 kigkint élősulyban.

Drezdai vásár, jun. 26-án a vásáron 482 drb vidéki és 117 drb magyar sertés volt; előbbiek 58, utóbbiak 61 filléren keltek félkilogrammonkint.

Berlini vásár, jun. 26-án felhajtatott 4852 db sertés. A csekélyebb szállitás folytán az üzlet valamivel jobb volt s az árak emelkedtek. Mecklenburgi 53—54 márka. orosz 45—50 m., szerbiai 50—52 m., magyarországi 53—54 márka.

Oszvieczim. Ezeo a héten 1581 db sertés hajtatott fel. Az árak kilogrammonkint élő sulyban következők voltak: Legjobb áru (párja 600 font) 44¾—45 kr, kevésbé nehéz (párjo 460 font) 43½—43¾ kr, könnyü 40—42 kr.

Hamburg St. Pauli. Felhajtatott összesen 12,174 db sertés. Az üzlet meglehetősen lanyha és vontatott iránnyzattal birt. Elsőrendü nehéz áru 52—54 márka, középnehézségü 59—61 m., jó sertés 43—45 m., 100 font élősulyban 20% tara mellett.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **Tiszaszabályozási munkák árlejtése** tartatott tegnapelőtt déli 12 órakor a közlekedési miniszterium tanácstermében. A tiszai 84. 87. 88. 89. számu átvágásokban és a 90. számu átvágás felsőrészén 200,000 köbméter szárazföld munka és 450,000 köbméter baggermunkának kiadása forgott kérdésben. A munkálatok körülbelül 700,000 frt értéket képviselnek. A miniszteri bizottsághoz, melyben *Loveczky* miniszteri tanácsos elnöklete alatt a közlekedési miniszterium részéről *Rapaics* osztálytanácsos, *Krisztinkovics, Garlati* és *Szojka Gusztáv* főmérnök a szegedi folyammérnöki hivatal főnöke; a tiszavölgyi társulat részéről pedig *gróf Károlyi Sándor,* a tiszavölgyi társulat központi bizottságának alelnöke, voltak jelen — a hirdetményileg közhirré tett határidőig *egyetlen egy ajánlat érkezett.* Az eredménytelen árlejtés, mely hasonló jellegü vállalatokkal szemben, páratlan esetnek nevezhető, a vállalkozási szellem nagy apadását jelzi. Mint halljuk, több vállalkozót tartozkodó állásra kényszeritett azon körülmény, hogy az utóbbi években a tiszai munkálatok a vállalkozóknak igen csekély hasznot nyujtottak s néhány vállalat a rosz időjárás miatt a munka bevégzésére szerződésileg kitüzött határidőket be nem tarthatván, vinculum fizetésére szoríttatott. Az egyetlen offert, melyet ez alkalommal *a bécsi osztrák általános épitőtársulat* nyujtott be, nemcsak a határidő meghosszabbitását kivánja, de a mult évek vállalataihoz arányl̈ag oly magas egységárakat is követel, hogy drágasága miatt figyelembe vehető alig lesz. A kormány elhatározása egyébiránt ezen offert elfogadása vagy visszautasitása tárgyában még ismeretlen.

⁂ **A viziutak és szabályozások** tanulmányozására kiküldött bizottság a gazdakörnek julius hó 4-én délelőtt 10 órakor a Gazdakör helyiségeiben értekezletet tart, melynek tárgya: *Horánszky* Nándor értekezése a vizszabályozási ügyek adminisztrácziója és a teherviselés kérdése. (Az értekezlet zárt.)

⁂ **Az ötforintos államjegyek.** A magyar kir. pénzügyminiszterium által elrendeltetett, hogy az 1866. évi jul. hó 7-éről keltezett 5 osztr. ért. frtról szóló államjegyek a magy. kir. pénzügyigazgatóságnak és az osztrák-magyar bank fiókintézeteinek székhelyein lévő kir. adóhivatalok által, Fiuméban az ottani kir. fővámhivatal által, kicserélésképen 1882. évi deczember hó végeig elfogadtassanak.

⁂ **Pósta-statisztika 1881-ről.** A hivatalos lap mai számában közölt pósta-statisztika szerint Magyarországban van összesen 8 póstaigazgatósági kerület s ezekben összesen 82 kincstári, 2300 nem kincstári és 32 mozgó, vagyis összesen 2414 póstahivatal. Levélszekrény a póstahivatali helyiségeken kivül összesen 1072 van; tisztviselő 1001, alantas közeg 1268, póstamester 2248, kiadó 663, póstalegény 2836, póstaló 3815, pósta jármü 2688. A póstákkal 1881-ben összesen 14785 személy utazott. A levélpóstaforgalom következő volt: Belföldből kézbesités végett beérkezett: levél 58,124,492, egyéb tárgy 46,049,118; Ausztriából levél 14.852,574, egyéb tárgy 15,282,816; külföldről levél 2.524,788, egyéb tárgy 2.497,739. — *Kocsipóstai forgalom.* Belföldről kézbesités végett beérkezett csomag és pénzes levél: 5.566,544 darab 126,583 métermázsa sulylyal, 662.558,788 frt értékkel; Ausztriából 2.855,960 db 92,366 métermázsa sulylyal, 319.833,646 frt értékkel; külföldről 312,492 db 10,849 mm. sulylyal, 45.148,590 frt értékkel. *Postautalvány* beérkezett befizetés végett: 3.519,636 db 120.510,131 frttal, kifizetés végett 2.707,675 db 81.000,855 forinttal. *Postautánvét* befizetés végett 1.497,329 db 14.360,389 frttal, kifizetés végett 970,423 db 8,102,428 frttal. A jövedéki bevétel volt 6.656,266, a kiadás 4.908,137 frt. Az ausztriai, boszniai és küllföldi forgalom kölcsönös leszámolásából eredt: postautalvány befizetéssel 322,573 db 14.220,767 frttal, kifizetéssel 1.134,963 db 53.914,011 frttal, postautánvét befizetéssel 69,498 db 456,992 frttal, kifizetéssel 578,306 db 6.662,354 frttal. Az országos postapénztár által teljesitett bevételek 154,789 frtra, a kiadások 511,473 frtra rugtak.

⁂ **Duna-gőzhajózási társaság.** A Duna-gőzhajózási társaság igazgatósága az idei közgyülés elé tudvalevőleg a részvényesek által vita nélkül elfogadott azt a jelentést terjesztette, hogy a társasági uj kölcsön egy része a lánczhajózásnak a Dunának Ausztrián át folyó egész részén való berendezésére fordittassék. A Duna-gőzhajózási társaság igazgatósága ennek következtében és miután Dévénytől Steinig a lánez már le van rakva, az illető vontatási dijtarifát az osztrák kereskedelmi miniszternek benyujtotta s ezzel kapcsolatban azt a kérését is, hogy a Passauig berendezendő lánczhajózáshoz szükséges összeg megnyugtatással való befektethetése végett biztosittassék arról, hogy az osztrák kormány jövőben sem fog más társaságnak a Dunán való lánczhajózáshoz engedélyt adni. A kereskedelmi miniszternek e kérvényre adott válaszát a tegnapi igazgató-tanácsi ülésen olvasták fel. E szerint az előterjesztett tarifa ideiglenesen elfogadtatik, de oly fentartással, hogy az a közérdekek kivánalmai szerint revizió alá is vonható; a mi pedig az emlitett kérelmet illeti, ugy a kereskedelmi miniszterium megjegyzé, hogy a szerződésszerü szabad hajózásra való tekintetből nincs abban a helyzetben, hogy az ohajtott értelemben nyilatkozzék. Addig azonban, mig a Duna Dévény és Paszau közt annyira nem lesz szabályozva, hogy két láncznak elhelyezése és használata a Dunarészen hajózási szempontból megengedhető legyen, egy másik lánez elhelyezése az egy lánczczal való tényleges hajózás által ugy is ki lesz zárva. Hogy azonban a dunagőzhajózási társaságnak az Alsó- és Felső-Ausztriára nyert lánczhajózási engedélynek tényleges és teljes kihasználása legalább az 1884-iki hajózási időszakig, (midőn a Felső-Ausztriára szóló engedély lejár), biztosittassék, az igazgatóság felszólittatott, hogy egy hónap alatt az alsó-ausztriai helytartóságnál 20,000 frtnyi óvadékot tegyen le. Az igazgatótanács elhatározta, hogy a felszólitásnak meg fog felelni.

⁂ **Téli vasuti menetrend-konferenczia.** Lindauból e hó 28-káról jelentik: A középeurópai menetrend-konferenczia ma délelőtt 10 órakor ült össze a Harmonia-társaság termében és pedig *Schambergernek,* a bajor királyi államvasut forgalmi igazgatójának elnöklete alatt. Az elnök üdvözölvén Németország, Ausztria-Magyarország, Holland, Belgium, Svájcz stb. legnagyobb vasutainak mintegy 80 főt számláló képviselőit, előadta, hogy az osztrák kereskedelmi és a magyar közlekedési miniszterium, valamint a berlini birodalmi vasuti hivatal egy-egy meghatalmazott által vannak képviselve. Ennek tudomásul vétele után a közös tanácskozást kezdték meg, melynek eredményekép kimondták, hogy a téli menetrendet, mely ebben az évben is október 15-én veszi kezdetét, fővárosában már augusztus 15-én kell az egyes vasuti igazgatóságok közt kicserélni, mig ellenben a bajor közlekedési vállalatok müncheni vezérigazgatósága által készitendő és szétosztandó főjegyzőkönyvbe felveendő nyilatkozatok julius 31-ig nyujtandók be. Az 1883. évi nyári menetrend ügyében tartandó konferenczia székhelyéül 39 szóval 25 ellenében Prágát jelölték ki; a konferenczia a cseh nyugoti vasut igazgatóságának elnöksége alatt 1883. január 11-én tartatnék meg.

SORSOLÁS.

— **Az 1854-iki osztrák állami sorsjegyek** [...]ai Bécsben tartott sorszám-huzása alkalmával a következő sorozatszámok huzattak ki: 1 15 93 190 418 653 696 720 1207 1213 1618 1664 1828 1990 2168 22[...]4 2458 2524 2554 2555 2582 2603 2636 2688 2771 28[...]0 2909 3035 3053 3055 3107 3155 3231 3334 3410 343[...]4 3572 3897 3903 3920. — A nyerőszámok huzása október 1-én tartatik.

— **A pestvárosi 3 és 5 milliós kölcsön** XXIV-ik illetve XIII-ik sorsolása ma délelőtt ejtetett meg a régi városház tanácstermében. A hivatalos kiküldöttek *Kammermayer* Károly polgármester elnöklete alatt *Viola* Imre főv. tanácsnok, *Forgó* István és *Anderlik* Ede főv. bizottsági tagokból, *Toldy* József főügyész és *Duliczky* István főv. számtanácsosból állottak. Kihuzatott 11 drb 100 frtos, 1 drb 500 frtos s 28 drb 1000 frtos a *3 milliós sorskölcsönkötvényekből* és pedig a **100** frtosak közül a következő számok: 125 84 369 416 58 285 87 60 50 272 173; az **500** frtosak közül a 10. szám; az **1000** frtosak közül pedig az 1506 611 395 51 584 2570 1173 1843 374 1906 1254 2814 70 827 1846 750 280 658 1249 1657 353 2524 1308 2323 213 1638 1435 2451. szám.

Következett a pestvárosi *5 milliós kölcsön* visszafizetési sorsolása. Kihuzatott 44 drb 100 frtos, 29 darab 500 forintos és 29 darab 1000 frtos kölcsönkötvény és pedig a **100** forintosok közül a következő számok: 3998 2767 1541 4950 2083 4309 982 1668 4108 4160 4107 2644 1605 39 2768 31 122 3663 3616 25 2924 1192 1925 2835 3711 133 428 4823 3767 2894 2125 1815 2256 2123 4663 2498 214 646 2734 2416 2094 3547 409 3358. Az **500** forintosak közül az 1122 2863 121 619 1984 813 971 1803 853 2330 2556 649 916 2663 1685 1587 2222 29 52 2260 2560 207 2388 2235 403 2644 1536 2150 753 szám; s végre az **1000** frtosak közül a 2371 1916 2005 291 2319 1180 2008 1907 924 792 897 2491 1570 1685 1898 2676 479 2822 2368 6 2741 871 2595 2843 1181 1978 622 294 2376. A kisorsolt kötvények 1883. január 2-án lesznek esedékesek.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

⁂ **Takarékpénztárak Horvátországban.** A horvát kormány a közigazgatási közegeknek utasitást adott a nép körében a gazdasági érdekek fejlesztése czéljából odahatni, hogy *takarékpénztárak és kölcsönös segély-egyletek* jöjjenek létre. Minden közig. járásban egy organum e mozgalom vezetésével bizatott meg, minek folytán már eddig is több ily hasznos egyesület megalakult.

⁂ **Szerb pénzügyek.** Belgrádból jelentik, hogy a skupstina több órai vita után, mely Mijatovics pénzügyminiszternek a szerb vasuti kérdés állására és az Union généralevál kötött szerződésnek a Comptoir d'Escompte-csoportra történt átruházására vonatkozó jelentése fölött folyt, oly napirendet állapitott meg, mely kimondja, hogy az uj vasuti konvenczió megkötése mint törvényes és az országra nézve előnyö, helyeseltetik. Több szónok elitélte a konvencziót, mire a pénzügyminiszter hosszabb beszédben kifejtette, hogy Bontoux bukásából, az országra az emlitett konvenczionál fogva semmi kár sem háramlik. A fönt jeizett napirend fölött szavazásra kerülvén a dolog, csak hárman szavaztak ellene. Más jelentés szerint a skupstina a kereseti adóra vonatkozó eléje terjesztett törvényjavaslatot rövid vita után elvileg szintén elfogadta. A részletes vitában alkalmasint néhány módositást fognak a kormány javaslatához inditványozni. A kormány reméli, hogy ebből az adónemből befoly annyi, a menynyi a vasuti évi járadékok törlesztéséhez szükséges lesz.

⁂ **A vaspiaczról.** Glasgowból a nyersvas árának ujabb felemeléséről értesitenek. Rövid idő alatt 2½ shillinggel emelkedett s jelenleg 49 shilling és 10 penceon áll. Aligha tévedünk, midőn ezt az ujabb áremelést az amerikai eseményekkel hozzuk kapcsolatba. A strike, mely még mindig nem ért véget, nagyban akadályozza a vasnak Amerikában oly mennyiségben való gyors előállitását, mely az ottani vasutak szükségletének megfelelhetne, s igy az amerikai fogyasztásnak nem marad más módja, mint hogy az európai vaspiaczhoz forduljon, s habár ebből egyelőre csak az angol vastermelők huznak is hasznot, kétségtelen, hogy az áralakulás az osztrák-magyar vasüzletre is fog visszahatást gyakorolni.

⁂ **Török pénzügyek.** A kötvény tulajdonosok igazgató bizottságának jelentése szerint május havában a hat nem egyenes adóból az igazgatási költségek levonásával 11.907.153 piaszter vagyis 114,688 török font folyt be, az az majdnem annyi, mint április havában. Január óta összesen befolyt 602,478 török font, mely összegből 353,587 török font az adósság törlesztésére fordittatott és 132,095 török font aranyban, valamint 116,527 még konvertálandó érczpénzben érintetlenül hever. A következő táblázat a májusi bevételeket piaszterekben kifejezve az előző hónapokkal összehasonlitva tünteti föl.

	Január	február	márczius	április	május
Dohány	5.211,669	5.480,104	9.023,542	5.848,239	5.978,487
Só	3.145,999	2.888,966	4.473.300	4.238,826	4.459,650
Bélyeg	555,489	700,959	808,980	873,787	819,742
Szesz. italok	1.018,081	2.169,137	3.347,411	1.296,682	1.182,999
Halászat	95,000	322,360	324,293	144,533	256,230
Selyem	3,200	3,523	23,187	1,425	9,735
Összes brutto bevétel	10.029,438	11.565,050	18.000,713	12.503,492	12.706,843
Tiszta jövedelem török fontokban	92,784	107,722	171,030	115,333	114,688

⁂ **Montenegrói kölcsön.** Az osztrák tartományi bank legutóbb tartott közgyülése elé terjesztett mérlegben tudvalevőleg a többi tétel közt Montenegróval egy millió frt erejéig kötött törlesztési kölcsön is szerepel. A montenegrói kormány kötelezte magát, hogy kamat és törlesztési quota fejében félévenkint 60,000 frtot fizet az osztrák tartományi banknak. A julius 1-én esedékes kvótát, mint táviratilag már emlitettük, tegnap fizették be az osztrák tartományi bank pénztáránál.

RAKTÁRHÁZI KIMUTATÁS.

A cs. k. szab. osztrák államvasuttársaság budapesti pályaudvarában levő raktárházak áruforgalmáról a következő kimutatást veszszük:

	Gabna	Repcze	Különféle	Összesen	Biztositási érték forint
	métermázsa				
Raktár-állás 1882-ik május 31-én	27520	6920	12842	47282	574787
Beraktároztatott 1882. junius 1—30-ig	10644	100	3376	14120	140650
Összesen	38164	7020	16218	61402	715437
Kiraktároztatott 1882. junius 1—30-ig	30505	2575	7267	40347	460399
Raktárállás 1882. junius 30-án	7659	4445	8951	21055	255038

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

(Julius 1.)

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet ma inkább valamivel kellemesebb irányt követett. A kinálat gyenge volt, a bevásárlásoknál csak egyes malmok vettek részt, melyek valamivel jobb vételkedvet tanusitottak, mindazonáltal a forgalom csak mintegy 3000 mmázsára szoritkozott, mi tartott árakon vétetett piaczról. Egyéb gabonanemekben a forgalom szintén csekély volt és az irány és az árak teljesen változatlanok. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki* 200 mm. 77.5 k. 12.25, 200 mm. 77.3 k. 12.25, 300 mm. 76 k. 11.87½ frt sárga, mind három hóra.

Északmagyarországü 1000 mm. 77.2 k. 11.77½, három hóra.

Szokványminőségi 830 mm. 75 k. 11.92½, három hóra.

Tengeri 2500 mm. 7.52½ frt, 1000 mm. 7.60 frt készpénzen.

Mai hivatalos effektiv árak:

Buza	ó, bánsági	74—79 k/g	—.—	frttól	—.—	frtig
—	ó, tiszavidéki	74—79 k/g	11.35	»	12.15	»
—	ó, pestvidéki	74—79 k/g	11.15	»	12.90	»
—	ó, fehérmegyei	74—79 k/g	11.25	»	12.10	»
—	ó, északmagyarországi	74—79 k/g	10.40	»	10.95	»
Rozs	ó	70—72 k/g	7.50	»	7.75	»
Árpa	ó, takarmány	60—62 k/g	—.—	»	—.—	»
—	ó, égetni való	62—64 k/g	—.—	»	—.—	»
—	ó, sörfőzdei	64—66 k/g	—.—	»	—.—	»
Zab	ó	37—40 k/g	7.85	»	8.[...]	
Tengeri	uj, bánsági	75 k/g	7.60	»	7[...]	
—	uj, másnemü	73 k/g	7.55	»		
Köles	ó	— k/g	6.10	»		
Repcze	uj, káposzta	— k/g	—.—	»		
—	uj, bánsági	— k/g	—.—	»		

Határidő[...] meglehetősen élénk mellett az es[...]ás következtébe[...] kellemesebb [...]

Délelőtt:

Szokványbuza őszre 2500 mm. 10.23 frt, 2500 mm. 10.24 frt, 2500 mm. 10.22 frt, 2500 mm. 10.23 frt, 2500 mm. 10.25 frt, 2500 mm. 10.26 frt, 2500 mm. 10.24 frt.

Szokványbuza 1882. tavaszra 2500 mmázsa 10.5[illegible] frt.

Szokványzab őszre 1400 mm. 6.27 frt.

Déli tözsde.

A déli tőzsdén az irány derültebb időjárás következtében mérsékelt forgalom mellett ismét lanyhább volt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre 2500 mm. 10.23 frt, 2500 mm. 10.20 frt.

Szokványrozs őszre 1000 mm. 7.30 frt.

Bánsági uj tengeri 1883. május—juniusra 2500 mm. 6.25 frt, 2500 mm. 6.20 frt.

Szokványzab őszre 1400 mm. 6.25 frt, 1400 mm. 6.27 frt.

Káposztarepcze auguszt.—szeptemberre 1000 mm. 13⅝ frt.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt	10.20	—	10.24—
Bánsági tengeri junius—juliusra	«	7.45	—	7.50—
Szokványzab őszre	«	6.25	—	6.27—
Káposztarepcze augusztus—szeptemberre	«	13.5/8	—	13.75—

Délutáni forgalom.

A délutáni tőzsdén az esős időjárás következtében mérsékelt üzlet mellett az irány valamivel barátságosabb volt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre 2500 mm. 10.25 frt.

Szokványbuza 1883. tavaszra 2500 mm. 10.52 frt.

Bánsági uj tengeri 1883. május—juniusra 2500 mm. 6.20 frt.

Szokványzab őszre 1400 mm. 6.30 frt.

Esti forgalom.

Az esti tőzsde üzlettelen, az irány kellemes.

Esti 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt	10.25	—	10.28—
Szokványbuza 1883. tavaszra	»	10.55	—	10.58—
Bánsági tengeri julius—augusztusra	«	7.45	—	7.50—
Bánsági uj tengeri 1883. május—juniusra	»	6.20	—	6.25—
Szokványzab őszre	«	6.30	—	6.32—
Szokványzab 1883. tavaszra	»	6.45	—	6.50—
Káposztarepcze aug.—szeptemberre	«	13.3/4	—	13.7/8—

Terménytőzsde

Terményekben tartósan gyér a forgalom.

Szilva csendes, *bosznia* zsákáru október—novemberre 14¼ frtjával köttetett 56 kilókint.

Termények mai hivatalos jegyzése 100 kilókint.

Különféle termény	Irányzat	Faj	Pénz frt	Áru frt
Heremag	lanyha	luczerna magyar	44.—	50.—
	lanyha	franczia	70.—	75.—
	lanyha	olasz	60.—	64.—
		vörös	—.—	—.—
Repczeolaj	szilárd	nyers azonnali száll.	—.—	—.—
	szilárd	finomitott	36.—	36.25
	szilárd	őszi, kétszer finomitott	—.—	—.—
Lenmagolaj	hiányzik		—.—	—.—
Olajpogácsa	lanyha	repcze, egysz. préselt	—.—	—.—
Disznózsir ingyen hordó netto tara	szilárd	pesti	74.50	75.—
	szilárd	vidéki	—.—	—.—
Szalonna	szilárd	m. Ia légensz. árum. sz.	—.—	—.—
		városi légensz.	72.—	73.—
		füstölt, azonnal	76.50	77.—
Faggyu	csendes	olvasztott	50.—	51.—
Szilva ingyen hordó t. s. hordó és zsákokban	szilárd	bosznai, hordóban	—.—	—.—
	szilárd	bosznai, zsákokban	—.—	—.—
	szilárd	szerbiai, hordóban	25.75	26.—
	szilárd	szerbiai, zsákokban	24.10	24.50
Szilvaiz ingyen hordó netto tara	csendes	szlavoniai Ia uj	17.25	18.—
	csendes	bánsági uj	15.50	16.—
Dió	lanyha	magyar min. szerint	—.—	—.—
	lanyha	szerbiai	—.—	—.—
Gubacs burok nélkül	szilárd	magyar Ia	15.50	16.—
	szilárd	szerbiai	13.—	14.—
Hamuzsir ingyen hordó netto tara	csendes	magyar, fehér	—.—	—.—
	csendes	magyar, kékes	—.—	—.—
	csendes	házi, kék	—.—	—.—
	csendes	illiriai	—.—	—.—
	csendes	erdélyi	—.—	—.—
Borkő (term.) hordó nélkül	szilárd	fehér Ia	70.—	72.—
	szilárd	fehér IIa	60.—	65.—
	szilárd	vörös	55.66	—.—
Méz netto tara	szilárd	nyers, min. szerint	—.—	—.—
	szilárd	sárga, csurgatott	—.—	—.—
	szilárd	fehér	—.—	—.—
	szilárd	apró hordókban	—.—	—.—
Viaszk	szilárd	rozsnyói	123.—	124.—
	szilárd	bánáti	128.—	130.—
Szesz 100 liter százalékonkint	lanyha	szesz	30.60	31.—
	lanyha	szesz-élesztő	32.75	33.25

Értéktőzsde.

A mai tőzsde párisi lanyha árfolyamok* benyomása alatt nyomott hangulatban nyilt meg; később azonban a contremine által Bécsben és Berlinben foganatositott födözési vásárlások valamint később Párisból érkezett kedvezőbb jelentés következtében megszilárdult. Az üzérkedési papirok és járadékok forgalma csak a déli tőzsdén volt jelentékenyebb. Magyar 6%-os és 4%-os aranyjáradék a mai tőzsdén már szelvény nélkül árultatott. Az esti tőzsde nyugodt, de szilárd irányban zárult

Előtőzsde.

Az előtőzsde lanyha párisi jelentésekre nyomott hangulatban nyilt meg; később az arbitrage vásárlásai folytán megszilárdult. Forgalomba csak osztrák hitelrészvények jöttek, melyek 307.80-on indulván, 310-re emelkedtek és 309.60-ra estek.

11 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 309.60—309.70.

Déli tözsde.

Az arbitrage és contremine részéről eszközölt nagy vételek következtében a hitelrészvények és járadékok árfolyamai ujból emelkedtek; helyi értékekben csak mérsékelt forgalom uralkodott; a malmok értékpapirjai a beállott eső miatt ma nem volttak oly keresettek. Osztrák hitelrészvények 309 és 311.25 közt váltakoztak; maradtak 311 pénz; magyar hitelbank 304—305.50, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 103.50-en, magyar 6%-os aranyjáradék szelvény nélkül 119.35-től 119.30-ig, magyar 4%-os aranyjáradék szelvény nélkül 87.40-től 87.50-ig, magyar papirjáradék 85.90-től 86.05-ig, erdélyi földtehermentesitési kötvények 99-en köttettek. Helyi értékek közül: molnárok és sütők malma 336-on, Lujza-malom 220-tól 222-ig; első hazai takarékpénztár 4630-on, osztrák államvasut 316.50-en köttettek. Kőbányai téglagyár szelvény nélkül 253 pénz. Váltók és valuták gyöngébbek. 20 frankos arany 9.55½-en, váltó Párisra 47.85-ön, német bankpiaczokra 58.80-on köttettek.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 311—311.20, magyar hitelbank 305.50—306, magyar leszámitoló és pénzváltó bank 103—103.50, magyar 4%-os aranyjáradék 87.50—87.55, magyar papirjáradék 86—86.05.

Utótőzsde.

A utótőzsdén kevés élénkség uralkodott, de a hangulat szilárd külföldi jelentések következtében kedvező volt. Forgalom csak osztrák hitelrészvényekben volt, melyek 311.30 és 311.80 közt váltakoztak. Magyar 4%-os aranyjáradék szelvény nélkül 87.45 pénz, 87.50 áru.

4 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvények [illegible]40—311.50.

Esti tözsde.

[illegible]ti tőzsde nyugodt magatartásban folyt le. [illegible]itelrészvények 311.40 és 311 közt váltakoztak, [illegible]agyar hitelbank 306.50 pénz, 307 áru; [illegible]%-os aranyjáradék 87.50 pénz, 87.55 [illegible]r papirjáradék 86.[illegible], 86.07½ áru. [illegible] zárulnak: [illegible] hitelrészvé-

nyek 311—311.10, magyar 4%-os aranyjáradék 87.50—87.55.

Felszámolási árfolyamok.

Magy. 4% aranyjárad.	87.50	Magy. jelzálogbank	—.—
» 5% papirjáradék	86.—	Osztrák hitelintézet	311.—
» általános hitelb.	306.—	Angol-osztrák bank	—.—
» pénzv. és lesz. bank	103.—	«Union» bank	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—	Állami vasut	—.—

Sertéskereskedelmi csarnok

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, junius 30. Az üzlet változatlan, szilárd. Magyar öreg nehéz 56½—57, — fiatal nehéz 57½—58½, közép 57—57½, könnyü ——. — Szedett nehéz 55—56, szedett közép ——, könnyü —.—. Romániai bakonyi nehéz 58—— átmeneti, közép 57—— átmeneti, könnyü —— átmeneti. — Eredeti nehéz 51—— átmeneti. — Szerbiai nehéz 57½—58 átmeneti, közép 57—57½ átmeneti, könnyü 56—57 átmeneti. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4%-os levonással 1 kilogrammonkint értendők. — Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmenetiek adattak el, vevőnek páronkint 6 frt aranyban vám fejében megtéríttetik.

Hajóforgalom.

Budapest, jun. 30. A Duna balpartján a következő vizi járművek kötöttek ki: Eggenhoffer Lipót m. h. tüzifa 543 kbm. Batináról. — Neumann József m. h. gyümölcs 30 mm. Szt-Endréről. — Simon János gyümölcs 40 mm. Váczról. — Eggenhoffer Albert m. h. tüzifa 400 kbm. — Stágel Ferencz m. h. koczkakő 9000 drb Bogdányból. — Luczenbacher Pál ut. m. h. 17. sz. kőszén 2109 mm., agyag 300 mm., korpa 60 mm. Váczról. — Feuerlöscher Miklós m. h. czement 900 mm. Lábatlanról. — Jaczkó és Göntez m. h. «Földvár» buza 600 mm. D.-Földvárról.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, jul. 1. (Az «Egyetértés» távirata.) A nyugoti tőzsdék lanyha iránya megsemmisité az itteni tőzsde jobb irányát s ennek folytán a mai előtőzsde alantasabb árfolyamokkal kezdődött. A «Reuter Office» ama távirata, hogy Arabi pasa Konstantinápolyba fog menni, hogy a szultánnál megköszönje a kitüntetést, melyben az adományozott rendjel által részesült, kedvezően hatott az üzérkedésre s valóban az árfolyamok valamivel javultak is. Az üzlet azonban szükkörü s jelentéktelen maradt s kizárólag osztrák hitelrészvényre és járadékokra szorítkozott. Valuták szilárdan helyt álltak. A jegyzések szelvény nélkül értendők.

Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 308—310, *magy. hitelbank* 303, *magyar jelzálog hitelbank* második kibocsátás 122.25, osztr. államvaspálya 215.50—216.75 (szelvény nélkül), déli vasut 129—128, Károly-Lajos vasut (szelvény nélkül) 309.25—309.50, elbavölgyi vasut 218—218.75, gőzhajózási részvény 547—546, *alföldi vasut* (szelvény nélkül) 171.75, tramway 222.80—223.80, alpesi bányat. 59.50—59, *pesti vaggonkölcsönző* 85.25—85, májusi járadék 76.75—76.90, *magy. 6%-os aranyjáradék* (szelvény nélkül) 119.50—119.45, *magyar 4%-os aranyjáradék* (szelvény nélkül) 87.20—87.37, *magyar papirjáradék* 86—85.95, birodalmi márka 58.82½, ultimóra 58.72½.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 309.20, angol-osztrák bank 122, unió bank 122, *magyar hitelbank* 303, osztr. államvaspálya 315.75, Károly Lajos vasut 310, májusi járadék 76.82½, *magyar 4%-os aranyjáradék* 87.27½.

Déli tözsde.

A déli tőzsde igen szilárd tartással s az üzérkedés javult vételkedvével indult.

Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 309.90, *magyar hitelbank* 303.50, tramway 223, osztrák államvaspálya 315.75, déli vasut 128.75, Károly-Lajos vasut 310, májusi járadék 76.85, *magyar 4%-os aranyjáradék* 87.52½, husz frankos arany 9.54½.

Az üzlet további folyama kedvezően fejlődik határozottan szilárd iránynyal, a mi mellett koulissza papirok árfolyamai folyvást javulnak. A sorompónál majdnem minden befektetési érték iránt kereslet mutatkozik, a melyeknek árfolyamai szintén valamivel emelkedők. Járadékok igen keresettek. Váltók és valuták változatlanok.

Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 311.40, angol osztrák bank 122, unióbank 122, bankegyesület 113.50, *magyar hitelbank* 305.75, osztr. államvaspálya 202.50 elbavölgyi vasut 219, *Kassa-oderbergi vasut* 148.25, *alföldi vasut* 172, *pécs-barcsi vasut* 218.50, *magyar nyugoti vasut* 166.75, *erdélyi vasut* 163.50, északi vasut 2802, tramway 223,25, májusi járadék 76.82½, osztrák ezüstjáradék 77.42½, márcziusi járadék 92.20, osztrák aranyjáradék 95.15, *magyar 4%-os aranyjáradék* 87.35, *magyar papir-járadék* 86.05 husz frankos arany 9.57, birodalmi márka 58.82½, papir rubel 1.19½, váltó Londonra 120.30—120.50.

Árfolyamok 1 óra 20 perczkor: Osztrák hitelrészvény 311.90, *magyar hitelbank* 307.—, osztrák földhitelintézet (szelvény nélkül) 227, osztrák államvaspálya 317.50, déli vasut 129.50, Károly-Lajos vasut 313.25, elbavölgyi vasut 219, északi vasut (szelvény nélkül) 2805, Lloyd részv. 633 (szelvény nélkül), tramway 223.25, májusi járadék 76.80, márcziusi járadék 92.25, osztrák 95.30, *magyar 4% aranyjáradék* 87.37½, *magyar papirjáradék* 86.10, husz frankos arany 9.56½, váltó Londonra 120.30—120.50. Szilárd.

2 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 311.80, angol-osztrák bank 121.75, unióbank 122.25, bankegyesület 113.25, *magyar hitelbank* 306.50, osztrák államvasp. 317.50, Károly-Lajos vasut 312.50, gőzhajózási részv. 549, Lloyd részv. 633, északnyugati vasut 202.50, elbavölgyi vasut 219.50, tramway 223.—, déli vasut 129.50, papir járadék 76.80, osztr. aranyjáradék 95.45, *magyar 4%-os aranyjáradék* 87.35. 1864-ki sorsjegy 171, husz frankos arany 9.56½, birodalmi márka 58.82½. Szilárd londoni haussera.

Bécs, jul. 1. *(Magyar értékek hivatalos zárlata.)* Magyar földtehermentesitési kötvények 98.20, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 99.—. Magyar földh. záloglevél 101.25. Erdélyi vasut 164.—. Magyar keleti vasut 95.50. Magyar sorsjegy 117.25. Szőlődézsma váltsági kötvények 97.10. 6%-os aranyjáradék 119.35. Tiszavölgyi sorsjegyek 109.20. Magyar 4%-os aranyjáradék 87.35. Magyar vasuti kölcsön 134.25. Magyar hitelbank 306.75. Alföldi vasut 172.—. Magyar északkeleti vasut 163.50. Keleti vasuti elsőbbség 90.80. Tiszai vasut 247.50. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 102.25. Kassa-oderbergi vasut 148.50. Magyar papirjáradék 86.15.

Bécs, jul. 1. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 311.90. Lombard 129.50. Osztrák aranyjáradék 95.50. Váltó Londonra 120.30. Galicziai vasut 312.50. 1864-es sorsjegy 171.—. 1860-as sorsjegy 130.25. Osztrák ezüst-járadék —.—. Török sorsjegy 24.—. Angol-osztrák bank 121.80. Államvasut 317.—. Napoleondor 9.56. Osztrák papirjáradék 58.80. Hitelsorsjegy 175.25. Váltó német bankhelyekre —.—. Cs. kir. arany 5.65. Osztr.-magyar bank 826.—. Szilárd.

Bécs, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A tőzsdei zárlat után jegyez osztrák hitelrészvény 311 és 312.80 után 312.25, zárul 311.25 frton.

Praemium-üzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Osztr. hitelrészvény holnapra 6—6½ frt; nyolcz napra 15—16 frt, egy hóra 27½—28½ frt, három hóra 43—45 frt, osztrák államvasut egy hóra 22—23 frt, májusi járadék és *magyar 4%-os aranyjáradék* változatlan.

Magánkamatláb: első helyi váltóra 3⅝—3⅞ százalék, távolabbi látra 4—4½ százalék.

Pénz kevésbé bőven.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az e heti időjárás minden tekintetben igen kedvező volt. A tartós derült, meleg idő naponkint érettebbé tevé a mult héten még csaknem teljesen zöld buzamagvakat, a rozsban pedig kasza és sarló háboritatlan végezték teendőjüket. Nehány nap mulva a többi gabnaneműek is sarló alá kerülnek. A vetések állásáról e héten beérkezett tudósitások mindent a lehető legjobb szinben tüntetnek elő és az üzlet helyzetén nem csekély változást idéztek elő. Az irányzatot annyira lanyhává tevék, hogy valóságos panique állott be a tulajdonosoknál és tekintet nélkül a nagy árcsökkenésre, erélyesen hozzáláttak áruiknak eladásához, a forgalom azonban kész áruban még sem volt élénk, mert a molnárok még további esést remélnek és e miatt csak a legszükségesebbet vásárolták. — A hét folyamán történt nagyobb vételek a *buza* árakban legalább is 50 krajczárnyi csökkenést tüntetnek fel, alárendelt buza még jóval jelentékenyebb árveszteséget szenvedett.

Kész *rozsban* szintén csekély forgalom volt, az árak 30—40 krral alacsonyabbak, mint a megelőző héten valának.

Tengeriben szintén ellanyhult az irány, árcsökkenés azonban nem jött létre.

Zab 10—15 krral olcsóbban fizettetett.

A határidőüzlet rendkivülien élénk forgalomnak örvendett e héten. A jelentékenyen csökkent árak mellett nemcsak fedezési vásárlás, de uj vállalkozás is oly mérvben történt, minő hetek hosszu során együttesen nem jő létre. A nagy baissere egyrészt a már fentebb emlitett kedvező tudósitások Magyarországból, másrészt pedig a legujabbi amerikai és az első dunai tartományok gazdag aratási kilátásai folytán keletkezett.

Buza őszre és 1883-iki tavaszra nem kevesebb, mint 45—55 krajczárnyi csökkenést szenvedett e héten. Zárul az első 10.75, az utóbbi 10.90 frton mmázsánkint Bécsben. *Rozs* őszre 50 krral olcsóbbodott, egész 7.90 frtig.

A tengeri határidők is szenvedtek az általános lanyhaságnak befolyása alatt és ugy a közeli határidők, mint 1883-iki május—juniusra 20—25 krajczárnyi veszteséget szenvedtek. A *zab* határidők, miután zabban igenis jó aratást remélnek, 30 krral olcsóbbodtak.

A mai tőzsdén valamivel kedvezőbb hangulat uralkodott, a mennyiben ugyanis a hajnal óta szakadatlanul tartó nagy eső egy kis félelmet keltett. Kész buzában ma is csekély forgalom volt. A határidőkben következő árakon jöttek létre a kötések: **buza** őszre 10.75—10.77, tavaszra 11.—, **rozs** őszre 8.—, **zab** őszre 6.75—6.77, tavaszra 7.—, **tengeri** julius—augusztusra 7.95—7.97, május—juniusra 6.72—6.75 frton és zárulnak mind e határidők a magasabb árakon mint pénz és áru.

Szesz változatlanul maradt e héten, csak ma javult egy keveset és jegyez kész gabnaáru 32—32.25 frt.

Liszt. Mai csekély forgalom mellett változatlanok.

Buza mai forgalma mintegy 20,000 mm. A hangulat nagyon lanyha és a fogyasztás tartózkodó. Első rendű áru 20—30 krral, alárendeltebb 50 krral olcsóbb. — Eladatott: *Zentai* 1600 mm. 74 k. 11.90 frt. Budapest; *verbászi* 1300 mm. 73.5 k. 12.20 frt Bécs; *tolnai* 2700 mm. 72.2 k. 11.55 frt Győr, mind három hóra; *tót* 300 mm, 77.5 k. 12.85 frt nyugoti vasut, 400 mm. 74 k. 12 frt osztrák államvasut, 300 mm. 77 k. 12.85 frt nyugoti vasut; *marchfeldi* 500 mm. 77 k. 12.50 frt, közraktár, 400 mm. 12.40 frt, nyugoti vasut, 400 mm. 76.5 k. 12.50 frt, *szokványbuza* 500 mm. 75.5 k. 11.60 frt, közraktár; *szombathelyi* 400 mm. 76 k. 12 frt Szombathely; *lepsényi* 300 mm. 72.7 k. 12.50 frt Bécsujhely: *nyitrai* 400 mm. 76 k. 12.50 frt közraktár: *mosonyi* 400 mm. 78 k. 12.25 frt Mosony; *pozsonyi* 400 mm. 76 k. 12.25 frt Pozsony.

Rozs lanyha, rosz kelet mellett 30—35 krral olcsóbb; eladatott: *nagy-tapolcsányi* uj 1000 mm. 7.50 frt (juliusi szállitásra); *pestvidéki* 400 mm. 70 k. 8.60 frt, 300 mm. 70 k. 8.70 frt; *gácsországi* elsőrendü 400 mm. 71 k. 7.70 frt, 300 mm. 7.30 frt, 200 mm. 7.50 frt Bécs.

Arpa majd teljesen üzlettelen; 200 mm. *tót* 8.55 frtjával adatott el, nyugoti vasuttal.

Tengeri kész áru kevéssé kinálva, az árak gyengén tartvák.

Zab kelendősége vontatott, az árak közben 5—10 krral olcsóbbak.

Határidőüzlet. Az irány az összes czikkek iránt csökkenő; *buza* őszre és 1883. tavaszra 40—45 krral, *rozs* őszre 45—50 krral, *tengeri* julius augusztusra 20—25 krral, 1883. május—juniusra 30—35 krral, *zab* őszre és 1883. tavaszra 30 krral olcsóbb.

Délután zárulnak: **Buza** őszre 10.75—10.77; 1883. tavaszra 10.95—10.97; **rozs** őszre 7.90—8; **tengeri** julius—augusztusra 7.95—8, 1883. május—juniusra 6.65 6.67; **zab** magyar kereskedelmi áru 8.20—8.30, rostált 8.40—8.60, őszre 6.75—6.77; 1883. tavaszra 6.95—6.97.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTOZSDÉK.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek.

Julius 1.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet utolsó zárlathoz képest osztrák ért.
PÁRIS.				
*3%-os évjáradék		80.75	—.—	—.—
*Törlesztési évjáradék		80.90	—.—	—.—
Lombard	U	272.—	128.35	+ 0.96
Magyar aranyjáradék 6%	U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	K	—.—	—.—	—.—
Bécsi Unio bank	K	—.—	—.—	—.—
*5%-os évjáradék	U	114.15	—.—	—.—
Osztrák államvasut	U	676.—	318.13	— 0.72
*Osztrák földhitel		—.—	—.—	—.—
Osztrák aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálogbank	K	—.—	—.—	—.—
Magyar 4% aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	47.80	
BERLIN.				
Osztrák papirjáradék	K	65.20	76.85	+ 0.17
Osztrák ezüstjáradék	K	65.60	77.02	+ 0.05
Magyar 4% aranyjáradék	K	74.40	87.36	— 0.13
Magyar államkötvény	K	94.40	110.84	—.—
Osztrák hitelrészvény	U	533.50	312.81	+ 0.85
Osztrák államvasut	U	543.50	318.61	+ 1.72
Galicziai vasut	K	—.—	—.—	—.—
*Romániai		—.—	—.—	—.—
Orosz papirpénz		204.20	119.87	— 0.80
Osztrák 5% papirjáradék	K	—.—	—.—	—.—
Magyar 6% aranyjáradék	U	102.10	119.95	— 0.38
Magyar papirjáradék	K	73.50	86.37	+ 0.75
Keleti vasut elsőbbségi kötv.	K	76.60	89.94	— 0.37
Magyar hitelrészvény	U	—.—	—.—	—.—
Déli vasut	K	220.—	129.01	— 0.27
Kassa-oderbergi vasut		62.60	146.99	— 1.07
Váltó Bécsre		169.60	58.90	+ 0.44
*Keleti kölcsön II. kibocsátás		56.40	—.—	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	58.70	
FRANKFURT.				
Papirjáradék	K	64.88	76.48	+ 0.10
Osztrák aranyjáradék	K	80.75	94.96	+ 0.22
Osztrák hitelrészvény	U	265.—	311.88	— 0.06
Osztrák államvasut	U	266.75	314.07	— 3.96
Déli vasut	K	109.62	128.97	+ 1.15
Magyar-galicziai vasut	K	136.12	159.82	+ 0.86
Váltó Bécsre		169.65	58.90	—.—
Osztrák 5% papirjáradék	K	65.56	77.24	+ 0.51
Osztrák ezüstjáradék	K	—.—	—.—	—.—
Magyar aranyjáradék 6%	U	101.75	119.53	— 0.65
Osztrák-magyar bank	K	702.—	824.13	+ 0.99
Galicziai vasut	K	—.—	—.—	—.—
Erzsébet nyugoti vasut	K	179.87	211.18	— 0.12
Tiszai vasuti elsőbbségek	K	85.63	100.69	+ 0.40
Magyar papirjáradék	K	—.—	—.—	—.—
4½% földhitel záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	58.70	

Trieszt, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Igen szilárd. Váltó Londonra 120.25, olasz piaczokra 46.50, husz frankos arany 9.57½, májusi járadék 76.65, *magyar 4-os aranyjáradék* 87.40 (szelvény nélkül), osztrák hitelrészvény 311.50, Lloyd részvény 646, olasz járadék 86.75, olaszbankjegy 46.55.

Berlin. jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A politikai helyzet kedvezőbb felfogása folytán a tőzsde iránya igen szilárd. Különösen élénk az üzlet Laura bányában, mely a 2% megfelelő szelvény veszteséget azonnal visszanyerte. Később belföldi vasutak is emelkedők, mire osztr. hitelrészv. is javul. Károly-Lajos vas. és dux-bodenbachi igen élénk. «Times» ama czikkére, a mely azt jelzi, hogy a porta kész a konferenczia határozataiban részt venni, a zárlat szilárd. Osztr. hitelrészvény 534.50, Károly-Lajos vasut 133.25, (2.20 mrk, szelvény levonva), osztr. államvaspálya 545, (levonva 80 fillér), osztr. déli vasut 221, román járadék 103, kommandit 204.60, orosz 69.10, második keleti kölcsön 56.40, harmadik 56.10, felső sziléziai vasut 249.10, olasz járadék 88.20, (befoglalva 32 cent levonását.)

Berlin, jul. 1. (Utótőzsde.) Hitelrészvény 534, osztr. államv. részv. 543½, déli vasut 220. Szilárd.

Frankfurt, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A kedvező londoni és berlini jegyzések folytán az árfolyamok megszilárdultak, a vasutak csak részben kedveltek. Kamatláb 3¾—3½ százalék. Osztrák hitelrészvény 265.62, osztr. államvaspálya 271.50, Károly-Lajos vasut 266, váltó Bécsre 169.65, Londonra 20.45 1/10, Párisra 81.27½, egyiptomi 54.87.

Frankfurt, jul. 1. (Utótőzsde.) Hitelrészvény 265.—. osztr. államv. részv. 271.25. déli vasut 109.62. Szilárd.

Páris, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A prémium-nyilatkozat ma zavar nélkül megtörtént, ugy látszik a még tegnap is táplált aggodalmak az ultimo szabályozására vonatkozólag alaptalanok voltak, legalább a járadékok reportja aránylag alacsony volt és pénz is elég bőven. E tapasztalatokra támaszkodva az irány határozottan javult, járadékok szintugy mint a játékpapirok magasabban jegyeztettek. Különösen élénken kerestetett az 5%-os évi járadék. Egyiptomi emelkedett 5 frankkal, ottomán bank 10 frkkal, magyar országos bank 12 frkkal, osztrák államvaspálya 2 frkkal, Szuez-részvény 10 frkkal.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 5%-os évi járadék 114.15, 3%-os járadék 80.50, törleszthető járadék 81.60, Szuez-részvények 2310, egyiptomi 271, osztrák államvaspálya 674, osztr. déli vasut 272, osztrák tartományi bank 470, magyar országos bank 445, osztrák alpesi bányatárs. 120, ottomán bank 740, rio tinto 592.

London, jul. 1. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Egyiptomi 54. spanyol 27.12. török 10.87. ottomán bank (szelvény nélkül) 17.31, osztr. déli vasut 11.01, osztrák aranyjáradék 86.31, *magyar 4%-os aranyjáradék* (szelvény nélkül) 72.25, orosz (szelvény nélkül) 81.75.

Newyork, jun. 30. (Kabelsürgöny.) Váltó Berlinre 400 márka után (60 napi látra) 95¼. — Váltó Londonra 4.85. — Ötszázalékos tőkésitett kölcsön 101⅛. — Erievasut 35⅛. — Váltó Párisra 5.16⅞. — Négy százalékos tőkésitett kölcsön 120.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Berlin, jul. 1. *Buza* szilárd. *Rozs* és *zab* nyugodt. *Olaj* lanyha. *Szesz* tartós.

München, jul. 1. *Buza* 12:54 márka (14 frt 72 kr.) *Rozs* 9.54 márka (11 frt 20 kr.) *Árpa* 8.15 márka (9 frt 57 kr.) *Zab* 8.95 márka (10 frt 51 kr.) *Bükköny* —.— márka (—.—). Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 58 frt 70 kr. Szállitási dij: Budapest-München 3.55 márka = 2 frt 06 kr.

Páris, jul. 1. *Buza, liszt* és *szesz* nyugodt. *Olaj* tartós. Időjárás: szép.

New-York, jun. 30. (Kabelsürgöny). *Gyapot* New-Yorkban 12⅝, New-Orleansban 12¼. — *Petroleum* New-Yorkban 7⅞, Philadelphiában 7¼, — *Liszt* kész szállitásra 4.90. — Piros őszi *buza* helyben 135.—, (=12.24 frt 100 kilókint), juniusra 128, (= 11.61 frt) juliusra 119½.—, (10.85 frt) augusztusra 118¾, (10.78 frt.) — *Tengeri* 81.50. — *Czukor* (Fair rafining Muscovados) 7⅝.— — Rio *kávé* 9¼. — *Zsir* (Wilcox) 12.3/4. (Fairbank) —. — Gabonafuvardij imperial-quantekint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő konttnentális kikötőkbe 3½ (= 1 frt 100 kilókint.) — Zsir (Fairbank) 12¼. — Napi felhozatal gyapotból 2000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitási dij waggon-rakományokban 100 kilókint értendő. Beviteli vám Németországba 100 kilo buzáért, rozsért és zabért 1 márka, árpáért, tengeriért és bükkönyért ½ márka, lisztért 3 márka, malátáért 1.20 márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kilo gabonáért 0.30 frank, malátáért 0.60 frank, lisztért 1 frank. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 58 forint 70 kr. Párisra 100 fr. vista 47 frt 70 kr.

Julius hó 1.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet utolsózárlathoz képest osztrák ért.
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	28.80	13.77	— 0.05
— augusztusra	28.25	13.50	— 0.41
— szept.—októberre	27.50	13.15	— 0.62
— utolsó 4 hóra	27.30	13.05	— 0.10
Liszt folyó hóra	62.—	18.65	— 0.02
— aug.-ra	61.50	18.49	— 0.27
— szept.—októberre	59.25	17.81	— 0.86
— utolsó 4 hóra	58.75	17.66	— 0.10
Olaj folyó hóra	73.50	35.13	— 0.24
— aug.-ra	74.—	35.37	+ 0.24
— szept.—októberre	75.75	36.21	— 0.04
— utolsó 4 hóra	75.50	36.09	— 0.23
Szesz folyó hóra	58.—	30.21	— 0.23
— aug.-ra	57.75	30.07	— 0.14
— szept.—októberre	54.50	28.40	—.—
— utolsó 4 hóra	—.—	—.—	—.—
Szállitási dij: Budapestről	8.27	3.93	
— « Bécsből	7.87	3.74	
BERLIN.			
Buza juliusra	208.—	12.21	— 0.01
— szept.—októberre	198.75	12.67	+ 0.01
Rozs helyben	—.—	—.—	—.—
— juliusra	147.50	8.66	— 0.04
— julius—aug.-ra	—.—	—.—	—.—
— szept.—októberre	143.—	8.39	— 0.16
Zab julius—aug.-ra	133.50	7.84	— 0.09
— szept.—októberre	133.50	7.84	—.—
Olaj helyben	—.—	—.—	—.—
— szept.—októberre	56.90	33.40	— 0.09
— okt.—novemberre	56.70	33.28	— 0.21
Szesz helyben	—.—	—.—	—.—
— julius—aug.-ra	46.90	27.53	+ 0.09
— aug.—szeptemberre	48.—	28.18	+ 0.33
— szept.—októberre	—.—	—.—	—.—
Szállitási dij: Budapestről	3.93	2.30	
— « Bécsből	3.24	1.90	
STETTIN.			
Buza juliusra	210.—	12.33	— 0.07
— julius-aug.-ra	204.50	12.—	— 0.40
— szept.—októberre	198.50	11.65	— 0.22
Rozs juliusra	147.—	8.63	— 0.33
— julius—aug.-ra	144.—	8.45	— 0.30
— szept.—októberre	141.50	8.31	— 0.21
Olaj juliusra	58.—	34.05	— 0.91
— szept.—októberre	56.75	33.31	+ 0.11
Szesz helyben	46.—	27.—	+ 0.16
— julius—aug.-ra	45.30	26.59	— 0.25
— aug.—szeptemberre	46.25	27.15	— 0.23
— szept.—októberre	46.75	27.44	— 0.29
Repcze szept.—októberre	265.—	15.56	+ 0.21
Szállitási dij: Budapestről	4.81	2.50	
— « Bécsből	3.62	2.10	
KÖLN:			
Buza juliusra	21.—	12.33	— 0.41
— novemberre	20.30	11.92	— 0.24
Rozs juliusra	14.80	8.69	— 0.12
— novemberre	14.50	8.51	— 0.24
Olaj helyben	32.50	38.16	+ 0.56
— októberre	29.70	34.87	— 0.15
Szállitási dij: Budapestről	5.95	3.45	

IPARÜGYEK.

— **A pozsonyi ipartanitónő képezdében lefolyt zár- és képesitő vizsgálatokról** csak most vettük a kimeritő tudósitást. Ez intézet, mely hazai intézeteink és intézményeinknek egyik a legszebbek s legüdvösebbeknek, nem igen szorul már reklámra. Az eredmények, melyeket felmutat, annyira kézzel foghatók, hogy csupán a tények felsorolására kell szoritkoznunk. Az intézetben lefolyt zárvizsgálatoknál jagócsi Péterffy József miniszteri biztos elnökölt, mig a képesitő vizsgáknál a következő tagokból összeállitott vizsgáló-bizottság működött. A közokt. miniszter részéről: *Szalay* Imre oszt. tanácsos, *Samarjay* Mihály reáltanodai igazgató, *Vutkovics* Sándor jogakad. tanár, jag. *Péterffy* József min. biztos. A kereskedelmi és iparügyi miniszterium részéről: *Grumm* Ferencz oszt. tanácsos, *Pauschenwein* András, *Hirschler* Sándor nagykereskedők, báró *Jeszszenák* Jánosné és gr. *Esterházy* Istvánné; az egyesület részéről: *Schott* József alispán, J. *Péterffy* Zoltán gyáros, dr. *Kovács* György, *Fülöp* Jónás, *Soltz* Rezső. Miután képesitésre jelentkezett nyolcz növendék irásbeli dolgozataik megbiráltattak és jóknak nyilvánitattak, megkezdetett a szóbeli vizsga. A nyolcz jelölt következő tantárgyakból vizsgázott. *Által. nevelés és módszertan, magyar nyelv és irálytan, földrajz és történelem, természetrajz, természettan, vegytan, anyagisme, végre számtan és kereskedelmi könyvvitel.* A vizsgálatok eredménye több mint kielégitő. Ugyan is a többek között 3 olyan leány tette le a képesitőt, több s kevesebb azonban minden esetre oly sikerrel, kik az intézetbe lépésük alkalmakor magyarul csak hallottak, de maguk vagy keveset, vagy épen semmitsem beszéltek, még kevésbbé értettek. A képesitésre bocsájtott jelöttek minden tantárgyból tételeket huztak, s a bizottság nem elégedett meg azzal, hogy a szerencse adta tételt jól vagy kitünően elmondatott, hanem nem egyszer keresztüzbe vette az illetőt kérdéseivel oly annyira, hogy itt-ott feledni kezdettük, hogy ipartanitónők képesitésén vagyunk, és azt kelle hinnünk, hogy valamely magasabb tudományos intézet növendékei állanak az érettségi vizsga előtt. Mindazonáltal a képesitendő jelöltek nem igen jöttek zavarba, s igy a szóbeli vizsgálat szépen sikerült. — S ha sikerült ez, még jobban sikerült a gyakorlati vizsgálat, mely alkalommal a különféle gépek a növendékek által szétszedettek, az utolsó legkisebb csavarig megmagyaráztattak, s ismét összeállittattak. Ezután hozzá fogtak a versenymunkához, bebizonyitandók, hogy a kiállitott tárgyak csakugyan saját készitményeik. Nem tudjuk eléggé helyeselni az igazgató által ezen intézetben behozott rendszert a kiállitást illetőleg. Nem az összes növendékek produkcziójával találkozunk itt, melynek háta megett gyakran megrovást érdemlő kápráztatást talál a szemlélő, hanem, a képesitendő növendék kiállitja összes mintagyüjteményét, melyet négy éven át, kezdve a munkák elemeitől, egész a legnevezetesebb darabig, meglepő változatossággal készitett, s nem is kell az embernek valami különös szakképzettséggel birni, hogy megitélhesse a véghetetlen szorgalmat, mely kifejtetett és a helyes irányt, mely a tanitásban rejlik. Alkalmunk volt az egész intézet felett beható áttekintést nyerni s a benyomás, melyet nyertünk, — őszintén mondva — kedvező, a szellem magyar, családias és világos kifejezése annak, hogy a mig a vezetés, s a tanitói testület közreműködése minden kritikán felül áll, addig másfelől ezen intézetben a növendékek oly kiképzést nyernek, mely után könnyen megküzdenek az élet nehézségeivel. —

Ezen állitás mellett világosan szól a *gyakorlati eredmény*. A pozsonyi nőipar tanitónő képezdéből eddig 72 okleveles ipar tanitónő és 7 munka mesternő került ki. Egy sincs, ki napi élelmét tisztességesen meg ne tudná keresni. Nem lettek mind tanitónők, hanem a legkülönfélébb állásokat töltik be; pl. mint házi leányok nagyobb gyermekek mellett, mint önálló munkásnők, mint pénztárnokok üzletekben, mint női munka gépraktárak kezelőnői stb. De tanitanak, hol szükség van reá elemi tantárgyakat is nép- vagy elemi iskolákban. Tekintve most azon, aránylag csekély dijt, melyben egy leány kiképeztetése ezen intézetben kerül, elmondhatjuk, hogy a középosztály leány gyermekeire nézve az ipartanitónő képezde Pozsonyban — áldás!

— **Az iparművészeti muzeum ujjárendezését** már befejezték. A muzeumot a napokban meglátogatta *Trefort* Ágoston közoktatásügyi miniszter és *Szalay* Imre min. titkár. A miniszter, kit a termekben *Rath* György kalauzolt, több izben kifejezte elismerését a gyüjtemények fölötte czélszerü beosztása fölött. A gyüjtemények a termekben az uj beosztás szerint a következőleg vannak rendezve. A félemeleti első két teremben vannak a bronzmű-iparágak ugyszintén az arany- és ezüst-tárgyak gyüjteményei. A harmadik teremben a fa-faragványok és az e műiparággal kapcsolatos csontfaragványok. A negyedik nagyteremben van az üvegműipar, a mozaik-, a lakk-, a szalma- és a bőr-műipar. Az e terembe nyiló folyosóban a bábsütő formák és a XVIII. századbeli kartonminták vannak elhelyezve. A földszinti nagyteremben van a cheramika és a majolika műipar országok szerint osztályozva. Az ide nyiló oldalteremben a magyar cheramika műtárgyai vannak. Az összes termek falai mellett felállitott szekrényekben a szövetek és a himzések vannak a következőleg osztályozva: Kina, Japán, India, Persia és Törökország, az alsó termekben pedig a saraczén, olasz, spanyol, németalföldi és franczia szövetek és különféle utánzatok. A termek falain végig pedig különböző keleti szőnyegek függnek. Az iparművészeti muzeumot a közönség számára holnap (vasárnap) nyitják meg és pedig délután 3-tól 7-ig. Azonkivül nyitva lesz mindenkor vasárnap délután 3-tól 7-ig, kedden és csütörtökön pedig délelőtti 9 órától déli 1 óráig.

— **Az állami közép-ipartanoda** zárvizsgálatai alkalmából még a következőket közöljük: A három évfolyamon 80 tanuló tett vizsgálatot átalában jó eredménynyel, csak az első évesek közül marad vissza két-három tanuló mint ismétlő. Különösen érdekesek és látogatottak voltak az *épitészeti, gépészeti, vegyészeti* és a *fémvasipari* osztályok szakvizsgálatai és a műhelygyakorlat. E vizsgálatok és az összes tanulók rajzaiból rendezett kiállitás bizonyságot szolgáltattak arról, hogy ez az intézet nagyon gyakorlati irányban halad és szorosan alkalmazkodik a hazai ipargyakorlat követelményeihez és hogy már létezése három első évében oly szép előhaladást mutat fel mint kevés hasonló tanintézet. A tanitás szép sikere mellett örvendetes tény gyanánt emlithető fel, hogy a lefolyt tanévben 16 tanuló 2125 frt ösztöndijat élvezett s ez az ösztöndijalap a megyék és városok alapitványaival a jelen évben már 3000 frtra emelkedik.

NAPIREND: Julius 2-án.

Naptár: Vasárnap. Róm. kath.: A 5. Sarlós B. asszony. — Prot.: A. 4. Sarlós B. asszony. — Görög-orosz: (junius 20.) C. 5. C. 5. Pat. Metád. — Zsidó: (tham. 15.) — Nap kél 4 ó. 11 p., nyug. 7 ó. 55 p. — Hold kél 8 ó 42 p. este, nyug. 5 ó. 22 p. reggel.

Az igazságügyminiszter fogad d. e. 10—2 óráig.

A honvédelmi miniszter fogad d. e. 10—2 óráig.

Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2 óráig.

A budapesti tanitó-egylet nyári közgyülése d. e. 9 órakor saját helyiségében (medve-utczai iskola).

Képárnosarnok a sugaruti műcsarnokban d. e. 9-től 12-ig. Belépti dij 10 kr.

Üvegfestészeti kiállitás Kratzmann Ede műtermében (a füvészkert mellett) egész nap látható dij nélkül.

Gazdasági és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—4.

Iparmuzeum a sugaruti műcsarnok épületében d. u. 13—16.

Akadémiai könyvtár d. e. 9—12-ig.

Egyetemi könyvtár d. e. 9—12-ig.

Muzeumban: képtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Margitszigetre hajó indul fél óránkint. A szigeten katona- és czigány-zene.

Császárfürdőbe hajó indul óránkint.

Szamojed karaván az állatkertben látható egész nap.

Kivonat a hiv. lap jul. 1-i számából.

Árverések a fővárosban. Grau Izabella 4720 frtra becs. ingatl. augusztus 21 (I—III). Kiszela E. 2214 frtra becs. ingóságai julius 4 (malom-utcza 44).

Árverések a vidéken. Petrőcz Márton 1720 frtra becsült ingatl. aug. 1 Győr. Sziráki István 800 frtra becs. ingatl. julius 24 Sz.-Miklós (Nagy-Kikinda). Kovács János 3995 frtra becs. ingatl. aug. 2 Szatmárnémeti. Kabina István 1000 frtra becs. ingatl. julius 24 Szénásfalu (Aranyos-Maróth). Késmárky Honoráta 17,065 frtra becs. ingatl. aug. 28 Uszor (Somorja). Halász Dániel 2176 frtra becs. ingatl. szept. 11 Sz.-Fehérvár. Özv. Farkas Domokosné 1902 frtra becs. ingatl. julius 12 Száltelke (Maros-Vásárhely). Beszü Kosztát 764 frtra becs. ingatl. julius 20 N.-Becskerek. Vendler János 2000 frtra becs. ingatl. julius 6 Ns.-Dömölke (Sárvár). Micskó János 22,250 frtra becs. ingatl. aug. 30 Budfalu (Szatmárnémeti). Drinován József 229 frtra becs. ingatl. julius 20 Kutina (Lugos). Nagy-Topolovecz 13,448 frtra becs. ingatl. augusztus 8 Temesvár. Havas Dezső 17,376 frtra becs. ingatl. szept. 5 Almás (Borosjenő). Smilovits Lipót 2,66 frtra becsült ingóságai julius 10 M.-Sziget. Róthauser Ignácz 4921 frtra becs. ingóságai julius 8 N.-Sz.-Miklós. Kohn J. 27,522 frtra becs. ingóságai jul. 6 Kula. Schvell Vincze 3116 frtra becs. ingóságai julius 10. Ujvidék. Pretrov Proka 2215 frtra becs. ingatl. szept. 30 Pancsova.

Csődhirdetmény. Nagy Antal tapolczai lakos ellen, bej. julius 25. Csődbiztos; Mihálovics Károly tvszéki biró, tömeggondnok: Boschán Gyula ügyvéd.

Csődmegszüntetések. Lehrer József, Gifling Mihály győri lakosok ellen. Társy Ignácz ar.-maróthi lakos ellen.

Pályázat. Az apatini kir. jbiróságnál bir. végrehajtói állomásra.

A kis lottó huzásai julius 1-én.

Bécsi	18	25	40	89	86
Gráczi	79	57	43	25	28
Temesvári	30	35	74	65	45

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Csávolszky Lajos.

IDEGENEK NÉVSORA.

Angol királynő szálloda.
Gr. Apponyi Gy. tan. Pozsony.
Gr. Apponyi A. képv. Eberhardt.
Gr. Bombelles K. birt. Karád.
Huszár B. birt. Balog.
Graeil J. főisp. Szabolcs.
Carusso Sz. mgzó Triest.
Branhovits S. mgzó Belgrád.
Pavlovits S. ügyv. Belgrád.
Werschetz M. keresk. Makó.
Pezarovits R. keresk. Szerajevó.
Weis H. keresk. Bécs.
Schmidl G. keresk. Pozsony.

Arany sas szálloda.
Vats M. kapitány Szlavónia.
Mandl M. keresk. Jászberény.
Szuházy A. mgzónő Csenger.
Tóth M. ügyész neje Debreczen.
Gr. Degenfel földb.-nő Szirák.
Klein A. földb. Telepuszta.
Endre L. földb. K.-Félegyháza.

Európa szálloda.
Monntain K. lovag London.
Duvillard Thivel M. birt. Lyon.
Schablin J. igazg. N.-Surány.
Migtior L. orvos Milano.
Reizmann A. keresk. N.-Várda.

Erzsébet szálloda.
Halász M. földb. Csány.
Dr. Hasz S. ügyv. Orosháza.
Barcs B. ügyv. Tisza-Füred.
Schmidt J. gymn. tanár Pécs.
Rácz F. hittanár Temesvár.
Landgraf J. kult. mérn. Barcs.
Dragay L. hadnagy Debreczen.
Ivancsó L. postakez. M.-Sziget.
Kohn J. hivatalnok Almás.
Steiner M. keresk. Tótfalva.

Fehér ló szálloda.
Bordosi J. igazg. Karánsebes.
Máhler M. orv. Vág-Ujhely.
Barabás J. tanár Vasvár.
Bass J. tanitó Nagy-Zsám.
Sinola S. tanitó Kövesd.
Özv. Dombay J.-né T.-Süll.
Mendelge J. biró Oravicza.
Simolo M. mgzó T.-Szt-Márton.
Tuninger J. keresk. Zürich.
Vogl A. keresk. T.-Szt-Márton.
Hercz B. keresk. Tura.
Blau A. keresk. Bécs.
Tölner M. keresk. Brünn.

Fehér hattyu szálloda.
Kempf F. tanár Bécs.
Seelenfried utazó Brünn.
Wein D. keresk. Debreczen.
Flesch M. keresk. Komárom.
Österreicher M. keresk. Szirák.
Frank A. keresk. Miskolcz.
Stern M. birt. Tornalja.
Neumann S. birt Bánréve.
Singer M. birt. Gyón.

Hungária szálloda.
Maeda diplomata Japán.
Scholz M. birt.-nő Vadászi.
Vinczehidy J. igazg. Kikinda.
Szenczy G. igazg. Baja.
Szutrelly J. tanár Ujvidék.
Körmendy J. tanár Pancsova.
Lónyay S. mgzó Som.
Illmann L. mgzó Arad.
Grünwald M. mgzónő Bukarest.
Bretner M. gyógysz. Bukarest.
Ruppert V. épitész Drezda.
Elvan A. keresk. Ó-Gradiska.

Krosz J. keresk. Bezdán.
Schenk M. keresk. Sopron.
Guttmann H. keresk. Stuttgart.
Matschwanszky K. ker. Ujvidék.
Lázár M. keresk. Bécs.
Kaiser A. keresk. Bécs.

Holzwarth-Frohner száll.
Oesterreicher J. igazg. Bécs.
Gottwald E. épitőmester Bécs.
Kiehn J. épit. váll. Szabadka.
Schuller V. mérnök N.-Káta.
Krause J. mérnök N.-Káta.
Kuffler A. gazdász Sillen.
Weiss F. keresk. T.-Abád.
Gedeon M. keresk. Kassa.
Leemann G. keresk. Zürich.
Adami J. keresk. Triest.

London szálloda.
Jeszenszky A. birt. Szt-Mihály.
Kazala D. tanár Eger.
Br. Billot birt. Ledény.
Pruschanszky J. mgzó Temesvár.
Ivanovits J. mgzó Konstantináp.
Weis H. keresk. Temesvár.
Bully D. keresk. Belgrád.
Holzer V. keresk. Pancsova.
Schlesinger B. keresk. Brünn.
Peler J. keresk. Bécs.

Nemzeti szálloda.
Haynald L. bib. érsek Kalocsa.
Majorossy J. titkár Kalocsa.
Br. Romaskon birt. Lemberg.
Fehér A. birt. Debreczen.
Grosz K. birt. Hoszubát.
Demeracz J. birt.-nő Paks.
Jámbor N. mgzó Szeged.
Fabián L. orvos Szt.Miklos.
Jelinek N. igazg. Bereg.
Ludvig J. tanár Alcsuth.
Spitzer J. keresk. Gyöngyös.

Orient szálloda.
Mezey S. földb. Ladány.
Mocsáry M. földb. Szemere.
Németh J.-né és leánya Nyék.
Balla B. gazdstiszt L.-Gerge.
Zöld J. tanár Illyefalva.
Müller E. mérnök Lipcse.
Dorner J. mérnök Berlin.
Heger S. keresk. Triest.
Buher A. keresk. Jägerdorf
Rotter L. keresk. Berlin.
Holler M. keresk. Bécs.
Bruder A. keresk. Bécs
Klein L. keresk. Arad.

Páris szálloda.
Biskeborn C. Konstantinápoly.
Nagy Z. plébános Torda.
Fekete S. gőzmalomtul. Eger.
Stark N. postamester Móritzfelť
Lippe J. keresk. Körös.
Muneles L. keresk. Brünn.
Frankl A. keresk. Cserhát.
Jung N. keresk. Csanád.
Oppenheim A. keresk. Krajova.

Pannonia szálloda.
Nagy S. birt. Ipolyság.
Varjassy J. birt. K.-Tokaj.
Végh B. birt. Tass.
Fischer M. birt. Déva-Ványa
Tenner A. malomigazg. Arad.
Chladek J. karmest. Rózsahegy.
Mandl L. fakeresk. Lónyabánya.
Weidinger J. bányaig. G.-Bánya.
Bizony A. ügyv. Miskolcz.
Bezeghy M. tanár Szeged.

Gsheiter J. utazó Tápió-Szele.
Burány G. főgym. t. Szombatb.
Szabados Gy. mgzó Vácz.
Strosz J. mgzó Szalok.
Kádár M. mgzó Szalok.
Szauer J. mgzó Szegzárd.

Széchenyi szálloda.

Kitzinger J. igazg. Körmöczbánya.
Gyubek F. tanár Kőszeg.
Mártonfy J. tanár Mártonvásár.
Ritter F. mgzó Bécs.
Batzmann G. főhadn. Pozsony.

Tigris szálloda.

Hajdu I. birt. Turkeve.
Löbl J. birt. Szivácz.
Hampel J. tanár Ungvár.
Krämer S. gyáros Deés.
Pollák V. vállalk. Laczháza.

Vadászkürt szálloda.

Darvas J. főispán A.-Tornyó.
Máriaffy A. földb. Szt-György.
Bendel K. épitöm. M.-ország.
Laszkáry Gy. földb. Romhány.
Morusan Gy. mgzó Bécs.
Szabó A. mgzó Bécs.
Heresztényi J. földb. M.-ország.
Schuszter Gy. hivat. Pozsony.
Georgevics E. mgzó Zombor.
Berta Gy. földb. Hideg.
Hets J. földb. Arad.
Barczay M. földb. Arad.
Cathrein J. keresk. Köln.
Angerth M. plébános Erdély.
Endrődy S. tanár N.-Várad.
Paller K. tanár Székesfehérvár.
Kramolin E. ügyv. Szegzárd.
Hamrus G. tan. Székesfehérvár.

Elhaltak Budapesten 1882. junius 30.

Danisits Erzsébet 17 év. hentes leánya I. k. sáncz-u. 6. vizkór.
Zsubory Kálmán 42 év. czukr. I. k. Verbőczy-u. 22. sorvasztó láz.
Scheffner Teréz 31 év. hajadon II. k. fő-u. 43. tüdőgümő.
Haust Ferdinánd 2 év. kőmüves fia IX. k. üllői-ut 3. hörglob.
Szeifer József 4 év. szabó fia IX. k. üllői-ut 65. vörheny.
Liedl József 32 év. kövező mest. VII. k. Gizella-ut 2602. tüdővész.
Zimmermann Vincze 2 év. lakat. fia VI. k. r.-árok-u. 68. bélhurut.
Sedelmaier Gy. 5 év. czipész fia III. k. Lajos-u. 240. ránggörcs.
Vargha-Tarr E. 82 év. mgzó özv. IV. k. borz-u. 10. végelgyengül.
Vész János A. 57 év. müegyet. tan. IV. k. bástya-u. 6. kimerülés.
Szőke M. 5 év. szabász leánya IV. k. muzeum-körut 41. vörheny.
Schmidt Dezső 3 év. tanitó fia IV. k. gr. Károlyi-u. 8. gégelob.
Steiner Pitter K. 67. mgzó özv. IV. k. váczi-u. 12. gutaütés.
Tiller-Zohr N. 72 év. mgzó özv. IV. k. hatvani-u. 11. kimerülés.
Ronberger András 74 é. mészáros VIII. k. üllői-ut 64. aggaszály.
Zsák József 46 é. napszámos X. k. hüdés.
Rittbein János 54 é. napsz. VI. k. Vörösmarty-u. 45. tüdővész.
Fillinger Teréz 43 é. napszámos utról tüdővész.
Kaidits Mátyás 21 é. kőmüves lakástalan hasibagymáz.
Vaverka Ferencz 27 é. rézöntő utról veselob.
Fögler Jozefa 16 é. kdő leánya VIII. k. ösz-u. 34. tüdőlob.
Fischer Mária 3 é. eszt. leánya VIII. k. ösz-u. 32. himlő.
Vuch Kasznár A. 41 é. adóbizt. neje VIII. k. Stáhli-u. 5. kimerülés.
Nagy Anna 1 é. napsz. leánya VIII. k. kőfaragó-u. 10. hökhurut.
Szabacz Magdolna 4 é. VIII. k. gyermek-kórház vörheny.
Duscher János 50 é. köm. IX. k. soroksári-u. 76. tüdőlob.
Sturm Gizella 3 é. kalapos leánya IX. k. Tompa-u. 12. kanyaró.
Tóth Imre 2 é. kocsis fia IX. k. üllői-ut 111, sorvadás.

NYILT-TÉR.

A trieszti Riunione Adriatica di Sicurta biztositó társaság.

(x) A junius 28-án lovag Daninos Sándor vezérigazgató elnöklete alatt tartott közgyülésén az 1879—81-dik három évi időszaki életbiztositások kilenczedik zárlata és az 1881. évben a többi biztositási ágak évi számla zárlata a részvényesek elé terjesztetett. Utalással a társaság összes ügynökségeinél díjtalanul megkapható terjedelmes jelentésére, mely az igazgatósági jelentésre, a számla zárlatra, a vagyonkimutatásra stb. kiterjed, s melyben a társulati tevékenység minden egyes neme előtüntettetik, s az alaptőke határozottan kimutattatik: itt a mérlegnek csak legjelentékenyebb pontjait akarjuk kiemelni:

I. Életbiztositások.

A lefolyt háromévi időszakban átvett életbiztositások a következő összegekre rugtak. Az A) osztályban (túlélői biztositások.) 2.508,003.— frt tőke és 19.721 frt járadék. A B) osztályban. (Halálozási biztositások) 8.191,722.— tőke és 1080 frt járadék. Az 1881. évi deczember 31-én ebben levő biztositások az A) osztályban 5.615.952 frt tőkére és 46,998 frt rentére, a B) osztályban 20.875,142 frt tőkére és 12,699 frt járadékra rug. A díj bevételek 3.041,746 frtra rugtak a 2.691,405 forintnyi bevétellel szemben. A tőke beruházások 762,176 frtot tettek az előbbi trienniumban bevett 674,828 frttal szemben. Az árfolyamok emelkedése következtében az ezen osztályba tartozó állam- és egyéb értékpapirok 74,500 frttal emelkedtek; ami azonban az évi nyereségbe nem vonatott be, hanem az árfolyam hanyatlások esetére fentartott általános tartalék tőkéhez számittatott. — A halálozási esetek folytán, viszont-biztositások levonásával, 1.117,181 forint, a határidőre megszabott halálozási és kiházasitási biztositásoknál 652,913 forint, személyes járadékoknál 108.688 frt adatott ki. Ezenkivül a deczember 31-én még likvid állapotban levő halálozási és életbiztositások 106,691 frttal rezerváltattak. A még érvényben levő biztositások fedezésére a viszonbiztositások levonásával, 5.096,465 frt mint díjtartalék visszatartatott s ez 457,796 frttal több mint a legutóbbi trienniumban. Az életbiztositási mérleg eredménye rendkivül kedvező. E szerint azonkivül, mint fentebb emlitettük, a 45,700 frtnyi árfolyam emelkedésen kivül a megtakaritott tiszta nyeremény 375,796 frt 36 krra rug. Ebből az igazgatóság javaslata folytán 150,000 frt az életbiztositási osztály számára külön nyeremény-alap képzése végett visszatartatott s igy az ez után fenmaradó 22,796 frt 86 krnyi felesleg az általános nyereségi és veszteségi számlára átvitetett, illetőleg az évi nyereményhez hozzácsatoltatott. A nyereményrészletekkel való biztositásoknál mutatkozó nyereség 152.047 frtra rug, s ebből az alapszabályok értelmében a fele rész a föltétellel biztositottak közt fog kiosztatni.

II. Elemi (tüzszállitási- és jégkár) **biztositások.**

A biztositások ezen ágában az 1881. év folyamában bevett készpénz dijak 6.830,680 frtra s egzidejüleg az előbbi évekből származó dijalap 8.429,024 frtra rug. A viszontbiztositási dijakra 3.197,318 frt adatott ki. Ezen biztositási ágaknál a lefolyt évben káresetekre 5,257,939 frt fizettetett ki s ez összegből a viszontbiztositási részletek levonásával 2.759,564 frt a társaság terhére esik. Ezenkivül 177,900 frt a lehető károkra tartatott fenn. A tüzkárbiztositási üzlet a lefolyt évben nem mutathat fel kedvező eredményt, mert sok és jelentékeny tüzesetek fordultak elő s a nagy verseny következtében a lefolyt évben is mérsékelni kellett a díjtételeket. A jégkár biztositások az olasz királyságban jövedelmet hoztak ugyan, ellenben az osztrák-monarchiában kedvezőtlenek voltak. A készpénz díjtétel tartatékok a tüz szállitási biztositásoknál 1.193,040 forintra rugnak, a viszontbiztositásokra eső részletek levonása után. Ez összeg teljesen mentes az alkuszi járulékoktól, s mindenféle egyéb megterheltetésektől, mert ez összegjárulékok és illetékek már előbb levonásba helyeztettek. A tüzkárdij-tartalék a díjbevételek 54%-át képezi a viszontbiztositások levonásával. A jégkárbiztositások külön alapja 150,000 frtról 250,000 frtra emeltetett. Ezenkivül a társulat díjtárczája a több évi biztositásokból 13.206,696 frttal rendelkezik a mult év végén mutatkozó 10.908,452 frttal szemben. Az általános igazgatás értékpapirjai az árfolyamok emelkedése következtében 12,460 frt 76 kr nyereséget mutathatnak fel, melyből csak 460 frt 76 kr az évi nyereséghez csatoltatott, 12,000 frt pedig az árfolyamok hanyatlása esetére fentartott tartalék emelésére hagyatott fenn. Emellett azon papirok, melyek sorsolás utján visszafizettetnek, nem a magasabb tőzsdei árfolyamok, hanem al parin számittattak be. A különböző díj- és káralapok kiegészitése és az összes kiadások levonása után a lefolyt évben az évi számla szerint megmaradó tiszta haszon 386.500 frtra rug; ebből 150,000 frt az életbiztositási osztály számára külön biztositási tartalék gyanánt tartatik fenn, 86.500 frt pedig az árfolyamok ingadozása esetére fentartott tartalék alap szaporitására forditattott s még ezeken kivül **250.317 frt 90 kr.** felesleg mutatkozik. Ebből az alapszabályok értelmében 20%-a általános nyeremény tartalék alaphoz csatoltatott, s az igazgatók és számvizsgálók járulékainak levonása, továbbá az intézetbeli hivatalnokok takarékpénztára számára eső járulékok levonása után minden egyes részvényre **50 frt** osztalék esik, mely julius 7-én ki fog fizetni. A tartalékok összege 7.425,932 frtra rug, ebből az életbiztositások díj tartalékára 5.096,465 frt, a tüzkár biztositások díj tartalékára 1.271,440 frt, a szállitási tüzbiztositások díjtartalékára 20,600 frt, a jégkárbiztositásokra díjtartalék alapjára 250,000 frt, az árfolyamok ingadozása esetére fentartott tartalék alapra 161,500 frt, a nyereségi tartalék alapra 445,927 frt, és az életbiztositási osztály külön nyerési tartalék alapjára 150,000 frt. Az intézetbeli hivatalnokok takarékpénztára most, nyolcz évi fennállása után 171,673 frt 92 krnyi vagyonnal rendelkezik. Miután a közgyülés az igazgatók és számvizsgálók jelentését tudomásul vette, s különös megelégedését fejezte ki az általuk elért fényes üzleti eredmények felett, melyek a társulat több osztalékának rendkivüli arányokban való emelkedésében mutatkozik, az igazgatóknak a felmentvény megadatott. Ezután a napirenden levő választások ejtettek meg, Halem Henrik igazgatósági taggá, Afenduli György revizorrá, gróf de Poja Emil Albert számvizsgáló helyettessé ismét megválasztattak. 4254

NYILATKOZAT.

Alólirott, mint az e lap 166., 167. és 168. számaiban megjelent *Óvás* közlője, ezennel az abban férjemet kompromittáló nyilatkozatomat, melyet különben is félreértés miatti elfogultságomban, viszálkodásunk közepett tettem közzé, — megnyugtató felvilágosittatásom után kötelességemnek ösmerem emez *Óvást visszavonni*, s őt továbbra is mint eddig, közbecsülésnek örvendő kereskedőt s jó férjet ösmerőseim szives bizalmába ajánlani.

Püspök-Ladány, 1882. junius 30-ikán. 4248

Simon Balázsné- szül: Nedolai Erzsébet

T. cz.

FONTOS. **Földbirtokos és gazdász** urak számára ministerialis rendelet szerint cséplőgépekhez előirt első segélynél szükséges kötszerek a legjutányosabb áron kaphatók. Ugyszintén a legujabb szerkezetü **sérvkötők,** orthopädiai készülékek, betegápoláshoz szükséges eszközök és sebészeti müszerek nagy választékban. 4246

GARAY SAMU

sebészeti mű- és kötszergyártónál

Budapesten, Ferencziek bazára 16. sz.

Első rangú egészségi és asztali-viz.

Legtartalomdusabb bor- és lithion-forrás

SALVATOR

vastartalom nélkül, gazdag term. szénsavtartalommal,

Lipóczi forrás-igazgatóság Eperjesen

Kapható minden ásványvizkereskedésben és a legtöbb gyógyszertárban.

Főraktár: Édeskuty L. Budapesten.

Bilini savanyuviz,

mint az **égvényes savanyuvizeknek** kiváló képviselője, eltekintve gyógyászati értékétől, a legkitünőbb diätetikai italt nyujtja.

BILINI ÉDECSEK

(emésztési czukorkák)

biztos szer a **gyomorégetés, gyomorhurut** s mindennemű **emésztési bántalmak** ellen, meglepő eredménynyel hatnak a gyermekszervekben, a különféle emésztési bajoknál.

FŐRAKTÁR:

ÉDESKUTY L. m. k. udv. ásványviz-szállitónál Budapesten, Erzsébettér 7. sz.

ugyszintén kapható minden gyógyszertár és fűszerkereskedésben; a **bilini savanyuviz** pedig kapható a vendéglőkben is. 3719

A BOLOND ISTÓK

mai számában megjelent

Simor futása. (vers Bolond Istóktul.)

Hála-processio az eszlári sakternél. (kép.)

Tisza K. ebéd előtt és ebéd után. (2 képpel.)

Pyramidalis kérdés. (kép.)

Egyéb nevezetes közlemények: **Gerleházy Arabella.** — **Kállay** rájx miniszter mint préta. — Zsül és Hugli. — **Magyar lyra.** — **Khagal.** — Hirek. — Spajzczedli à la Agái. — Tedeum Spahrmann szerencsétlen megmenekülésére. — **Magyarország boldog ország!** (vers) — B. I. a szinházban. — Saison versek. — Keleten. — Gombák, Telefon, stb.

Bolond Istók, a legnagyobb és legdiszesebb élczlapunk, megjelenik minden vasárnap számos képpel. Előfizethetni **julius — október** évnegyedre 2 frt. Budapest, Kerepesi-út 12.

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, julius 2-án:

PALMAI ILKA utolsó föllépte szabadsága előtt.

A becsület szegénye.

Eredeti népszinmü dalokkal 3 felv. Irta Makróczy János.

Személyek:

Nyomárkai B.	Horváth
Bakajsza Döme	Kovács I.
Szakonyi	Eőry
Gencsy Antal	Szabó
Patakyné	Nagy Ibolyka
Bandi	Ging Anna
«Virslis Rebus»	Klárné
«Nyakigláb Lipi»	Komáromi J.
Szomotorné	Párténpiné
Imre	Vidor
Suhajda Náczi	Tihanyi
Czilinderes Maris	Rákosi Szidi
Fiskális Jutka	Vidorné
Lapczap Sári	Béni Irma
Hiphopp Bábi	Szőcs Kata
Czuczajka Biri	Vasváriné
Gócs Pestu	Sánta
Türkalja Miska	Füredi
Czinczár D.	Ujvári
Gaál Klári	Pálmai Ilka
Jári Lóri	Gyöngyösi Ilka
Migléczi Vera	Molnár Irma
Bogoly Kató	Budai Adél
Lapsánszky	Hatvani
Galagonya Dani	Izsó
Czenczi	Ágostoni B.
Simon	Kolozsvári
Miskolczi rendőr	Marton
Flóris	Várdai

Kezdete 7½ órakor.

Holnap, julius 3-án: HALMI FERENCZ ur, a nemzeti szinház tagja, mint vendég.

A PÁLINKA.

FŐVÁROSI SZINKÖR.

Budapest, julius 2-án.

Piros bugyellaris.

Népszinmü 3 felv., dalokkal. Kezdete 7 órakor.

VIZÁLLÁS 1882. julius 1.

Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	2.15	—	áradó	M.-Sziget	0.82	—	változ.
Komárom	1.82	—	áradó	Beregszász	—	—	—
Budapest	1.88	—	apadó	Sárospatak	0.47	—	apadó
Mohács	2.60	—	apadó	Szatmár	0.60	—	apadó
Vukovár	—	—	—	Tokaj	0.72	—	apadó
Ujvidék	2.94	—	apadó	Szolnok	1.34	—	apadó
Pancsova	1.40	—	apadó	Szeged	2.87	—	apadó
Orsova	2.28	—	apadó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	—	—	—
Barcs	1.38	—	áradó	**Maros**			
Eszék	1.74	—	áradó	Arad	—	—	—
Száva				**Béga**			
Sziszek	0.70	—	apadó	Temesvár	0.36	—	apadó

IDŐJÁRÁS julius 1. reggel 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése

Állomások	Légnyomás mm 700 +	Szél iránya és ereje (1—12)		A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	58.2	DK	4	+ 20.9	—	○
Beszterce	58.9	ENY	2	+ 15.1	—	●
Beszterczebánya	58.1	◎		+ 14.0	—	●
Budapest	58.6	EK	1	+ 18.2	<13	●
Csáktornya	57.5	K	1	+ 19.0	—	●
Debreczen	59.7	◎		+ 20.0	4	◑
Eger	—	E	1	+ 18.2	n	◑
Eszék	—	—		—.—	—	—
Fiume	57.9	E	1	+ 19.8	2	●
Késmárk	60.7	◎		+ 15.6	—	●
Keszthely	59.9	K	2	+ 19.2	<18	◑
Kolozsvár	58.3	NY	1	+ 18.0	—	◑
Magyar-Óvár	58.9	◎		+ 15.6	<7	◑
Mármaros-Sziget	57.1	K	2	+ 18.4	—	●
Nagy-Enyed	57.4	◎		+ 19.2	—	◑
Nagy-Szeben	59.0	D	1	+ 20.9	—	◑
Nagyvárad	58.5	◎		+ 20.7	2	○
Orsova	59.9	◎		—.—	9	◑
Pancsova	57.9	DNY	2	+ 20.3	1	○
Selmeczbánya	59.7	DNY	4	+ 14.5	3	●
Sopron	58.1	◎		+ 17.2	<3	●
Szatmár-Németi	57.5	DNY	2	+ 18.6	—	◑
Szeged	—	—		—.—	—	—
Sepsi-Szt-György	—	—		—.—	—	—
Szolnok	57.5	◎		+ 16.9	<11	≡
Temesvár	57.5	E	1	+ 27.0	—	○
Trencsén	58.1	◎		+ 18.0	1	●
Ungvár	57.6	EK	1	+ 17.4	2	○
Zágráb	57.5	NY	2	+ 19.1	—	◑
Bécs	59.1	◎		+ 16.4	6	●
Bregenz	60.1	◎		+ 15.3	73	●
Lesina	58.6	DK	3	+ 25.6	—	○
Pola	57.4	◎		+ 21.3	—	●
Prága	61.1	ENY	2	+ 16.0	—	◑

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A depresszió (752—755) Oroszország délnyugati részéből Magyarországon keresztül (757) az Adriai tengerig benyúlik s kiterjed a kontinens nagy részére (760). Gyenge szelekkel az idő többnyire változó, helyenkint esőkkel, itt-ott égiháboruval; a meleg keveset változott.

Hazánkban: Különböző irányu gyenge szelek mellett a meleg általában alig kevéssel, a légnyomás ellenben jóval kisebb lett — Kevés déli helyek kivételével, többnyire változó felhőzet mellett, számos helyi esők voltak; égiháborúval: Budapesten, Keszthelyen, Magyar-Óváron, Sopronban és Szolnokon.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Változó felhőzetü időt, gyakori esőkkel, itt-ott égiháborúval várhatni.

Vasut-közlekedési utmutató.

A vonat indul	A vonatok minősége	Indulási idő
Az osztrák államvasut indóházából		ó. p.
Budapestről, Érsekujvár, Pozsony, Bécs	személyv. futárvon. személyv. futárvon.	9.30 este 8.30 regg. 9.20 regg. 2.10 d. u.
Bpestről, Vácz, Esztergom-Nána, Érsekujvár	vegyes v.	12.05 d. e.
Bpestről, Vácz, Esztergom-Nána	omnibusv.	5.— d. u.
Budapestről, Czegléd, Szeged, Temesvár, Karánsebes, Verciorova	személyv. futárvon. személyv.	6.15 este 10.10 este 6.55 regg.
Budapestről, Czegléd, Debreczen, Miskolcz, Kassa	személyv. személyv.	6.35 este 8.— regg.
Budapestről, Czegléd	omnibusv.	3.— d. u.
Bpestről, Czegléd, Szolnok, Püspökladány, N.-Várad, Kolozsvár, Brassó, Predeal	futárvon.	10.10 este
Bpestről, Czegléd, Szolnok, Arad, N.-Szeben, Brassó	személyv. személyv.	6.35 este 8.— regg.
A magyar államvasut (losonczi) indóházából		
Budapestről, Hatvan, Salgó-Tarján, Losoncz, Zólyom, Ruttka	gyorsvon. személyv. személyv.	6.34 regg. 7.31 regg. 5.40 d. u.
Bpestről, Gödöllő, Hatvan, Miskolcz, Kassa	személyv. vegyes v. gyorsvon.	7.31 regg. 8.49 este 11.— éjjel
Budapest, Szolnok, P.-Ladány, Nagy-Várad, Kolozsvár, Brassó, Predeal	személyv. gyorsv.	8.— regg. 9.45 este
Budapest-Nagyvárad	vegyesv.	6.46 este
Budapestről, Gödöllő Hatvan	helyivon.	2.50 d. u.
Budapestről Gödöllőre	helyivon.	10.18 d. e. 12.00 d. u.
Budapest, Rákos, Ujszász, Szolnok	személyv. vegyes v. gyorsvon.	8.00 regg. 6.46 este 9.45 este
A déli vasut (budai) indóházából		
Bpestről, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof	személyv. gyorsvon. vegyes v.	7.10 regg. 5.— d. u. 7.45 este
Budapest-Székesfehérvár	vegyes v.	11.00 d. e. 7.45 este

A vonat megérkezik	A vonatok minősége	Megérkezési idő
Az osztrák államvasut indóházába		
Bécs, Pozsony, Érsekujvár, Budapestre	futárvon. személyv. futárvon. személyv.	2.31 d. u. 5.42 d. u. 9.41 este 5.57 regg.
Érsekujvár, Esztergom-Nána, Vácz, Bpestre	vegyes v.	11.51 d. e.
Esztergom-Nána, Budapestre	omnibusv.	8.30 este
Verciorova, Karánsebes, Temesvár, Szeged, Czegléd, Budapestre	személyv. futárvon. személyv.	8.40 este 7.30 regg. 8.45 regg.
Kassa, Miskolcz, Debreczen, Czegléd, Bpestre	személyv.	7.55 regg.
Predeal, Brasso, Kolozsvár, N.-Várad, Püspök-Ladány, Szolnok, Czegléd, Budapestre	futárvon.	7.30 regg.
Brassó, N.-Szeben, Arad, Szolnok, Czegléd, Budapestre	személyv. személyv.	7.43 este 7.55 regg.
Czeglédről-Budapestre	omnibusv. vegyes v.	1.45 d. u. 5.20 este
A magyar államvasut (losonczi) indóházába		
Ruttka, Zólyom, Losoncz, Salgó-Tarján Hatvan, Budapestre	személyv. személyv. gyorsvon.	8.50 regg. 8.00 este 10.14 este
Kassa, Miskolcz, Hatvan, Gödöllő, Budapestre	személyv. vegyesv. gyorsvon.	8.00 este 6.33 regg. 7.18 regg.
Predeal, Brassó, Kolozsvár, Nagyvárad, P.-Ladány, Szolnok, Budapest	gyorsv. személyv.	7.30 regg. 7.22 este
Nagyvárad, Budapest	vegyesv.	7.55 regg.
Hatvan, Gödöllő, Budapest	helyivon.	10.36 d. e.
Gödöllő Budapest	helyivon.	6.39 este 9.08 este
Szolnok, Ujszász, Rákos, Budapest	gyorsvon. személyv. vegyes v.	7.30 regg. 7.22 este 7.55 regg.
A déli vasut (budai) indóházába		
Pragerhof, Kanizsa, Székesfehérvár, Bpestre	vegyes v. gyorsvon. személyv.	8.13 regg. 11.35 d. e. 8.47 este
Székesfehérvárról-Budapestre	vegyes v.	4.58 d. u.

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁJA.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései julius 1.

Faj		Irányzat	74 kg frttól	74 kg frtig	75 kg frttól	75 kg frtig	76 kg frttól	76 kg frtig	77 kg frttól	77 kg frtig	78 kg frttól	78 kg frtig	79 kg frttól	79 kg frtig	80 kg frttól	80 kg frtig	81 kg frttól	81 kg frtig
			Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára															
bánsági buza	ó	lanyha	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —
tiszavidéki	«	«	11.35	11.45	11.50	11.55	11.65	11.75	11.85	11.95	12.—	12.05	12.10	12.15	— —	— —	— —	— —
pestvidéki	«	«	11.15	11.25	11.35	11.40	11.45	11.55	11.60	11.70	11.75	11.80	11.85	11.90	— —	— —	— —	— —
fehérmegyei	«	«	11.25	11.30	11.35	11.40	11.50	11.60	11.70	11.80	11.85	11.90	12.—	12.10	— —	— —	— —	— —
m. északi	«	«	10.40	10.45	10.50	10.55	10.60	10.65	10.70	10.75	10.80	10.85	10.90	10.95	— —	— —	— —	— —

Gabona	Ó vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségi suly hektoliterenként	100 kg ára -tól frt	kr.	-ig frt	kr.
rozs	ó	—	lanyha	70—72	7	50	7	75
árpa	«	takarmány	szilárd	60—62	—	—	—	—
«	«	égetni való	—	62—64	—	—	—	—
«	«	sörfőzdei	szilárd	64—66	—	—	—	—
zab	«	—	«	37—40	7	85	8	35
tengeri	uj	bánsági	lanyha	75	7	60	7	65
	«	másnemü	«	73	7	55	7	60
köles	ó	—	«	nélkül	6	10	6	25
káposzta-repcze	uj	—	«	—	—	—	—	—
bánsági repcze	«	—	«	—	—	—	—	—

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	pénz frt	pénz kr.	áru frt	áru kr.
buza	lanyha	tavaszra	—	—	—	—
	«	őszre	10	20	10	24
		—	—	—	—	—
tengeri	«	jun.—juliusra 1882.	7	45	7	50
zab	«	tavaszra	—	—	—	—
	«	őszre	6	25	6	27
repcze káposzta	«	aug.—szeptemberre	13⅝	—	13⅝	—
« bánsági	«	julius—augusztusra	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK

ÁLLAMADÓSSÁG.

		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	6%	119.20	119.50
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	4%	87.50	87.80
Magyar papirjáradék adómentes	5%	87.—	87.30
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. ért. (300 frank)	5%	134.50	135.—
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	134.75	135.25
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	— —	— —
Magyar 1869. keleti vasut állam-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	90.50	91.—
Magyar 1873. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	110.—	110.75
Magyar 1876. keleti vasut állam-kötvény aranyban	5%	95.25	96.—
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 100 frt		117.50	118.50
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 50 frt		116.50	117.50
Tiszai és szegedi kölcsön		109.25	109.75
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	4%	— —	— —
1873-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%		
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	98.25	98.75
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	97. -	97.50
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	97.25	98.—
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	97.—	97.50
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi	5%	— —	— —

		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	99.—	99.75
Magyar országos jelzálog urbéri váltság kötvény (100 frt)	5%	93.—	94.—
Királyi horv.-szlavon jelzálog földváltsági kötvény (100 frt)		—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	97.75	98.50
Magyar királyi kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		— —	— —
Egyesitett államadósság papirban	5%	76.75	77.25
Egyesitett államadósság ezüst kamat január—julius	5%	77.25	77.50
Egyesitett államadósság ezüst kamat april—október	5%	77.25	77.50
Osztrák aranyjáradék 4% kamat	4%	95.—	95.50
Osztrák papirjáradék, adómentes	5%	92.25	92.75
Osztrák államadósság, kisorsolással 1854-iki à 250 frt p.p.	4%	120.—	121.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é.	5%	130.—	131.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é.	5%	134.—	135.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.		171.—	172.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.		170.—	171.—
Pest város kölcsöne 1870-ből	6%	104.—	104.50
Pest város kölcsöne 1871-ből	6%	104.—	104.50
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne	5%	98.25	98.75
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	37.—	38.—

RÉSZVÉNYEK.

Osztal. 1881-re	Értékpapirok	Befiz. frt	Utolsó árkelet pénz	áru
	a) Bankok.			
12.—	Ált. magyar municipalis hitelint.	200	202.—	210.—
8.—	Angol-osztrák bank	120	122.—	123.—
9.—	Budapesti bankegyes.-részv.-társ.	100	104.50	105.—
— —	Franco-magy. bank felszámolása.	200	— —	— —
— —	Horvát leszámitoló bank	200	— —	— —
12.—	Iparbank, budapesti	100	53.—	54.—
— —	Központi ipartársulati hitelintézet	80	— —	— —
21.—	Magyar Általános Hitelbank	200	305.50	306.—
27½ frk	Magyar jelzálog-hitelbank	200	— —	— —
5.50	Magy. jelzáloghitelb. II. kib. id. e.	100	122.50	123.50
6.—	Magyar leszám. és pénzváltóbank	100	103.—	103.50
— —	Magyar országos bank részv.-társ.	100	—.—	—.—
17.50	Osztrák hitelintézet	160	311.—	311.50
38.30	Osztrák-magyar bank	300	828.—	832.—
13 —	I. magyar iparbank	150	183.—	184.50
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	575.—	578.—
7.—	Sziszeki hitelbank	100	— —	— —
8.—	«Unio» bank	100	122.—	123.—
	b) Biztositó társulatok.			
— —	Bécsi biztositó társaság	200	250.—	255.—
— —	Bécsi élet- és járadék-biztos. társ	200	330.—	335.—
222.—	Első magyar ált. biztositó társ.	1000	3550.—	3600.—
— —	Foncière pesti biztositó intézet		46.25	47.—
— —	Magyar-franczia biztos. társaság	50	— —	— —
80.—	Pannonia viszontbiztositó társ.	300	1130.—	1150.—
	c) Gőzmalmok.			
— —	Concordia gőzmalom	500	495.—	500.—
50.—	Első budapesti	500	1050.—	1075.—
— —	Erzsébet malom	200	185.—	188.—
— —	Hengermalom	500	535.—	545.—
10.—	Lujza	160	221.—	223.—
22.—	Molnárok és sütők	200	335 —	338.—
— —	Pannonia	1000	1060.—	1070.—
16.—	Viktória	300	380.—	385.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
— —	«Adria» magy. tengeri hajózási részv.-t.		220.—	240.—
— —	Alföld-fiumei	200	171.50	172.—
— —	Báttaszék-dombovári	200	164.—	165.—
— —	Déli vasut	200	131.—	133.—
— —	Észak-keleti vasut	200	163.—	164.—
— —	Erdélyi vasut	200	163.50	164.—
— —	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	— —	— —
— —	Kassa-oderbergi vasut	200	147.50	148.50
— —	Magyar-gácsországi vasut	200	159.50	160.50
— —	M. nyug. v. (székesf.-győr-gráczi v.)	200	166.—	167.—
— —	Osztrák államvasut	200	317 50	318.50
— —	Pécs-barcsi vasut	200	219.—	220.—
— —	Tiszavidéki vasut	200	249.—	250.—

Osztal. 1881-re	Értékpapirok	Befiz. frt	Utolsó árkelet pénz	áru
6.—	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	— —	— —
28.—	Pesti közuti vaspálya	200	425.—	427.—
18.—	Pesti közuti vaspálya élv. jegy.		257.—	258.—
	e) Takarékpénztárak.			
4.—	Budapest III. kerületi	50	51.—	53.—
4.—	Czeglédi	100	— —	— —
33.—	Országos központi	300	530.—	535.—
300.—	Pesti első hazai	1000	4630.—	4650.—
35.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	532.—	535.—
30.—	Magyar ált. takarékp. részv.-tár.	100	— —	— —
— —	Pakracz-daruvár-kutinjai	50	— —	— —
	f) Különféle vállalatok.			
8 —	Alagut	105	111.—	112.—
— —	Általános ipar-részvény-társulat	100	— —	— —
5 60	Általános waggon-kölcsönző társ.	80	85.—	87 —
— —	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	150.—	151.—
40.—	Ganz és társa vasöntöde s gépgy.	400	645.—	650.—
26—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	400.—	405.—
12—	Gyapjumosó és bizt. első magyar	200	—.—	—.—
25.—	Kereskedelmi testület épülete	210	— —	— —
40.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	200	540.—	545.—
55.—	Pesti könyvny. részvény-társaság	500	765.—	775.—
8.—	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	130	— —	— —
— —	Pesti épitő-társaság	85	— —	—.—
7 —	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	125.—	125.50
— —	Salgó-tarjáni kőszénbánya	100	119.—	121.—
16.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	214.—	216.—
— —	Schlick-féle vasönt. s gépgy. II. kib.		102.—	103.—
35.—	Serfőzde első magyar	400	600.—	603.—
30.—	Sertéshizlaló	200	305.—	307.—
— —	Sóskuti kőbánya	200	42.—	45.—
20.—	Spodium és csontlisztgyár	200	277.—	282.—
— —	Szálloda részvény-társaság	200	— —	— —
9.—	Tégla- és mészégető, ujlaki	200	107.—	108.—
— —	Téglagyár, kőbányai	160	253.—	256.—

ZÁLOGLEVELEK.

		pénz	áru
Magy. földhitelintézet papirérték	5½%	101.—	102.25
Magy. földhitelintézet papirérték	5%	100.25	100.75
Magy. földhitelintézet papirérték	4½%	94.50	95.—
Magy. földhitelint. arany v. ezüst	5%	119.75	120.—
Magyar jelzálogbank	5½%	102.—	102.50
Magyar jelzálogbank	5%	98.25	98.75
Kisbirtokosok orsz. földhitelint.	5½%	— —	— —
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	5%	101.—	101.25
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4½%	100.75	101.—
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4%	96.—	96.25
Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	101.25	101.50
Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.50	102.—
Pesti magyar kereskedelmi bank	5%	99.—	99.50
«Albina» takarék- és hitelintézet	6%	98.90	99.40

ELSŐBBSÉGEK.

Értékpapirok	Befizetett frt		Utolsó árkelet pénz	áru
Alföld-fiumei vasut (nagyvárad-eszéki vonala)	200	5%	96.—	96.50
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%	93.50	94.—
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	92.25	92.75
Dunagőzhajózási társulat	300	5%	— —	— —
Dunagőzhajózási társulat	100/200	6%	— —	— —
Észak-keleti vaspálya	300	5%	90.50	91.50
Észak-keleti vaspálya (aranyban)	300	5%	— —	— —
Észak-keleti vaspálya (aranyban)	1000	6%	— —	— —
Magyar-gácsországi vaspálya	200	5%	— —	— —
Magy.-gácsországi vaspálya II. kib.	200	5%	— —	— —
Magyar nyugati vasut (székesfehérvár-győr-gráczi vonal)	200	5%	— —	— —
Magyar nyugati vasut 1874. kib.	200	5%	— —	— —
M. vas. elsőbbs. beruh. aranyban	200/1000	5%	108.25	108.75
I. erdélyi vaspálya	200	5%	91.50	92.50
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	— —	— —
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	200	5%	— —	— —
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn. v.)	300	5%	92.75	93.75
Kassa-oderb. v. (osztrák vonal)	200	5%	— —	— —
Kassa-oderb. v. (magyar vonal)	100	5%	— —	— —
Osztrák államvasut		5%	— —	— —
Tiszavidéki vasut		5%	— —	— —
Általános ipar-részvény-társulat	100	6%	— —	— —
Budapesti lánczhid	100	6%	103.50	104.—
Kőszén- és téglagyár kötvények	100	6%	— —	— —
Lloyd- és tőzsde-épület	100	5%	97.—	98.—

MAGÁNSORSJEGYEK.

	pénz	áru
Osztrák hitelintézet	175.50	176.50
Budavárosi sorsjegy	39.—	40.—
Keglevics sorsjegy	17.—	18.—
Pálffy sorsjegy	38.50	39.50

PÉNZNEMEK.

	pénz	áru
Császári királyi arany (vert)	5.65	5.67
Császári királyi arany (kör.)	5.63	5.65
Osztrák-magyar 8 frtos arany	9.54	9.58
20 frankos arany	9.54	9.58
Török aranylira	— —	— —
Osztrák és magyar ezüst	— —	— —
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi	58.60	58.80

Váltók árfolyama (látra).

	Bank-kamatláb	pénz	áru
Német bankpiaczok 100 márk	4%	58.70	58.85
Amsterdam 100 hollandi frtért	5%	— —	— —
Brüssel 100 frankért	4½%	— —	— —
Páris 100 frankért	4%	47.80	47.90
Marseille 100 frankért	4%	— —	— —
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért	4½%	47.75	47.85
Zürich 100 frankért	4½%	47.75	47.85
London 10 font sterlingért	4%	120.20	120.40
Szentpétervár 100 rubelért	6%	— —	— —
Milano 100 lire nouve ital.	5%	— —	— —

Bécsi tőzsde junius 30.

A) Általános államadósság.		pénz	áru
Egységes jár., papir, május—novemb.	5%	76.90	77.05
Egységes járadék, papir, febr.—aug.	5%	76.80	77.05
Egységes járadék, ezüst január—jul.	5%	77.40	77.55
Egységes járadék, ezüstb. ápr.—okt.	5%	77.35	77.50
Sorsolással, 1854-ből 250 frt sorsj. pp.	4%	— —	— —
Sorsolással, 1860-ból 500 frt sorsj. o.é.	5%	130.20	130.70
Sorsolással, 1860-ból 100 frt sorsj. o.é.	5%	134.50	134.75
Sorsolással, 1864-ből 100 frt sorsj. o.é.		171.—	171.25
Sorsolással, 1864-ből 50 frt sorsj. o.é.		170.—	170.50
Como-járadék 42 lira		34.—	35.—
Államjószági jelzáloglevél 120 frt	5%	145.50	146.—
Bécs-glogn. v. els. jegy. 100 frt p. p.	5%	98.—	— —
B) A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok államadóssága.			
Osztrák aranyjár. adómentes 100 frt	4%	95.20	95.40
Osztr. papirjár. visszafiz. 1881 100 frt	5%	92.20	92.35
Osztr. kincst. j. visszafiz. 1882 100 frt	5%	100.05	100.25
C) A magyar korona országainak államadóssága.			
Magyar aranyjár. adómentes 100 frt	6%	119.95	120.10
Magyar aranyjár. adómentes 100 frt	4%	87.75	87.90
Magyar papirjáradék 100 frt	5%	86.—	86.15
Magyar vasuti kölcsön 120 frt ezüst	5%	135.—	135.50
Magyar vasuti kölcsön 120 frt ar. k.	5%	134.50	134.90
Gömöri államvas. záloglevél 150 frt	6%	—.—	— —
Keleti vasuti ál. kötv. 1869-ből 300 frt	5%	90.50	90.75
Keleti vasutiál. kötv. 1873-ból 300 frt	5%	110.50	111.—
Keleti vasutiál. kötv. 1876-ból 100 frt	5%	95.75	96.25
Magy. államkölcs. 1871. sors. 100 frt	5%	— —	— —
Magy. államkölcs. 1873. sors. 100 frt	5%	— —	— —
Magyar urbéri válts. kötvény 100 frt	5%	— —	— —
M. szőlődézsma-válts. kötv. 100 frt	5%	96.90	97.20
Magyar nyeremény-kölcsön 100 frt		117.50	118.—
Magyar nyeremény-kölcsön à 50 frt		116.50	117.50
M. tiszav. s szegedi ny. sorsj. 100 frt	4%	109.10	109.50

D) Földteherm. kötv. 100 frt pp.		pénz	áru
Csehországi	5%	107.50	— —
Bukovinai	5%	99.30	99.80
Galicziai	5%	100.—	100.50
Karinthiai	5%	103.50	— —
Krajna és tengerparti	5%	103.—	— —
Morvaországi	5%	106.—	— —
Alsó-ausztriai	5%	105.50	107.—
Felső-ausztriai	5%	104.—	— —
Salzburgi	5%	102.—	— —
Sziléziai	5%	109.—	— —
Stiriai	5%	104.—	105.—
Tiroli	5%	99.—	— —
Horvát- és szlavonországi	5%	99.—	102.—
Erdélyi	5%	99.—	100.—
Temesi bánság	5%	97.50	98.—
Temesi 1867-iki sorsolási záradék	5%	97.—	97.50
Magyar	5%	98.20	98.60
Magyar 1867-iki sorsolási záradék	5%	97.—	97.50
E) Más közkölcsönök.			
Dunaszabályoz. sors. 1870-ből 100 frt	5%	113.75	114.25
Dunaszab. kölcsön 1878-ból 100 frt	5%	103.50	104.50
Pestvárosi kölcsön 1871	6%	— —	— —
Pestvárosi kölcsön 1880	5%	97.75	98.25
Triesztvárosi kölcs. 1865	6%	— —	— —
Triesztvárosi kölcs. 1879	6%	— —	— —
Bécsvárosi kölcsön 1867	5%	103.80	104.30
Bécsvárosi kölcsön 1874 (ar. v. ez.)	5%	— —	— —
Bécsvárosi kölcsön 1874 (sorsolás)		127.25	127.75
Olasz járadék 100 lira	5%	— —	— —
Szerb nyer. kölcs. 100 frk	3%	37.—	37.50
Török vasuti kölcsön 400 frk		24.30	24.60
F) Záloglevelek, jelzálog-kötvények és kötvények (100 frtért).			
Osztr. ált. földh.-int. sors. ar. v. ez.	4½%	119.50	120.50
Osztr. ált. földh.-int. 33 éves visszf.	5%	— —	— —
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf.	5%	101.25	101.75
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf.	4½%	98.90	99.20
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf.	4%	93.75	94.25
Csehorsz. földh.-társ. 36 éves visszf.	5½%	104.75	105.25
Csehorsz. földh.-társ. 33 éves visszf.	5%	102.50	103.—

		pénz	áru
Központi földhitelint. bank 38 é.	5%	99.75	100.25
Gácsországi földhitelintézet 18 é.	6%	101.—	102.—
Morvaorsz. jelzál.-hitelbank 36 é.	5%	—.—	103.50
Osztrák jelzálogbank 10 éves visszf.	5½%	100.25	101.—
Osztrák jelzálogbank sorsolással	5%	100.—	— —
Osztrák-magyar bank	5%	101.15	101.30
Osztrák-magyar bank	4½%	100.80	100.95
Osztrák-magyar bank	4%	96.—	96.15
Első osztrák takarékp. sorsol. 30 év	5½%	101.75	102.25
Első osztrák takarékp. sorsol. 32 év	5½%	101.75	102.25
Magyar ált. földhitel.-részv.-t. 34 év	5½%	— —	— —
Magyar földhitelintézet	5½%	101.25	102.75
Magyar földhitelint. sorsolása 39 év	5%	100.75	101.25
Magyar földhitelint. sorsolása	4½%	94.50	95.—
Magyar földh.-int. sors. 39 év arany	5%	119.80	120.20
Magyar jelzálogbank 25 évi sors.	5½%	101.—	101.50
Magyar jelzálogbank 40 évi sors.	5½%	101.—	101.50
Magyar jelzálogbank 40 évi sors.	5%	98.—	98.50
G) Elsőbbségi kötvények.			
Albrecht pálya 300 frt ezüst	5%	95.30	95.70
Alföld-fiumei pálya 200 frt ezüst	5%	96.—	96.25
Arad-temesvári vasut 200 frt ezüst	5%	— —	— —
Cseh északi vasut 300 frt	5%	104.—	104.50
Cseh nyugati vasut 300 frt	5%	101.50	101.75
Dunagőzhajózási társ. 300 frt ezüst	5%	— —	— —
Dunagőzhaj. társ. 100/200 frt ezüst	6%	108.50	— —
Dunagőzhajózási társ. 200 frt arany	5%	110.80	111.—
Duna-drávai pálya 200 frt ezüst	5%	99.—	92.50
Erzsébet pálya 100 frt ezüst	5%	99.50	100.—
Erzsébet p. 300 frt o. é. 1862-iki kib.	5%	99.50	100.—
Ferdinánd északi pálya 100 frt p.p.	5%	104.75	105.25
Ferdinánd északi pálya 100 frt o.é.	5%	101.75	— —
Ferdinánd északi pálya 300 frt ez.	5%	108.—	108.50
Ferencz-József pálya 200 frt ez.	5%	103.—	103.25
Pécs-barcsi pálya 200 frt ez.	5%	100.75	101.25
Károly-Lajos gácsi pálya 300 frt o.é.	4½%	100.25	100.50
Kassa-oderbergi pálya 200 frt ez.	5%	98.75	99.—
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt ez.	5%	93.70	94.—
Lemb.-czern.-jassii p. I. kib. 300 frt o.é.		94.—	94.50
Lemb.-czern.-jassii p. II. kib. 300 frt ez.		100.80	100.50
Lemb.-czern.-jassii p. III. kib. 300 frt ez.		96.50	96.90
Osztrák észak-nyugati p. 200 frt ez.	5%	103.50	103.90

		pénz	áru
Rudolf-pálya 300 frt ez.	5%	100.—	100.25
Erdélyi pálya 200 frt ez.	5%	92.10	92.40
Osztrák államvaspálya 500 frank	3%	179.—	180.—
Osztr. állam.-p. 1874. kib. 500 frank	3%	176.—	178.—
Déli pálya 500 frank	3%	134.50	135.—
Déli pálya 200 frt ar.	5%	119.—	119.40
Dél-északném. összek.-p. 100 frt o.é.	5%	97.—	98.—
Dél-é.-n. összek.-p. 1879. k. 100 frt o.é.	5%	97.75	— —
Tiszavidéki pálya 1000 frt o.é.	5%	100.85	101.15
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt o.é.	5%	93.75	94.—
Magyar észak-kel. pálya 300 frt ar.	5%	91.10	91.40
M. nyug. (Székesf.-győr-grácz) 200 frt	5%	96.50	— —
H) Különféle sorsjegyek.			
Hitelintézet 100 frt o.é.		175.25	175.75
Clary 40 frt p.p.		42.—	42.50
Dunagőzhajózási 100 frt p.p.		111.—	111.50
Innsbruck városi 20 frt o.é.		23.25	23.75
Keglevich 10 frt p.p.		17.50	— —
Krakkói sorsjegy-kölcsön 20 frt o.é.		19.75	20.25
Laibachi dijsorsjegy 20 frt o.é.		23.50	24.—
Buda város kölcsöne 20 frt o.é.		39.25	40.25
Pálffy 40 frt p.p.		38.75	39.25
Rudolf alapitvány 10 frt o.é.		20.—	20.75
Salm 40 frt p.p.		54.—	54.50
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt o.é.		25.50	26.—
St.-Genois 40 frt p.g.		46.—	46.50
Stanislau városi 20 frt o.é.		24.50	25.50
Trieszt városi 100 frt p.p.		127.—	127.50
Trieszt városi 50 frt o.é.		63.—	63.50
Waldstein 20 frt p.p.		30.75	31.25
Windischgrätz 20 frt p.p.		39.50	40.—
Nyereményjegyek 3%-nyi kölcsön		30.—	31.—
I) Bankok részvényei.			
Angol-osztrák bank 200 frt	5%	122.25	122.50
Bécsi banktársulat 200 frt	5%	— —	— —
Bécsi bankegyesület 100 frt	5%	113.60	113.90
Osztrák ált. földhitelintézet 200 frt	5%	234.—	235.—
Pesti magyar keresked. bank 500 frt	5%	— —	— —
Keresked. és ipar hitelintézet 160 frt	5%	311.80	311.50
Magyar általános hitelbank 200 frt	5%	305.50	306.—

		pénz	áru
Alsó-ausztriai leszámit. társ. 500 frt	5%	845.—	850.—
Magy. lesz. és pénzváltó bank 100 frt	5%	102.50	103.—
Bécsi giró- és pénztáregylet 200 frt	5%	285.—	287.—
Osztrák jelzálogbank 200 frt	5%	— —	— —
Magyar jelzálogbank II. kib. 200 frt	5%	123.—	124.—
Osztrák tartományi bank 200 frt	5%	— —	— —
Magyar országos bank 200 frt	5%	— —	— —
Magyar ált. municip. hit.-int. 200 frt	5%	— —	— —
Osztrák-magyar bank 600 frt	5%	829.—	831.—
Unio-bank 100 frt	5%	122.75	123.—
Általános forgalmi bank 140 frt	5%	143.75	144.50
K) Közleked. vállalatok részv.			
Albrecht pálya 200 frt o.é.		78.—	83.—
Alföld-fiumei pálya 200 frt o.é.	5%	171.25	171.75
Buschtiehradi vasut 500 frt p.p.	5%	— —	— —
Buschtiehradi v. (lit. B.) 200 frt p.p.		— —	— —
Dunagőzhajózási társas. 500 frt p.p.		544.—	546.—
Duna-drávai pálya 200 frt ez.	5%	164.25	165.—
Erzsébet pálya 200 frt p.p.	5%	211.—	211.50
Erzséb. p. Lincz-Budweis 200 frt o.e.	5%	191.—	191.50
Ferdinánd északi pálya 1000 frt p.p.	5%	2807.—	2812.—
Ferencz-József pálya 200 frt o.é.	5%	195.75	196.25
Pécs-barcsi pálya 200 frt o.é.	5%	219.—	220.—
Károly-Lajos galiczicz. p. 200 frt o.é.	5%	314.50	315.—
Kassa-oderbergi pálya 200 frt o.é.	5%	148.—	148.50
Lemberg-czern.-jassii p. 200 frt o.é.	3%	170.—	170.50
Osztrák-magyar Lloyd 500 frt p.p.	5%	640.—	643.—
Osztrák északnyugati p. 300 frt o.é.	3%	200.75	201.25
Rudolf-pálya 200 frt o.é.	5%	167.50	168.—
Első erdélyi pálya 200 frt o.é.	5%	163.50	164.—
Osztrák államvasut társ. 200 frt o.é.	5%	316.50	317.—
Déli pálya 200 frt o.é.	5%	129.75	130.25
Dél észak-ném. összek. p. 200 frt p.p.	5%	150.75	151.25
Tiszavidéki pálya 200 frt o.é.	5%	249.25	249.75
Bécsi Tramway 200 frt o.é.	5%	224.25	224.50
Magy. gácsországi pálya 200 frt o.é.	5%	159.50	160.—
Magyar északkeleti pálya 200 frt o.é.	5%	163.—	162.50
M. nyug. székesf.-gráczi 200 frt o.é.	5%	166.50	167.—
L) Iparvállalatok részvényei.			
Osztr. általán. épitő-társaság 200 frt		82.50	83.50
Innerbergi bányatársaság 200 frt		— —	— —
Judenburgi vasmü 70 frt		— —	— —

		pénz	áru
Liesingi serfőződe 100 frt	4%	65.50	66.50
Nezsideri papirgyár részv.-t. 200 frt	5%	— —	— —
Prágai vasipar-társulat 200 frt		— —	170.—
Rima-murányi vas-társ. 100 frt	5%	124.—	125.—
Salgó-tarjáni kőszénbánya 100 frt	5%	— —	—.—
Bécsi fegyvergyár társaság 100 frt	5%	— —	— —
Altal. waggon-kölcs.-t. Bpest 80 frt	5%	85.50	86.—
Bécsi épitő-társaság 100 frt		67.—	69.—
Assicurazioni gen. com. 1000 frt p.p.	5%	1950.—	— —
Azienda assicuratrice 1000 frt o.é.		— —	— —
«Duna» osztr. bizt.-r.-társ. 200 frt	5%	— —	— —
Viszontbiztositó-társ. bécsi 200 frt	5%	— —	— —
«Securitas» viszontbizt.-társ. 250 frt		— —	— —
Bécsi élet- és járad.-bizt.-int. 200 frt	5%	— —	180.—
Bécsi biztositó társaság 200 frt	5%	— —	335.—
M) Váltók (látra).			
Amsterdamra 100 hol. frt	5%	99.35	99.45
Brüsseli 100 frank	4½%	— —	— —
Német bankpiaczok 100 márka	4%	58.80	58.90
London 10 font st.	4%	120.30	120.50
Milano 100 ol. lira	5%	— —	— —
Franczia bankpiaczok 100 frank	4%	— —	— —
Páris 100 frank	4%	47.85	47.90
Pétervár 100 rubel	6%	— —	— —
Svájczi piaczok 100 frank	4½%	47.80	47.90
Zürich 100 frank	4½%	47.80	47.90
N) Valuták.			
Császári és királyi arany	darabja	5.66	5.68
Császári és kir. reczés arany	darabja	5.65	5.67
Osztrák-magyar 8 frtos arany	darabja	— —	— —
20 frankos arany	darabja	— —	— —
20 márkás arany	darabja	9.56	9.57
Orosz imperiale	darabja	11.73	11.77
Sovereigns	darabja	9.84	9.85
Török arany lira	darabja	12.—	12.05
Mária-Terézia (Levant) tallér	darabja	10.83	10.85
Ezüst	100 frt o.é.	— —	— —
Ezüstjáradék-szelvény	100 frt	— —	— —
Német birodalmi bankjegy	100 márka	58.80	58.90
Olasz bankjegy	100 ol. lira	46.55	46.65
Orosz papir rubel	darabja	1.19¼	1.20¼

E rovatban *minden szó* beiktatása *2 krba* kerül, hirdetések után, melyek a hirdető félnek külön lakczimével is elvannak látva, még 30 kr. bélyegdij fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást a kiadóhivatal ad. Levélbeli tudakozodásokra is pontosan válaszolunk, ha a válaszra szükséges postabélyeg beküldetik

Kováts Katz (Abor) Gábor ur! sziveskedjék kiadóhivatalunkba fáradni. 397

C. T Miért nem válaszo ? 398

25. 11. Lang. Sötétvörös selyemruha, tarka napernyő. Levelének monogrammja előmutatása mellett, levél a kiadóba átvehető. Fel hát jóbarát. 1199

Régi hűség. Nagy-Becskerek. Nem voltam honn, nem irhattam. Küldhetem még a levelet. Nem utazott el? 1194

„K.-nak" Levél főpostán. 1193

B. B. M. 24. Level ment. E. 1194

W. 3. Levele ...n a kiadóhivatalban. 1192

Némi műveltséggel biró szobaleány, kellemes külsővel, jó erkölcscsel férjet kaphat, egy jóravaló iparost, ki most nyitott üzletet és kinek egy gondos jó feleségre van szüksége. Komoly ajánlatok «iparos» czim alatt a kiadóhivatalba küldendők. 1191

Egy müvelt családból való fiatal ember, magánhivatalnok házassági czélból levelezn. óhajt müvelt hölgyel? Szives ajánlat «nem banom» czimen a kiadóhivatalba kéretik. 402

Egy földbirtokosnak 17 éves szolid, becsületes leánya, jó gazdasszony, mivelt, minden dologhoz értő, szorgalmas nő, ismerettség hiányában ezen az uton keres férjet. Komoly ajánlatok «Falun. 1170» czim alatt a kiadóhivatalba küldendők. 1170

Komoly házassági ajánlat. Egy özvegy férfi, negy gyermek atyja, államhivatalnok 1000 frt fizetéssel egy szegény de müvelt jó lelkü nővel óhajt ismeretséget kötni, házassági czélból, hogy gyermekei mellé oly anyát nyerhessen, kitől illő nevelést kaphatnak. Ajánlatok (a legnagyobb titoktartás mellett) a kiadóhivatalba küldendők «Atya 1154» czim alatt. 1154

Utitárs ajánlat. Egy érdekes hazánk fia, ki sok éven Europát, a keletet és Egyptomot tudományilag beutazta, s egyszersmint gyakorlott orvos s a legmüveltebb európai nyelveket jól beszéli, egy urat vagy egy családot hosszabb külföldi utazásra óhajt kisérni. Bövebb tudósitást a kiadóhivatalban. 1162

Komoly házassági ajánlat. Egy jó módu iparos, kinek önálló szép üzlete van, 30 éves, munkás és szelid természetü előkelő családból való, nőül óhajt venni egy jó arczu miveltséggel biró és zolid magavseletü nöt. Ha egy pár száz forintja van jó de nem föltétlenül szükséges. A fő: hogy jó, kellemes és kedves legyen, ki férje által szerettetni és becsültetni óhajt. Komoly ajánlatok «Lajos 1151» czim alatt a kiadóhivatalba küldendők. 1151

Eladás.

Előnyös vétel Egy, még csak kevéssé használt pasquelle kosár-kutschir kocsi, teljes készlettel és lóval együtt rögtöni elutazás miatt eladandó. Bövebb tudósitást ad e lap kiadóhivatala. 396

Egy földszintes ház a Terézvárosban, közel a sugárut-hoz, eladó. Bövebben a kiadóhivatalban. 1171

Eladó gyógyszertár. Német ajku, vasuti állomással biró városban 5500—6000 frt forgalmu gyógyszertár eladó. Ara 16,000 frt. Bövebben a kiadóhivatal. 399

40 év óta fennálló, jó forgalomnak örvendő füszerkereskedés egy vidéki nagyobb városban az összes berendezéssel együtt készpenzen eladó. Bövebben a kiadohivatalban, 1157

Bőrgyárosoknak Belgrádon több ezer mázsa fiatal tölgyfa, héj bőr-készitésre alkalmas, eladó. Ertesités a kiadóhivatalban. 1150

Egy nyolcz lóerejü kitünö szerkezetü Marchall gőzcséplőgép eladó. A gép keveset használt, teljesen jó karban van és azonnal munkába vehető. Ara 800 frt jótállás mellett. Bövebben a kiadóhivatalban. 1167

Péczelen, közel a fővároshoz egy szép helyen fekvő, jó karban lévő és részben butorozott ház kerttel együtt eladó. Ara 9000 frt. Bövebben a kiadóhivatalban 1073

Nyári lak, kis Pest mellett, fél órára a fővárostól, 5 szoba és szükséges mellék helyiségekkel eladó. Bövebben a kiadóhivatalban. 1042

Eladó borok 1864-iki 2 akó kéknyelü akója 45 frt, 1868-iki 3 akó tokaji aszu akója 115 frt, 1875-iki 70 hektol. Itr. kitünö fehér puloznoki hektoliterje 24 frt, 12 hektol. fél aszu puloznoki 42 frt, 70 hektol. kitünö fehér puloznoki 1877-iki 22 frt, 1878-iki 120 hekt. félaszu 36 frt, 1878-iki 10 hekt. burgund 32 frt. 1045

Eladó valódi érmeléki borok

				frt
25 hekt.	1869.	bakár,	1 hekt. ára	30
75 »	1872.	asztali	» »	20
30 »	1874.	»	» »	24
60 »	1878.	»	» »	13
210 »	1879.	»	» »	15
300 »	1880.	»	» »	15—20
470 »	1881.	»	» »	8—9

Bövebben a kiadóhivatalban. 316

Borok eladatnak. 1881-iki 200 Hectl. ára 10 frt, 1880-iki 50 Hectl. ára 20 frt, 1878-iki 200 Hectl. ára 24 frt, 1878-iki 150 Hectl. ára 16 frt. A két utóbbi bakator, érmelléki és diószegi. Bövebben a kiadóhivatalban. 1028

A fővárostól 1½ mértföldre csinos épület 3 szobával, istállóval, keritett udvarral eladó. Bövebben a kiadóhivatalban. 1072

Egy ház 3 szobával, istálló, kert, 800 frtért eladó Péczelen. Bövebben a kiadóhivatalban, 1165

Fülöpszállás községben (Pest-Pilis-Solt-Kis-Kúnmegye és vasuti állomás) van egy 120 holdat tevő tanyás birtok a városhoz ¼ órányira, egy ház, bent a városban 4 szoba, konyha, speiz, pincze s gazdasági épületekkel, egy szölö közvetlen a város alatt — a legelőnyösebb feltételek mellett és részbeni fizetéssel eladó. Bövebben a kiadóhivatalban. 1077

Nagy somlói hegy déli részén a s.-vásárhelyi vasuti állomás fölött, van eladandó 1875-iki és 1876-iki somlai borok. 100 akónyi 18 frtért, akója — ugy tavalyi 40 akóra való 10 frtjával hordó nélkül helyben. A borok kitünök és tiszták. Bövebben a kiadóhivatalban. 1080

Gömörmegyében egyik mezővárosban eladó egy ház nagy telekkel, mely gyári czélra alkalmas. Alig pár száz lépésnyire a vasuttól, melyhez csekély költséggel az udvarból egyenes összeköttetés eszközölhető, az épületek szilárd anyagból épittettek, cserépfedél alatt vannak és jó karban, az udvarban mely igen nagy, és kőfallal be van keritve, egy igen jó kút és raktár helyiségek vannak, a városnak élénk piacza van és a legtermékenyebb vidéke. Az eladási föltételek előnyösek. Bövebben a kiadóhivatalban. 1140

Egy 8 lóerejü Clayton Schuttlevorth gőzcséplőgép egészen jó karban eladó. Bövebben a kiadóhivatalban. 1149

Egy ujonnan vett, de nem igen használt, tehát majdnem uj állapotban lévő barna szinü concert szárnyzongora 400 frtért o. ért. eladó. Bövebben a kiadóhivatalban. 1074

Nyári lakház, mely téli lakásra is alkalmas, eladó. Budapesthez, vasuton 51 percznyire, közvetlen a vasuti indóház mellett fekszik, van benne egy igen nagy s két kisebb szoba, elkülönitett konyha, előszoba, éléskamra, mellette a vinczellér részére egy szoba, konyha, mely azonban szükség esetén saját czélra is átalakitható, istálló, kocsiszin hozzá tartozik s közvetlen a háta mögött terül el 3 hold catastralis kitünö minőségü szőlő, van hozzá az erdőjárás szerint 80—120 frtot jövedelmező két darab rét és a regáléból egy rész, melynek osztaléka évenkint 100—130 frt közt szokott váltakozni. A ház a szőlövel, a rét és regále nélkül is megvehető. — A ház előtt igen szép kis virágos kert s mellette meglehetős nagy zöldséges kert terül el. A ház egy hegyoldalban 4 másik nyári lakás között fekszik, a fekvés igen szép és egészséges. Bövebben a kiadóhivatalban. 1081

Szép nemesi birtok, vasuthoz fél órányira, 300 hold, jó földek, uri lak, kellő gazdasági épületekkel, szép kert, szőlő, kedvező föltételek mellett eladó. A birtok Pestmegyében van. Bövebben a kiadóhivatalban. 1195

Birtok. Sáros megyében, egy órányira a vasuttól, igen szép birtok 360 hold, 158 hold erdő, 12 paraszt zsellér ház, 1 vizi malom, 1 kovács mühely, 2 uri kényelmes ház, majorház, istállók elkülönitve ló, szarvasmarha, juhok számára, magtár s regáléval. A föld egytagba osztályozva van I-ső minőségü eladó. Bövebben a kiadóhivatalban. 1142

Vétel.

Olcsó könyvek vásároltatnak magyar és német nyelven. Az ajánlkozók küldjék be eladandó könyveik czimét és árát. Bövebben a kiadóhivatalban. 1155

Jó karban levő zongora kerestetik megvétel végett. Ara lehet 200—300 frt. Bövebbet a kiadóhivatalban. 1147

Szép és termékeny vidéken jutányos áron és előnyös föltételek mellett mintegy 100 holdas birtok kerestetik megvételre. Bövebben a kiadóhivatalban. 1135

Vegyeskereskedés kerestetik megvétel végett a vidéken, Bövebben a kiadóhivatal, 1128

Egy kis ház nagyobb telekkel, mely gyári czélra alkalmas, azonnal megvétetik. Bövebben a kiadóhivatalban. 1107

Alkalmazást nyer

Ügyes, gyakorlott gépesz azonnal felvétetik. Bövebben a kiadóhivatalban. 391

Vendégfogadóba vidékre szobalány kerestetik. Bövebben a kiadóhivatalban. 1104

Jó főzőné kerestetik kisegitőül julius, és augusztus hónapokra vidékre. Bövebben a kiadóhivatalban. 1120

Tapasztalt ügyes gépész egy gazdasági gépgyárba azonnal fölvétetik. Bövebben a kiadóhivatalban. 1108

Fiatal leány jó családból való kerestetik, ki három éves leánykára és egy két éves fiucskára mosna, vasalna és velök foglalkoznék egész nap. Bövebben a kiadóhivatalban. 1088

Ügyes müvelt egyén, ki a magyar és német nyelvet birja, és jó bizonyitványokkal rendelkezik, állandó utazói állomást nyerhet. 200 frt biztositék egy takarékkönyben kivántatik. — Felszerelt ajánlatok «B. S. 1060» alatt e lap kiadóhivatalába. 306

Egy korosabb nő, ki az összes háztartás vezetését érti, ki maga is dolgozik, főz s egyátalán megtesz mindent, mi a háznál előfordul, alkalmazást nyerhet. Bövebben a kiadóhivatalban. 1168

Gazdatiszt, kinek igen jó bizonyitványai vannak, azonnal alkalmazást nyerhet. Bövebben a kiadóhivatalban. 1169

Sörcsarnokba, hová csak intelligens vendégek járnak, kerestetik egy mivelt, becsületes, csinos külsejü magyar, keresztény leány. Bövebben a kiadóhivatalban. 1091

Egy vidéki gyógyszertárban 5—6 gimnáziumot végzett egyén gyakornokul elfogadtatik. Bövebbet a kiadóhivatalban. 150

Alkalmazást keres

Nevelőnő, ki VI. leányosztályt végzett, nagyon szép kézimunkákat készit, a magyar s német nyelvet tökéletesen és tisztán beszéli, 17 éves római kath. vallásu, jó családból való, alkalmazást keres. Bövebben a kiadóhivatalban. 1173

Pénztárnoknőnek ajánlkozik egy fiatal, szolid, jó házból való müvelt leány tisztességes kávéházba vagy sörcsarnokba. Bövebbet a kiadóhivatalban. 401

Fiatal nő ajánlkozik gyermekek mellé. Bövebben a kiadóhivatalban. 1172

Egy jó családból való leány, mint gondozó és felügyelőnő ajánlkozik gyermekek mellé. Bövebben a kiadóhivatalban. 1174

Egy tapasztalt ispán, nős, 39 éves, a gazdálkodás terén igen jártas, hol 14 éve müködik, beszél magyarul, németül es szerbül, alkalmazást keres, mint gazdatiszt. Bövebben a kiadóhivatalban. 1161

Kertész, kinek jó bizonyitványai vannak, alkalmazást keres. Bövebben a kiadóhivatalban. 1152

Vaskereskedésben több évig alkalmazott segéd jó bizonyitványokkal helyet keres. Bövebben a kiadóhivatalban. 1153

Nőtlen kertész, ki jó bizonyitványokkal bir, alkalmazást keres. Bövebben a kiadóhivatalban. 1137

Alkalmazást keres egy magyarul és tótul beszélő felügyelő. Bövebbet a kiadóhivatalban. 954

Egy jó főzőné kisegitőül ajánlkozik. Bövebben a kiadóhivatalban. 1101

Füszerkereskedésbe segéd ajánlkozik. Bövebben a kiadóhivatalban. 1123

Pénztárnokul, vagy házfelügyelőül ajánlkozik egy 42 éves családos egyén, ki jelenleg egy takarékpénztárnál mint pénztárnok van alkalmazva, ki 5—600 frt készpénzbiztositékot képes adni. Bövebben a kiadóhivatalban. 1119

Keresztény házhoz gazdasszonyul ajánlkozik egy mivelt nő, ki a gazdálkodás minden ágában gyakorolt. Bövebben a kiadóhivatalban. 1115

Jó családból való fiatal leány ajánlkozik gyermekek mellé, ki a házi teendőkben is jártas. Bövebben a kiadóhivatalban. 1113

Ügyes varrónő, ki fehérnemüt és ruhát egyaránt varr és szabást is érti helyben vagy vidéken alkalmazást keres. Bövebben a kiadóhivatalban. 1132

Egy fiatal nő, ki a magyar és német nyelvet teljesen birja, ki egyszersmind kitanult szabónő, varrni szabni tud, alkalmazást keres, mint nevelőnő vagy gyermekek mellett felügyelőnő. Bövebben a kiadóhivatalban. 1134

Egy fiatal csinos külsejü leány kávéházban vagy sörcsarnokban alkalmazást keres a fővárosban. Bövebben a kiadóhivatalban. 1130

Fiatal, csinos külsejü nő mint gazdasszony kiván alkalmaztatni valamely magányos úrnál vagy plébánosnál. Beszél magyarul és németül; háztartásban jártas. Bövebben a kiadóhivatalban. 1133

Egy 28 éves özvegy nő, gyermektelen hivatalnokné, ki a háztartásban jártas, egy jó urihászhoz óhajt jutni gazdasszonynak. Bövebben a kiadohivatalban. 1086

Egy közép korú mivelt nő ajánlkozik mint kulcsárnő. A rendes teendőkön felül a konyhakertészet, és tehenészetet is magára vállalja mint ezekben is tökéletes jártassággal biró. Bövebb értesitést ad a kiadóhivatal. 1143

Kereskedő, 33 éves, nős és csalados, ki már 21 éve kereskedésben müködik, ki elvégezte a kereskedelmi iskolat, 8 évig Budapesten a legtekintélyesebb üzletekben szolgalt, ki a legutóbbi időben mint könyv és üzletvezető müködött s igen jó bizonyitványai vannak s 2700 forint cautiót is tehet, vidéki nagyobb üzletben üzletvezető óhajtana lenni. Bövebben a kiadóhivatalban. 1030

Takaritónő, teljesen megbizható, igen ügyes alkalmazást keres. Bövebben a kiadóhivatalban. 1102

Falura ajánlkozik egy gazdasszony, ki a baromfitenyésztésben jártas. Bövebben a kiadóhivatalban. 1090

Gazdatiszt, ki már 23 év óta folytonosan gazdálkodásban müködik, kinek az erdészet és jószágtenyésztésben is nagy tapasztalata van, alkalmazást keres. Kora: 48 éves és családos. Bövebbet a kiadóhivatalban. 1148

Füszerkereskedő segéd, kinek több évi gyakorlata van, kinek kitünö jó bizonyitványai vannak, nagyobb városban alkalmazást keres. Bövebben a kiadóhivatalban. 11..

Igen ügyes, jóravaló gépész alkalmazást keres. Bövebben a kiadóhivatalban. 1144

Jó családból származó leány úri házhoz gyermekek mellé ajánlkozik. Bövebben a kiadóhivatalban. 1058

Egy gyakorlott hirlapiró alkalmazást keres július és augusztus hónapokra. Bövebben a kiadóhivatalban, 1158

Mivelt özvegy nő valamely uri ház vezetésére ajánlkozik. Bövebben a kiadóhivatalban. 1097

Számadási, vagy kereskedelmi ügyletek vitelére ajánlkozik egy több évek óta és ma is vidéki takarékpénztárnál igazgatói minőségben müködő egyén. Bövebb értesitést a kiadó hivatal ád. 1111

Nevelőül ajánlkozik vidékre egy solid izraelita fiatal ember, ki már mint nevelő sikerrel müködött, ki a jogot végezte, ki a magyar és német nyelven kivül a gyorsirászatból is képes oktatást adni. Bövebben a kiadóhivatalban. 1099

Özvegy nő, ki saját maga házasszonya volt, valamely uri házhoz gazdasszonyul vagy házvezetőül ajánlkozik. Bövebben a kiadóhivatalban. 1094

Kereskedősegéd, ki Bécsben a kereskedelmi iskolákat a legjobb sikerrel végezte, ki már több évig kereskedésben is volt, ki magyarul, németül és tótul beszél és szépen ir, alkalmazást keres. Bövebben a kiadóhivatalban. 1098

Egy igen mivelt solid nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvet teljesen birja, ki mint okleveles tanitónő már müködött, alkalmazást keres. Bövebben a kiadóhivatalban. 1131

Mükertész alkalmazást keres. Bövebben a kiadóhivatalban. 1136

Jó családból való nő, ki két évig jó sikerrel mint gyermekkertésznő müködött, kinek kitünö bizonyitványai vannak, ki a gyermekeket igen kedveli, gyermekek mellé óhajt alkalmaztatni. Bövebben a kiadóhivatalban. 1126

35 éves csinos külsejü özvegy nő, jó hazból való, mint gazdasszony ajánlkozik magányos urhoz vidékre. Bövebben a kiadóhivatalban. 1138

Lakás és üzlet.

Nagy lakás, több utczai és udvari szobákkal, a város egyik szép helyén kiadandó. Bövebben a kiadóhivatalban. 1006

Bolt lakással Losoncz legnépesebb utczájában azonnal kiadandó, Bövebben a kiadóhivatalban. 136

Szép butorozott szoba és teljes ellátás kapható jutányos árban. Bövebben a kiadóhivatalban. 1042

Lakás és teljes ellátás kerestetik egy mivelt özvegynőnél. Bövebben a kiadóhivatalban »Lakás 1163» czim alatt. 1163

A Lipótvárosban vagy annak közelében, egy 2 szoba és előszobából vagy konyhából álló lakás kerestetik. Bövebben a kiadóhivatalban. 1127

Lakás és teljes ellátás kedvező föltetelek mellett egy özvegy nőnél kapható. Bövebben a kiadóhivatalban. 1121

Butorozott hónapos szoba, igen szép, igen jutányos, külön bejárattal, minden órában kiadandó. Bövebben a kiadóhivatalban. 1041

Oktatás.

Egy érettségit tett fiatal ember nevelőnek vagy korrepetitornak ajánlkozik a középtanodai vagy elemi tantárgyakból szerény feltételek mellett. Bövebbet a kiadóhivatal. 395

Elsőrendü nevelőnő, ki eddigi sikeres müködését kitünö bizonyitványokkal igazolhatja, szeptember elsejétöl állást keres egy keresztény családnál. Tanitja a magyar- német- franczia és angolnyelvet; tudományos tantárgyakat a legmagasabb kiképzésig: zongorát és kézimunkát. Ajánlatok «Nevelőnő» czim alatt Szaniszlóra Szatmármegyébe intézendők. 1164

Nevelőnő, ki a nyelvekben jártas, ki alapos készültséggel bir, kinek jó bizonyitványai vannak, rögtön alkalmazást nyerhet egy úri háznál. Bövebben a kiadóhivatalban. 1159

Okleveles, képzett jó nevelőnő kerestetik. Bövebben a kiadóhivatalban. 1160

Nevelő- és tanintézet Rákospalotán. Az intézet a szünidői két hónapra is felvállal elemi, reál és gimnaziumi növendékeket (6 évesektől kezdve), akár csupán üdülésre, akár pótló tanitásra, vagy javitó vizsgákra való előkészitésre. Kiváló fekvésénél fogva különösen ajánlható gyönge gyermekeknek, valamint oly szülőknek figyelmébe is, akik utazni vagy fürdőbe menni szándékozván, ezen időre gyermekeiket elönyösen elhelyezni kivánják. Terjedelmes park. — Felszerelt testgyakorló. Szabad fürdő. Kitünö viz. Tanitás a szabadban. Vasuti és távirdaállomás. Programmal és minden felvilágositással készségesen szolgál: Dr. Szabó Alajos a Ferencz József-rend lovagja, az intezet tulajdonosa. 351

Igen jó családból származott, szolid, mivelt nő, ki egyik felső neveldében nyerte az oktatást, ki mint nevelőnő, már intézetben és két privát helyen is volt alkalmazva, ki a magyar, német és részben a franczia nyelvben is jártas, zongorát sikerrel tanit s végül mindenféle női kézimunkához ért, mint nevelőnő óhajt alkalmaztatni. Bövebben a kiadóhivatalban. 1124

Nevelőül ajánlkózik egy VIII. osztályt végzett 20 éves fiatal ember, ki már mint nevelő müködött előkelő uri háznál, ki mint tanitó nyilvános iskolában is alkalmazva volt, ki a magyar, német és franczia nyelvben alapos oktatást képes adni. Bövebben a kiadóhivatalban. 1095

Könyvvitelt egyszerüt és kettöst, kereskedelmi számtant, levelezést és váltó ismét alaposan tanit: Novák Sándor okleveles kereskedelmi tanár hites birósági szakértő Budapest Dorottya-utcza 6. 353

Nevelőnőül ajánlkozik egy 21 éves hajadon okleveles tanitónő, ki magyarul, németül tökéletesen beszél, 5 évig nyilvánosan müködött, egyházi énekesnő volt ráczul is meglehetősen beszél, franciául kezdőknek órákat adhat. Jól hegedül, meglehetősen orgonál. Bövebben a kiadóhivatalban. 1117

Egy mivelt nő, ki nevelését az angol hölgyek intézetében nyerte, ki jó házakban mint nevelőnő már müködött, kinek jó bizonyitványai vannak, valamely uri háznál alkalmazást keres. Bövebben a kiadóhivatalban. 1046

Egy okleveles tanár jelölt, ki mint tanársegéd három évig sikerrel müködött, mint nevelő ajánlkozik. Bövebben a kiadóhivatalban. 1141

Nevelőnő, ki a m. kir. áll. tanitóképezdében a tanfolyamot jeles sikerrel végezte, ki a magyar és német tanitásban tökéletesen jártas, ki már több évig nevelőnősködött, alkalmazást keres mint nevelőnő. Bövebben a kiadóhivatalban. 1129

Nevelőnő, északnémetországi, ki a német, franczia és angol nyelvet érti, ki két ev óta nyilvános intézetben müködött állást keres. Bövebben a kiadóhivatalban. 1122

Nevelőnő, római katholikus, kinek jó képezdei bizonyitványai vannak, ki a magyar és német nyelveket oly tökéletesen birja, hogy mindkét nyelven egyaránt tanitani is képes, ki a franczia nyelvet is meglehetösen beszéli, kerestetik vidékre egy hat éves kis leány mellé. Bövebben a kiadóhivatalban. 1146

Egy 18 éves izr. születésü képzett nevelőnő, igen jó házból való, kinek kitünö bizonyitványai vannak, ki a magyar és franczia nyelvben rajzban, zongorázásban és éneklésben alapos oktatást képes adni, mint nevelőnő alkalmazást keres. Bövebben a kiadóhivatalban. 1139

Tanitó ajánlkozik a magyar helyesirás és levelezés tanitására. Bövebben a kiadóhivatalban. 939

Nevelőnő, kinek jeles képezdei bizonyitványai vannak, ki a magyar, német és franczia nyelvben valamint a zongorázásban is jártas, úri háznál alkalmazást keres. Bövebben a kiadóhivatalban. 1109

Különféle.

Több rendbeli hosszu ideig tartó, szolidan jövedelmező földbérlethez társ kerestetik. Bövebben a kiadóhivatalban. 1084

„Pesti Hirlap" legolcsóbb politikai napilap. Előfizetési ára: ¼ évre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. Mutatványszámok kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek. 219

Egy szolid vállalathoz kell 2500 frt. A jövedelem évenkint 1000 frt, mely minden körülmény közt biztos. Bövebben a kiadóhivatalban. 1089

Keményitő gyárhoz mely már több kiállitáson kitüntetve lön, társ kerestetik. Bövebbet a kiadóhivatalban. 1105

Arverési hirdetmény. Mindazon tárgyak, melyek határideje lejárt az 1881-ik évi XIV-ik t. cz. 15 §-a alapján, alulirt intézet Muzeum körut 19 számu helyiségében a f. é. julius hó 14-én délutáni 2 órakor megtartandó nyilvános árverésen eladattnak. — A lejárt zálogtárgyak az árverés napjáig hosszabithatók. — további zálogok bevitele nem szenved akadályt — Budapest, 1882 évi junius hó 28-án. Weisz Lajos, 385

A Strausz A.-féle amerikai gyógyfükivonatu mellpastillák és mellszörp kapható minden magyarországi gyógyszertárban, egy doboz 20 krajczár, 6 doboz 1 frt. Ertesitést a kiadóhivatal ad. 184

Nők, kik kényelmes módon szülni óhajtanak, tanácsot és segitséget találnak egy gyakorlott szülésznőnél (özvegy) Brenenr Johanna sugár-út 62. sz. (nyolczszög-tér) I. emel. 15. 28

Sigl G. gépgyára Bécsben és Berlinben, föraktára és javitó mühelye Budapesten V. ujpesti rakpart 2—3. sz. a a t. cz. földbirtokosoknak saját készitményü gözmozdonyokat, cséplőgépeket és egyéb gazdasági gépeket ajánlja. 382

Társnő. Erdélyben nyitandó elegáns női pipere üzlet ez egy ügyes, müvelt és a szakmában jártas társnő kerestetik 4—6000 frt tőkével. Ajánlatok «L. S. 1200» alatt e lap kiadóhivatalába. 360

Társ ajánlkozik valamely szolid, jövedelmező birtok bérlethez. Bövebben a kiadóhivatalban. 1025

Nagyobb bérlethez 1—2000 frttal társ ajánlkozik. Bövebben a kiadóhivatalban. 1065

Vállalathoz, mely biztos alapon nyugszik, teljesen életképes és igen jövedelmező, társ kerestetik 2—3000 forinttal. Bövebben a kiadóhivatalban. 1082

Egy ügynökséghez társ kerestetik. Kell hozzá 150 frt és kereskedői képzettség. Bövebbet kiadóhivatal. 400

SELLERIE-ELIXIR,

a legtisztább vegetabilis eszencziákból, hirneves angol orvos által előállitva, tisztitóan hat a vesékre és a hugyhólyagra, elősegiti és erösiti az emésztést, ennek következtében kitünö tábla-likört képez, **legcsalhatlanabb szer a férfierő** megtartására és erösbitésére. Ezen Elixir jelesen hat **férfigyöngeség** ellen, csekély költséggel legjobb eredményt biztosit. A kivánt hatás legtöbbnyire már néhány hét mulva következik be s hosszabb használat csak különös makacs esetekben szükséges. Ezen Elixir kellemes füszeres izü s használata különös rendszert nem igényel.

Egy üvegecske ára, használati utasitással 2 frt 80 kr. Postai küldéssel 3 frt.

Fő- és szétküldési raktár: Egger Alfréd J. gyógyszertárában „zum rothen Krebs" Bécsben, Stadt, Hoher Markt és az osztrák-magyar birodalom nagyobb gyógyszertáraiban. Raktár Budapesten: Török József gyógyszerésznél. 4163

! Verseny Triesztnek !

Az első magyar bizományi és szállitási üzlet FIUMÉBAN teljesit megrendeléseket **nagyban** és posta göngyöletekben

4¾ kilo

tiszta sulylyal, legjobb minőségü **kávékban**, továbbá rizs-, **olajok-**, piskóták-, fűszerek-, **déli gyümölcsök** és czukrozott csemegékben, valamint minden e szakba vágó czikkekben.

Bövebb árjegyzékeket kivánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Czim: 3540

ENGEL és STERN.

ELADÓ BIRTOK

Egy 820 holdas, szép nemesi birtok I-ső osz. föld, szép úrilakkal és gazd. épületekkel ellátva, a fővárostól 4 órányira, eladó. Ára 80000 frt. Bővebben: Keszthelyi Nándor és tsa által Bpest, dohány utcza 28. sz. 4252

Fölötte fontos !!!butorvásárlóknak!!!

A valódi amerikai, elpusztithatlan, szabadalmazott fafournir-székek, fauteuil-ek, pamlagok, támlány nélküli székek, hintaszékek, Gardner & Comp czégtől New-Yorkban, utolérhetlen elegancziájuk, kényelmességük és tartósságuk következtében az elismert **legkedveltebb ülőbutorok**, ülés és támlány egy darabból és a test szerint hajlitva van.

Egyedüli raktár: Heydner Jánosnál. Budapesten, Harisch-bazár

Ugyanitt rongált nádfonás Gardner elpusztithatlan szabadalmazott fournir-üléssel legszebben pótoltatik.

!! Párisi ujdonságok !!

Fényképek, olvasmányok, eredeti párisi gummikülönlegességek. Legujabb, legfinomabb. Árjegyzék ingyen retourbélyeg beküldése ellen **B. Gericke, Berlin S.,** Wasserthorstrasse 50. 3969

Haszonbérletek.

Pestmegye, a fővároshoz 1óra, 600 hold kellő épületekkel.
Nógrádmegye, 700 h. felsz.;
Borsodmegye, 450 h. épület.;
Hevesmegye, 1200 h. épület.;
Zemplénmegye, 1100 h. felsz.;
« 1400 h. felszerelve;
« 1700 h. felszerelve;
Győrmegye, 800 h. felszerelve;
Brassómegye, 1400 h. felszer.

Eladó birtokok.

Pestmegye, a fővároshoz 1 ó., 400 h. úril., park, épületek;
Pestmegye, a fővároshoz 2 ó., 860 h. úril., park, épületek;
Hevesmegye, 1000 hold épületekkel;
Hevesmegye, 1900 hold felszerelve;
Jász N. K. Szolnokmegye, 1700 hold felszerelve;
Jász N. K. Szolnokmegye, 530 hold felszerelve;
Borsodmegye, 450 h. felszer.;
« 750 h. felszerelve;
« 2500 h. felszerelve;
Zemplénmegye, 1100 h. felsz.;
« 2500 h. felszerelve;
Nógrádmegye, 500 h. felsz.;
Pozsonymegye, 2100 h. felsz.;
Aradmegye, 6000 h. felszer.;
Somogymegye, 600 h. felszer.;
Győrmegye, 520 h. felszerelve;
Veszprémmegye, 2000 h. fsz.;
Fehérvármegye, 850 h. felsz.;
Nógrádmegye, Penczen 1 igen szép nagy szőlőh. és mezőgazd. épületekkel igen olcsó.

Eladó házak. 4253

1. Uj I emeletes ház, VIII. k. 10 százal. tiszta jövedelem;
2. Uj II emeles ház, VII. ker. 9600 frt jövedelem;
3. Uj III emeletes ház, VI. k. 4000 frt tiszta jövedelem.

Bövebben: **Keszthelyi Nándor és társa enged. jószágközvetitési irodája** által Budapest, dohány-utcza 28. szám alatt.

ITT A CSÉPLÉSI IDÉNY!

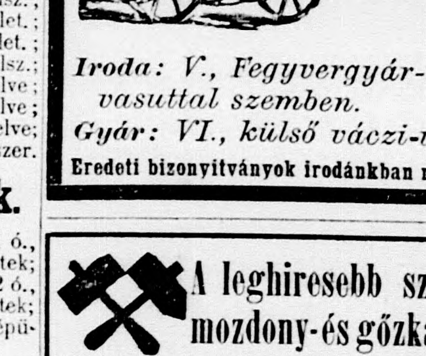

A legtekintélyesebb szakférfiak és mozgonybirtokosok által **legjobbnak** elismert **Höcker-féle szabadalm. mozgonyokat**, Expanzióval, melyek apró (dara) köszén-, fa- vagy szalmafütésre kitünően alkalmasak, széthuhatóság következtében könnyen kitisztithatók, igen tartós kivitelben ajánlja 4238

HÖCKER TESTVÉREK

gőzkazán és gépgyára Budapesten.

Iroda: V., Fegyvergyár-utcza 23. és váczi-körut sarkán az osztrák állam-vasuttal szemben.

Gyár: VI., külső váczi-ut, közlekedés az ujpesti közuti vaspályával.

Eredeti bizonyitványok irodánkban megtekinthetők. **Árjegyzék kivánatra azonnal dijmentesen küldetik.**

LEGUJABB TALÁLMÁNY.

Szabadalmazva Osztrák-Magyarország részére

Mintatarsolyok (zacskók) önzárral, kapocs nélkül elzárható, a postai szabályoknak teljesen megfelelőleg készitve, liszt, gabona és egyéb áruknak. Mintaküldeményeket legolcsóbban szállitanak a készitők és a cs. kir. szabadalomtulajdonosok 4168

SPIEGLER és WEISS, Budapesten, fő-út 32. sz.

Elárusitók jelentékeny engedményt kapnak.

Minták és árlapok kivánatra ingyen és bérmentve.

MIRAKULO-INJECTIO

és labdacsok dr. Müller főtörzsorvostól, **néhány nap alatt,** minden veszély nélkül gyógyitják a **hugycső bárminemü kifolyását** (Tripper), még a legelévültebbeket is alaposan és utóbaj nélkül. Az injectio ára **1 frt**, a labdacsoké **60 kr.** Postai szállitásnál 20 krral több. — **Egyedüli főraktár:** St.-Georg's Apotheke. **Bécsben, V. Bezirk, Wimmergasse 33. sz.**, hova minden irásbeli megrendelés intézendő. Csakis **„Oberstabsarzt Dr. Müller"** aláirással valódi. 3359

1000 forintot

azon hölgynek, ki szeplőkenőcsöm

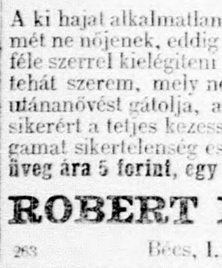

használata után a szeplőt, máj és terhességi foltot, napégést és egyátalán minden az arczbört csufitó szinezetet el nem viszíti.

Szétküldöm utánvét mellett 1 tégely 2 frt 10 kr.

Haj az arczon.

A ki hajat alkalmatlan helyről kiirtani, ugy hogy azok ismét ne nőjenek, eddig csak kivánság volt, melyet semmiféle szerrel kielégiteni nem lehetett. Feltünést fog okozni tehát szerem, mely nemcsak a hajat kiirtja, hanem az utánanövést gátolja, annál is inkább, minthogy a teljes sikerért a teljes kezességet elvállalom, és kötelezem magamat sikertelenség esetén a pénzt visszaadni. **Egy kis üveg ára 5 forint, egy nagy üveg 10 forint.**

ROBERT FISCHER vegyész,

263 Bécs, I., Johannesgasse 11.

A leghiresebb szoba-, mozdony- és gőzkazán-tüzelésre alkalmas petrosényi darab-, cséplő-, koczka- és gyári-szén

4173

minden mennyiségben a **legolcsóbb árak** mellett **frissen takarítva**, midenkor kapható. — Legnagyobb készséggel ad bővebb tudósitást valamint fogad megrendeléseket a **bányaigazgatóság Petrosényben.**

LEGUJABB HÜTŐKÉSZÜLÉKEK.

Mozgó jégvermek, első és legrégibb gyára, alapittatott 1855-ben

WIESER ANTAL cs. k. udv. szállitó által, utóda SCHMIDINGER JÁNOS Bécs, V. Margarethenstrasse.

Ajánlja 1880. évi nov. hó óta teljesen uj szerkezetü, fölülmulhatatlan **hütőkészülékeit** (jégszekrény) sör-, bor-, hus-, tej-, palaczkos italok és ételekhez (étel-hütő), **habzó érczcsapjait és sörös hordóhoz való ventiljeit**, legujabb összeállitásu **teljes kimérési berendezéseket, pinczét, hordót és ételfelhuzót.** Az eddig elért több mint 20,000 darab hütőből álló fogyaték kezességül szolgál arra nézve, hogy az áruk szilárdak, a kiszolgálás pontos, az árak legolcsóbbak. *Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.* 4146

SIREMLÉKEK

rendkivül nagy választékban 4116

GERENDAY A.

első orsz. márványmügyárosnál.

Mária Valéria-utcza 2-ik szám.

„HELENENTHAL" VIZGYÓGYINTÉZET.

Sacher tápintézete

Badenben, Bécs mellett.

Orvosi vezénylet: dr. Podzahradszky,

előbb WINTERNITZ tanár I. assistens-orvosa

Kaltenleutgebenben.

SVÉD GYÓGYTORNÁSZAT, MASSAGE, VILLANYOSSÁG, ÉTRENDI GYÓGYMÓDOK (szőlőgyógymód), BELÉGZÉSEK. Gyönyörü fekvés a Helenenthalban, Badentől 15 perczenyi távolságban. Legnagyobb kényelem igen mérsékelt árak mellett. 3710

Megnyitás május 15-én.

Prospectusok kivánatra ingyen és bérmentve.

LEGJOBB MINŐSÉGÜ GYARMATÁRUK!!

Tengeren tuli vidékekről való közvetlen hozatal és a következő nagyon olcsó árak mellett, postán portementesen 5 kr. o. é. ismert legpontosabb szolgálat mellett.

Mocca, valódi, nemesitett magvas	frt 6.36	**Bécsi kevert**, igen finom	frt 4.90
Menado, igen finom, aranybarna	» 5.45	**Bécsi kevert**, kitünö	» 4.30
Ceylon gyöngy, legfinomabb, zamatos	» 5.45	**Hamburgi kevert**, zamatos, igen finom	» 3.75
Plantagen-Ceylon brillans	» 5.—	**Tábla-rizs** igen finom, apró szemü	» 1.60
Plantagen-Ceylon legfinomabb	» 4.68	**Tábla-rizs** legfinomabb, nagyszemü	» 1.40
Cuba kékzöld, zamatos, finom	» 4.45	**Tábla-rizs** finom, nagyszemü	» 1.15
Aranyjava igen finom, nagyszemü	» 4.75	**Gyöngy-Sago**, valódi kelet-indiai	» 1.75
Aranyjava legfinomabb, nagyszerü	» 4.40	**Szultán-mazsola**, mag nélkül	» 2.60
Gyöngymocca, legfinomabb, zamatos	» 4.60	**Elemé-mazsola**, legnagyobb, legjobb	» 2.—
Java, zöld igen finom nagyszemü	» 3.90	**Mandola, édes**, legnagyobb	» 4.95
Santos, zöld, zamatos, szép	» 3.60	**Bors, fekete**, legjobb	» 3.45
Campinas igen finom, zamatos, tiszta	» 3.48	**Szegfübors** vagy szegfüszeg	» 3.—
Rio reel szapora, zamatos	» 3.80	**Matjes-hering** legjobb 30	» 1.75

Kérem, czégemet, üzletem utánzóéival össze nem téveszteni. 3806

E. H. SCHULZ in ALTONA b. HAMBURG. Fenáll **1864** óta.

A cs. kir. szabad. osztrák államvaspálya-társaság budapesti pályaudvarán lévő közraktárak gondnoksága

magára vállalja:

1. A raktározásra szánt javak be- és kitározását.
2. A raktározó árukkali szükséges kezelések pontos és gondos ellátását.
3. A betározott javak tüzkár elleni biztositását.
4. A vasuttal érkező, betározásnak szánt árukat terhelő szállitási dijak, vámok, adók, elő- és utánvételek, elöleges kifizetését, mely illetékek a fekbér és egyébb terhekkel együtt, csak az áru kitározásánál szedetnek be.

A közraktárakba betározott javak, **a legjutányosabb feltételek mellett előlegeztetnek; egyuttal a kövezetvám és továbbszállitás dijkülönbség visszatéritésénél a legelőnyösb kedvezményekbe részesülnek.**

Bövebb felvilágositás készségesen adatik, valamint üzleti rendtartás és árszabás kivánatra beküldetik.

4261 **A cs. kir. szab. osztrák államvaspálya társaság budapesti pályaudvarán lévő közraktárak gondnoksága.**

Legfinomabb minőségü

Gummi

vagy

halhólyag óvszer

tuczatja 2—6 frtig,

női különlegességek ára 4 frt.

Politzer Móricz

sérvkötő készitő.

Mindenféle prágai börből készült keztyük legnagyobb raktára nagyban s kicsiben.

BUDAPEST, Deák Ferencz-utcza.

Ugyanitt kapható a legjobb amerikai sérvkenőcs. Egy tégely ára 3 frt 50 kr. Megrendelések postafordultával utánvét mellett azonnal teljesittetnek.

4190

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

A

JOGTUDOMÁNYI KÖZLÖNY

CZIMÜ HETI SZAKLAPRA.

XVII. ÉVFOLYAM.

SZERKESZTŐ: Dr. DÁRDAY SÁNDOR. FŐMUNKATÁRS: Dr. FAYER LÁSZLÓ.

KIADÓ: A FRANKLIN-TÁRSULAT.

E szaklap a hazai jogirodalomnak oly jelentékeny lendületet adott, hogy jogosult önérzettel hivatkozhatik eddigi működésére.

A gyakorlati irányt tartva első sorban szem előtt, a örvénykezés minden ágát figyelemmel kiséri. A **Curiai Határozatok** czimü melléklap és a **Törvénykezési Szemle** az egész magyar judikaturát feltünteti és — hazánk első rendü szakférfiainak közreműködése mellett — feldolgozza.

Ezenkivül önálló értekezéseket közöl és ismerteti a hazai és a külföldi jogélet fontosabb mozzanatait.

Minden irányban megóva függetlenségét küzd az igazságügyi érdekek érvényre juttatása mellett.

Előfizetési feltételek:

Egész évre **12** frt Félévre **6** frt Negyedévre **3** frt.

Az előfizetési pénzek bérmentesen, a vidékről leg czélszerübben **pósta-utalvány** utján küldendők

a Franklin-Társulat kiadó-hivatalához.

CSAK URAKNAK

12 darab fölötte pikáns, érdekes

FÉNYKÉP

lepecsételt boritékban, 1 frt 50 kr.-ért. Stereoscop-képek hasonló minőségüek, darabonkint 20, 40 és 60 kr. Stereoscop-szekrények 2, 4, és 6 frton. Csakis itt kapha to: **Wiener Waaren-Magazin Bécs, Landstrasse, Hauptstrasse Nr. 28.**

4241

HIRDETESEK

felvétetnek a kiadó-hivatalban BUDAPESTEN, IV. ker., himző- és kalap-utcza sarkán, 1. sz.

GAZDASÁGI ÜGYNÖKSÉG.

Budapest, sugár-út 30., ajtó 4-dik szám.

Kerestetik:

Birtok vételre: 1. 1000—2000 h. Pest és Pozsony között. 2. 4—500 h. Pesttől nem messze, kastélylyal és kerttel; 3. 4—600 h. a felső megyékben; 4. 1—2000 h. Csongrád, Csanád, Békés, Arad megyékben; 5. 4—500 h. Győrm.; 6. 500 h. az alföldön; 7. 300 h. 6%-ra Pesttől nem messze; 8. 6—700 h. Dunántul, különösen Fehérm.; 10. 100—150 h.; 11. 5—700 h. Jasz-Kun, Szolnokm.; 12. 5—700 h. a felső m.; 13. 800 h. Fehér v. Tolnam. 14. 1000—1500 h. Pest, Nógrád, Heves, J.-K.-Szolnok, Borsod, Gömörm.; 15. 1000—1500 h. Pest, Nógrád, Heves, Borsodm.; 16. 600—800 h. Fehér, Veszprémm.; 17. Kis földbirtok Pesttől nem messze. 18. 100 h. Devecser és Kis-Czell között. 19. 100 ezer frtig Pest és Bácsmegyében a Duna mentén.

Bérlet: 1. 4—500 h. Borsod, Heves m.; 2. 3—400 h. instrukczióval; 3. 100—150 h. szép vidéken; 4. 500—700—1000 h. Tiszavidéken; 5. 5—800 h. Heves, Nógrád, Nyitra J.-N.-K.-Szolnok, Pestm.; 6. 900—1000 h. közel vasuthoz; 7. 1000—2000 h. Heves, Nógrád, Nyitram.; 8. 1—3000 h. a felsőbb megyékben; 9. 1000—1500 h. bárhol, csak jó; 10. 3—4000 h. Borsod, Hevesm.; 11. 5—600 h. bárhol; 12. 1—4000 h. jó földek; 13. 500—1000 h. bárhol; 14. 4—600 h. Bars, Nyitra, Hont, Esztergomm. 15. 700—1200 h. Vas, Zala, Sopronm. 16. 200—250 h. bárhol. 17. 1000—2000 h. hajó v. vámhoz közel. 18. 600—800 h. Tolnam. 19. 2—3000 h. Abauj, Borsod, Ung, Zemplénm. 20. 800—2000 h. Borsodm. v. Tiszamentén 21. 200—250 h. bárhol, város mellett. 22. 800—1000 h. Pest, Heves, Borsod, Nógrád, Hont v. Tiszavidéken. 23. 6—800 h. Somogy, Győr, Veszprém, Fehérmegye. 24. 2—3000 hold Pestmegyében.

Gyapju, a legnagyobb mennyiségben gyárak és kereskedők részére kerestetik, mosott és mosatlan állapotban.

Kinaltatik: **Vételre 60 birtok** különféle nagyságban és helyen, 5000 h. 50 éves bükkfa erdő. 22000 hold tölgyfa erdő.

Bérletre 26 bérlet különféle nagyságban és helyen.

Pénz első helyre, vagy első helyen lévő adósságok convertáltatnak 4½%, — 6½% törlesztéssel.

Több okleveles és kellő gyakorlattal biró gazdatiszt.

Borász 50 évi gyakorlattal borok javitására.

Előre semmiféle dijak el nem fogadtatnak.

4250 **Lovász Antal,**

okleveles gazda és a m. orsz. gazd. egyesület alapitó tagja.

Kávéház-megnyitás!

Alulirott bátorkodik a t. cz. közönségnek tisztelettel tudomására hozni, hogy az «István főherczeg» szállodában lévő kávéházat vétel utján sajátjává tette s ezt f. é. julius hó 2-án megnyitandja.

A tulajdonos minden igyekezete oda irányuland, hogy jeles kávé, fagylalt, valódi franczia likörök s számos hazai és külföldi hirlap kiszolgáltatásával, s egyáltalában a legfigyelmesebb szolgálattal a t. cz. közönség kegyét megnyerhesse. Hathatós pártfogásért esd

STAREK LAJOS

4249 kávés.

Melléklet az EGYETÉRTÉS 180. számához.

IRODALOM.

Uj regények.

III.

(„*A nemes vér*“, regény két kötetben, irta Tolnai Lajos. Kiadták a Révai-testvérek.)

Tolnai Lajos — csak a prózairól lehet most szó — szépen, választékos gonddal ir. A nagy pongyoláskodás mellé állitva, mely némely irónál — föltéve, hogy az előadás külsőségeit holmi mosáshoz és szappanozáshoz lehet hasonlitani, — az egyszerü tisztálkodás igényeit sem tudja kielégiteni, Tolnai e regényével valóságos jelenség. Tiszta iró. Magvas megfigyelő tehetség, iskolázott fő. Élénk érzékkel bir az élet iránt, szive fogékony, nemes, elméje okos és higgadt. Mind kiváló tulajdonok — de még nem teszik együtt a költőt.

Az életből leginkább a külsőségek ragadják meg figyelmét. Egy szép táj, egy szép reggel szinei, a sokféle ember, s aztán az embereknek inkább szokásai, társadalmi félszegségei, hóbortjai, mintsem igazi életök. A mit az élettől meglát, észrevesz, a mindennapi élet kisszerü vivódásai; mélyre nem hatol. Öt magát sokkal jobban meghatja, mint ő képes általok meghatni olvasóit. Szivhez nehezebben férközik, mint az észhez, mint az igazsághoz, ahoz az igazsághoz, melyben az erkölcsök is gyökereznek, de a kétszerkettő is meg van. Soha sem rendellenes, soha sem izgat, soha sem tüzel.

Régibb elbeszéléseiben kissé egyhangu világot fest; hőseinek sincs valami változatos életök. A rendkivüli előszeretet, melylyel elbeszél róluk mindent, a mi régen történt, a mi most már nem is tartozik a dologhoz, sokszor oly aprólékos, mint valami történeti jellemrajznál, vagy egy hires emberről szóló feuilleton. Csakhogy egy novellai hősről és hősnőről nem lehet ugy beszélni, mint Bismarck herczegről vagy Sand Georgeról; avagy egy falusi kastélyról, mint az Escuriálról. Novellái tulterheltek apró részletekkel, az arczok redőivel, a domboru homlokkal (Tolnai kedvencz jelzője), s az ilyen még sem pótolja az erőt, valamint a botanizáló és minucziózus leirások sem a szineket. Tolnai novellái szépen irvák, értvén az irás ama mesterségét, melyet az esztergályossággal lehet összehasonlitani. De épen nem nagyon kapdosunk utánuk. Hideg olvasni valók.

Események kigondolásában nem igen szerencsés, még ha hosszabbra esik is ki az elbeszélés. Épen azért kiváncsian vettük kezünkbe első nagyobb mű vét, egy regényt. Előre tudtuk, hogy sok jó részlete lesz, választékos gond nyilvánul minden során, s hogy hangja nem egyszer megkap. Mindezt meg is találtuk. A «Nemes vér» érdemes irói munka, de regénynek nem lehet mondani.

Első lapja dedikáczió Belényesi Gábor urnak, a ki Tolnai szerint «soha el nem évülő érdemeket szerzett arra, hogy a magyar novellista tisztelettel és hálával forduljon a szokatlanul igaz és finom izlésü műforditó felé.» Belényesi angol elbeszéléseket szokott forditani. Tolnainál kezdet óta meg is látszik a nagy angol irók hatása. Olyan az angol irodalom az irókra, mint Olaszország képtárai a festőkre. Nemesitő iskola, s tanulhatott fölötte sokat, a ki csak akar. Tolnai is sokat tanult, s hive annak az iskolának, mely az életet és embereket oly hatalmasan tudja festeni, a nélkül, hogy oly tulzásokra ragadtatnék, mint az élethűség kedveért egy ujabb franczia iskola, mely még sem tud oly igaz és megrázó lenni. Tolnainak is a főtörekvése: embereket, életet festeni. E vágy kitörése most megjelent két-kötetes müve, s alkalom és keret hozzája a regény.

Sokat, nehezen gondolkozhatott a regény tárgyáról. Nem több az, mint elbeszéléseiben szokott lenni; épen olyan egyszerü, s olyan — hogy ugy mondjuk — kemény, mely nem hajlik, s nagyobb mérvü formázást el sem türne. Hozzáfüzni, ráhelyezni sokat lehet, meghatározatlan mértékben. Legalább igy mutatja az eredmény.

Drámai konczepcziója nincs, hanem sok részletben, emberek jellemrajzából, genre-képből áll. Valami kerek munkának nem lehet mondani. Emlékeztet a kis rudacskára kötött cseresznyére. Igen csinos — nem a rudacska, a regény, — hanem a cseresznye-szemek. Csakugyan több ilyen szemecskét — magvasat — ki lehet tépni a kötetből, a nélkül, hogy valami regénybe való tartozóságát elárulná, például a «Nevelő-vásár és a dernyői professzorok», «Olga grófnő megnyitja a koldusházat s nagy ünnepélyt rendez,» «A Dencz és Éhes egyesült táp- és tanintézet Pesten,» czimü fejezetek és még több részletet is, melyek egy-egy külön genre-gépek. A baj az, hogy e többé-kevésbbé sikerült genre-rajzok számára a keret nem jól van megválasztva. Regény-igényeket fölgerjesztve indul meg az első kötet, de aztán az események fonalát hirtelen ott hagyja. Később maga a szerző is tudtul adja: «Nem is regényt irok, csak néhány szivnek vizsgálom érzését és jegyzem le cselekedeteit.»

Az erdélyi részek társadalmi élete, szereplő emberei, közmondásos élelmességük — meglehetősen elkerülte eddig iróink figyelmét. Pedig ugy tetszik, hogy a királyhágóntuli rész volna oly alkalmas talaj regényiróknak, mint Daudet Alfonz számára Francziaország déli része. Tolnai nagy lokális tájékozottsággal ide nyult most. Hogy Erdélynek sok grófja és bárója van, hogy divatozik a czim- és rangkórság, azt tudjuk eléggé, s az sem titok, hogy a rang és czim mellett nincs meg mindig az a háttér, melyet a telekkönyvben szoktak keresni. Egyik tehát, fejedelmi ivadék létére, becsületesen dolgozik, tisztviselősködik, vagy félrevonultan gazdálkodik. Tolnai olyan nemes vért mutat be, mely szegényebb a szegénynél, de azért nem dolgozik, csak pöffeszkedik, nyomorog ősi kastélyában, zsidótól, örménytől él napról-napra, már annyira jutott, hogy se ruhája, se becsülete már, hazudnak, csalnak, de kiállhatatlan hányivetiségök megmarad örökre. Ilyenek a Benedek grófok. Négyen, vagy öten vannak (ha kevesebben volnának is, mindegy a regényre nézve), azért sokan, mert Tolnai nagyon szereti a sokféle embert. Egyik közülök apja Olga és Saudrin grófnőknek, a többi pedig az apa fivére, kik most mind együtt élnek az almáshegyi roskadazó kastélyban. A szerző jól festi őket, találóan jellemzi. A regény erőteljesen kezdődik.

A semmirekellő, dologkerülő grófoknak sikerül egy temesmegyei gazdag birtokost halászni Olga grófnő számára férjnek. Az áldozat Dernyői Lonárd, kit leginkább a grófi rokonság szédit el, mert ő nem is nemes ember. Együtt gazdálkodott bátyjával, Dernyői Lászlóval, kiről tudja, hogy ellenezné ezt a házasságot, azért tehát hirtelen szakit vele, kiveszi a maga jussát, s oda költözik Almáshegyre, hol aztán van vidám nagy uri élet, és pazarlás, a miben a Benedek-család tagjai egymást mulják felül. Loránd, ki gyönge legény, csak tür, lassankint elkeseredik. Évek után telnek az évek, fogy a gazdagság s mikor Loránd végre boldogtalanul meghal, akkor már el van prédálva minden.

Ez az első kötet felének foglalatja. Figyelmünk Olga grófnőre van irányozva, ki előre fenyegetőzött, hogy a sok nélkülözésért boszut fog állani majd a pazarló élettel, s azt be is váltotta. De a regény ez alakja oly igényteljesen lép föl, mely olyasmit sejtet, mintha ő biztositva volna a szerző részéről a legnagyobb szerepről. Többé azonban senki sem jut nagyobb szerephez. Mozgó képek és csoportozatok jelennek meg most már.

Loránd halálára megjelenik ennek bátyja, Dernyői László,. ki öcscsével soha sem találkozott, ennek házassága alatt. A Benedek grófok rögtön kiszemelik ujabb áldozatnak, Olga grófnő is azonnal ráveti szemét. A becsületes, őszinte embert pénz dolgában meg is sarczolják, de a grófnő szemei föl nem gyujtják szivét. Inkább Sandrin grófnővel foglalkozik, ki már ekkor 25 éves, de szelid, dolgos teremtés, s Loránt gyermekeinek jól gondját viseli.

A regényben most már terjedelmes részleteket kapunk. Dernyői intézkedései az elhunyt vagyoni állapotjáról, árváiról, egy csomó mindenféle hitelező bemutatása oly torlaszt képez, hogy azon többé át nem törhetnek az események, hanem várnak, tespednek. Már pedig regénynek mégis csak fő föltétele, hogy folyjon, haladjon.

A második kötetben tökéletesen lemondott irónk arról, hogy regényt irjon. Rajzokat, életképeket sző össze, melyek vagy Dernyői László birtokán történnek, vagy Dernyői Loránt fiainak nevelésére vonatkoznak, de semmit sem fejlesztenek, csupán általános életképiességek. Jeles irók is sokszor megteszik az ily kitéréseket, de nem ily mértékben, vagy igazi művészet által nyujtanak kárpótlást. Ha pedig életkép-füzért akarnak adni, igyekeznek mindjárt kezdetben lehetőleg szabadkezet biztositani, s nem kötelezik le magokat megkezdett cselekvények által, a mit aztán nem folytatnak. Mert Tolnai regényében mindig érezzük, hogy hova tovább régibb a tartozása Olga grófnőt illetőleg, a kinek itt volna az ideje, hogy szivtelenségének további következményeit lássuk. Alapit ő nagy elegáncziával és lelkes hölgyek közremüködésével koldusházat — a mi igen jól ki is van szatirizálva, — de ezen fillantropikus müködés helyett mégis csak annak kellene erősebben kitünni, hogy mikép igyekeznék saját sorsát biztositani, vagy egyáltalában hogy mi az ő igazi sorsa, és lelki élete. A regény szálai elnyulnak Dernyői László birtokára, hol ismét megismerünk egy ujabb tömeg genre-alakot; aztán a főváros paedagógiai intézeteiről kapunk életteljes és találó gunynyal rajzolt felvilágositásokat. A mi pedig a regényt illeti, a fölött e mutatványok alatt, mig a sok embert tánczoltatja, hosszu idő mulik el, nyolcz, vagy kilencz év. Dernyői László, a ki már épen nem fiatal ember volt akkor, mikor Sandrin grófné is tulhaladta tavaszkorát, levélben megkéri a grófné kezét, de a grófné nem akar rokonai és Dernyői közé állani, s kitérőleg válaszol, maga pedig elmegy nevelőnőnek. Nyolcz évre van szükség, enynyit vesz el a szerző két szerető sziv boldogságából, mig végre csakugyan egymásei lesznek. A Benedek-család tökéletesen elpusztul, még pedig gyalázatos módon. Olga grófné és nagybátyjai bankócsinálásba keveredtek, s mikor megválunk tőlük végképen, fogságban ülnek.

Tehát a legfőbb baj, hogy nincs cselekvénye a regénynek, s hogy az emberek felületesek. Bármenynyire rajzoltak is az alakok, azt látjuk, hogy nem indokolják azt a gondot és előszeretetet, melyet a szerző rájok fordit, mert épen nincs szükség, hogy ily jól megtermettek, miután sok közülök a bemutatás után megszünik létezni; másokban jellemük tulajdonságai akadály nélkül érvényesülnek, törekvésük könnyen teljesül — vagy nincs törekvésük, hanem csupán statiszták. Nem küzködnek, mert a Benedek-család egész szereplése is voltaképen czudar emberek hitványsága, a mi nagyon könnyen megy náluk. Minden alak bizonyos jellemzési mutatványokra van kiszemelve. Igen sok vizet kapnak, hadd uszkáljanak, hadd ficzánkoljanak, mint pl. Fadgyas tiszteletes ur, az uzsoráskodó lelkész, a kit aztán mások és mások szoritanak ki az uszó medenczéből, melyet annyiszor kiönt irónk mindenestül.

Vegyesen emlegettük eddig a regény jó tulajdonait és hibáit. Jó tulajdonai gyanánt még külön is föl kell emlitenünk némelyeket. Ilyen az iró intelligencziája, s a közvetlenség, melylyel szól és rajzol, ha mélyebben nem kell jellemezni. Intelligens tanulmányai iskolázottságával párosul a látottak és ismertek előadása. Jó manirt tanult. Az életbeli és helybeli (leginkább erdélyi) viszonyok jellemzése gyakran müvészileg sikerül. Az erdélyiek haragudni fognak, de a regény legfőbb érdeme az, a mi az erdélyi speczialitásokra vonatkozik. Látszik, hogy igaz élet, igaz föld áll előtte. A gyarlóságokat szereti leginkább festeni, s a félszegségeket ostorozni. Guny sok van benne, humor már kevés. Hangja, mikor az eseményekbe közbeszól — néha kenetesen és helyén kivül is, — komor, oktató, de mindig egy-egy akkordja a tanácsadó elmének és érző szivnek. A párbeszédekbe jellemző erőt tud adni. A részletek magokban véve mind sikerültek, csakhogy nincsenek értékesitve, beolvasztva. A gondos festés nem iniczáléja a regény egy-egy fejezetének, hanem külön album-lapokká igyekszik válni.

Ismerős, tarkabarka emberek egész sora, a félszeg állapotok egész tömege állhatott Tolnai előtt mintaképül, mikor regényét irta. Senkit, semmit sem akart mellőzni. E sokaság, e tultömöttség aztán elfoglalta a szinpadot, s egymást mozdulatlanságra kárhoztatta. Az irói erőt, melylyel Tolnai rendelkezik, a szervező körültekintésnek, az alkotás mélyebb átgondolásának kell igazgatnia, s az élethűséget egész addig követni, hol szivig hatóvá lesz, nem pedig a külsőségekkel elégedni meg. Az arczképek, a ruha — az bizony még vékonyan válik be emberszámba, s egy epizód, egy genre-kép nem az élet.

— **A Franklin-társulat kiadásában** ismét több mü jelent meg, az irodalom különböző szakából. Az „*Olcsó könyvtár*“ czimü vállalatból is nyolcz uj füzet (139—146-ik) hagyta el a sajtót. E vállalat tartalma igen vegyes s czélja az, hogy egy kisebb kötetbe elférő eredeti és külföldi müveket, melyek már könyvalakban régebben megjelentek, vagy melyeket hirlapok tárczája közölt, ujra föleleveniten. Igy néha csakugyan jóravaló olvasmányokat juttat olcsó áron a közönség kezei közé. A vállalatot Gyulai Pál szerkeszti.

Az „*Olcsó könyvtár*“ most megjelent füzetei esek: „*Cozaux András*,“ rajz a délamerikai Pampaszokból, irta Ébelot Alfréd, forditotta Kárffy Titusz; 127 lap, ára 30 kr. — „*Borgia Lucretia*,“ Hugo Viktor három felvonásos drámája, forditotta Szász Károly; 131 lap, ára 30 kr. — „*Költői beszélyek*,“ irta Tennyson Alfréd, forditotta Csukássi József. Rövid kis életrajz nyitja meg a 116 lapra terjedő füzetet, mely a nagy angol költőtől nyolcz darabot közöl csinos forditásban. Ezek: A molnár leánya. Godiva. Shalott kisasszonya. Locksley Hall. Májusi királynő. A nagyanya. Aymersfield. Tithonus. Ára 30 kr. — „*A hazug*“, olasz vigjáték három felvonásban, Goldoni Károlytól, az eredetiből forditotta Radó Antal; ára 40 kr. — „*Odette házassága*“, regény (még pedig kellemes olvasmány) Delphit Alberttől, forditotta Fái J. Béla; ára 50 kr. — „*Barátságból*“ vigjáték egy felvonásban, irta Taylor Tamás, angolból forditotta Csiky Gergely; ára 20 kr.— „*Potrier ur veje*“ szinmü négy felvonásban, mely a nemzeti szinházban «Nemes és polgár» czimen ismeretes, irták Augier Emil és Sandeau Gyula, francziából forditotta Haraszti Gyula; ára 30 kr. — „*Adalék a lélek életrendjéhez*“ irta b. Feuchtersleben Ernő, németből forditotta dr. Klekner Alajos, ára a 198 lapra terjedő füzetnek 40 kr. Komoly, de magvas és olvasásra méltó könyv.

A „*Jeles irók iskolai tára*“ czimü füzetekből is kettő jelent meg. Ezek a klasszikus irókat közlik bevezetésekkel és nagy vázlatokkal, s az orsz. középiskolai tanáregyesület megbizásából Névy László szerkeszti. A 18-ik füzet: «M. *Tullii Ciceronis* in L. Sergium Catilinam orationes quatuor.» Cicero életrajzával, a beszédek tárgyának ismertetésével, jegyzetekkel ellátta Köpesdy Sándor, budapesti állami gymnáziumi tanár; ára 60 kr. A 19-ik füzet: „*Szemelvények a görög lantos költészet remekeiből*,“ bevezetésekkel és minden egyes darabot jegyzetekkel ellátta dr. Boros Gábor; első füzet, mely elegiákat, epigrammokat és a iambos-költészet ki válóbb darabjait adja; ára 40 kr.

A «*Falusi könyvtárból*» is kaptunk egyet: «A komlótermelés és kezelés kézikönyve», irta dr. Nyáry Ferencz. A borok legnagyobb konkurrensének, a sörnek főalkatrészét nálunk csak ugy termeszthetnék, mint Csehországon. Erre buzdit a könyv, és részletesen megismertet a termesztéshez szükséges minden tudnivalóval.

Iskolákat érdeklő mü három van: «*Népiskoláink fölszerelése és a tanszermuzeumok*», irta dr. Vérédy Károly, abauj-tornamegyei tanfelügyelő. Tudvalevő, hogy a mult évi országos képviseleti tanitói gyülés egyik határozata szerint: minden megye területén tanszermuzeum szervezendő. E könyv tehát ehez a szervezéshez szolgál utasitásokkal, megismertetve azon módokat, melyek figyelembe vételével történjék a gyüjtemény létesitése; de egyszersmind előadja, darabonkint is megismerteti, sőt hatvannál több rajzban bemutatja mindazon butorokat, tanszereket, melyek egy-egy iskolához szükségesek. A főváros, vagy a közeli iskolák hatóságai, abban a kedvező helyzetben vannak, hogy a tanszerkereskedésekben, vagy az országos tanszermuzeumban az eszközöket megvételük előtt megtekinthetik, megbirálhatják. Amde a vidéki iskolai hatóságok eddigelé nagyobbára látatlanban eszközölték a vételt és nem egyszer olyan tárgyakra pazarolták a nagynehezen egybegyüjtött filléreket, a melyek egyátalában nem voltak képesek a várakozásnak megfelelni. A tanszermuzeumok fölállitásával lehet itt segiteni. Vajjon melyek itt a beszerzendő eszközök? — ezzel a kérdéssel foglalkozik a füzet, mely a tanitó egyesületek és iskolai hatóságok figyelmét várja. Ára 60 kr. — «*Népiskolai olvasmányok a gazdasági chemia köréből*», francziából átdolgozta Valló Vilmos. A népiskolák 5 és 6 osztályában a természet- és vegytanbeli elemi ismeretek tanitásához még nem birunk valami jó eredeti tankönyvekkel s addig is, mig lesz, nem ártott Fabre Henrik gazdasági chemiájának átültetése. Ára 60 kr. — «*Betüszámtan*», az uj tanterv szerint a gimnáziumok használatára, készitette dr. Lutter Nándor, a budapesti egyetemi fögimnázium igazgatója; hatodik kiadás, ötödik füzet a nyolczadik osztály számára, ára 30 kr.

Megjelentek továbbá: «*A büntettek, vétségek és kihágások*», a magyar büntetőtörvénykönyvek szerint iskolai használatra összeállitá dr. Werner Rezső; 212 lap, ára 1 frt 80 kr. «*Döntvénytár*», a m. kir. kuria elvi jelentőségü határozatai, kiadja a «Jogtudományi Közlöny» szerkesztősége. Huszonkilenczedik évfolyam első kötete; ára 2 frt.

— **A «Budapesti Szemle»** juliusi füzete is egészen eredeti közleményekkel jelenik meg. *Pór* Antal ujabb tanulmányt kezd meg Enea Silvio Piccolominiről, a későbbi pápáról, ki sokáig időzött Magyarországban. Most irodalmi tevékenységéről szól, s mint humanistát tünteti föl. A középiskolai ügyről, melyet a már többször beadott törvényjavaslat sem tudott a törvénybozás döntése alá vinni, két tartalmas közleményt nyerünk. Egyik *Fraknói* Vilmosé, ki három czikkben vitatta a katholikus álláspontot, s azzal végzi, hogy törvényjavaslatot is mellékel tanulmányához. A másik *Szász* Károlytól «A középiskola némely vitás kérdéseiről», más felfogásból indul ki, ismertetvén egyszersmind Bréal Mihálynak, a kitünő franczia tanférfiunak és philologusnak «Tanügyi kirándulások» czimü munkáját. *Konek* Sándortól nagyobb nemzetgazdasági tanulmány indul meg «Bányászatunk jelen állapota» czimen. *Ampelos* pedig a bécsi nemzetközi mütárlatot ismerteti. A szépirodalmat Byrontól «Lara» költői beszély képviseli, melyet Radó Antal forditott, s melyet a Kisfaludy-társaság jutalomdijjal tüntetett ki. A könyvbirálatok közt Péterfy Jenő ir Taine «Az angol irodalom története» munkájáról, melyet Csiky Gergely forditott le, Bánfi Zsigmond pedig Tolnai Lajos «A nemes vér» regényét birálja.

— **Rousseau egyik érdekes művének** magyar kiadása indult meg Pécsett. Ez «*Julia, a második Heloise*», francziából forditja Mihálkovics Árpád. Havi füzetekben kerül ki a sajtó alól, minden füzet harmadfél ivnyi terjedelemben. Az első füzet, mely már elhagyta a sajtót, kettős, 80 lapra terjed. A forditó kétféle kiadást rendez belőle, egyikhez képek vannak, s az ilyen füzet ára 75 kr., a másik képek nélkül 50 kr. Az első füzethez két, a szöveget illető illusztráczió csatlakozik. Kár, hogy nem az eredeti rajzokról készült a fénynyomat, hanem ujra rajzolták, a mi nem vált előnyére. Még két arczképet is ád bevezetésül, Divald fénynyomatában. Az egyik Rousseau arczképe, de a másikat, minthogy nincs aláirva, nem tudjuk kié. Egy fiatal embert mutat. Meglehet, hogy a forditó, de meglehet, hogy ifjabb Majláth György esztergomi főispáné, kinek e könyvet a forditó örök hódolata jeléül ajánlja. Akár egyik, akár másik, de Rousseauval egy könyvben, pláne Rousseau könyvében, nincs helyök. Az egész mü 45—50 ivre fog terjedni, s a megrendelések Pécsre, a forditóhoz intézendők. A forditást az első füzet elég jónak mutatja, s igy a vállalat érdemes a komoly irodalmi müvek barátainak figyelmére.

— **«A pécsi székesegyház restaurácziója»** czimen dr. Czobor Béla akadémiai tag kiadta egy füzetben azt a tanulmányát, melyet az «Egyházmüvészeti Lap»-ban irt a pécsi román stylü dómról, hazánk legnevezetesb épitészeti müemlékéről. Megismerteti bevezetésül a templom történetét, melyet a XI-ik századig lehet nyomozni, aztán elmondja viszontagságait, sokszor javitgatását, toldozásait, melyek a a müemlék styljét ugy összevissza zavarták. Dulánszky Nándor püspök elhatározta, hogy a székesegyházat stylszerüleg helyreállittatja, s a tervek készitésével Schmidt Frigyest a bécsi Votiv-templom épitőjét bizta meg, ki a tervezeteket már elkészitette. Ezeket Czobor egész terjedelmében megismerteti, s rajzokban is bemutatja az impozáns plánumokat. A helyreállitás 4—5 évet fog igénybe venni. A költségeket Schmidt 700,000 frtra számitotta. Itt tehát a legnagyobb restauráczióról van szó, mely eddig nálunk előfordult. Ez összegből 100,000 frt jut a dóm belső festésére és aranyozására, 25,000 frt a főoltárra, 30,000 frt az ambóra és altemplomba vezető lejáratokra, 15,000 frt a püspöki bemára és szentélyszékekre. Schmidt tiszteletdija a költségek öt százaléka. E nagy művel szemben Czobor arról is megnyugtat, hogy költségek hiánya nem fogja se késleltetni, se megakasztani. A műemlékek országos bizottsága már helybenhagyta a tervezeteket. Ha elkészülnek, maradandó ékes emlékül szolgálnak Dulánszky püspök áldozatkészségéhez.

— **„A magyar óda-költés története“**, a legrégibb időktől Vörösmartyig, irta Csernátoni Gyula, ki ez irodalomtörténeti tanulmányhoz sok adatot állitott össze. A dolgozat először az Aigner-féle «Figyelő»-ben jelent meg, s onnan mint külön lenyomat most egy 61 lapra terjedő füzetben. Kapható Aigner Lajosnál, de árát nem tudjuk.

— **„A szép mint fenséges“**, aesthetikai tanulmány, irta Földvári Masznyik Endre, lyceumi tanár. Megjelent Selmeczbányán, vidékies pongyola alakban. A munkának ez csak első kötete, s ára 1 frt. Az aesthetika két legsarkalatosb eszméjével, a széppel átalában s a széppel mint fenségessel különösen, — nagy hévvel foglalkozik a szerző, s az előszóban tájékozóul többi közt ezeket irja.

Álláspontom szilárd alapra fektettem. A legrégibb időktől a legujabbig, — a görög, római, angol, franczia, német és magyar aesthetikusok legjelesebbjeit s legnagyobb részt eredetiben tanulmányoztam át. Kétségtelen azonban, hogy nézeteim kikerülésére, Carriere, Taine s Greguss Ágost egykori tanárom, voltak legdöntőbb befolyással. Hát ez eshetik a teljes eredetiség, de nem az alaposság rovására, aztán meg in ultima analysi — még Carriere és Greguss sem egészben eredetiek. Az egyetemes eszmefejlődés, a mult vivmányai kire-kire lényeges hatást gyakorolnak. S különösen, ha tapasztalati utra térünk, — lehetetlen az elődök által hangya szorgalommal összegyüjtött anyaghalmazt figyelembe nem venni. Spekulativ uton,— s az eddigi haladás ignorálásával lehetünk talán eredetiek, de ábrándos vagy épen vad gondolkodók, minden esetre leszünk is. En egyikre sem vágytam ezek közül. De azért nagyon csalódnék, a ki azt gondolná, hogy hát igy szolgalelkü kompilátorrá lettem. Különbség van a közt: kész pénz gyanánt elfogadni mindent, a mit itt ott papirra vetettek, vagy az elődök által közzétett tudományos eredményeket beható kritika alá vetve s kellően megemésztve, — az eddigi fejlődés lépcső fokain végesvégig haladva, saját meggyőződésre, egyéni álláspontra vergődni. Én ez utóbbira vállalkoztam.

— **Folyóiratok.** A „*Nemzetgazdasági Szemle*“ juniusi füzetében Pólya Jakab folytatja a negyvenes évek pénzügyi állapotairól szóló tanulmányát «Országos közszükségleti pénztár» czimen. Dr. Dobránszky Péter gyógyhelyeink és ásványvizeink értékesitéséről értekezik. Dr. Konek Sándortól «Magyarország fekvő birtoka, annak évi forgalma és megterheltetése szempontjából» czimü közérdekü fejtegetést találunk s ezenkivül kisebb közleményeket.

A *Ludovika Akadémia közlönyének* uj füzetében a nagyobb dolgozatok következők: «A csapatok térbeli kiterjeszkedése a harczban», a harczászati tanulmány, Horváth Jenő főhadnagy által a kassai katonai tudományos egyletben 1882-ik évi márczius hó 1-én tartott felolvasás. «A tiszti foglalkozásokról», közli Olohváry Ödön honvéd főhadnagy. «Az 1829-diki és 1877—78-ki átkelés a Balkánon, párhuzam Diebits és Gurko müködése között. «A Benton-féle villany-delejes sebesség-mérő. Közli K. L. százados. A nyári hőség és a katona-föveg, dr. Tomcsányi ezredorvostól.

A „*Méhészeti Lapok*“ legujabb füzete sok kisebb-nagyobb közleményben szól feladatához és praktikus tanácsot is eleget talál benne a méhész. Ezeken kivül meleg sorokat szentel Paulik Gábornak, az okszerü méhészet egyik legbuzgóbb mivelőjének, ki május hóban, a nyitramegyei Tótmegyeren hunyt el.

A „*Jogtudományi Közlöny*“ legutóbbi számának tartalma: A magyar ügyvédség reformjához, dr. Dell-Adami Rezső budapesti ügyvédtől. A magyar általános magánjogi törvénykönyv tervezete, dr. Jellinek Arthur budapesti ügyvédtől. Törvénykezési szemle: Az uj végrehajtási törvény és a bagatelltörvény, Teleszky Istvántól. Néhány szó a tanubizonyitékról, Stehlo Kornél budapesti ügyvédtől. Sulyos testi sértés büntette, Bodor László kolozsvári kir. alügyésztől. Még egyszer a teljes ülési döntvény. Curiai határozatok. Esküdtszéki levelek. Alapszabályok tervezete a javitó intézetek számára. Különfélék.

— **Füzetek.** Miskolczon megjelent: «*Századok közgyülési emlék* 1782. április 1-ről, megünnepelve a miskolczi ág. hitv. ev. anya-egyházban 1882. április 2-án», összeállitotta Zelenka Pál lelkész. — «*A Talmudvédő*» irta Büchler Áron jászkerületi rabbi. A kis füzetke, melynek ára 15 kr, s mely Jászberényben nyomatott, azt czáfolja meg magyar és német nyelven, mintha a Talmudban előforduló «goi» kifejezés csakis a keresztényekre vonatkoznék és becstelen, lealázó értelemmel birna. — «*Maszkil sir jedhidhuth*», öröm-költemény-ének a trónörököspár egybekelésére, irta Wolf József kalocsai rabbi, illetőleg ezen költemény birálata dr. Kanyonszki Györgytől.

— **Fényképek.** Klein Jenő sátoralja-ujhelyi fényképész a borsi-i Rákóczi-házról többféle fölvételt készitett, nevezetesen magát a régi kastélyt feltüntetőt, aztán az emléktábláról. Ezek kisebb vagy nagyobb alakban kaphatók Lövy Adolf könyvárusnál. Ugyancsak Rákóczi mellképe is megrendelhető. A fényképek csinosak.

— **Csiky Gergely szinműveiből** az Athenaeum-társ. kiadásában a harmadik kötet jelent meg, s a «*Mukányi*» négyfelvonásost szinművet közli. Ára 70 kr. Valószinü, hogy a drámairó szinműveinek nemcsak a szinpadon, hanem könyv alakjában is sok közönsége lesz.

— **Zeneművek.** Rózsavölgyi és társa zeneműkereskedésében «*Tizenkét eredeti magyar dal*» jelent meg, énekhangra, zongora kisérettel szerzé és b. Prónay Dezsőné urhölgynek ajánlja Wolfgang Lajos, ára 1 frt. — *Nászmenet-induló*, lakodalmi csárdás, zongorára szerzé s gr. Batthyány Lajos és Andrássy Ilona grófnőnek ajánlja Herdy Ferencz.

A TÁRSASKOCSI TITKA.

Regény.

Irta: FORTUNÉ DU BOISGOBEY.

Francziából forditotta: **Somogyi Ede.**

II.

(Folytatás).

Reggel a rendőrbiztos egy kiküldöttjének a látogatását fogadta, ki inkább elcsevegett vele egy darabig, semmint vallatóra fogta, minthogy a holttest megvizsgálására meghitt orvos szintén véletlen halált állapitott meg s hosszas vizsgálat után kijelentette, hogy a testen semminemü külső erőszak nyomai nem találhatók.

A fiatal lány alkalmasint belső szervi bajnak esett áldozatul s miután semmi támaszpont se volt a leány azonosságának megállapitására, kitették a holttestet a Morgueban, Páris halottas házában.

A tények különben majdnem bizonyossággal kizárták azt a feltevést, hogy itt egy büntett követtetett el. Erre a pontra vonatkozólag mérvadó volt a kocsivezetőnek a vallomása.

A rendőrbiztos elé hivatván, nem állhatta meg, hogy ne nevessen az utas fölött, ki, az állomáshoz érve, torka szakadtából kiabált, hogy meggyilkolták a piczikét s kevés fáradságába került kimutatni, hogy ennek az urnak az eszméje a hóborttal határos.

Az utas, az Paul Freneuse volt, kit a rendőrbiztos nagyon jól ismert hirneve után, s kit nem volt nehéz megtalálni, miután czimét a rendőröknél viszszahagyta.

De Paul Freneuse azóta teljesen megváltoztatta nézetét, annyira, hogy feleslegesnek vélte a biztost annak a bolond Binosnak őrült okoskodásával untatni. Csak arra szoritkozott, hogy elmondta azt, a mit látott, minden magyarázat és minden megjegyzés nélkül.

S miután valamennyien egy nézeten voltak, Freneuse, lerázva magáról ezt a kellemetlen dolgot, jókedvüen és étvágygyal reggelizett és hévvel fogott hozzá munkájához.

Egy képet kellett befejeznie, melylyel a legközelebbi Salonban nagy sikert vélt elérhetni; a kép egy nőt, egy magányos fiatal római lányt ábrázolt, ki Cecilia Metella sirján egy kecskét őriz.

S oly szerencsés volt, hogy felfedezett egy mintát, kit isten, ugy látszott, egyes egyedül arra teremtett, hogy az általa álmodott tipusul szolgáljon neki.

Egészen fiatal lány, majdnem gyermek volt még, kivel egy napon, a Montmartre dombról leszállva, találkozott s ki azt kérdezte tőle, hogy merre vezet az ut a Jardin des Plantes felé.

Freneuse négy évet töltött Rómában s eleget tudott olaszul, hogy megértethesse magát az egyedüli nyelven, melyet a gyermek jól értett.

Kitudakolta tőle, hogy mit művel Párishan s a leány megzavarodás nélkül azt válaszolá neki, hogy az imént érkezett, egy honfitársnője hozta magával, kinek az a mestersége, hogy mindkét nembeli mintákat válogat össze Olaszországban s ki a Fossés-Saint-Bernard utczában lakik, a Borcsarnokokhoz közel, egy nagy házban, melyet csupa kintornások és egyéb sétáló muzsikusok laknak.

Subiacóban született, a sabini hegyek közt s első gyermekkorát azzal töltötte, hogy kecskéket őrizett e vad vidék sziklái közt. Anyja, ki egy év előtt halt meg, mintának ült római müteremekben. Atyját sohasem ismerte, de félfüllel hallotta, hogy egy franczia festőnek a leánya, ki, miátán néhány esztendőn át Olaszországban tartózkodott, egyszerre eltünt, a nélkül, hogy gyermekével tovább törődött volna. Volt egy nénje is, de ez még egészen piczi volt, midőn egy ember, ki nővendékeket szedett össze, hogy énekre tanitsa s utóbb olasz szinházakban elhelyezze őket, magával vitte.

Paul Freneusenek, kit a lány szépsége bámulatba ejtett, azonnal az az eszméje támadt, hogy lefoglalja a maga részére ezt a kiadatlan mintaképet — a gyermek eddig még egy művésznek sem ült, — s azonnal alkudozásba bocsátkozott azzal az emberrel, ki öt Olaszországból elhozta, ki, elég nagy összeg árán, arra kötelezte magát, hogy külön és tisztességes lakást fogad Pia számára, — ez volt a gyermek neve, — hogy mindennap elküldi öt Freneuse műtermébe a Pigalle térre, és hogy vissza fog utasitani minden oly ajánlatot, melyet netán más festők tennének neki.

És öt hónap óta Pia egyetlen egyszer se mulasztotta el délben Paul Freneusehöz jönni, ki nem mint fizetett leánynyal, hanem inkább mint barátnővel bánt vele.

Pia szépsége nem volt mindennapi. A gyermek nem hasonlitott azokhoz az olasz bambinákhoz, melyeknek valamennyüknek ugyanazon nagy fekete szemeik, ugyanazon vörös és duzzadt ajkaik, ugyanaz a világosbarna arczszinük van, ugy, hogy szinte azt hinné az ember, valamennyien egy családból valók.

Abból a fajból való volt ugyan, mely mintákat szolgáltatott minden idők festőinek, de meg volt arczában az a kifejezés, mely hazája majdnem valamennyi leányánál hiányzik, arcza mozgékony és értelmes volt; volt benne egyéniség és élet.

És ez az arcz nem csalt. Piának nyilt feje, könnyü felfogási képessége és ritka simulékonysága volt. Alig néhány hónap alatt annyira vitte, hogy kitünően beszélte a francziát, melyből egy szót se értett, mikor Párisba érkezett. Sokszor mulattatta Freneuset gyermeteg megjegyzéseivel és pompás ötleteivel. Meglepő volt eszméinek helyessége az élet minden dolga, sőt maga a müvészet iránt is, mely iránt élénk érzékkel viseltetett.

De eszességével is meglepte őt. Ez a kis világ csudája, kit, bárhol mutatta magát, megbámultak, még árnyékával se birt a kaczérságnak s illő távolságban tudta tartani a nagyon is közelébe furakodó bámulókat. Megőrizte hazája szokásait, a nélkül, hogy megrontotta volna azokat a párisi divattal, melyet a hozzá hasonlók oly szivesen vesznek fel. Még kissé sovány, de művészi alkotásu vállait sohasem fedte kendő, még soha se szorultak szoborhoz illő lábai, melyek ahhoz voltak szokva, hogy hazája bérczei közt kőről-kőre, szikláról-sziklára szökdeljenek, szük czipők közé.

És szentként élt, csak akkor ment ki, ha Freneuse műtermében volt dolga, s csak annyira érintkezett honfitársnőivel, mint a többi nőkkel, kik Párisban a mintaképek lejtős mesterségét üzik.

Mióta Freneuse nagylelkü előlegei abba a helyzetbe juttatták, nem volt többé rá kényszeritve, hogy együtt éljen a többi leányokkal, kiket szegényeket rá kényszerit a közös nyomor és gazdáik lelketlensége, kik Olaszországból ide telepitve őket, teljes erővel azon vannak, hogy kizsarolják és kizsákmányolják őket, azután is a Fossés-Saint-Bernard utczában lakott ugyan, de teljesen különvállva csavargó teleptől.

Egészen egyedül lakott egy kis szobácskát az ötödik emeleten; a butorzatot csupán egy kis vaságy, három szalmaszék és egy törött tükör képezte. Itt töltötte minden idejét, melyet nem kellett a müteremben töltenie, majd olvasott, — mert csak Párisban kezdett olvasni tanulni — aztán a hazai hegyek dalait énekelte el, s ha ezt is megelégelte, ábrándozott... miről? Freneusenek gyakran mulatságot szerzett, ha megkérdezte tőle, s a lány mindig azt válaszolta rá, hogy maga se tudja, miről. Meglehet, a tizenötödik évről ábrándozott, melybe nem sokára lépni fog.

Az, a mit jótevőjénél szerzett, elégséges volt neki, sőt még sok is, mert alig evett többet mint egy madár, s ruházatára is nagyon kevés pénzt költött, noha mindig nagy gondot forditott személyére és öltözetére.

S vidám volt mindig, a milyenek ritkán szoktak lenni a római lányok, őrült ennek a jókedvének, melyet az adott neki, hogy önmagával meg volt elégedve, s hogy nem ismerte a gondokat. Mikor Paul műtermébe érkezett, vele együtt az öröm is belépett.

Azonban egy hónap óta Freneuse azt vélte észrevenni, hogy Pia nem oly nevető többé, sokkal tartózkodóbb, gondolatokba mélyedettebb, egy szóval: hogy nem az a gyermek többé, a ki volt. Nem játszott többé a művész kedvencz macskájával, egy ritka szép angorával, melyet pedig annyira megszeretett és mely, valahányszor Pia a festőnek ült, térdeire szökött.

Ezek a tünetek nagyon komolyaknak tetszettek a művésznek. Jól ismerte ezeket a természeteket, ezeket az olasz földről franczia talajba átplántált lánykákat, kik a mi hideg éghajlatunk alatt az első időben hervadásnak indulnak s kik aztán egyszerre, a napnak első sugarára érnek meg. Azt gyanitotta, hogy a gyermek keblében az első szerelem bimbója kezd fakadni.

Hogy tisztán lássa a helyzetet, nyájasan intézett kérdéseket a lánykához, ki válasz helyett sirva fakadt, s a festő nem faggatta tovább, jóllehet imént támadt eszméje nagyon leverte. Freneuse e gyermekhez kötötte magát s az a gondolat nagyon megszomoritotta, hogy talán valami köpczös hajcsár, ki az Abruzzokból került Párisba, hogy hegedüjátékával javitson a helyzetén, nyerte meg a szivét. Néha az is megesett rajta, hogy azt kérdezte magától, vajjon nem féltékeny-e rá s szemrehányásokat tett magának azért, hogy megfeledkezett huszonkilencz esztendejéről, mely majdnem kétszerese volt Pia korának. Ilyenkor aztán elkomolyodott, szinte rideggé vált, s tovább festett, a nélkül, hogy csak egy szót is intézett volna a szegény gyermekhez, kinek ezért majd a szive repedt meg.

De a társas kocsibeli kalandot követő napon Paul Freneuse ragyogó jókedvben volt. A bizonyosság, hogy nem vonhatják őt — még csak közvetlenül se — a birói vizsgálatba, csak még fokozta ezt a jókedvét, s vigan csevegett a kecskepásztornővel, ki a műterem hátterében félig nyugvó helyzetben ült egy kimagasló állványon, mely Cecilia Metellának sirját ábrázolta.

— Pia, szépem, mondá Paul Freneuse felkaczagva, nem is sejted, hogy tegnap majd hogy fel nem kusztam a te ötödik emeletedre, hogy meglepjelek. A te negyededben ebédeltem.

— És nem jött engem meglátogatni! kiáltott fel a fiatal leány. Oly boldognak éreztem volna magamat, ha megmutathattam volna önnek kis kamarámat... most oly csinos... Három virágedényem is van, meg egy éneklő madaram... és mindezt önnek köszönhetem...

— Attól tartottam, hogy alkalmatlan leszek... Kamarácskád alig nagyobb madarad kalitkájánál. S aztán... berontani hozzád, a nélkül, hogy előbb értesitettelek volna... hitemre! nem merészeltem volna. Hisz csak az kellett volna, hogy kedveseddel ott találkozzam...

Pia elsápadt s könyek szálltak hosszu szempilláira.

— Miért mondja ön ezt nekem? suttogá halkan. Jól tudja, hogy nincs kedvesem.

— Nos piczikém, mondá Freneuse jókedvüen, hagyd a sirást. Nagyon rutit és elrontja állásodat. Vagy akkor is sirtál, mikor ott lent, a hegyek közt, kecskéidet őrizted?

— Nem, soha... és itt sem... kivéve, mikor ön bánatot akar nekem okozni... Nincs is más, a ki megrikatna engem...

— S a ki meg is kaczagtat... Rajta, szépem, nevess egy kissé, különben azt kellene hinnem, hogy haragszol rám. Nem beszéltem komolyan.

— Ah, ez már más!... Látja, már nem is gondolok rá... De kérem, ne mondja nekem többé, hogy kedvesem van... honnét is venném, én istenem? Ott minálunk, a hány fiu csak dolgozik Lorenzo papának, valamennyi olyan csunya és olyan gonosz, mint a majmok... Vagy talán a Pigalle-téren?... vagy a szökőkut medenczéje körül?... De ha ön csak az ablakhoz lépne, mikor jövök, meglátná, hogy sohasem pihenek ott meg. Sokkal jobban sietek az ön műtermébe melegedni... és az én Mirza barátomat megölelni... ez, ez az én kedvesem.

Az angora, mely a kályha tövében kurrogott, alig hogy magát nevén szólitani hallotta, felszökött és egy ugrással Pia térdein termett, ki felkaczagva fogadta.

(Folytatása következik.)

TANÜGY.

A tanáregyesület közgyüléséről.

Váratlan véget értek azok a fényes előkészületek, melyekkel a vendégszerető Kolozsvár a tanáregyesületet fogadni akarta. A himlőjárvány, mely Erdély fővárosában pusztit, lehetetlenné tette a kolozsvári közgyülést, mely népesebbnek s mozgalmasabbnak igérkezett bármely megelőző közgyülésnél. A budapesti választmány alig tehetett egyebet, mint gyorsan elhatározni, hogy a közgyülés csak nehány nappal később itt Budapesten tartassék. A szünidők végére halasztani a közgyülésnek Kolozsvárott való megtartását egyértelmü lett volna a közgyülés teljes fiaszkójával. Még későbbre való halasztás zavarba hozta volna az egylet működését, mellőzve azt, hogy téli gyülés sem kecsegtetett volna nagyobb sikerrel. A választmány helyesen járt el, midőn megtett minden intézkedést, hogy a közgyülés ugyanazzal a programmal már julius 11-én alakulhasson meg Budapesten.

A tanáregyesület tagjain a sor, hogy a maguk részéről is megtegyék kötelességüket. A ki a helyzetet nem ismeri, alig képzelheti, mily közönbösséggel viseltetnek a tanárok egyesületük s ennek közgyülései iránt. A vidéki kirándulásra még számithattunk vállalkozókra; sokan meg akarták ragadni az alkalmat, hogy miután a világot járták, hazájukkal is megismerkedjenek; a fővárosból, de még inkább a vidékről, tetemes kontingens készült Kolozsvárra. Most a helyzett megváltozott. Az utra készülő fővárosiak dehogy fognak a közgyülés végett még néhány napig Budapesten maradni. A vidékiek félnek Budapest hőségétől, porától, drága életétől. Utjuk mindenfelé viszi őket, csak Budapest felé nem. Mindenki másra bizza az egylet dolgát, magának csak azt tartja fenn, hogy alkalom adtán szidhassa. Legalább igy volt ez eddig. Hogy a lefolyt év mozgalmai valóban mélyre hatók voltak-e, azt csak a budapesti közgyülés fogja mutatni. Elválik majd, hogy a tanáregyesületnek ama tagjai, kik a közügyek iránt legalább hangos szóval érdeklődnek, fognak-e áldozatot is hozni, ha ugyan áldozatnak mondható, ha a fővárosiak élénk részt vesznek a készülő fontos gyülésben s a vidékiek néhány napra a fővárosba rándulnak.

Jusson eszünkbe, hogy fontos, döntőnek mondható pillanat előtt állunk. Tanügyünk szervezete nagy átalakuláson megy keresztül, mely megköveteli, hogy a tanárság öntudatra ébredjen, testületi szellemben egyesüljön s közvéleményt alkothasson. A tanügyi reformok csak elméletek, melyeket mi tanárok vagyunk hivatva megvalósitani. Illő, hogy az átalakulásnak e nagy munkájából mi tanárok kivegyük a magunk részét, hogy egymást tanitva a nemzetet tanitsuk. Szükséges, hogy testületi érdekeinket megvédjük, s foganatosabb munkával ez érdekek nagyobb figyelembe vételét kivivjuk. Mindezt eddig nem érhettük el, mert nem voltunk igazán egyesitve. A tanáregyesület csak az a nagy város volt, melyben találkozhattunk, de a mely oly kevéssé volt igazán szervezve, hogy legfölebb csak egymás mellett, de nem vállvetve haladtunk benne. Ezen akarunk változtatni. Jobban akarjuk tagozni az egyletet, hogy jobban egymáshoz férjünk. Talán már van annyi önállóság bennünk, hogy több helyütt ébreszthetünk egyleti tevékenységet a közös czél érdekében. De ez csak ugy lehetséges, ha a jelen közgyülés megindítja a szervezést. Ez meg függ attól, hogy a közgyülés oly látogatott legyen, hogy a pártok igazán mérkőzhessenek s a többség, bármely oldalon lesz is, igazán impozáns legyen. Sajnálattal gondolunk a meghiusult szép kolosvári tervekre. De talán még szebb lesz, ha jövő évben Kolozsvárott a megifjodott tanáregyesület első évét ünnepeljük.

TANÜGYI HIREK.

— **Kolozsvár** szab. kir. városának közegészségügyi bizottsága f. é. junius hó 19-én, a polgármester elnöklete alatt tartott ülésében kimondotta, hogy Kolozsvárott a himlő nagyobb terjedelmet öltött s valóságos járványnyá fejlődött; minek folytán a bizottság azonnal járványbizottsággá alakult és működését még aznap megkezdette s a város lakosságát fali hirdetménynyel értesitette, hogy a városban himlőjárvány uralkodik. Az orsz. középiskolai tanáregyesület elnöksége e tényekről f. hó 24-én értesült a napilapokból, mire azonnal nyilatkozatra szólitotta fel a kolozsvári helyi bizottság elnökét, kitől a felsorolt tényeket megerősitő jelentés f. hó 28-án érkezett be. Ennek folytán a választmány f. hó 28-án tartott ülésében 18 szavazattal egy ellen (az elnök nem szavazott) elhatározta, hogy ily körülmények közt az idei közgyülés a kitüzött időben nem tartható meg Kolozsváron. Mivel pedig a közgyülés megtartását a tanári állás sajátlagosságából kifolyó okoknál fogva hosszabb időre elhalasztani nem lehet, az egyesület választmánya helyesen vélt cselekedni, midőn azt határozta, hogy a folyó évi julius 6., 7. és 8-ára Kolozsvárra kihirdetett évi rendes közgyülés ugyanazon hó 11. és 12-én Budapesten tartassék meg. Midőn erről a t. tagokat ezennel értesitem, *s a Budapesten tartandó közgyülésre meghivom*, egyuttal közlöm a közgyülés részletes programmját, továbbá azon intézkedéseket, melyek a közgyülés helyének megváltoztatásából kifolyólag, a közlekedési vonalok nagyérdemü igazgatóságai által személyes utánjárásunk folytán, rögtönözve tétettek. Budapesten, jun. 30-án. Berecz Antal, egyesületi elnök.

A járványra vonatkozólag megjegyezzük, hogy január 1-től junius 26-ig 1006 himlőbe esés volt, többször halállal végződő. Ebből juniusra esik 126 betegedés. A programm marad a régi, azzal a különbséggel, hogy a közgyülés csak két napig fog tartani. Junius 10-én este 9-kor lesz az *ismerkedő est* a redoute egyik első emeleti termében. (A tagok utbaigazitása czéljából a redoute-nak vigadó-utczai bejáratánál egy szolga fog állani.) Julius 12-én d. u. 2 órakor közebéd. (Jegyekkel Bermüller Ferencz tagtárs szolgál.) A vasuti igazolványokra vonatkozó intézkedések: 1. A m. állami vasutak igazolványai ujakkal cseréltetnek be. A Kolozsvárra szóló kedvezmény Budapestre is érvényes; e felől az állomási főnökök a főigazgatóság által a «Körlap» utján értesittettek. Figyelmeztetnek tehát a tagok, hogy ha a vonatvezetők részéről nehézségek emeltetnének, forduljanak bármely állomás főnökéhez. 2. A Dunagőzhajózási társaság, a déli és nyugoti vasut igazolványai maradnak a régiek s Budapestre is érvényesek. 3. A kassa-oderbergi, az alföld-fiumei, osztrák állami és északkeleti vasutak igazolványai ujakkal fognak becseréltetni. Egyébiránt az igazolványok ügyében sziveskedjenek a t. tagok dr. Brózik Károly egyesületi titkárhoz (II. ker. Korvin-tér 11. sz.) fordulni.

— **A sárospataki föiskola köréből.** Az egyházi beszédre kitüzött dijakat *Hallgató* János s *Sólyom* Barna végzett hittanhallgatók nyerték. Az egyházi beszéd, irodalomtörténeti tanulmány jutalmazott szerzője ugyancsak *Hallgató* János. Az exegetikai értekezésre kitüzött jutalmat *Vattay* László, végzett hittanhallgató kapta. A magyar irodalomtörténeti tanulmány szerzője *Cziáki* Endre, a magyar bölcsészettörténeti dijat *Rácz* István nyerte. Az *érettségire* 48 gymnáziumot végzett tanuló közt 45 jelentkezett, ezek közül egy visszalépett. Sem az érettségi, sem a papi vizsgálatokra vidéki világi küldött nem volt. Az érettségin többen javitásra utasittattak, de teljesen egy sem esett el. A tápintézet és irodalmi kör uj alapszabályokat nyernek, amaz kiváló tekintettel a nevelési szempontokra. A gimn. énektanitás ügyében is reformok vannak tervben.

— **A keresk. akadémiából.** A keresk. akadémiában junius 19., 20. és 23-án tartották a zár- (képesitő) vizsgálatot. A felső osztályba (párhuzamos) be volt irva 80 növendék; évközben kilépett 5. Vizsg. jelentkezett 75 tanuló; visszautasittatott 10. Irásbeli után betegség miatt visszalépett 3. Szóbelit tett 62. Ezek közül jól megfelelt 11, kielégitő 29, *jav. vizsgálatra utasittatott* 20, egy évre visszautasittatott 2. — E bizonyára feltünő kedvezőtlen eredmény sajátságos helyzetben találja okát. Rég észlelt dolog, hogy az intézet növendékei tulságosan meg vannak terhelve. A merev szaktanitás megtermi a jó mellett a rosz gyümölcsét is. A miniszteri biztosok, az intézet igazgatója és a tanárok egyformán belátják, hogy a követelményeket le kell szállitani. El is határozták, hogy az ügyet értekezlet tárgyává teszik.

— **A sz.-udvarhelyi főreáliskolában** jun. 20-án, az érettségvizsgálat befejezte után, Páll Sándor főigazgató és dr. Abt Antal miniszt. biztos jelenlétében a tanárkar s az ifjuság kebli ünnepet rögtönzött *Héjja* Endre igazgató tiszteletére, ki most tölté be tanári pályájának 25-dik évét. A tanárkar emlékalbummal, az ifjuság diszes babérkoszoruval tisztelte meg. *Héjja* Endre bár zajtalan működve, el nem hallgatható érdemeket szerzett magának a székelyföldön, a sz.-udvarhelyi reáliskola sikeres népszerüsitése által. Ez intézet 8 év előtt haldoklásnak indulván, az ő tapintatos vezetése alatt ujra felvirágzott. Mint igazgatót a tanárkarnak osztatlan bizalma, ragaszkodása veszi körül. Életrajza adataiból közöljük a következőket: Szül. Visán, Kolozsmegyében 1833-ban. A kegyesrendiek kolozsvári gimnáziumában tanult. 1848-ban a 15 éves ifju fegyvert fogott, s Gál Sándor alatt a székely vadászok zászlója alá állott. A fegyverletétel után a besorozást szerencsésen kikerülvén, 1851-ben állotta ki az érettség vizsgálatot, s hat évig a budai műegyetem hallgatója volt; 1875-ben Stoczek József tanárnak lett előadó segéde, s bejárt tanitani a Szónyi jó hirü intézetébe. 60-ban Szabadkára választatott meg tanárnak; 8 év mulva a nagy-szebeni államgimnáziumhoz neveztetett ki; innen 1870-ben a szabadkai gimnázium igazgatójának hivatott meg; végre 73-ban a kormány megbizta a sz.-udvarhelyi reáliskola igazgatásával, s ha lehet, népszerüvé tételével, a mi kitartó és tapintatos eljárásának teljesen sikerült is. Ad multos adhuc annos!

— **A Budapest II. kerületi tanitói körben** Radó Vilmos, képezdei tanár, a lelkületi oktatásról vagy az erkölcsi érzület kifejtéséről a tanitás által tartott figyelemreméltó felolvasást, a melyet főbb vonásaiban itt reprodukálunk. Szerző Rousseaunak ama pályadijjal koszoruzott értekezéséből indul ki, a melyben a hires franczia iró azt bizonyitja, hogy az ismeretek terjedésével a közerkölcsiség hanyatlott. Radó tagadja az ismeretek terjedése és a közerkölcsiség hanyatlása közt az olyatén összefüggést, mintha egyenesen az elterjedt ismeretek okozták volna az erkölcsök sülyedését. De elismeri, hogy a terjedő tudás nem *fokozta* eddig az emberekben az ethikai minőségeket. Az iskolai nevelés czéljai közt ott szerepelt ugyan az erkölcsi akarat kimivelése is, de helytelen volt a megvalósitására választott eszköz. A tanitásban eddig egy lélektani tévedésen alapuló végzetes dualizmus uralkodott: külön folyt az értelmi oktatás és külön az érzelem és az erkölcsi kvalitások mivelése; más-más tudásanyagon fejlesztették az észbeli tehetségeket és a gyermek kedély-életét. A tudást mint hideg objektumot hordozta magában a gyermek, ha nem lett egyszersmind az érzelem, a kedély ügye is. Felvett a gyermek tudatába mindennemü zsavakat és tényeket, de ezektől illetetlen maradt az érzelme. Szellemi teher volt, melyet át nem hatott az érzelem világossága és melege; az értelem tartalmát nem járta át a szubjektiv érdeklődés. Igy történhetett, hogy az ismeretek nem javitották az embert, hogy a tanultsággal nem tartott lépést a közerkölcsiség. E baj orvoslására Radó a következőket ajánlja. Az elemi tanitás alapiául konczentráló anyagot kell választani. Ez az anyag legyen mindenekelőtt a gyermek felfogásához es érzelmi világához mért és elbeszélő tartalmu, hogy már önmagában is teljes mértékben lekösse a gyermek érdeklődését. Legyen továbbá esztétikailag is maradandó becsü, ethikai irányu és a tárgyi tanitásnak is bő anyagot szolgáltató. Ilyen konczentráló anyagul ajánl felolvasó kiválogatott, eredeti népmeséket, történeti, vagy nevezetes helyekhez füződő népmondákat, a bibliai történetet a szükséges kihagyásokkal stb. Ez az anyag legyen az összes népiskolai tanitás alapja, ezen mivelendő az erkölcsi érzület, ehhez füzendő a tárgyi tanitás. Ezt az anyagot, melyet a gyermek lelkének egész hevével, egész érdeklődésével felkarol, mondja felolvasó azon talajnak, a melyben minden uj képzet mély gyökeret ereszt; ehhez az anyaghoz kapcsolva, fog minden uj tanitás a gyermek lelkéhez forrni. Igy végezve, az oktatás nemcsak okosabbá, hanem jobbá is teszi a gyermeket. Végre a felolvasó megigérte, hogy legközelebb egy alkalmas népmesét fog a körnek a tanitás czéljára feldolgozva bemutatni.

— **A népiskola és a panszlávizmus** czim alatt érdekes czikket közöl a «Nemzeti Népiskola». A czikkiró tapasztalatai közül idézzük egy nagy község elemi iskolája vizsgálatának lefolyását, melynek a czikkiró tanuja volt. A község neve *Kutty*. A vizsga mindössze tartott egy óra hosszat. Miután a vallás és erkölcstani kérdések és feleletek körülbelül egy félórát vettek igénybe, a vizsgálatot vezető esperes még vagy egy negyedórát szenteltetett a többi tanulmányoknak együttvéve: a mathematikából az esperes azt kérdezte: mi nehezebb, egy mázsa vas, vagy egy mázsa gyapju? A kérdés egy 6. oszt. elemi tanulóhoz intéztetett. A magyar történetből az esperes fölöslegesnek tartotta a kikérdezést.

«Ismerem — mondja a czikkiró — a felvidéki viszonyokat nagyobbrészt, s különösen a nyitramegyeieket és nem kell tartanom lelkiismeretem furdalásától, ha nyilván kijelentem, hogy a felekezeti iskolák 90%-a olyan jó kezekben van, mint a sasvári esperességben; természetes, hogy maguk a felekezeti tanitók 90%-a a haza ellensége, még pedig a legveszedelmesebb fajtából, mert ezek nem egyszerü panszlávok, hanem nemzetiségi izgatóügynökök. Ha e bajokra valaki rámutat és az iskolát, s különösen annak egyházi felügyeletét kritikán alólinak találja, csakugy oda mutatnak a farizeusok és lólábuak a kir. tanfelügyelőre, kinek nem is áll módjában a felekezeti tanitókat megfenyiteni egyrészt, mert ő nem illetékes (sajnos!), hogy felettök fegyelmi hatósági intézkedéseit alkalmazza, másrészt pedig a kir. tanfelügyelő tulajdonképen nem a felekezeti tanitóknak közvetlen, hanem igenis a felekezeti ker. tanfelügyelők felebbvaló közege, ezeket lehetne, söt kellene ránczba szedni, a miért ők nem szedik ránczba tanitóikat.»

— **Magyarosodás a felvidéken.** Alsó-Körtvélyesről levelezőnk szép ünnepélyről tudosit. A tiszta tót nyelvü faluban kellemesen tapasztalta, hogy midőn a vizsgálat alkalmával az egészen uj s szépen berendezett iskolába lépett, a kicsinyek magyar köszöntéssel fogadták. A magyar nyelven elmondott imádság után zsenge tót atyámfiai, mondja levelezőnk, megható odaadással énekelték el az «isten áldd meg a magyar»-t. — Ekkor a mediumra lépett egyike a tanulóknak s csaknem kifogástalan kiejtéssel üdvözölte talpraesett köszöntőben a vizsgálati elnököt, kerületi esperesünket, s a kis számu ugyan, de igazán érdeklődő vendégeket. Ezután következett a tulajdonképeni vizsgálat. Magyar olvasás, irás, nyelvtan s mondattan, magyar történelem, Magyarország s Európa földirata, számtan stb. mind ebből csaknem tisztának mondható kiejtéssel s teljesen helyes mondatfüzéssel beszéltek a gyermekek. E szépen sikerült vizsgálat minden irányban megszerezte a tényezők számára a méltán megérdemlett jutalmat. A gyermekek a mellett, hogy sokszoros dicséretet nyertek, a helybeli Zempléni Moskovitz Géza részéről pengő jutalomban is részesültek, mig kedves neje tavaszi mulatságot igért nekik, melyet vasárnap meg is tartottak nagy fénynyel s kitünő jó kedvvel. Dr. S. R.

— **Torontálmegye népoktatasáról.** Torontálmegye községeinek száma 228 és Pancsova szab. kir. város; a lakosság száma, Pancsova szab. kir. város lakosait is beleértve, 533,278. Van a megye területén öszszesen 321 népoktatási tanintézet; ezek közül állami 6, községi 152, hitfelekezeti 157 és magán 6. Az 1880—1. tanévben *iskola épült* 4, tanitói állomás szerveztetett 21, uj tanosztály létesittetett 20, egészen uj iskola létesittetett 8, és pedig Nagy-Becskereken 3. Az 1880/1. tanévi *tankötelesek* rendszerint összeirattak, az összes tankötelesek száma 80.618 volt. Mindennapi tanköteles volt 57.056, ezek közül iskolába nem járt 14.627; ismétlő tanköteles volt 23.095, ezek közül iskolába nem járt 8.935. Ez adatokból tisztán kiviláglik, hogy még mindig ezerekre megy azon tankötelesek száma, kik az iskolát nem látogatják daczára annak, hogy a fennálló törvények keretén belül az iskolát nem látogató tankötelesek érdekében a legszigorubb intézkedések megtétettek. E sajnos körülmény leginkább a nép szegénységében, de gyakran a községi biró képtelenségében és feltünő közönyösségében és a tantermek elégtelenségében leli indokolását. Az egymásra következett rosz évek, a mult évi roppant vizár, mely e nagy terjedésü megye határának ⅓ részét vizzel boritá el, lehetetlenné teszi az egyes községeknek a még szükséges iskolákat épiteni, a tantermeket szaporitani, ennek folytán uj tanitói állomásokat szervezni, életbe léptetni. Oly szerződéses telepitvényes községek avagy oly kisebb, de nagyobb községek is. melyek vizkárokat nem szenvedtek, több évi rosz termés folytán annyira elszegényedtek, hogy valamint iskolai ugy községi szükségletelket napszámban keresett fillèreikből községi pótadó czimén kénytelenek fedezni és igy igen sok községben a nép gyermekeit még a legszükségesebb ruhanemüekkel és tanszerekkel sem képes ellátni. Több községekben a kellő tantermek hiánya miatt a kir. tanfelügyelő kénytelen volt a hatéves tankötelest az iskolába való járástól felmenteni, hogy az idősebb tankötelesek, melyek a létező tantermeket megtöltötték, a kellő oktatásban részesüljenek. *A magyar nyelv tanitását* elrendelő 1879. évi XVIII. t. cz. alapján a magyar nyelv kivétel nélkül az összes torontálmegyei népiskolákban tanittatik. A legszebb eredmény e tekintethen a *német tannyelvü községi és róm. kath. hitfelekezeti és izraelita iskolákban észlelhető*; kevesebb, de szintén elég szép eredménynyel tanittatik a magyar nyelv a gör. kel. szerb, gör. kel. román és gör. kath. román, a tót és bolgári iskolákban. A falusi óvodák (menhelyek) felállitása ügyében a kir. tanfelügyelő megtette ugyan a kellő intézkedéseket, eddig azonban eredmény nélkül, főoka annak a folytonos rosz termésekben rejlik, mely a megye területén létező nagyobb, még néhány év előtt virágzó községek anyagi erejét, ennek folytán áldozatkészségét lehetetlenné tette. *A selyemtenyésztésnek* Torontálmegye területén első sorban az iskolák által leendő meghonositása, megkedveltetése és terjesztése tárgyában elért eddigi eredménye a következő: A beszerzett adatok alapján az 1880. évben Torontálmegye területén a selyemtenyésztés 28 községben 233 termelő által 3.925 kilo, tehát mondhatni négy kilo selymérpete kiosztása mellett összesen 2541·65 kilo selyemgubó lett termelve, Szegszárdon beváltva. Az 1881. évben a selyemtenyésztés már 73 községben 623 termelő által 11.910 kilo selymérpete kiosztása mellett összesen 9171·68 kiló selyemgubó lett termelve, 9275 frt 34 krt Szegszárdon beváltva. Összehasonlitván az 1880. évi eredményt az 1881. évi termelési eredménynyel, előnyös és örvendetes nagy különbözet mutatkozik, mely alapos kilátást nyujt az uj jövedelmi forrás meghonositására. Feltünő szép haladás mutatkozik *az iskolai könyvtárak* létesitésében, volt pedig az 1879/80. tanévben 137 iskoláknál könyvtár, az 1880/1. tanévben 5 iskolánál lettek iskolai könyvtárak felállitva, van tehát ma a megye területén 142 iskolai könyvtár. Ezen iskolai könyvtárakat rendesen egy tanitó kezeli, volt pedig ezekben az 1870/80. tanév végével 13.109 kötet, az 1880/1-ik tanév végével 17.433 kötet, szaporodott tehát a kötetek száma a lefolyt 1880/1. tanévben 4.324 kötettel, mi minden esetre örvendetes haladásnak jelezhető. — A torontálmegyei iskolákban összesen 622 tanitó volt alkalmazva, ezek közt nem képesitett 33.

— **Kisebb hirek.** *A tanár egyesület* segélyalapja a legujabb kimutatás szerint kilencz 2077 frt 81 kr. Ez összeghez ujabban Bartal Antal 24 frttal, Kilian Frigyes 25 frttal járultak. A tanáregyesületnek jelenleg 21 tiszteletbeli, 6 alapitó s 783 rendes tagja van. A Közlöny előfizetőinek száma 119.— *Pécs* szab. kir. város közs. iskolaszéke az iskolai zárünnepélyek alkalmával a város részéről adott pénzbeli jutalmat beszüntette, hanem a rendelkezésre járó összeget jutalmi könyvek beszerzése és azok kiosztására határozta. — *A pécsi polg. leányiskolánál* a jövő tanévben a mennyiségtan és természettudományi szakcsoport lesz betöltve, melyre legközelebb pályázat fog hirdettetni. Az állásra csak férfiak folyamodhatnak. Javadalma lesz: 200 frt rendes fizetés és 200 frt lakátalány, nyugdiját az állami nyugdijintézetből kapja, Az állás egyelőre ideiglenesen lesz betöltve, s csak a próba év sikeres betöltése után véglegesittetik,

TANÜGYI IRODALOM.

— **Az o. k. tanáregyesület közlönye.** A XV. évfolyam utolsó, 20. sz. füzete. Tartalma: «Még egyszer jellemképzés és a tanterv» *Cseörgheő* Aladártól, befejező közlemény. Szerző azon eredményhez jut, hogy az utasitásoknak az az elve: a fontos erkölcsi képzés hittani tanitás által eszközlendő, feltétlenül helyes. *Mangold* Lajos tanulmánya Thiezvy s Budinszky Könyveiről is a IV. közleménynyel véget ér. A vegyeseken kivül a közlöny még az egyleti tagok névsorát közli.

— **Magyar Paedagogiai Szemle** szer. *Rill* József 6 füzet. Első czikk: Nyilvános nevelő intézeteket a népiskola mellé, javitó iskolákat, szeretetházakat a népnek. *Svetvizer* Lajos életrajzával s fénynyomatu arczképével. Meleg hangon irt ismertetése a derék Svetvizer tanitói s irodalmi munkásságának, melyről mi is több izben megemlékezhettünk. A földrajz népiskolai tanitásáról értekezik *Vincze* József. — Nevelés történeti adalékokat közölnek többen. *Bánfi* János «Paedagogiai utazás vakáczió előtt», czim alatt érdekesen ismerteti több tanitótestület gyülését, vidéki iskolákat, a balaton-füredi szeretetházat. «Mikor lesz folytatása» t. i. a ponyvairodalom megszüntetése tárgyában meginditott mozgalomnak, kérdi *Zádor* Gyula, ugyane kérdéshez szól Zághoni *Zágonyi* György. — Könyvkiállitás és tanügy cz. alatt Révész Béla jelentése a könyvkiállitásról közöltetik. A tanügyi havi krónika leginkább a pünkösdi gyülés eseményével foglalkozik.

— **Sárospataki Lapok.** 27. sz. Örömnapunk, *Mitrovics* Gyulától. Hangulatos czikk a főiskolai énekkar százéves s az ifjusági önképző társulat ötven éves fennállásának ünneplésére. A tárcza közli *Apostol* Bertalan pályakoszorus költeményét «a sárospataki főiskolai énekkar százéves örömünnepén. *Molnár* Lajos érdekesen ismerteti a sárospataki ref. főiskola képét hajdan és most. Az egész szám méltó a sárospataki szép ünnephez.

— **Néptanoda.** 42. sz. Tanulmány az erkölcsileg romlott és javithatlan gyermekeknek a népiskolából való kizáratása érdekében. *Koszoru* Istvánnak terjedelmes czikke ezzel véget ér. Az országos gyermekjavitó intézetek felállitását sürgeti. — Dr. *Gööz* József ismerteti Békey művét Budapest főváros közoktatásának történetéről. Tanügyi egyleti élet s irodalom.

— **Nemzeti népiskola.** 10. sz. A hiv. rész közli a miniszteri rendeletet a Budapesten tartandó torna-póttanfolyam tárgyában; továbbá a magyar nyelvi póttanfolyamokra vonatkozó tanfelügyelői intézkedéseket. A tárczában: Komócsi költeménye Molnár Aladár emlékére. A nem-hiv. részben: A népiskola és a panszlávizmus *Töttössy* Gyulától. — A szemléltetés hatálya a földrajztanitásnál, *Vilcsek* Jánostól. A nemzeti népiskola e számmal negyedik évi pályafutását fejezte be; derekasan megfelelt hivatásának; kivánjuk, hogy a siker megfeleljen a fáradságnak.

— **A magyar közoktatás állapotának ismertetése** német nyelven. «Das ungarische Unterrichtswesen am Schlusse des Schuljahres 1879—80» cz. a magyar közokt. minisztérium német művet bocsátott közre, mely megfelel czéljának, hogy a külföldet magyar viszonyokra vonatkozólag megbizhatólag tájékoztassa. Ez a minisztérium német közleményeinek sorában a negyedik (1873, 77, 79.) A kimutatást rövid bevezetés előzi meg, vázlatos történeti visszapillantás a magyar közoktatásügy sajátszerü fejlődésére, mely érthetővé teszi, miért uralkodik közoktatásunkban «a dualizmus, illetőleg pluralizmus». Maga a kimutatás hat részben ismerteti a népközép- fő- szakiskolákat, az emberbaráti s közművelődési intézeteket. A statisztikai kimutatásokban ép oly sürün hiányzik az adatok összedása, mint a megfelelő magyar miniszteri kiadványokban. A kimutatáson őszinte hang vonul végig, melyet elleneink persze igyekeznek kizsákmányolni. Nem egy helyütt olvastuk: «Ha már maga a hivatalos forrás ezeket monda, elképzelhetjük» . . . stb, A sógor nagyon szellemes: ha jót mondunk magunkról, nem hiszi el; ha őszintén bevalljuk hibánkat, az sem tetszik neki. Hogyan kell tehát beszélnünk? A felekezeti autonomiából származó különös viszonyokra e kimutatás lépten-nyomon kénytelen figyelmeztetni a külföldet, mely tartunk tőle, még igy sem fogja mind e sajátosságokat megérthetni s kellőleg — megbecsülhetni.

* *

— **Értesitők.** 4. A **csáktornya**-városi áll. segély. *polgári fiuiskola* X. évi értesitője. Közzé teszi *Valló* Vilmos. Nem hallgathatjuk el, hogy az értesitő gyarló kiállitása nem annyira szerény anyagi eszközökre, mint kiáltó izléstelenségre vall. Olcsó pénzen is lehet szebben kiállitani. A tanulók létszámában folytonos gyarapodás észlelhető. 1875-ben volt 35 tanuló, az idén beiratkozott 71 tanuló, a tanév végéig maradt 63. Az előmenetel nagyon kielégitő, legalább a stat. kimutatás szerint. Csak az első osztályban volt ismétlésre utasitás 4, javitó vizsgálatra utasitás 8, a többi négy osztályban egy sem bukott. — Az értesitőben külön fejezet van e czim alatt: a «polgári iskolák jövője fényegetve van.» Az igazgató tanügypolitikai hozzávetései szerintünk nem tartoznak az értesitőbe. Fölemlitésre méltó, hogy a könyvtárra összesen 30 frt 40 krt forditottak, nehány folyóirat, ifjusági s tankönyv beszerzésére. *Ifjusági könyvtár* ugy látszik még nincs.

5. **Beregszász** város áll. segélyezési *polgári fiskolájának* VIII. évi jelentése szerk. *Katinszky* János. Ellentétben az előbbi értesitő szerzőjével K. a qualif. törvényjavaslatról azt mondja, hogy még előnyt ád a polg. fiiskola növendékeinek. Az intézet a jövő évben megnyitja a VI. osztályt. A működő tanárok száma 7, ezek közül 4 főgimn. r. tanár. A tanulók száma 95, ezek közt 37 ref., 22 róm. katholikus, 7 gör.-kath. 29 mózes vall. Elégtelen javitással volt 18, elégtelen osztály ismétléssel 5. Érdekes emliteni, hogy pályakérdések is voltak kitüzve, a magyar történelmire 6 III-ik osztálybeli pályázott. *Van ifjusági könyvtár*, mely az idén 50 darabbal gyarapodott; a latin könyvtár gyarapitására 74 frt 87 krt forditottak. Az igazgató keserüen panaszkodik, hogy 18 éves fennállása óta még sincs teljes megnyugvása, folytonos fejlődése a város egyetlen felsőbb fineveló tanintézetének.

— 6. **A budapesti VII. ker. magyar kir. állami gimnázium első értesitője** közli *Köpesdy* Sándor. A diszes kiállitásu füzetben az igazgató elmondja az uj gimnázium alapitásának rövid történetét, melynek hosszu örvendetes folytatást kivánunk. Értekezésekben a füzet kiválóan gazdag. *Majdnem minden tantárgyból van rövid didaktikai czikk.* Nehány előadás a latin nyelvből, ugy látszik, az igazgató tollából; a magyar nyelv tanitásáról, különösen a gimnázium első osztályában *Szilasi* Móricztól, (a tanitásmód megváltoztatására czélzó javaslat). A földrajz módszere tanitásáról, dr. *Dezső* Bélától; néhány nagyobb tananyag módszeres kidolgozása a közönséges számtanból *Szemethy* Bélától; néhány tanitásóra a rajzoló geometriából ugyanattól, öszszesen 42 lap értekezés, melyeknek tartalmáról más alkalommal. Maga az eljárás legfőbb dicséretre méltó. A beirt tanulók száma a két első osztályban 106, melyek előmenetele kielégitő. A jövő évben a második osztály is megnyilik, még pedig két párhuzamos osztálylyal.

7. **A budapesti VI. ker. állami főreáliskola** tizedik értesitője szerk. *Hofer* Károly kir. igazgató. E nagy középiskola igazgatója az értesitő bevezetésében emliti, hogy a jelentkező tanulók száma ismét messze meghaladta azok számát, kiket szük helyiségeiben fölvehetett. *Az intézet várva-várja az uj épületet.* Az intézetnek van tekintélyes könyvtára, gazdag szertára, önképző köre, franczia köre, segély-egylete, melynek vagyona 1272 frt. Beiratott 508 tanuló, a tanév végén maradt 455, kik közt 98 r. kath., 12 ág. kitv., 10 ref., 1 gör. kel., 340 izr. Az előremenetel kedvező. Minden tárgyból kielégitő 336, egy vagy két tantárgyból elégtelen 72, több tárgyból elégtelen 44, vizsgálatlan 3. Az érettségi vizsgálatról a minap emlékeztünk meg. A tanárok közül 9 irodalmilag is működött.

BÁTHORI ZSÓFIA.

Regényes korrajz. 8

Irta: DEÁK FARKAS.

(Folytatás).

IV.

Kapi Mária három nap mulva a fejdelemné kisasszonyai közt foglalta el helyét s mindennap láthatta az ő kedves Miklósát, de a mily büszke és boldog volt annak tudatában, hogy az ő ifja legszebb, legügyesebb az egész udvarnál, ép ugy tünedeztek az udvari életről alkotott ábrándjai s szivében remegni kezdett, midőn észrevette a fejdelem aszszony enyelgéseit s a folytonos kitüntető bánásmódot, melyben Mednyánszkyt részesitette. Szerelmesében bizott, de borzasztó sejtelem szállta meg, ha a jövőre gondolt. Mi lesz mindennek a vége? kérdé szivszorongva önmagától. Miklósnak nagy munkába került Máriát lecsendesiteni s fogadást tett neki, hogy a mint második lengyelországi utjából visszatér, azonnal elhagyják a munkácsi udvart s Erdélybe vonulnak, hol uj szolgálatot keres s boldog napokat fognak együtt élni.

— Miért nem megyünk azonnal, s minek neked uj szolgálat? Hát nem vagyok-e én elég gazdag, s nem lesz-e elég dolgod, ha birtokainkat rendben akarod tartani?

— Ó édes gyermekem, hát hazánk, vallásunk szent ügye, melyet szolgálni kell minden igaz magyarnak, előtted semmi?

— Én csak arra gondolok, hogy nagyon szeretlek.

— Hát ily szomoru hangon beszél az én hőslelkü s jókedvü Máriám?

— Volt idő, kedves Miklósom, midőn én is vágytam a nagyvilágba, vágytam e hires, fényes udvarba jönni, s megtanulni mindent, a mi illik előkelő aszszony személyhez, ah, de mióta itt vagyok, megváltozott gondolkozásom. Többé már nem szük előttem a deregnyői udvar, már sokkal távolabb eső, sokkal kisebb helyre is elrejtőzném, csakhogy veled lehessek, csakhogy téged egyedül birhassalak.

— Légy nyugodt, légy okos, édes gyermekem, ez utat meg kell tennem, de gyorsan visszatérek, megnyerem vezérünk jó tetszését s más életet kezdünk. Igazad van; ez nem maradhat igy. E titokszerüség kinossá kezd lenni, szabadulnunk kell e légkörből, de mind ennek igy kellett történni. Légy nyugodt, édesem, és most isten veled. Lám a fejdelemné ablakai világosodnak; menj, hogy midőn hozzátok megy, helyeden találjon.

E találkozás a kert egyik lombos árnyas ösvényén történt s édes pillanatok bármennyire vonzóvá tették a szerelmesek életét, máfelől könnyen veszélyessé válhattak volna, ha az emberek nyomára jönnek kölcsönös szerelmüknek. Mednyánszky siettette a lengyelországi utat, mert tudta, hogy a bujdosóknak mily szükséges a pénz s hogy a legénység lázadását már csak folytonos igéretekkel lehet féken tartani s valami jelentékeny katonai mozzanatról szó se lehet, mig a harczosok hátralevő zsoldjának legalább egy részét ki nem fizetik.

Szent Mihály napjának estéjén tehát egy nagy szekérben Romieux abbéval s hat válogatott s jól fegyverzett lovas katonával ismét Deregnyőre érkezett, saját lovaikat vezetéken vitetvén az ország határáig. Egy fekete vasas ládában pedig hatezer darab tallért és négyezer tallért aranyban vittek magukkal. Deregnyei uramnak amaz estén történetesen más vendégei is voltak Petronella némi boszuságára, mert rosz kedvben volt s ilyenkor a kálvinista embereket ki nem állhatta s a tornáczon végig csak ugy csattogott, pattogott, mint ha vendégei tatárok lettek volna. Pedig vendégei szilágysági tisztességes, jó nemes emberek voltak. Az egyik Szikszai György uram, a hadadi Wesselényi-család hű embere, prókátora; a másik Balog Mihály uram, katonaságot viselt nógrádvármegyei származásu s most felesége jussán Biharvármegye éjszaki részében birtokos, s e tájra jöttek, hogy boruknak, mely nagy termést mutatott, valami szolid vásárlót keressenek. A predikátorhoz akartak szállani, de Deregnyei uram véletlenül arra sétálván, magához hivta.

— Bizony édes jó drága Mednyánszky urfi, csak szüken lehetünk, mert vendégeink vannak. Valami erdélyi kálvinista emberek. Az én uram állitja, hogy régi ismerősei, de én soha hirüket sem hallottam. Hát édes leányomat mikor látta? Hogy van a szegény gyermek? Isten hozta, tessék besétálni.

— Mária kisasszony igen jól van, tegnap láttam. Ne aggódjék, édes nénémasszony, jó emberek kis helyen is megférnek.

A nénémasszony czimzésre aztán elcsendesült Petronella asszony s uj vendégeit is a belső házakba vezette. A mint az urak együtt voltak s a házigazda valami ürügy alatt, szokása szerint, kitekinte, Mednyánszky Szikszaihoz fordult.

— Hol van a kegyelmed megbizó levele?

— Itt van, uram, s itt a kis levél is.

— Jól van. Itt e fekete ládában van a pénz, hová teszik kegyelmetek? mert a ládának ép oly nehezon velem kell maradni.

— Itt van uram a nyugtatvány megirására Wesselényi uram ő nagysága charta-biancája, és itt e nagy fehér láda, ebbe tehetjük a pénz egy részét, más részét magunkhoz veszszük én és Balog uram.

— Irja kegyelmed a nyugtatványt. Az egész öszszeg hat nagyobb zacskó és négy kisebb; láthatja kegyelmed, mindenik a Rákóczi-Báthori egyesült czimeres nyomóval van lepecsételve. Jótállok, egy denár sem hiányzik.

— A pecsétek érintetlenek, — szólt Szikszai. E közben a zacskók egy részét a fehér ládába tették, egy pár kisebbet a bő őszi menték zsebeibe dugtak s a fekete ládába nehány rongyba tekert követ s téglát helyeztek. Az irásokat eltette Mednyánszky s jó fél óra sem telt bele, a tizezer tallér Szikszai és Balog uraimék birtokában volt, mikor a külső házban Petronella asszony éles hangja hallatszott, ki benyitván az ajtót s látva, hogy Mednyánszky felmelegedve s kipirulva a fekete láda szegletén üldögél, szólt:

— Ó édes uraim, menjünk e kis házból az ebédlőházba, bizony sokan vagyunk itt, olyan fojtó az ájer, meleg van, menjünk a nagyobb házba.

A férfiak összenéztek s Szikszai megszólalt:

— Igaza van, édes nagy asszony, sokacskán gyültünk e kis házba, de nem is gyanitottuk, hogy kegyelmeteknek mai napon ennyi vendége legyen; én tehát Balog komámmal átmegyek a tiszteletes urhoz, kinél egy kis beszédünk van boraink eladásáról s még az éjjel a magunk utjára indulunk.

— Innen bizon nem mennek vacsora előtt; nem azért mondtam én a kicsi házat, hogy magokra vegyék kigyelmetek, csak tessék letelepedni. De Szikszai uram hajthatlan maradt s minthogy Mednyánszky is helyeselte szándékát, rendelést tett, hogy fogjanak be.

Szegény Petronella asszony alig tudott egy ital hegyaljait beléjök erőszakolni, nagyon szivére vette, hogy ott hagyták vacsoráját, elfelejtette, hogy kálvinisták s csak az volt az eszében, hogy utazó uri emberek, aztán mint okos asszonynak az is eszébe jutott, hogy a szegény tiszteletes asszony ilyen késő este mit is adjon vendégeinek? Vacsorájának egy részét tehát kellő mennyiségü fehér czipóval s egy kanta jó borral együtt elküldötte a falu másik végére a kálvinista papnéhoz.

Midőn az urak elváltak, Szikszai csak egy öleléssel s néma kézszoritással köszönte meg Mednyánszky nagy áldozatát s Mednyánszky bár szerette volna az éj egy részét együtt beszélgetni a két urral, kénytelen volt kevés szóval megválni, mert sok volt a cselédség s egy pár falusi tátogó, kik előtt sokkal czélszerübb volt a megválás ilyen formája, mely Petronella asszonyt is zavartalan nyugalomban hagyta, kinek eszébe se juthatott, hogy az ő pergő nyelve huszonnégy órával előbb juttatta zsoldjokhoz a harczoló protestánsokat.

* * *

Mednyánszky gyors menetekben vonult Varsó felé s ott a Wesselényi, Romieux abbé, Szikszai és Balog által aláirt nyugtát a királyné sajátkezü nyugtájával cserélvén ki, látogatást tett hg. Lubomirszkinál, marquis Bethunenél, kik a magyar felkelés barátai voltak s több rendbeli levelet vévén át Wesselényi Pál és Teleki Mihály számára, utoljára ismét a királynéhoz ment bucsulátogatásra, s tőle egyenes izenetet és köszönő sorokat nyervén Báthori Zsófia számára, teljes megelégedéssel hagyta el Lengyelország fővárosát. A király ép akkor előnyös békét kötött a törökkel, s nyomára jöttek, hogy a császár követei Konstantinápolyban és Varsóban mindent elkövettek a béke ellen. Most, hogy oly szerencsésen sikerült, az egész lengyel közvélemény fel volt izgatva a bécsi udvar ellen; mindenki biztatta a magyar felkelőket s pillanatra legalább mindenki a franczia politikát pártolta. A királyné népszerübb volt mint valaha, s a franczia nagykövet minduntalan lelkes tüntetések tárgya volt.

— Elég volt a nehéz álarcz, — gondolá Mednyánszky visszatérő utjában — egyenest visszamegyek Wesselényi uramhoz, egy csapatot kérek tőle, hogy a csatatérre szállhassak. Ugy látom, itt az idő, most kell szoritani a németet. Máriámat beviszem Erdélybe s a jó fejdelemasszonyt, mert igazán jó volt hozzám, páter Kátai gondjaira bizom. Ugy van, ugy, elég volt már ez illetlen álarcz, melyet feleimért hordoztam.

Két szolgáját előre küldve Munkácsra, szintoly gyorsan utazott vissza, mint előbb Varsó felé. Rövid idő alatt megváltozva találta a viszonyokat. A bujdosók tekintélyes számban kezdtek gyülekezni, rendtartó, szófogadó csapatokban mutatkozván; itt-ott a császári csapatokat visszanyomták, nehány alföldi várőrségét megugrasztottak. Kálló. Szerencs, Szendrő egymás után adták fel magukat s a Tisza vidékén már csak Tokaj tartotta magát. Wesselényi egyenesen Kassa ellen készült, s ha az erdélyi politikai cselszövények utját nem állják, bizonynyal megostromolja és be is veszi vala. Báthori Zsófia birtokairól minden nehézség nélkül szedték fel a bort, buzát, szénát, juhot, szarvasmarhát, sőt lovat is, de leginkább boszantotta a Munkácson fészkelő császári pártot, hogy a kuruczoknak pénze volt s alapos hire járt, hogy zsoldjukat pontosan kikapják. A fejdelemasszony körül mindenkinek rosz kedve volt, s fia Ferencz, a betegeskedő fejdelem, nejével együtt elhuzódott Makovicza várába. Homonnai uram sem ismételgette oly gyakran látogatásait, jobbnak látta otthon ülni és saját várát őrizni. Páter Kátai oly izgatott s haragos volt, hogy alig tudta magát a fejdelemné előtt is mérsékelni. A német generálisokat gyávasággal, a királypárti magyarokat a hitben közönyösséggel s az alattvalói hüségben kétszinüséggel vádolta, kik a csaták szerencséje szerint intézik politikájukat.

Legjobban kijutott Máriának, kinek állandó udvarlója támadott Barbino lovag személyében. Ez a Barbino lovag olasznak mondta magát, s szerencse próbálni járt-kelt a világon. Igy jutott a fejdelemasszony udvarába is. Holmi közhelyeket tartalmazó ajánló levelet is szerzett Bécsben s páter Kátainak is ajánlották mint olyan ficzkót, kit mindenre lehet használni. Beszélt olaszul, németül, latinul, sőt magyarul is tördelt néhány szót, de származásáról, szülőföldjéről mélyen hallgatott s valószinü, hogy inkább valami morvaországi hanák volt, mint olasz, s valószinü, hogy Bécsben, Prágában már ismeretesebb volt, hogy sem tovább ott maradhatott volna, s azért látta jónak az idegeneket kedvelő Magyarországra s itt is az éjszaki részekbe vonulni.

Pénze nem volt s mégis hányta vetette magát. A fejdelemné ajándékából hozatott Kassáról egy rendbeli tisztességes öltözetet. Maga nem igen fizetett, de más borát bőven itta. Ha nem látták, soha se imádkozott, de ha tömeg volt körülte, verte mellét s őrölte az olvasót. Nagy hangon czivódott s emlegette hősi tetteit, de pénzért kész volt akármire. Nem volt rut, de rokonszenvet senkiben sem gerjesztett, szóval olyan legény volt, kit a magyar lézengő ritternek szokott nevezni. Fejébe vette, hogy mily jó lenne a gazdag Kapi Máriát feleségül venni s lemondván olaszságáról, beállani igazi magyar urnak.

(Folytatása következik.)

MEZŐGAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

Mikor legczélszerübb az egyes gabnafélék aratásához fogni?

Még mindig sokan vannak főleg a kisebb gazdák között, akik azt hiszik, hogy a gabonafélék aratásához csakis akkor szabad hozzá fogni, ha azok teljesen beéredtek, holott ha azok aratásához csak is a teljes beéredés bekövetkeztével fognak, pár nap alatt, ha forró napok köszöntenek be, a termés annyira tulérhetik, hogy annak az utolsó napokra maradt részében, a magpergés által, még ha sarlóval történik is az aratás, igen sok kárt szenvedhet a gazda, e mellett meg az ily *agyon éredt* gabonának a lisztje se olyan jó, mint annak a mely zsengéjében lett vágva s markon vagy keresztbe éredt utánna, hol ez utánérés gyorsan szokott végbemenni s mely esetben, ha tudniilik zsengéjében vágatjuk le a gabonát s markon vagy keresztben hagyjuk azt utánérni, a mag sokkal *sikér és kemnyedúsabb* szemnél fogva jobb és több lisztet is ad, mint ha szárán *agyon éredt,* mert ekkor a kemnye egy része sokkal nehezebb emésztetü *rostanyaggá* válik, tehát az aratás későn való megkezdése által nemcsak mennyiségileg, a maghullás által, veszit a gazda, hanem a learatott termésnek minősége is szenved.

E mellett az aratás kellő időben, elég korán, vagyis zsengéjében való megkezdése által még a részben is nyer a gazda, hogy az aratást jobban képes beosztani, s nem kell a túléredéstől való félelem miatt nyakra-főre sietni vele, s emiatt, mert a sietős munka rendesen nem oly jó, még több veszteségnek tenni ki magát.

Természetesen tul korán sem szabad az aratást megkezdeni, mert ekkor meg a szem összezsugorodik az utóérédésben, s e miatt szintén ugy *mennyiségileg,* mert sulyra könnyebb, mint *minőségileg,* mert az ily gabona rosszabb lisztet ad, silányabb termést kapunk.

Vannak azonban bizonyos ismertető jelek, melyekre ügyelve, a legbiztosabban meg lehet az aratás megkezdésének legczélszerübb időpontját határozni. — Ilyenek:

A *buza* szemének nem szabad ugyan többé már tejesnek lenni, de oly keménynek sem, hogy azt többé mutató és nagy ujjunk között szét ne nyomhassuk s a szalmának 6—8 czentimeterre a kalász alatt már szép sárga szint kellett magára venni.

A rozsnál meg ha egy rozs szemet ugy fogunk két ujjunk közé, hogy azon a *csirfolt* szabadon marad s ekkor azt erősen összenyomva, a szemből a csira előtünik, akkor meglehet megkezdeni annak aratását. Mert ha a rozs még annyira nincs megéredve, hogy aratásához lehessen fogni, akkor a csira, miután az még eléggé ki nem képződött s ennélfogva még a mag többi részétől külön sem vált, a magból elő nem jöhet. Mig ellenben meg, ha már a mag tulérett, akkor meg a csira, a mag többi részével már össze levén forrva, többé ettől szintén el nem válik. Ezen időpontra ügyelve a rozsnál, még ha annak szalmája zöldes szinü is, bátran hozzá lehet fogatni az aratáshoz.

Az árpánál, a mikor ennek aratásához fogatunk, a magnak s a szálkáknak már egyenlő sárga szint kellett magára ölteni, de a kalászoknak még lehajolva, lekonyulva lenni nem szabad.

A *zab* aratásának ideje végre akkor érkezett el, ha annak szalmája a buga alatt 5—6 czentiméterre már szép sárga szint mutat, s az egész termés felszine messziről nézve, sárga szinbe játszik.

Azon vélemény se helyes, hogy ha a gazda zsengéjében vágatja le a gabonáját, akkor utóérédés végett azt markon kell hagyni, nem helyes pedig e vélemény azért, mert a magvak csirázásához melegre, világosságra, levegőre s nedvességre lévén szükség, s a három első feltétel arátáskor rendesen meglévén, ha ezekhez még nedvesség is járul, akkor a virágzás okvetlenül beáll. Épen ezért, mivel a talaj, ha be van árnyalva, a nedvességet, melyet az esőtől vagy a harmattól kap, sokáig megtartja, ha azon marokban fekszik a gabna, az, mivel alulról nedvességet kap, sokkal előbb kicsirázhatik, mintsem ha kévébe kötve s csomóba rakva, a levegő s a melegség behatásának van kitéve, ugyanis ha a gabona keresztekben áll, ott nemcsak hogy a levegő jobban átjárhatja azt, mint markon fekve a tarlón, hol a levegő főleg csak a marok felső részét érinti, hanem még, hogyha megázik is, sokkal előnyösebbek a viszonyok arra nézve, a mielőbbi kiszáradásra a keresztbe, mint markon heverve, azt aligha szükséges hosszasabban bizonyitgatni, mert azt meg, ami által ezen, a markon hagyás esetében, segiteni lehetne, hogy tudniillik a markokat forgattassuk meg, részint tulköltséges volta, részint pedig nagyobb mérvben teljes kivihetetlensége miatt ajánlatba hozni sem lehet. Még akkor is tehát, ha a gabona füvel vagy lóherrel át van kissé nőve, czélszerübb mielőbb azt felkőttetni, és keresztbe rakatni, — csupán, hogy ekkor ajánlatosabb a rendesnél kisebb kévéket köttetni, — mintsem markon hevertetni. Tehát markon a gabonát csakis akkor kell hagyni, ha az megázott, de ekkor is csak addig, a mig róla a viz felszáradt, amikor azt ez esetben is azonnal fel kell köttetni.

Ezekkel kapcsolatban azt hiszszük nem érdektelen annak a megismertetése sem, hogy *miként határozhatjuk meg* azonnal, a mint az aratásba fognak, *hogy egy hold területről hány mázsa termést remélyhetünk,* igen megközelitó számitással?

E czélból mindenek előtt kimérünk a buza vagy más gabonaföldből három négyszögláb területet, s megolvassuk az ezen területen található kalászok számát, s aztán veszünk egy marokra való kalászt, s abból megállapitjuk az arányt a legkisebb, középnagyságu, s legszebb kalászok között, s ekkor mind a három osztályu kalászból 4—4 kalászt véve, s az ezekben található szemeket szintén megolvasva, minden egyes osztályu kalászra megállapitjuk az átlagot, s ennek alapján kiszámitjuk, hogy tehát egy hold területről hány szem magot várhatunk. Hogy már most hány métermázsát teszen a kijött mennyiségü mag, arra nézve csak azt kell tudnunk, hogy egy grammban hány szem mag van. Kimérve tehát a tavalyi buza, rozs, árpa, vagy zabból egy grammot, s az abban találtó magnak számával elosztva a fentebbi összeget, előttünk fog állani a kivánt eredmény, vagyis hogy hány métermázsa termést remélyhetünk 1 holdon.

Az amerikai gabnatermesztés hatása.

A *Fühling*-féle „*Landw. Zeit.*“-ban e tárgyra vonatkozólag, egy a helyzettel ismerős német gazda tollából a következő, az európai gazdák jövőjére nézve már az eddig e tárgyból megjelent tudósitások s következtetéseknél némileg vigasztalóbb hangu közlemény jelent meg, a mennyiben ez legalább már 1890-nél továbbra nem helyezi kilátásba az amerikai buzatermesztés még további szaporodását.

Ki az amerikai gabonatermesztés utolsó évtizedi nagyszerü szaporodását elfogulatlanul megitéli, annak azon meggyőződésre kell jutnia, hogy ha ezen termésszaporodás még hosszabb ideig tart, akkor az európai gazdákra nehéz sors várakozik. Fölötte nevezetes kérdés tehát: meddig tarthat még Amerikának ezen óriási gabonatermesztési terjeszkedése?

Az amerikai gazdaság azért oly veszedelmes az európai gazdaságra, mert szünet nélkül uj területeket, szüz földeit von mivelése körébe. Ezen alig érthető gabonatermesztési szaporodás leginkább a lakosságnak eddig lakatlan területekre való előnyomulásából ered, s csak kevés része van benne az okszerü mivelésnek. Nem bizonyul tehát fölöslegesnek, a lakosságnak nyugot és északfelé való terjeszkedését figyelemmel kisérni, mert csak az által érthetjük meg a termesztés példátlan fokozódását és itélhetjük meg továbbá a termelés jövőjét.

Az 1870-ki népszámlálás adataiból látható a lakosságnak keletről a mexikói öböltől Canadáig történt gyors előnyomulása; bámulatos szaporodást mutatnak Dakota, Nebraska, Kansas és Texas államok; kevésbé gyorsan, de azért még is hallatlanul szaporodik Minnesota, Jova és Arkansas népessége.

De egyuttal észleljük azt is, hogy az északnak fekvő Michigan, Wiskonsin és Minnesota fenyőerdei a népesség előnyomulását megcsendesitették. A gazdasági termelés megitélésénél ezen nyugotnak való terjeszkedés nagy alapot nyujt.

Texasban és Arkansasban a mivelés haladtával szaporodott a gyapottermelés; Jova, Kansas, Nebraska, de leginkább Minnesota és Dakota betelepitésével nagyban lendült a buzatermesztés; holott Jova, Kansas és Nebraskában aránylag csekély mérvben szaporodott a kukoricza.

Ebből látható, hogy az elmult tiz év alatt a kukoricza-termelés korántsem mutat oly szaporodást, mint a buza, s valószinüleg a jövő tiz év aránylag még csekélyebb kukoricza szaporulattal fog jelentkezni, mert a kukoricza északnak és nyugotnak már elérte előnyös termelési határvonalát.

Az amerikai buzatermések azonban évről évre ijesztőleg szaporodnak. De végre is ez előnyösen folytatott buzatermesztésnek is vannak határai, s ha azok eléretnek, akkor az amerikai buzaprodukcziónak meg kell elégedni a legcsendesebb haladással. De itt azon nevezetes kérdés merül fel: hol van a buzatermeszthetőség határa és mikor érik el azt?

Minthogy délnek a meleg és nedves éghajlat miatt a buzatermelés nagyban nem folytatható, északnak pedig az őserdők körül levő tavak annak terjeszkedését akadályozzák, nem marad más terjeszkedési terület a Missouri környék gyepeinél. De tekintsük meg, hogy ez óriási kiterjedésü sikságok ugyan északnak és nyugotnak megengedik-e, hogy rajtuk jövedelmező gabonatermesztés folytattassék?

Kansas és Nebraska talaja nyugotnak folytonos emelkedést mutat s ez emelkedéssel az éghajlat szárazzá s szélsőségekre hajlandóvá lesz; a ny. h. 97 fokánál a talaj már sós foltokat mutat és 100 foknál mesterséges öntözés nélkül földmivelés nem folytatható. Kansasban nyugoton már elérték a földmivelés határát s számtalan kivándorló e határ átlépésével keserüen meglakolt.

Északnak Dakotában, hol a nyár kevésbbé forró, a földmivelés még nyugotnak terjeszkedhet; de tovább északnak, jövedelmező buzatermelés alig fogja a kanadai határt átléphetni.

Dakota lakossága még kevésbbé nyomult a buzatermesztés határáig, s igy a legközelebbi jövőben várható, hogy a felső Missouri és az északi erdőterület között nagyszerü buzatermelés fog bekövetkezni. De a legközelebbi tiz év alatt e terület be lesz népesitve, s igy az 1890. évi népszámlálás valószinüleg meg fogja állapitani, hogy az Egyesült Államok lakossága minden gabonatermesztésre való területet elfoglalt.

Evvel együtt Amerika buzatermelése nem fog többé oly gyors szaporodást felmutathatni. Ez időtől fogva nagyobbak lesznek a termelési költségek, okszerübb gazdálkodásra lesznek utasitva, ha általános gazdasági visszaesést nem akarnak előidézni.

Ez állapot messze kiható jelentősége még most meg sem itélhető, de mindenesetre nagy fordulat álland be Amerika közgazdasági viszonyaiban, mely fordulat tagadhatlanul Európát sem hagyhatja érintetlenül.

KERTÉSZETI KÖZLEMÉNYEK.

Mi a teendő most a gyümölcsösökben?

A gyümölcstermést folyvást tömérdek ellenség fenyegeti és sokszor megesik, hogy a fákról a fele gyümölcs mint férges hull le; az ellen, hogy ennek jövő évre elejét vegyük, most kell megtenni a kellő intézkedést, az által, hogy e hó közepétől kezdve a gyümölcsfák törzsét a földtől mintegy 1½—1 méter magasságban egy jó tenyérnyi szélességü papir gyürüvel veszszük körül s felső szélén azt egy zsineggel jó erősen a fához szoritjuk, mig alsó szélét kissé köröskörül megtágitjuk, hogy a fa törzsén felkuszó hernyók annak alája bujhassanak, a papirgyürü azután be lesz — vagy ugynevezett *Brumata enyvel,* vagy ami egyre megy, *léppel,* amit madárfogásra használnak — kenve.

Már néhány hét mulva meggyőződhetünk ezen eljárás helyességéről, ha e papirgyürüt leoldjuk, mert alatta bizonyára több rovarbábot fogunk találni, a papirgyürüt azonban ujból azonnal fel kell kötni, mert a hernyók vándorlása még tovább tart. A papirgyürü alatt található bábok, az *alma vagy szilva levél sodra,* (Tortrix pomonána, vagy Tortrix femebrina) bábjai.

Amannak lepéje kékes szürke szárnyal bir s szárnya külső szögletén egy nagy fekete, némileg vöröses, aranynyal csillámló foltot találhatni. Ezen lepét igen nehéz elfogni, mert nappal elbujik, s ugy junius közepétől kezdve csak éjjel repdes. Minden nőlepe mintegy 300 tojást rak le a fiatal gyümölcsökre és pedig többnyire mindenikre csak egyet, tehát egyetlen lepe 300 gyümölcsöt képes tönkretenni; hogy ez állitás helyes, mutatja az, hogy valóban a legtöbb férges gyümölcsben csak egy pondrót lehet találni. A kikelt pondrók a gyümölcsbe furják magukat, s okozói a férges gyümölcs hullásának.

Julius közepétől kezdve szeptember végeig, rendesen még a férges gyümölcs lehullása előtt a huspiros szinü pondrók leereszkednek a földre, ezért csak ritkán lehet a magától lehullott, hanem csakis a szél által levert gyümölcsben pondrót találni. Miért is azon ajánlat, hogy a férgek elpusztitása czéljából, a lehullott férges gyümölcsöt fel kell szedetni s a sertésekkel feletetni, czélhoz nem vezet.

A gyümölcsből leereszkedett pondrók a földre érve, a gyümölcsfákra másznak, hogy a kéreg hasadékaiba elbujva, s ott magukat beszőve, kitelelhessenek.

Ha már most a pondrók egy oly fa törzsére jutnak, mely a leirt papir gyürüvel van ellátva, azon keresztül nem mászhatnak, mert reá tapadnak, vagy a gyürü alá jutva, ott szövik be magukat.

Október elején levévén a papirgyürüket, az alatta található bábokat elpusztitjuk, azonban október vége felé azokat ujból fel kell kötni a *Laurentia Brunata* lepék fogására, melynek szárnyatlan nősténye a léppel bekent papirgyürün szintén nem képes átjutni, hanem ott ragad.

Bouché potzdami kerti felügyelő irja, hogy egyetlen 20 cent átmérőjü fára kötött ily papirgyürü alatt 1873-ban 140 bábot talált.

Jó lesz kisérletet tenni e papirgyürükkel és siker esetében minél többek buzditásául az eredményt közzé tenni.

A gyümölcsfák nyári hajtásainak megtörése.

Ezen sok esetben igen jó sikerrel alkalmazható kertészeti fogásról *Villási* Pál a Gyüm. és Konyh.-kert. *füzetekben* ezeket irja:

A gyümölcsfák nyári hajtásainak megtörése oly czélból történik, hogy ezáltal a gyümölcsfát termékenyebbé tegyük. Ezen mütét végrehajtásának legjobb ideje junius és julius hó. Oly fákon történik, melyek nem akarnak teremni, vagy csak keveset teremnek. Ezen mütétet minden gyümölcsnemnél alkalmazhatjuk és végrehajtása a lágymaguaknál kevés vigyázatot igényel, de a csontároknál sokat, legtöbbet pedig a kajszi- és őszibaraczoknál. Mivel azonban ez utóbbiak kevésbé szenvednek a terméketlenség bajában, azért az almák és körték különösen alkalmasok arra, hogy ezen eljárásban részesitsük, mert ezeknél legtöbb és legszembetünőbb eredményt nyujt.

Maga a megtörés ugy történik, hogy a terméketlenség fokához képest több vagy valamennyi nyári hajtást, 3—4 cm.-nyire a kiinduló ponttól letörjük, de a letört részt nem távolitjuk el, hanem a héján lógni engedjük ugy, hogy ezen rész tovább nőhessen. — Ennek következése az, hogy ez által a buja növés jelentékenyen mérsékeltetik, holott a teljes eltávolitás által csak előmozdittatnék. Az igaz, hogy ez által a legalsó szemek kihajtásra kényszerittetnek, de mivel ezek már természetüknél fogva igen gyenge szemek, erős hajtásokat soha sem képezhetnek, a mi a termő bimbók képződését lényegesen előmozditja.

Erre ugyan valaki azt ellenvethetné, hogy a fák ez által sokat vesztenek szép kinézésükből, különösen azok, melyek rendeltetése az lenne, hogy a kertet diszitsék; de ha ezen lelógó ágakat egy kis gonddal a hézágok kitöltésére fordijuk, sokszor a fák kinézését még tetszetősebbé is tehetjük; ha pedig némely ágak annyira letörtek volna, hogy azok levelei egészen elszáradnak, az ilyeneket egészen el kell távolitani.

Ezen mütét kitünő eszközül szolgál a levéltetvek és liszthamat eltávolitására is, mert a tapasztalás bizonyitja, hogy a letört ágakon élt tetvek a nedv odaömlés hiánya miatt elvesznek, a liszt és mézharmat pedig az első által könnyebben lemosathatik.

További kezelése az ilyen fáknak épen olyan, miat a többieké, kivéve, hogyha ezen megtörés julius vagy augusztus hóban történt, akkor a nyári nyesés elmaradhat; — a gyümölcscsel megrakott fáknál pedig ezen megtörés a gyümölcs fejlődését mozditja elő: különben a szelidebb fekvésekben a metszés őszszel, a zordabb fekvésekben pedig tavaszszal hajtatik végre, — a megtörött hajtások pedig a törés helyén alul, mindenesetre ugy vágatnak le, hogy a törés sebjéből semmi se lássék.

Egyébiránt, hogy hogyan kellessék egy fát megnyesni, azt papiron leirni mindig nehezebb, mint a gyakorlatban tettleg megmutatni, mert itt sokat határoz a gyakorló szeme is. Átlag véve szabályul az szolgáljon, hogy minden fölösleges, rosszul nőtt, megsérült vagy száraz rész a gyümölcsfa koronájából eltávolitandó azért, hogy a fa szabályos alakot kapjon, hogy ágai közé a levegő és világosság könnyebben behatolhasson, ez által a fa termékenysége és növése előmozdittassék. Magától értetődik, hogy a fák egészségére és kedvező tenyésztésére lényeges befolyással van, ha az okozott nagyobb sebeket azonnal, a nyesés után ojtóviaszszal vagy fatapaszszal bekenjük.

Hogyan tehetünk legjobb csiperke gomba-erjre szert?

Általános a panasz, hogy a magkereskedésekből vásárolt csiperke gomba-erj legfölebb ha minden tizedik esetben sikerül, igaz, hogy ennek nem mindenkor a csiperke-erj az oka, hanem a vele bánó kertész, de tagadni nem lehet azt sem, hogy biz a csiperke gomba-erj se mindig friss. Igen örvendetesen fog tehát bizonyára mindenkit meglepni azon hir, a ki a csiperke gomba-tenyésztéssel még eddig, véleménye szerint bizonyosan mindig a csiperke-erj rosszasága miatt nem boldogult, hogy egy franczia gombatenyésztőnek, Charollois urnak sikerült a csiperke gombának magsejtjeit (Sporait) tenyésztésre felhasználni, midőn azonban ezen uj találmányt t. olvasóinkkal közölnők, bevalljuk, hogy nekünk nincs alkalmunk a találmány valódisága felől kisérlet által meggyőződnünk, szabadjon tehát azon kérelmet nyilvánitanunk, hogy a ki azzal kisérletet fog tenni, ne sajnálja pár sorban majd az eredményt velünk tudatni.

Franeziaországban már rég időtől nem birnak a termesztők az ott óriási mérvben üzött csiperke gomba tenyésztéshez elegendő gomba-erjet kapni, mert a trágya fészkekben magától kifejlődött gomba-erj távolról sem volt képes a keresletet kielégiteni. Hiszen Páris környéke egymaga több csiperke gombát állit elő, mint az egész föld kereksége. E tekintetben tehát segélyről kellett gondoskodni, főleg mivel a csiperke gomba-erj kereskedőktől nyert erj nem mindig volt jó, sőt sokszor egyenesen hamisitott volt. A kisérletek azonban mind ez ideig nem vezettek czélra. Most azonban, a mint irják, Charollois ur feltalálta a bölcseség kövét.

Eljárása igen egyszerü s abban rejlik, hogy az érett csiperke-gombákról magától elszálló magsejteket (Sporákat) összegyüjti. E czélból az érett csiperke gombáknak — midőn tudniillik azoknak alsó leveles felülete már barna viola szinbe megy át — szárát levágván, azokat ezen alsó felületükkel egy igen sima papirosra helyezi. A sejtmagvak ily helyzetben csak mihamar beérnek s leválnak a levelekről s igen finom por alakjában mutatkoznak a papiroson. Ezen finom port, illetőleg Sporákat ekkor összegyüjtve, egy üveglemezre kell átvinni és itt lehetőleg egyenlőn elteriteni, elvetni, mire egy kevés föld és igen kevés porrá vált lótrágya lesz arra reá hintve, a mikor azután egy kevéssé az egész megnedvesittetik, de ügyelni kell, hogy az egész vetés nedvességi foka folyvást ugyanaz maradjon. Ily kezelés mellett csak mihamar csirázni kezdenek a Sporák, a mikor azután az egész kelést átviszszük az ez idő alatt már kész csiperke ágyakra. A mint Charollois ur állitja, egy ily vetés sikere mindig biztos. Meg kell tehát azt kisérleni. Ezzel kapcsolatban elmondjuk, hogy: F. J. a «*Gyak. Mezőg.*»-ban a csiperke-ágy készitésére a szabadban, a következő utasitást adja: A ki a csiperke-gombát szereti, ásson vagy ásasson ki 1 m. széles árkot kertje egyik részébe, ott, ahol gondolja, hogy a nap legtöbbet éri reggeltől estig; az árok lehet hosszabb vagy rövidebb, de egyenes; alá 1 m. mélyre elsőbb hordasson bele érett lótrágyát 20—25 cm. vastagságig; azután temessen rá földet ugyanoly vastagon; akkor legyen neki elég készlete friss apró lótrágyából, 6 cm. vastagon tegye ezt fölébe; mikor azt elvégezte, hordasson a ló-istálló-csatornából jó ló-hugyot, öntözze jól át, ekkor teritse be jól átkevert komposztfölddel ugyanoly vastagságra, mint az előbbit; végre keverje bele a gombaerjet s öntöztesse naponta átmelegült kádvizzel.

VEGYESEK.

* **„Kalauz a lópatkolásban“** kovácsok számára összeállitotta *Tormay* Béla. Egy oly munkát mutatunk be itt t.olvasóinknak,mely tulajdonképen kovácsok számára lett ugyan irva, de a melynek mi gazdák is igen nagy hasznát vehetjük, mert az tulajdonképen nemcsak a patkolásról szól, hanem meg s merteti a lópatának egész szerkezetét, még pedig oly számos és jól rajzolt ábrákban, és oly népszerü nyelven, hogy aki soha a boncztannal nem foglalkozott is azt az első elolvasásra meg fogja érteni. *Az első táblán* levő ábrák a posta-csont szerkezetét tüntetik fel; *a második táblán* levők azt, hogy hogyan vannak a pata-csontok a szálagok által összekötve, a *harmadik tábla* rajzai a pata talpának alkatát, *negyedik* táblán levő egy lóláb elmetszetét mutatja s az *ötödiken* a peta véredényei vannak feltüntetve. A többi táblák, számszerint 20 ábrái a lópatával a patkolásnál való helyes eljárást s a különféle patkó alakokat s stb. mutatják be mind a legérthetőbb magyarázat mellett s a legvégső fejezet a *pata ápolásáról szól a csikónál és nagy lónál.* Igen nagy haszonnal fogja tehát a munkát minden gazda átolvasni s abból nem csak okulást meriteni, hanem azon meggyőződést is, hogy bizony annak, hogy oly sok hibás pátáju lovat látni, még ma is a vásárokon, nem egyedül a rosz patkolás, hanem sok részben a pata elmulasztott ápolása is oka. S kinek meg értelmes kovácsa van, az meg ne mulaszsza el e munkát annak a számára is megrendelni. Az ára nincs kitéve, de legfeljebb 1 frt lesz. Minden könyvárusnál kapható.

* **Trágyázás különféle foszfor-savvegyületekkel.** Ámbár nálunk a műtrágyák alkalmazása még csak kevés helyen fizeti ki magát, a meszet és gipszet kivéve, mindamellett, miután vannak viszonyok hol azokat mégis lehet alkalmaznii dr. *Hoffmeisternek* két kisérletét, illetőleg ennek eredményét az alábbiakban elég érdekes dolognak tartottuk a közlésre. E kisérletek egyike répával, a másika burgonyával történt, a talaj homoktalaj volt. Holdankint pedig adva lett 40 kilo *foszfor-sav* szuperfoszfat, foszforit-szuperfoszfat és telitett foszforsav mészben és 2 mázsa *kénsavas ammoniak.* Az eredmény volt a répánál:

1. Trágyázatlanul --- --- ---	1 holdon		224	mázsa
2. Kénsavas ammoniak és super-foszfát után --- --- ---	1	»	304·6	»
3. Kénsavas ammoniak és foszforit szuper-foszfat után ---	1	»	286·2	»
4. Kénsavas ammoniak és telitett foszforsavas mész után---	1	»	252·0	»
5. Kénsavas ammoniak után ---	1	»	248·0	»

A burgonyánál a kénsavas ammoniak elmaradt, csupán a fentebb megnevezett trágyaszerek adattak, s lett az eredmény:

1. Chilisalétrommal holdankint --- ---	148.50	mázsa
2. Foszforit szuper-foszfáttal --- ---	202.50	»
3. Szuper-foszfáttal --- --- --- --- ---	204.00	»
4. Foszforsavas mészszel --- --- ---	198.00	»
5. Trágyázatlan --- --- --- --- --- ---	139.55	»

* **A lovak lábfürösztése.** A kinek alkalma van reá, hogy lovait a munkából hazaérve, valami térdig érő tóba, vagy folyó vizbe vezetheti, hogy ott azokat párszor fel-alá jártatva, egyrészről lábaikról a piszok lemosassék, másrészről pedig ezek a hideg hatása által felfrissitessenek, az ezt megtenni el ne mulassza, mivel ezáltal a lovak lábai igen erősödnek és ennél fogva tartósabbak is lesznek, de a vizből kimenve, valami zsák vagy pokrócz darabbal le kell a lovak lábairól a vizet szőrmentiben törülni. S ha a fel-alá jártatásnál azok hasára is felpocsog a viz, ezt meg le kell dörzsölni, hogy a has tulságos lehülése által, azok kolikát ne kapjanak. — A lovaknak mély vizben való helyes úsztatását ellenben csak pihent lovaknál lehet ajánlani, ha t. i. azok már hosszabb ideig az istállóban pihentek, s az ily úsztatás után azokat, mindig le kell dörzsöltetni, szalma csutakkal, még hathatósabb az usztatás hatása a bőrre, ha egyszer megusztatva, utánna ledörzsöltetjük a lovakat, s ezután ujra megusztatjuk s ekkor szárazra dörzsöltetjük.

* **A földieper-indáknak kötelékül használása.** A ki nagyobb mennyiségü földiepret észszerüen próbált tenyészteni, tudni fogja, hogy mennyi fáradságba kerül a földieper-indának eltávolitása, továbbá, hogy ezek többnyire felhasználás nélkül dobatnak el. Ezen indákat igen jól lehet felhasználni; rendesen minden kerttulajdonosnak van több kevesebb gyümölcs vagy szőlőlugasa, melyek fiatal ágait egész nyáron át részint szépség, részint czélszerüség kedvéért folyton le kell kötni, vagy hajtogatni. A hárs vagy káka s más puha kötelékekből gyakran nem tudunk eleget keriteni, mig a földieper-indákat a trágyadombra dobjuk, bár ez a fentebb emlitett kötelékeket igen jól helyettesitheti, s igen jól felhasználható fa- és szőlőlugasok, valamint karos szőlő kötözésére is, annál inkább, mert épen oly időtájban szedhető legtöbb a tövekről, mikor a kötözés legszükségesebb. Az indákat használat előtt legalább egy nappal kell leszedni, hogy fonnyadjanak, különben töredezni fognak, meleg napokon elég őket leszedés után pár óráig a napon hagyni. Az indákon esetlegesen jelenlevő levelek eltávolitandók, valamint az indák puha végén is, mikor is aztán oly jól lehet velök kötözni mint a spárgával, s kiszáradva oly tartósak lesznek, hogy sokszor még tavaszszal is elég erősek. A földieper-indák ily módon felhasználása sokat tehet arra, hogy a kerttulajdonosok a földieper tisztogatásását jövőre nem terhesnek, de hasznosnak fogják találni.

* **A gyomok legsikeresebb kiirtási módja a gabnaföldeken.** A gabna között tenyésző gyomokból rendesen még a gabonák beéredése előtt kipereg a mag, mivel azok legtöbbje korábban érik a gabonáknál. Ha tehát aratás után a tarló fel lesz szántva, a gyommagvakból csupán azok kelnek ki, a melyek nem igen mélyre kerültek, a mélyebben föld alá kerültek pedig a talajban maradnak, s miután azok csiraképességüket több éven keresztül megtartják, egy második, harmadik, vagy későbbi szántás után kelnek ki s gyomositják el folyvást évről-évre a földet. Ennek csak egy módja van biztosan elejét venni: aratás után azonnal erősen fel kell fogasolni a sarlót hosszában, keresztben, a mi által elég földtakarót és levegőt kapnak arra, hogy kikeljenek, mire ha csak egy kevéssé jobb harmat jár is, a föld csak mihamar kizöldül, a mikor azután bevárva azt, hogy minél teljesebben kifejlődjenek a kikelt gyommagvak pár napi legeltetés után, le kell jól szántani az egész földet. Ezáltal néhány napra jó legelőt kap a marha, a föld egy kevés zöld trágyát, s a gyommagvak kipusztulnak, földünk tiszta lesz. Ajánljuk minél szélesebb körben való követésre ez eljárást.

* **Paradicsomlevél mint a növénytetü irtószere.** A francziaországi kertészeti egyesületben azon tapasztalását tudatta legközelebb Mr. Piroy, miszerint a paradicsomlevél minden növényről biztosan elüzi a tetüt. Ő ugy jött e fölfedezésre, hogy egy különös becsben álló baraczkfa gyümölcseit a nap heve ellen védendő, paradicsomlevelekkel födte be azokat s már másnap azt találta, hogy e fa minden galya teljesen megtisztult, mig mellette a többi fa levéltetü által el volt lepve. E tapasztalat folytán tetemes mennyiségü paradicsomlevelet vizben megfőzvén, a vizzel meglocsolta tetvektől lepett egyéb növényeit, s minden egyes esetben teljes sikert aratott.

* **A rozsda lepte buza aratására nézve** Dáni József jószágigazgató tapasztalatai alapján a következő tanácsot adja: Tény, hogy a rozsdának elejét venni nem áll az emberi ész és igyekezett hatalmában, de a tapasztalás igazolja, hogy annak vészes hatását némileg korlátozni lehet az által, ha nem várjuk be a rozsda által megtámadott növények tökéletes beérését. Én több izben kisérletet tettem és a korai aratás által azt értem el, hogy 82—84 fontos piros buzám lett, miután pedig a rozsdalepte gabonát teljesen megérve arattam le, mind mennyiségileg, mind minőségileg igen silány termést nyertem. E tapasztalásomból folyólag melegen ajánlom, hogy a rozsdás buzák a viszonyokhoz mérten minél korábban arattassanak, s igy a mi még megmenthető, eszélyes eljárás által megmentessék.

Egy vérzést elállitó növény. Montroy franczia tábornok Mexikóból 1867-ben egy növényt hozott magával, mely megrágva s vérző sebre rakva, a veszélyt azonnal elállitja. Ez idő óta a növény folyvást vidoran tenyészik a nevezett tábornok Versaillesi kertjében és Mexikóban birt tulajdonságát most is megtartja. Szépnek a növény nem mondható, de mégis megérdemli, hogy a kertben helyet foglaljon. Neve *Tradescantia Erecta Jacqu.*

* **Hogy az avasodni kezdő zsirt** hogyan lehet megmenteni, következőleg beszéli el a F. G.-ban egy gazda: Nincs különben, hogy még akkor is, midőn az ember pipára gyujtani a konyhába befordul, ott is tanulhat valamit. Igy jártam én is a minapában, s habár főzőkanállal akartak is kikergetni, de mégis egy titkot elloptam. Láttam ugyanis, hogy a tüzhelyen egy nagy edényben zsir és tej együtt forrott. No ilyen ételt sem ettem még — gondoltam magamban — mig végre egy kis hizelgéssel sikerült a titok kulcsát kicsalnom. Történt pedig, hogy a házi asszony észrevette, miszerint a zsirja a kamrában avasodni kezd, uccu hozzá is látott azonnal a javitáshoz. S mint mondják, ha ideje korán észrevétetik, hogy a zsir avasodni kezd, nem kell egyebet tenni, mint tejjel keverve tüzön felrotyogtatni; az elvesz i a kezdődő avas izt és szagot.

* **A selyemtermelés.** A selyemiparral foglalkozók figyelme jelenleg az épen most folyamatban levő gubószedésre irányult. Az eddigi jelentések határozatlanságuknál fogva nem alkalmasak arra, hogy belőlök a termés mennyiségére, valamint az árképződésre nézve tiszta képet alkothassunk. Francziaországban a gubószedés jólbára be van fejezve s az eredmény meglehetősen kielégitőnek látszik. Többet az onnan kapott jelentésekből nem lehet kivenni. Olaszországban a rendezésnél eddigelé sokkal kevesebb gubót szedtek, a miből általában gyönge termésre következtethetünk. Állitólag 20—25 százaléknyi hanyatlás mutatkozott. Mindezek azonban szilárd alap nélküli számitások. A legmegbizhatóbb jelentéseket Kinából és Japánból kaptuk, ezek szerint a kilátás igen kedvező s a termés a mult évinél nagyobb lesz (lend). Az ausztriai gubószedés jelen állásáról még nincsenek uj hireink, a legutóbbi tudósitások elég kedvezők voltak, bár a hüvös zord időjárás e részben némi aggodalmat szült. A selyemüzlet, mint ez könnyen érthető, — jelenleg csöndes s a magatartás várakozó, minthogy az üzérkedők megbizható termési jelentésekre várnak. Az árak átalában változatlanok s elég szilárdak.

A vetések állásáról.

— Az «Egyetértés» tudósitóitól. —

B.-Csaba, jun. 28. Az esős idők következtében a buzák a kövérebb talajon megdültek és helyenkint a leveleken és száron a rozsda is mutatkozik, mely azonban még eddig a buzának nem ártott és m nnyire fog ártani az csak az időjárástól függni fog. Árpa gyengébb földeken kielégitő, helyenkint azonban kitünően állanak. A kapás növények: tengeri répa és dohány szépen fejlődik. Az aratás a homokföldeken jövő héten kezdődik. Repcze már mindenütt learatott, a cséplés folyamatban van, minőségre nézve kitünő. Időjárásunk borult és esős.

Ó-Becse, jun. 28. Az aratás nálunk 5—6 nap mulván megkezdődik; a gabnanemek átalánosan szépen állanak, a buza igen szép kalászokat hozott és jó termést igér; az őszi árpát most kezdik kaszálni, a tavaszi vetések is szépen állanak és jó termés mutatkozik. A tengeri a második kapálással egypár nap multán be lesz végezve.

Gyoma, (Békésmegye) jun. 28. A mérsékelt hüvös időjárás az őszi gabonák szemfejlődésére igen jótékony hatással van; az őszi vetések általában jó középtermés reményét nyujtják, a tavasziak azonban gyengébb termést igérnek; tengeri lassan fejlődik; széna igen kevés lett; szőlő bő szüret reményével kecsegtet; gyümölcsből kevés várható; az aratás helyenkint már megkezdetett.

Ó-Béba (Torontálmegye), jun. 28. Buzából jó közép-, árpából és zabból igen jó termés várható. A hüvös időjárás a gabonák érését hátráltatja, ennek következtében az aratás csak a jövő hó 5—6-dikán fog megkezdetni. A tengeri az utóbbi időben igen megjavult; feltöltése folyamatban van.

Szentes, jun. 29. Az időjárás utolsó tudósitásom óta is folyton jó volt, esős és meleg napok ugy váltakoztak, amint a gazda csak kivánta. — A vetések a legszebben fejlődtek, az összes gabonanemüek kitünően állanak, ugy, hogy a legjobb termést várhatjuk. — Az aratás tényleg a holnapi nappal határunkban megkezdődik, az árpát már helyenkint le is vágták, mely legöregebb gazdáink állitása szerint oly dus, hogy a vágás közben a magot szórja. — Általában rég ideje volt már ily termés, mint a milyennek most elébe nézünk — ha még most a napokban tulságos meleg nem lesz. — Kapás veteményeink is gyönyörüen állanak.

Szilas (Abauj-Tornam.), jun. 28. Buza, rozs jó, árpa kielégitő, zab gyenge termésre nyujt kilátást; a kapásnövények a mult havi kedvezőtlen időjárást nagyon megsinylették s fejlődésükben igen hátramadtak; szénatermés minőségre kitünő, mennyiségre csekély; szőlő sok, gyümölcs igen kevés mutatkozik.

Szigetvár (Somogymegye), jun. 28. A hideg időjárás nagyon hátráltatja a gabonák érését, a rozs csak helyenkint lesz pár nap mulva aratható; ugy az őszi, mint a tavaszi gabonák szép kalászokat hoztak s igy szemre nézve jó termést igérnek; a kapás növények szépen fejlődtek.

Nagy-Márton, (Sopronmegye) jun. 28. A buzavetésekben *sok üszög mutatkozik* s ezért csak középtermésre nyujt kilátást, rozs és árpa jó termést igér, a zab azonban igen silány; a kapás növények általában szépek; széna igen kevés lett, egyéb takarmányfélék jók; szőllőből jó termés várható, gyümölcs azonban kevés lesz.

Csongrád-Csány, (Csongrádmegye) jun. 28. A buza, rozs és árpa vetések igen jók, sőt *tulgazdagságukban sok helyen megdültek,* minek következtében lehet, hogy nem teljesen kifejlett szemet fognak adni; a zab vetések, valamint a kapás növények az utóbbi időben szintén megjavultak s kielégitő termésre nyujtanak reményt; a kiültetett dohányt a féreg pusztitja.

Csik-Szent-Márton (Csikmegye), jun. 28. Az őszi gabonák igen szép, nagy, telt kalászokat hoztak s igy jó termésre nyujtanak reményt; a tavaszi vetések, valamint a kapásnövények igen szépen fejlődnek; a rétek csak fél termést fognak adni.

Hatvan, jun. 28. A buzavetések általában jók s kielégitő termésre nyujtanak reményt, a rozs, árpa és zab csak középtermést igér; tengeri és répa igen jól állanak; mesterséges takarmánytermés ugy mennyiségileg, mint minőségileg igen kielégitő. Az aratás pár nap mulva általánosan megkezdetik.

Tolna, jun. hó 30. Utolsó tudósitásom óta az időjárás folyton kedvező maradt, hüvös éjszakák után szép meleg napok vannak, ugy hogy a kalásznövének jól érhettek. Homokos földeken a rozsot már levágták, az eredmény igen jó, egy 1000□ öles hold 16—18 keresztet 14 kévével adott, a jobb minőségü földeken csak jövő héten veszi kezdetét az aratás. — A buza is igen jól fejlődött ki, minőségre nézve oly kitünő buzát kapunk, a milyen már régóta nem volt, mennyiségre nézve pedig ugyhiszem, hogy várakozásunk felül ki fog esni; az aratás jövő hét elején kezdődik. — Az árpa többnyire le van aratva, minőség és mennyiségre nézve jó középszerü. — Kukoriczát már mindenütt töltögették; e növény eddig kitünően áll, bab, burgonya egyszóval minden jó terméssel kecsegtet.

Szt.-Iván, jun. 30. Az aratás kezdetét vette, a rozsok és az árpák szemre nézve nagyon szépek, de keresztszám csak fele a jó terméshez képest. A buzákban meg nagyon sok az üszög. A széna összetakarodott, de a reménységnek felére sem felelt meg. Midőn e sorokat irom, nagyon szép esőnk van, a mi az elsült kapás növényekre és rétekre nézve hasznos, de az aratásban hátráltató.

Zenta, jun. 30. A lehető legkedvezőbb időjárás által befolyásolva terményeink sürü, gazdag kalászokban szépen érlenek. Az árpakaszálás tegnap óta folyamatban van; e terménycikk jó minőség mellett sokat fog eredményezni. Egyes próbacséplésekről jövő hét elején már érintést tehetek. A buzakaszálást jövő hó 3-án általánosan megkezdik. A buza jó középtermést igér. Üszög több helyen fordul elő. A rozsdát a kedvező időjárás visszafojtotta. A zab minden tekintetben jónak mutatkozik és dus terméssel kecsegtet. A kukoricza feltöltögetése bevégeztetett; kilátás van, hogy a kukoricza kitünő eredményt fog adni; legelő nem hagy kivánni valót hátra. Marhaállomány egészséges.

Alsó-Lendva (Zalamegye), junius 28. Buza ritka ugyan, de szemre jó termést igér; a rozs a korai igen hézagos és sok üres fej mutatja a fagykárt, a késői azonban jó; őszi árpa kielégitő, tavaszi árpa gyenge, zab jó termésre nyujt reményt; a tengeri igen sinyli a folytonos szárazságot; rétek és egyéb kaszálók silányak; szőllőből jó termés várható.

Pécska (Aradmegye) jun. 28. Ugy az őszi, mint a tavaszi gabonák állása jó aratásra enged következtetni, daczára hogy *a buzában helyenkint rozsda mutatkozik*; a rétek gyenge, egyéb takarmányfélék bő termést adnak; a kapás növények igen szépen fejlődnek, tengeri másodszor kapáltatik, kissé gazos; dohány kiültetése befejeztetett, gyarapodására ezen időjárás igen kedvező.

Pilis-Szántó, (Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegye), jun. 28. Buza és árpa jó, rozs és zab közép termésre nyujt kilátást; tengeri a szárazság következtében lassan fejlődik, a burgonya azonban igen jól áll; luczerna, lóhere, bükköny, s egyéb mesterséges takarmányfélék silányak, a réti széna alig fél termést adott; szőllőből bő termés várható; gyümölcs — kivéve az almát és diót, mely egyáltalán nem lesz, — közép termést igér.

Rakovitz, (Nyitramegye), jun. 29. Buza, rozs és árpa jó közép, a zab gyenge termésre nyujt kilátást; burgonya igen szépen áll, tengeri már sárgulni kezdett, de ujabban szépen fejlődik; szénatermés középen alulinak jelezhető; szőlő, hideg szeles időben virágozván, sok kárt szenvedett; gyümölcs csak helyenkint s ott is kevés lesz.

Liptó-Szt.-Miklós, jun. 28. Az őszi gabonák jó, s a tavasziak középen aluli termésre nyujtanak kilátást, burgonya és egyéb kapás növények szépen fejlődnek, a rétek igen silány széna termést adnak, lóhere fél termést adott. Gyümölcs semmi sem lesz.

Ó-Liszka, (Zemplénmegye) jun. 28. Repcze középtermést adott, ugy az őszi, mint a tavaszi gabonák általában jól állanak s kielégitő termésre nyujtanak reményt, széna kevés, de jó minőségü termett. A szőlőtermés iránti nagy remények az utóbbi kedvezőtlen, hideg és esős időjárás következtében nagyon megcsökkentek, most már legfeljebb középtermésre lehet kilátás.

Sümeg (Zalamegye), jun. 30. *Buza üszögös* s csak közép termésre nyujt kilátást; rozs ritka, rosszul virágzott; árpa ritka, rövid, zab szintén; tengeri a sok hideg következtében megesünt és silány; a burgonya azonban kielégitően áll; lóhere igen rosz, lóhere magra nincs kilátás; szőllőből jó termés várható.

Báttaszék (Tolnamegye), jun. 28. A buza kalászai igen szépen fejlődtek, ebből jó termés várható, a rozs kalászai azonban hibásak és *rozsda is mutatkozik rajtuk;* zab jó, árpa csak közép termést igér; tengeri a kedvezőtlen hideg időjárás következtében igen visszamaradt fejlődésében. E vidéken f. hó *23-dikán ismét jégeső volt, mely helyenkint sok kárt okozott.*

Korpona (Hontmegye), jun. 28. Ugy az őszi, mint a tavaszi gabonák, az utóbbi kedvező időjárás következtében igen megjavultak s most már jó termésre nyujtanak reményt; szénatermés középszerünek jelezhető; szőlőből, daczára a májusi fagyoknak, jó termés várható, gyümölcs azonban nagyon kevés lesz.

Ákosfalva (Maros-Tordamegye), jun. 28. Az őszi buzák szépen elvirágoztak, a rozs mintegy 8 meleg nap után aratható lesz; a tengeri a jobb földeken szép és buja, de a silányabb talajban ritka és sárgul; takarmány kevés gyül össze; szőlőből bő termés várható.

M.-Sziget, jun. 28. A kedvezőtlen, folyton hideg időrás következtében a buza, árpa és zab gyenge közép, rozs jó középtermésre nyujt kilátást; a tengeri fejlődésében nagyon visszamaradt, a burgonya azonban jól áll; takarmány, ugy természetes, mint mesterséges igen csekély lett; gyümölcs termésre igen rosz kilátások vannak.

Beregszász, jun. 28. A repeze learattatván, minőségre jó, mennyiségre csak közép termést adott; az erős zápor esők következtében a buza nagyon megdőlt, a miatt a szem nem fejlődhetik kellőleg, egyébkint nagy termést igér, a tavaszi vetések, valamint a kapás növények szépen fejlődnek, kivéve az árpát, mely ritka gyenge; szénából igen kevés termés várható.

Kolozsvár, jun. 28. Ugy az őszi, mint a tavaszi gabonák általában jól állanak s kielégitő termésre nyujtanak reményt, daczára, hogy *buzában helyenkint üszög mutatkozik,* a kapás növények a hideg esős időjárás következtében lassan fejlődhetnek, legelő igen szüken van.

Makó, (Csongrádmegye) junius 28. Ugy az őszi, mint a tavaszi vetések helyenkint jó, néhol azonban csak középtermésre nyujtanak reményt; a tengeri igen jól fejlődik, már a másodszori kapálása is bevégeztetett; a kerti vetemények szépen állanak. *F. hó 23-án jégeső volt,* mely azonban tetemesebb kárt nem okozott.

Jász-Kis-Ér, (Jász-N.-Kun-Szolnok megye), jun. 29. A buzavetések általában szépek, bár kissé ritkák, de kalászaik tellettek, jó középtermésre nyujtanak reményt, az árpa jó, sőt helyenkint kitünő; zab csak középtermést igér; a kapásnövények a rendkivüli szárazság következtében nem fejlődhetnek kellőleg s szemlátomást silányulnak, szőlő jó termést igér, gyümölcs azonban kevés lesz; a repeze nyomtatása most kezdődik, ebből középtermésre lehet számitani.

Belényes, (Biharmegye), jun. 28. Az őszi vetések ritkák ugyan, de kalászaik szépek tellettek s jó középtermésre nyujtanak reményt; valamint a kapásnövények középtermést igérnek: a rétek nagyon kevés széna termést adtak; szőllőből jó termés várható.

Boros-Sebes (Aradmegye), jun. 28. Ugy az őszi, mint a tavaszi gabonák állása általában jó termésre enged következtetni, különösen a zab kitünő termést igér, a tengeri az utóbbi hideg esős időjárást sinyli, megsárgult s fejlődésében vissza maradt; a rétek szénatermése igen silány, a szőlőket virágzásukban sok záporeső érte, mely által a bő szüret reménye sokat csökkent.

Russ (Hunyadmegye), jun. 28. A rozs, ritka, a buzában sok üszög található, a tavaszi vetések általában kielégitők, a kapásnövények jól állanak, kivéve a tengerit, mely a gyakori hideg esőzések miatt sárgulni kezd, szőlő bőtermést igér.

NEUSCHLOSS ÖDÖN ÉS MARCELL
ezelőtt NEUSCHLOSS J. FIAI
kir. kiz. szab. faáru-parket-gyára
Budapest, feldunasor 53-ik szám
ajánlja nagy választéku **parketjait**, folytonosan nagy készlete van száraz, ... tölgyfa amerikai padlózatból. HÁROM ÉVI GARANTIÁT NYUJT. Parkét-lerakást helyben, mint vidéken jól és jutányosan eszközöltet. Kívánatra mintákat és árjegyzéket bel- mint külföldre, legnagyobb készséggel bérmentesen küld.
Elvállal szerszám- és épületfa szállitást, ács- és asztalos-munkákat igen mérsékelt feltételek mellett. 3977

Birtok eladás vagy bérbeadás.

Győr városához közel, az Enese-i állomáshoz ¼ órára, 263 hold földbirtok és egy urilak 9 hold földdel együtt vagy külön-külön örök áron eladó vagy Szent-Mihálytól bérbeadó. 3964

Ezen 263 holdnál vétel és bérlet által 896 holdig lehet terjeszkedni egytagban.

Eladás esetén pedig a vételár nagyobb része 6% mellett a birtokon maradhat.

Irásbeli értesités nyerhető **O. P. 2533.** jel alatt **Haasenstein** és **Vogler** által **Bécsben.**

UJ! UJ!

3627

A ki szüleitől, gyermekeitől és egyéb rokonaitól, kiknek emléke mindenek fölött kedves, arczképpel akar birni, ilyet NEUMANN IGNÁCZ, kir. szab. festőnél, Budapesten, egyetem-tér 5. sz. a. (szemben az egyetemmel) rendeljen. E czélra egy vizitkártya nagyságu fénykép küldendő be, mely a megrendelés teljesitése után sértetlenül visszaküldetik.

Egy teljesen hasonló **szénrajz**, életnagyságu mellképben csak 3 frtba kerül, egy igen finom **kreonrajz** 6 frt. 25 darab ilyen (egy és ugyanazon személyről) csak 20 frtba kerül.

Előpénz: 1—2 és 8 frt. Olajfestésü arczképek 10 frttól feljebb. Ezen kivül készittetnek mindennemü festmények s a hozzájuk szükséges keretek megszereztetnek. Minden megsérült, sőt a megszaggatott kepek is kijavittatnak és helyrehozatnak.

Vidéki megrendelések öt nap alatt teljesittetnek.

Tessék a czimet pontosan megfigyelni.

GANDY szab. gyapot
HAJTÓ SZIJJA
teljesen tatlan tezve és Leszáll. nyujthakereszcsomagb. árak!
HAMBURG, 14 neuer Wandrahm. BÉCS, Opernring 13
J. LEVY jr. 2763
közp. raktár a kontinens számára.

KATONAI TANODA

Egyéves önkéntes tanfolyam. **Budapest, Nagy korona-utcza 13.**

Ezen tanfolyam czélja, ifjakat, kik mint egyéves önkéntesek kivánnak védkötelezettségöknek eleget tenni, előkésziteni a szükséges vizsgálat letételére, mely által képzettségöket igazolják. — **A legközelebbi ily tanfolyam 1882. julius 2-án veszi kezdetét és hat hón át** fog tartani. Hogy a résztvevők hivatásukban gátolva ne legyenek, az előadások az esti órákban tartatnak. — A vizsgálatot **magyar, német és horvát nyelven** lehet letenni. — Növendékek az intézetben teljes ellátás és felügyeletre felvétetnek. — Beiratások az intézet igazgatósági irodájában történnek. Értesitő kivánatra ingyen.

4201 **Az igazgatóság.**

Legjobb minőségü
SAVON. ECONOMIQUE
(takarékossági szappan)
Müller J. L. illatszer- és pipereszappan-gyárából
BUDAPESTEN.

Az economique-szappanom a legtisztább alkatrészekből van készitve és a legkedveltebb pipere-szappannak családi szükségléthez bizonyult és legkivált a bőr enyhitő hatása által legjobbnak ajánlható.

Egy doboz 3 darabot tartalmazva tojásdad nagy alakban 80 kr., 1 darab 30 kr. Minden darab szappan bejegyzett védjegyemmel van ellátva.

Gyár: Rottenbiller-utcza 36. szám.
Főraktár: Koronaherczeg-utcza 2. szám.
Fióküzlet: Váczi-utcza 11. szám.

Ismételadóknak jelentékeny árengedély. Nagybani megrendelések közvetlen fenti gyárba intézendők.

GUMMI ÉS HALHÓLYAG
valódi franczia 1 frttól 5 frtig tuczatonkint, valódian csakis
Hatschek Emilnél
Budapest, Deák Ferencz-u. 15. — Megrendelések pontosan és titoktartás mellett, utánvét mellett teljesittetnek. 2677

Ajánlati tárgyalási hirdetmény.

A budapesti m. kir. folyammérnöki hivatal felügyeletére bizott Dunaszakaszon 1882. évben a kincstár tulajdonát képező köanyaggal létesitendő szabályozási munkákra a következőknek a hely szinére leendő szállitását is beleértve, összesen 28,665 frt 20 kr. engedélyeztetett, mely összegből a Duna-Vecse melletti Dunapart biztositására 4400 frt a solti Dunaág elzárására pedig 24,265 frt 20 kr. esik.

Ezen munkának t. i. a helyszinére szállitandó kincstári köanyaggal létesitendő parterősités és mederelzárásnak vállalati uton leendő biztositása és végrehajtása czéljából ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

A vállalatot szabályozó feltétfüzet, rajzok és költségvetés a m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében (Budapesten, Akadémia-utcza 13. szám, III. emelet) a hivatalos órákban megtekinthetők.

A kellően bélyegzett és öt pecséttel lezárandó boritékok következő felirattal látandók el:

«Ajánlat a Duna-Vecse mellett tervezett partbiztositásnak és a solti Dunaág elzárásának a kincstár tulajdonát képező s a helyszinére szállitandó köanyag felhasználásával leendő végrehajtására».

E felirattal ellátott irásbeli ajánlatok Stöckl Alajos kebelbeli segédhivatali igazgatónál legfeljebb folyó évi julius hó 20-ik napjának déli 12 óráig nyujtandók be. Ezen határidőn tul beérkező avagy pedig táviratilag tett ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

A kellő időben beérkezett ajánlatok felbontása, melynél az ajánlattevők is jelen lehetnek, ugyanezen napon déli 12 órakor bizottságilag fog eszközöltetni, az elnöki osztály nagy termében.

Az ajánlatban ki legyen mondva, hogy az ajánlattevő a feltételeket és rajzokat betekintette, megértette és azokat kifogás nélkül elfogadja.

Az ajánlatban, — melyhez 1500 frtnyi bánatpénznek a budapesti m. kir. központi állampénztárnál készpénzben, vagy az általános feltétfüzet 4-ik §-ában elősorolt értékpapirokban történt letéteményezését igazoló letéti nyugta csatolandó, — a megajánlott árleengedés, vagy követelt felülfizetés a fentjelölt munkákra vonatkozó költségvetés összegeihez viszonyitott százalékokban (perczentekben) legyen kifejezve, s ezen százalékok ugy számokkal, mint betükkel is ki legyenek irva; máskép szerkesztett és felszerelt ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A nyertes vállalkozó köteles bánatpénzét az árlejtés után a vállalati összegnek 10 százalékára kiegésziteni.

A m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium.

Budapesten, 1882. junius 29. 4247

LEGJOBB
SZIVARKA-PAPIR
A
LE HOUBLON
3855
franczia gyártmány.
!!! Utánzás ellen tiltakozunk !!!

Ezen szivarkapapir csak akkor valódi, ha minden lap LE HOUBLON bélyeggel és minden Carton az alábbi véd- és árujegygyel van ellátva.

MARQUE DE FABRIQUE C. C. — Cawley & Henry, Propre du Brevet
CAWLEY & HENRY, alleinige Fabrikanten, PARIS
Seuls Fabricants brevetés des Marques:
PAPIER ANANAS — Couleur Mais — Qualité supérieure | LE DRAPEAU NATIONAL — Blanc ou Mais — Aux Armes de chaque Pays

Kert- és nyaraló-tulajdonosoknak.

Olcsó kerti padokat 7—20 frtig, székeket 3—6 frtig, asztalokat 10—20 frtig, sátrakat 60—300 forintig és mindennemü vasbutorokat szilárdan késztve és olcsón ajánl

FEIWEL Lipót I. m. vasbutor és iskolapad-gyára
BUDAPESTEN, aradi-utcza 60. sz. Raktár: sugár-ut 30. sz. Fiók: Ferencziek bazárjában.

UNIVERSAL-SZÉKEK

30 helyzet-változással, szolgál többek között salon-, támlás-, dohányzó-, olvasó-, kerti-, agg- és betegszék, Chaiselonge-, ágy stb. gyanánt 30 frttól feljebb. Mintarajzok és minták ingyen.

SCHÖBERL R.
4167
BUDAPESTEN, Ferencziek bazárja 13. sz.

Felhivás a t. cz. közönséghez!

Raitmayer Keresztély úr, ki a bécsi ringszinházégés alkalmával fiatal nejével, Máriával együtt teljesen megégett, minden vagyonát végrendelkezés nélkül hagyta hátra, mely most a gyermekek gondnoka és gyámja által eladatván, az alant nevezett raktárban kapható, és pedig

csak 7 frt 50 kr.-ért.

A küldemény következő tárgyakból áll: egy fényezett faszekrényü inga-óra üveggel, 9 darab különféle, szép, gyönyörü olajnyomatu kép, különböző, arany- és fekete brocat-keretben. E képek tájképek, arczképek, szent- és genre-képek s maguk is megérnek annyit, mint a fentebbi összeg; egy pompás uj selyem-napernyő atlaszszal és diszes fogóval, ugyszintén egy csinos uj angol esernyő rugóval és szabadalmazott aczél állványnyal, 24 darab vasas aczél patent kanál, 12 kicsiny, 12 nagy és 2 szedő-kanál, egy tejnek, 1 levesnek, 1 valódi badeni szagos megyfa-sétabot, 3 pár uj keztyü és 6 pár uj különféle harisnya, 5 darab kedves kis apróság ércz-, porczellán és kristályból, lakószoba diszitéséül. Ezek apró műtárgyakat képeznek s arra valók, hogy szekrényre, trumeauxra vagy iró asztalra állittassanak, 2 darab pompás china-ezüst gyertyatartó, 1 gyönyörü hangszer, éneklő madár, melylyel madarakat lehet énekelntanitani, egy nagy kenyérkosár ön-aczél-sodronyból, műfonással, 1 szép szobalámpa lakadalmi ajándékul és egy franczia ébresztőóra lánczczal, mely senkit sem hagy elaludni. Mindezt csak 7 frt 50 krért lehet megkapni, ha a **Bécsben, Stadt, Adlergasse 12. sz.,** I. emeleten levő raktárhoz fordulunk, hol készségesen szolgálnak értesitéssel s az összes tárgyak megszemlélhetők.

Minden egyes tárgyról készséggel adatik értesités. Postai küldésnél a nagy ládáért külö 85 kr.

FOLYÉKONY GLYCERIN-CREME

SCHUTZ-MARKE

több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalos frisseségét fönntartják. A folyékony glycerin-creme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerinen kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. — Egy üveg ára 1 forint 20 kr.

Legfinomabb **glycerin-szappan** glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és egy finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Darabja 35 kr.

BENZOE glycerin-szappan. Ára 35 kr.

Gyökönke szappan (Speik Seife) ára 35 kr.

Párisi hölgypor (legfinomabb poudre de rize) a bőrnek a leggyengédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél, úgy férfiaknál is borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. — Egy doboz ára 50 kr., tollal 1 frt.

Kézmosó-por mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőr-tisztitó szer. — Egy doboz ára 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyúkszemgyürük s essentia. Ára 60 kr.

Rouge végétal pirositó, ára 50 kr.

Kapható Magyarország minden jelentékenyebb gyógy- és illatszertárakban, valamint a gyártónál

KIELHAUSER H.-nél illatszerész és vegyész (Sporgasse 3.) Grátzban. 4149

FŐRAKTÁRA:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, BUDAPESTEN, VI. ker., király-utcza 12. sz. a.

☞ Hamisitott **párisi hölgypor**-tól óvakodni tessék. Csak az tekintendő valódinak, melynek dobozán, valamint használati utasitásán a fenti védjegy látható.

Atisztelt kereskedő világnak,
Graner Miksa és **Schwarz Manó** kereskedő segéd és könyvvezető elhelyező ügynökök f. évi julius hó 1-től kezdve mindig Erzsébettér 18. szám a. a sas utcza sarkán lévő s a «**koronaherczeg**»-höz czimzett kávéházban találhatók. 4334

Koronahercegnő Stefánia forrás
legszénsavdusabb term-égvényes asztali-és gyógyviz: hathatós szernek bizonyult a gyomor-, tüdő- és torok bántalmainál.
4011 **KRONDORFI SAVANYÚKÚT**
Kút vállalat **Kahl és Trsa.**, Krondorf, Carlsbad mellett.
Fő-raktár Budapesten: **Radocsay és Bányay-nál** IV. Koronaherczeg utcza 11 szám.

A HOFF JÁNOS-féle maláta-csokoládé
s az idült gyomor-, illetőleg emésztési bántalom és vérszegénység
meggyógyitása.

Valódi hamisitatlan állapotban idegerősitőül a vérbajok és a lesoványodásnál orvosilag rendeltetik a maláta-csokoládé kiváltképen a sápkór és vérszegénységnél. A legfinomabb maláta-csokoládé erősitésre előnyös. — 30 év alatt 58 kitüntetésben részesitve, készitve **Hoff János** császz. kir. udv. szállitó ur a maláta-készitmények feltalálója és készitője malátakivonat csokoládé gyárában.

Az isten áldása
nyugszik az ön HOFF JÁNOS-féle gyógytápszerein.

(Egy felüdült saját kimondott szavai.)

Tekintetes ur! Nem mulaszthatom el ez alkalommal önnek tudomására juttatni, miszerint nőm az ön maláta-sörét már félév óta a legjobb sikerrel használja, gyengeségi állapota és köhögése ellen; mert mig nőm már évek óta őszszel és tavaszszal, daczára annak, hogy egész patika gyógyszereket fogyasztott el, mégis a leggyötröbb köhögéstől kinoztatott s ereje egészen elfogyott, a malátasör használata óta minden köhögéstől ment, s erőteljes kinézést nyert. Továbbra is felfogja a malátasört használni. Jelen bizonyitványomat azon megjegyzéssel állitom ki, miszerint én a malátasör használatához igen kétkedve nyultam, most azonban annak határozott pártolója lettem. Kérem 58 palaczk malátakivonat egészségi sör és 12 zacskó maláta-mellczukorkának a megküldését.

S.-A.-Ujhely, 1871, május 11.

Tisztelettel
Gross Róbert,
a magyar északnyugoti vasut inspektora.

Köszönőlevél Budapestről.

Tekintetes ur! Tény, hogy 5 évvel ezelőtt meghütöttem magamat olyannyira, hogy nemcsak orvosok, hanem mindazok, kik csak egyszer láttak, életemhez semmi reményt sem kötöttek, kényteleu voltam a Szepességet, zord éghajlata miatt, azonnal elhagyni és az envhébb éghajlattal biró Budapestre átköltözni. Már akkor is, minthogy más szerek nem használtak, menedéket kerestem a malátakivonat készitményekben és rövid idő mulva könyebülést éreztem. Azóta a készitményeket rendesen használom és állapotom annyira javult, hogy reményem van e bajból kigyógyulni. — A midőn el nem mulaszthatom ez alkalommal a malátakészitményeket a közönségnek ajánlani, kötelezve érzem magamat uraságodnak köszönetemet nyilvánitani és maradok kiváló tisztelettel

Budapest, 1882. márczius 22.

Wozatka Ferencz.

Főüzlet Magyarország részére:
BUDAPEST, zsibárus-utcza 7. sz.

Hoff János-féle maláta-mellczukorkák kék papirban — Hoff János-féle koncentrált malátakivonat — Hoff János-féle malátа-kivonat egészségi sör — Hoff János-féle maláta egészségi csokoládé

THURY JÁNOS és KOSTS IMRE
(POZDECH J. UTODAI)

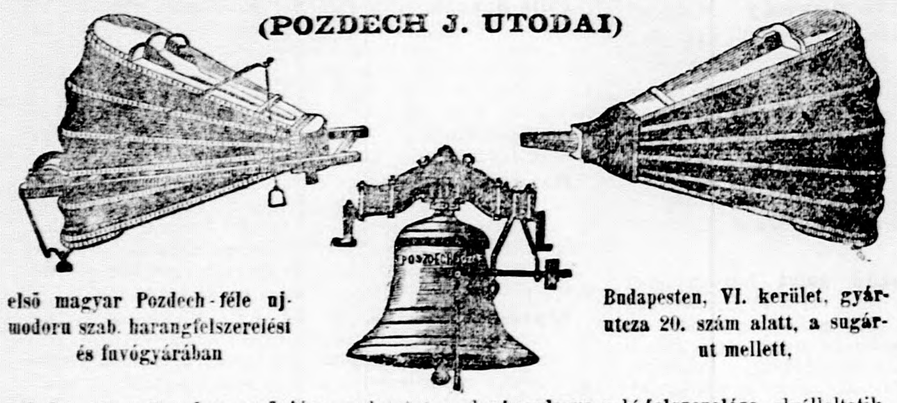

első magyar Pozdech-féle ujmodoru szab. harangfelszerelési és fuvógyárában

Budapesten, VI. kerület, gyár-utcza 20. szám alatt, a sugárut mellett,

minden nagyságu **harang öntése**, valamint azok **uj modorra** való **felszerelése** elvállaltatik. Hogy a harangok használata a koronában **tizenkétszer** eszközölhető helyforditás által az ütőnek idővel bekövetkez kikopása és ennek következtében eredhető megrepedéstől egészen megmenthető, hogy az előbbi régi rendszernél a harangozáshoz szükséges **kézi erő** az uj rendszernél annyira alábbszáll, miképp azon harang huzásához, melyhez a régi modor szerint **négy ember kellett**, a mostani szerint ahhoz **csak egy ember szükséges** és igy egy ember maga egyszerre több harangot is huzhat.

E gyárban készittetnek továbbá vertvas-harangállványok is, melyek rendeltetése a torony rázkódtatását elháritani s a harangokat tüzesetben megvédeni. Ugyanitt felszereltetnek még régi harangok is, s alájuk vasállványok csináltatnak. Kaphatók végre e gyárban mindennemü **fuvók, tábori tüzhelyek, üllők** és minden néven nevezett **kovács és lakatos szerszámok, aczélozatnak üllők, satuk** és minden a **nagyszerkovács munkába** vágó tárgyak gyorsan elkészittetnek s **kedvező feltételek** alatt megrendelhetők. 3613

SZABADALMAKAT
minden országra
kieszközöl 3968
PAUL W. DOEPNER,
Civil-Ingenieur und Patent-Anwalt
Berlin SW., Königgrätzerstrasse 116.

GUTJAHR & MÜLLER BUDAPESTEN

a Margithid közelében.

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazd. gépgyár
(EZELŐTT BROGLE J. ÉS MÜLLER)

*ajánlják gyártmányukat: **TRIEURÖK** váltható hengerszitákkal gazdaságok és malmok részére. **Szelelő rosták** és **üszög rosták** különféle minőségben. **Örlő malmok** szijhajtásra, legujabb szerkezet szerint. **Gabnatisztító és daratisztitó gépek, Tarares** stb., továbbá minden lyukazott és átmetszett lemezek cséplőgépeknek és minden más műszaki czélokra. Árjegyzék kinánatra ingyen és bérmentve küldetnek.*

SZIGETI LAJOS

Budapesten **szijgyártó-üzlete**
VIII. Muzeum-körut 10. sz.

Szijgyártó-üzlet.

Budapesten, VIII. Muzeum-körut 10.

Ajánlja jól berendezett *szijgyártó-üzletét*, melyben minden a szijgyártói szakmába vágó czikkek a *legjutányosabb árakon* jól elkészitve kaphatók. Továbbá jó minőségü *nyergek*, utazó *bőröndök, vadász-* és *utitáskák*, hajtó és lovagló *ostorok*, de különösen kocsizó *lószerszámok* nagy választékban, 100 ló minden pillanatban fölszerelhető. Kaphatni nálam *szerszám-részleteket* és ahhoz tartozó *veretek*. Minden e szakmába vágó *javitások* elfogadtatnak, s *vidéki megrendelések* a legpontosabban kiszolgáltatnak. *Árjegyzék* kivánatra *bérmentve* küldetik. 2571

HARDTMUTH C. ÉS L.

Mintakönyveket és árjegyzékeket kivánatra bérmentve küldök.

kályha-gyári főraktára
Budapest, VI., sugárút 8,

tisztelettel meghivja a n. é. közönséget saját készitményei immár teljes mintaraktárának megtekintésére s ajánlja nagy választéku *fehér porczellán, ó-német- és majolika-kályháit, kandallóit, fürdőkádjait, takaréktüzhelyeit, fürdőszobák* részére *falbefödéseket, konyha-* és *istállóberendezéseket,* legolcsóbb és szabott árak mellett.

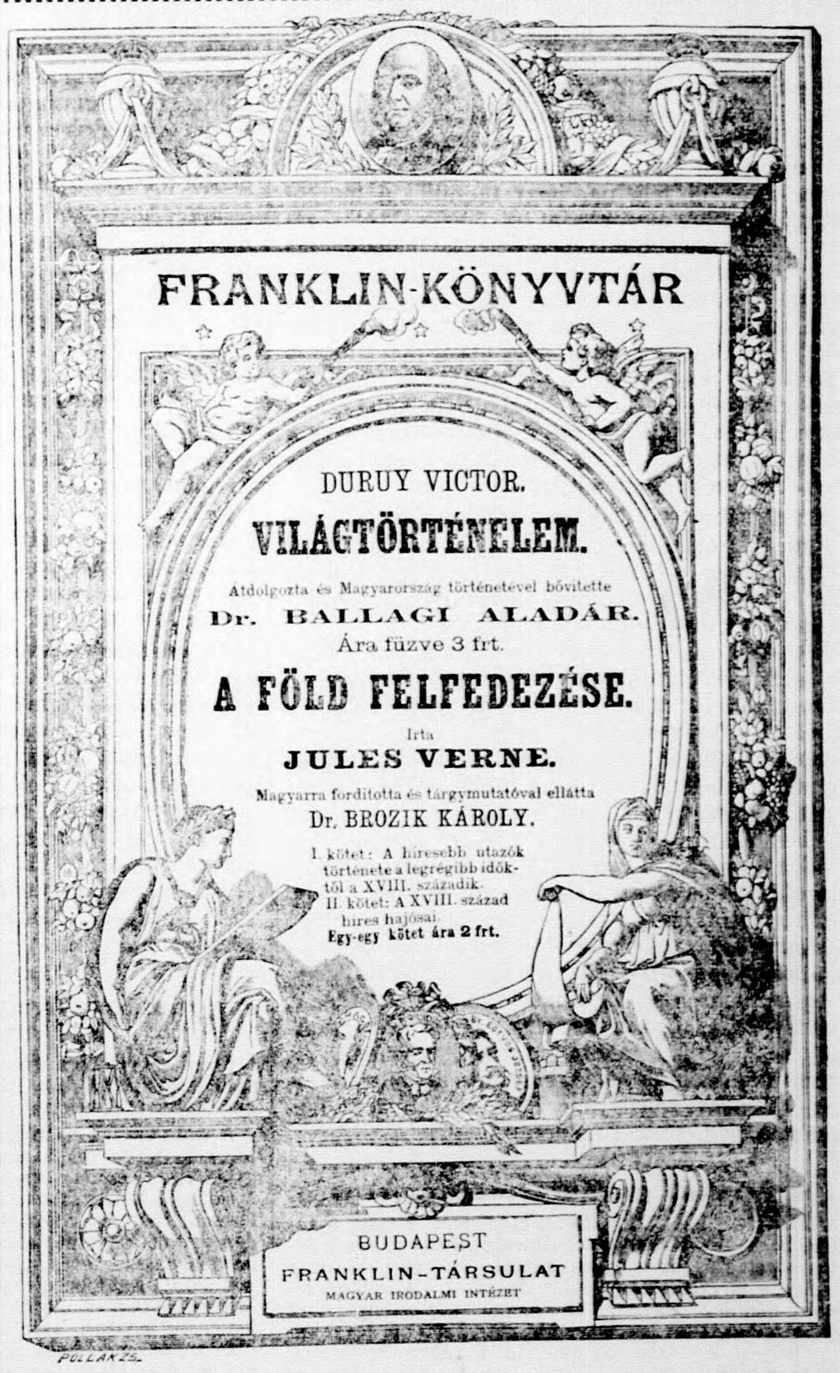

Jelen kötetekkel a tudományos ismeretek különböző mezejéről válogatott munkák sorozatát nyitjuk meg oly szándékkal, hogy közönségünk **minden művelt** vagy műveltségre törekvő tagjának néhány év alatt **becses házikönyvtárt** adhassunk által.

Ugy gondoljuk, hogy a különböző művek szakszerü kiválasztásával és tetszetős tárgyalásával azoknak is igen lényeges szolgálatot teszünk, kik alapos és rendszeres iskolai képzésben vagy kevésbbé részesültek, vagy a kiknek polgári állása a rég megtanult, de már idestova elfelejtett ismeretanyagnak utánpótlását más módon, mint önképző olvasás utján, nem engedi meg. Ép ezért az e sorozatban megjelenendő egyes művek kiválasztásánál különös figyelemmel leszünk arra, hogy azok megértésére az ugynevezett **tudományos képzettség** ne legyen okvetlenül szükséges; mihez képest e munkák mindenike vonzó és könnyen érthető modorban dolgozza fel a tudomány anyagát, hogy igy az olvasó könnyü szerrel, a verejtékes munka mellőzésével gazdagithassa ismeretkörét.

«Franklin-Könyvtár»-unk minden kötete a tudomány egy-egy ágát **a maga egészében** fogja tárgyalni és felölelni. **Kötetenként** is megszerezhető lesz; rátukmálásról vagy a többi kötetek megvételének kötelezettségéről szó sincsen. Régi szokásunkhoz ragaszkodva, e vállalatunknál is lemondunk a reclame és colportage nagy dobbal járó eszközeinek alkalmazásáról, mert meg vagyunk róla győződve, hogy az a közönség, mely a világ mai haladó mozgalmai közepett a komolyabb olvasmány szükségét érzi, meg tudja különböztetni a tanulságos könyvet a gyári férczelménytől; jó könyveknek pedig csalogató czégér nélkül is elegendő vevője akad.

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható:

MAGYAR
POLGÁRI TÖRVÉNYKEZÉSI
RENDTARTÁS.

(1868: LIV., 1881: LIX., 1881: LX. TÖRVÉNYCZIKK).

KAPCSOLATOSAN

a váltó-, kereskedelmi és kisebb polgári peres ügyekben való eljárással, a birói ügyvitellel, a vonatkozó hazai s részben külföldi jogforrásokkal, különösen pedig a m. k. curia fontosabb elvi határozataival.

Irta
Dr. HERCZEGH MIHÁLY.
ELSŐ KÖTET.

Második átalakitott kiadás *Ára füzve 2 forint.*

A legolcsóbb, legterjedelmesebb, legdiszesebb magyar képes heti lap.
Egészen ingyenes regénymelléklettel
külön „DIVATLAP" és külön „GAZDASÁGI és HÁZTARTÁSI LAP".

Gyönyörü jutalomképek. **Megjelenik 10,000 példányban.** *Gyönyörü jutalomképek.*

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS
A
KÉPES CSALÁDI LAPOK
szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra. Megjelen minden vasárnap.

A «KÉPES CSALÁDI LAPOK» 1882. julius 1-én a **negyedik** évfolyamnak uj negyedébe lép. Ez alkalomból felhivjuk az olvasó közönség figyelmét e közkedveltségben álló szépirodalmi képes lapra. — «A KÉPES CSALÁDI LAPOK» hetenkint **három ívnyi** tartalommal, legdiszesebb kiállitásban, csinos szines boritékban jelen meg. — Minden száma sok müvészi kivitelü képet hoz. — A főlapban közöl elbeszéléseket, költeményeket, rajzokat, **egy kitünő eredeti regényt**, életképeket stb. **Minden számhoz egy ívnyi külön regény-melléklet könyvalakban. — Havonkint a „Nővilág" cz. divatlapot és külön „Gazdasági és háztartási lapot" is hoz ingyenes mellékletképen.** A boritékon sok érdekes, mindenfaju talányt közöl. **Kérdések, Feleletek, Ajánlatok** stb. cz. rovatok ingyen állnak a közönség rendelkezésére. **Minden negyedévben gyönyörü szines műmelléklet egészen ingyen.**

Már ez évfolyam 6-ik számához **Sz. Prielle Kornélia, 24.** számához **Felekiné-Munkácsy Flóra** és a 39. számhoz **Szigeti József,** a nemzeti szinészet e jeles bajnokának szinnyomatu diszes arczképeit adtuk előfizetőinknek egészen ingyen. Mutatványszámot kivánatra bárkinek bérmentve küld a kiadóhivatal.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.

MEHNER VILMOS kiadóhivatala, BUDAPEST, papnövelde-utcza 8-dik szám alatt.